AGATHA

CHRISTIE

A KARÁCSONYI PUDING

Fordította

Sarlós Zsuzsa

AGATHA CHRISTIE

A KARÁCSONYI PUDING

magyar könyvklub

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült: Agatha Christie: The Adventure of the Christmas Pudding

Copyright ©Agatha Christie Limited, 1960
Hungarian translation ©Sarlós Zsuzsa, 1995

Tartalom

A karácsonyi puding esete

A spanyol láda rejtélye

Az elnyomott

A szedertorta

Az álom

Greenshaw Bolondvára

A karácsonyi puding esete

I.

− Rendkívül sajnálom… − mondta M. Hercule Poirot.

Félbeszakították. Nem gorombán, letorkolva, hanem nyájasan, ügyesen, meggyőzően.

− Kérem, ne utasítsa vissza kapásból, M. Poirot. Komoly államügyekről van szó. Együttműködését a legmagasabb körökben méltányolják majd.

− Nagyon kedves − tett elhárító mozdulatot Hercule Poirot −, de igazán nem teljesíthetem a kérését. Az évnek ebben az időszakában…

Mr. Jesmond ismét félbeszakította. − Karácsony − mondta rábeszélőn. − Hamisítatlan régimódi karácsony egy vidéki angol házban.

Hercule Poirot megborzongott. Egyáltalán nem vonzotta egy vidéki karácsony gondolata.

− Egy régimódi szép karácsony! − hangsúlyozta Mr. Jesmond.

− Én… nem vagyok angol − válaszolta Hercule Poirot. − Az én hazámban a karácsony a gyermekeké. Mi, felnőttek az újévet ünnepeljük.

− Ah − mondta Mr. Jesmond. − De Angliában a karácsony nagyszerű szokás, és biztosíthatom, hogy Kings Laceyben a lehető legnagyszerűbb lesz. Tudja, csodálatos régi udvarház. Az egyik szárnyát még a XIV. században építették.

Poirot ismét megborzongott. Balsejtelem fogta el, amikor a XIV. századbeli angol udvarházra gondolt. Túl sokat szenvedett már ódon angol kastélyokban. Elégedetten nézett körül saját lakásában, ahol fűtőtestek ontották a meleget, és a modern technika remekei tökéletesen elejét vették bárminemű huzatnak.

− Télen nem hagyom el Londont − jelentette ki határozottan.

− M. Poirot, nem hiszem, hogy tisztában lenne vele, milyen komoly ez az ügy. − Mr. Jesmond a társára, majd ismét Poirot-ra pillantott.

Poirot másik látogatója eddig csupán egy udvarias, szertartásos „Hogy van”-nal köszönt. Csak ült, fényesre tisztított cipőjét bámulta, kávébarna arcán mélységes szomorúság. Fiatal ember volt, nem lehetett több huszonhárom évesnél; szemlátomást nagyon el volt keseredve.

− Igen, igen, értem − mondta Hercule Poirot. − Az ügy természetesen súlyos. Minden rokonszenvem őfenségéé.

− Az ügy rendkívül kényes − mondta Mr. Jesmond.

Poirot tekintete a fiatalemberről idősebb társára vándorolt. Ha valaki egyetlen szóval akarná Mr. Jesmondot jellemezni, a szó az lenne: diszkrét. Jól szabott, de nem hivalkodó öltözékével, kellemes, kulturált hangjával, amelyet szinte soha nem emelt fel, halántékán alig ritkuló világosbarna hajával, sápadt, komor arcával Mr. Jesmond maga volt a megtestesült diszkréció. Poirot-nak úgy tűnt, hogy pályafutása során nem egy, hanem tucatnyi Mr. Jesmonddal találkozott, s ezek előbb vagy utóbb kimondták ugyanazt a mondatot: „Az ügy rendkívül kényes.”

− Meggyőződésem − mondta Hercule Poirot −, hogy a rendőrség is nagyon tapintatos lenne.

Mr. Jesmond határozott nemet intett.

− Szó sem lehet a rendőrségről. Hogy visszaszerezzük azt a… öööö… amit vissza akarunk szerezni, a bírósági eljárás elkerülhetetlen lenne, és ahhoz nagyon keveset tudunk. *Gyanakszunk,* de nem *tudjuk.*

− Együttérzek önökkel − ismételte meg Poirot.

Tévedett, amikor azt hitte, hogy együttérzése hatni fog a két látogatóra. Nem együttérzést, hanem gyakorlati segítséget akartak tőle. Mr. Jesmond ismét az angol karácsony gyönyörűségeit kezdte ecsetelni.

− A valódi, régimódi karácsonyi ünnepségek kihalófélben vannak. Manapság az emberek szállodában töltik. De az angol karácsony, ahol az egész család összegyűlik, ott vannak a

gyerekek, az apróbb ajándékokat rejtő harisnyák, a karácsonyfa, a pulyka, a szilvapuding, a pukkantó bonbon. Az ablak alatt hóember…

Poirot a pontosság kedvéért közbeszólt.

− A hóember építéséhez hóra van szükség − jegyezte meg szigorúan. − És rendelésre még az angol karácsony kedvéért sem esik a hó.

− Ma beszéltem egy barátommal a meteorológiai intézetből − mondta Mr. Jesmond −, azt mondja, nagy a valószínűsége, hogy idén fehér karácsony lesz.

Hiba volt ezt mondania. Hercule Poirot az eddiginél is erősebben megborzongott.

− Havazás vidéken! Így még rémesebb lesz. Tágas, jéghideg kőház!

− Szó sincs róla − biztosította Mr. Jesmond. − Az utóbbi tíz évben sokat változtak a dolgok. Olajtüzelésű központi fűtés.

− Kings Laceyben olajtüzelésű központi fűtés van? − kérdezte Poirot. Most először mintha kissé megingott volna.

Mr. Jesmond megragadta az alkalmat. − Igen, bizony − mondta −, és nagyszerű a melegvíz-ellátás. Minden hálószobában van radiátor. Biztosíthatom, kedves M. Poirot, hogy télidőn Kings Lacey maga a kényelem. Még az is lehet, hogy túl melegnek tartja majd a házat.

− Igen valószínűtlen − mondta Hercule Poirot.

Mr. Jesmond gyakorlott ügyességgel témát változtatott.

− Bizonyára érti, hogy milyen rettenetes dilemmában vagyunk − mondta bizalmasan.

Hercule Poirot bólintott. Az ügy tényleg kényes volt. Néhány héttel ezelőtt Londonba érkezett egy jelentős, gazdag gyarmati ország uralkodójának egyetlen fia, a trón örököse. Országában egy ideje nyugtalanság és elégedetlenség honolt. A nép lojális volt az apához, aki makacsul ragaszkodott a keleti hagyományokhoz, de gyanakodva figyelte fia ügyeit. Nyugati szokásokat vett fel, és ezt a közvélemény határozottan helytelenítette.

Nemrég azonban bejelentették, hogy eljegyezte magát. Jövendőbelije saját családjából származik, az unokatestvére. A fiatal hölgy, noha Cambridge-ben tanult, óvakodott attól, hogy odahaza észrevegyék rajta a Nyugat befolyását. Kitűzték az esküvő napját, és a fiatal herceg Angliába utazott; magával hozott néhány híres családi ékszert, amiket Cartier-nál akart modern foglalatba rakatni. Szerepelt köztük egy nagyon híres rubin, amelyet kiszedtek az ormótlan régi nyakláncból, hogy a neves ékszerész új foglalatba tegye. Eddig minden rendben is lett volna, de itt jött a baj. Elképzelhetetlen volt, hogy egy ennyire gazdag és ilyen fiatal ember ne kövessen el néhány, a kellemesebb fajtába tartozó ostobaságot. Ezt nem is vehették rossz néven tőle. Fiatal hercegeknél elfogadott, hogy ily módon szórakoznak. Az, hogy pillanatnyi barátnőjével elsétál a Bond Streetre, és ott smaragd karkötővel vagy gyémánt brosstűvel hálálja meg a kellemes perceket, teljesen természetes és megfelelő gesztus; végtére apja is Cadillac kocsikkal ajándékozza meg mindenkori kedvenc táncosnőit.

De a herceg ennél sokkal könnyelműbb volt. Hízelgőnek találta a hölgy érdeklődését, és megmutatta neki az új foglalatba tett híres rubint. Végül oly ostoba volt, hogy engedett a kérésének: hadd viselje csupán egyetlen estén!

A történet gyorsan és lesújtó módon végződött. A hölgy vacsoránál felkelt és kiment, hogy bepúderezze az orrát. Telt-múlt az idő, a hölgy nem tért vissza. Egy hátsó kijáraton távozott, és azóta nyoma veszett. Nem elhanyagolható és roppant szomorú a tény, hogy vele együtt eltűnt az új foglalatba helyezett rubin is.

Végzetes következményekkel járhat, ha mindez nyilvánosságra kerül. A rubin nem egyszerű drágakő volt, hanem igen jelentős történelmi ereklye, és eltűnésének körülményei annyira kínosak, hogy a körülötte támadó nemkívánatos hírverés komoly politikai gondokat okozhat.

Mr. Jesmond nem az a fajta volt, aki egyszerű szavakkal ecseteli a helyzetet, hanem körülményes szóáradatba burkolva

adta elő. Hercule Poirot nem tudta, hogy pontosan kicsoda is Mr. Jesmond. Pályafutása során számos Mr. Jesmonddal futott már össze. Hogy a belügyhez tartozik-e, vagy a külügyhöz, vagy egyéb titkos közszolgálati ágazathoz, nem lehetett tudni. A Nemzetközösség érdekeit képviselte. A rubint vissza kell szerezni.

− És M. Poirot − makacskodott finoman Mr. Jesmond − az az ember, aki vissza tudja szerezni.

− Lehet, lehet, hogy igaza van − ismerte el Hercule Poirot −, de olyan kevés tény áll a rendelkezésemre. Feltételezés… gyanú, nem sokat tudok velük kezdeni.

− Ugyan, Monsieur Poirot, ez a feladat semmiképp sem haladja meg a maga képességeit, ugyan, ugyan.

− Nem mindig sikerül nekem se.

Az álszerénység beszélt belőle. Poirot hangjából elég tisztán kihallatszott, hogy számára egy feladat vállalása majdhogynem egyenlő a sikerrel.

− Őfensége nagyon fiatal − szólt Mr. Jesmond. − Igen szomorú lenne, ha egész életét beárnyékolná egy ifjúkori ballépés.

Poirot barátságosan nézett a levert fiatalemberre. − A fiatalság a bolondozások kora − mondta bátorítóan −, és a hétköznapi fiatalembernél nem sokat számít. A drága jó papája mindent kifizet; a család ügyvédje segít kibogozni a problémákat; a fiatalember okul tapasztalataiból, és a végén minden jóra fordul. A maga helyzetében ez sokkal nehezebb. Közelgő házassága…

− Igen, ez az. Pontosan erről van szó. − A fiatal férfi most először szólalt meg, és csak úgy ömlöttek belőle a szavak. − Tudja, a lány nagyon, nagyon komoly. Rettentően komolyan veszi az életet. Cambridge-ben nagyon sok jelentős gondolatot szívott magába. Meg akarja változtatni országomban az oktatást, iskolákat akar létrehozni, új dolgokat bevezetni. A haladás nevében, tudja, a demokrácia érdekében. Nem úgy lesz, mondja a lány, mint apám idejében. Természetesen tudja, hogy kirúgtam

a hámból itt, Londonban, de a botrányról nem szabad értesülnie. Nem! A botrány az, ami számít. Tudja, ez a rubin nagyon-nagyon híres. Hosszú története van, kész történelem. Vérontás − halál!

− Halál − mondta elgondolkodva Hercule Poirot. Mr. Jesmondra pillantott. − Remélhető, hogy ezúttal nem ez lesz a vége?

Mr. Jesmond fura hangot hallatott, olyasmit, mint amikor a tyúk tojást akarna tojni, de hirtelen meggondolja magát.

− Dehogyis − mondta meglehetősen kimérten. − Bizonyos vagyok benne, hogy semmi ilyesmire nem kerülhet sor.

− Nem lehet biztos benne − vélte Hercule Poirot. − Bárkinél van most a rubin, lehet, hogy mások is szeretnék megkaparintani, esetleg olyanok, akik nem akadnak fenn apróságokon.

− Valóban nem hiszem − mondta még kimértebben Mr. Jesmond −, hogy érdemes lenne belebocsátkozni efféle találgatásokba. Semmi haszna.

− Én − mondta Hercule Poirot, aki hirtelen nagyon külföldi lett − minden eshetőséget felderítek, csakúgy, mint a politikusok.

Mr. Jesmond kétkedve nézett rá. Aztán összeszedte magát, és így szólt: − Nos, olybá vehetem, hogy megállapodtunk: elmegy Kings Laceybe?

− És mivel magyarázom ottlétemet? − kérdezte Hercule Poirot.

Mr. Jesmond magabiztosan mosolygott.

− Azt hiszem, ezt igen könnyen elintézhetjük. Biztosíthatom, hogy ottlétét teljesen természetesnek veszik majd. Meglátja, milyen kellemes a Lacey család. Elbűvölő emberek.

− És nem akar félrevezetni ezzel az olajtüzelésű központi fűtéssel?

− Nem, valóban nem − húzta fel az orrát Mr. Jesmond. − Biztosíthatom, hogy meglesz minden kényelme.

− *Tout comfort moderne* − mormolta magában Poirot. − *Eh bien* − mondta. − Vállalom.

II.

Kellemes, 20 fokos meleg volt Kings Lacey téglalap alakú szalonjában. Hercule Poirot a magas, osztott ablak mellett Mrs. Laceyvel beszélgetett. A hölgy varrogatott. Nem gobelint, sem tűhímzéses virágokat selyemre, hanem nagyon is prózai munkát végzett: konyharuhákat szegett be. Varrás közben lágy, mélázó hangon beszélt, amit Poirot elbűvölőnek talált.

− M. Poirot, remélem, élvezni fogja a mi karácsonyesténket. Szűk családi körben tartjuk. Itt lesz a lányunokám, a fiúunokám meg egy barátja, másod-unokahúgom Bridget, unokatestvérem Diana, meg egy nagyon régi barátunk, David Welwyn. Szűk családi összejövetel. De Edwina Morecombe azt állította, hogy maga épp ilyenre vágyik. Egy régimódi karácsonyra. Nálunk aztán senki sem régimódibb! A férjem teljességgel a múltban él. Szereti, ha minden pont olyan, mint amikor tizenkét éves kisfiú volt és hazajött az ünnepekre. − Elmosolyodott. − Ugyanazok a régi dolgok, a karácsonyfa, a kandallóra akasztott, apró ajándékokkal teli harisnyák, a pulyka − azaz két pulyka, az egyik főtt, a másik sült − meg a karácsonyi puding, benne a gyűrűvel, az agglegénygombbal és minden egyébbel. Hatpennyst már nem lehet manapság belerejteni, mert már nem színezüstből készül. És a régimódi édességek: aszalt szilva, mandula, mazsola meg cukrozott gyümölcs és gyömbér. Úristen, úgy hangzik, mint egy áruházi katalógus!

− Madame, összefut a nyál a számban.

− Azt hiszem, holnap estére mindenkinek gyomorpanaszai lesznek. Mostanság az ember nincs hozzászokva, hogy ennyit egyen, nem igaz?

A társalgást az ablakon túl felharsanó kiabálás, éljenzés és nevetés szakította félbe. A háziasszony kinézett az ablakon.

− Nem tudom, mit csinálnak odakint. Gondolom, játszanak. Tudja, mindig attól féltem, hogy ezek a fiatalok unják majd a mi karácsonyunkat. De egyáltalán nem így van, éppen ellenkezőleg. Saját fiam és lányom, valamint a barátaik meglehetősen lekicsinyelték, azt mondták, mindez ostobaság, felesleges felhajtás, sokkal jobb lenne elmenni egy szállodába táncolni. De az ifjabb nemzedék rendkívül vonzónak tartja. Emellett − fűzte hozzá gyakorlatiasan − az iskolás fiúk és lányok ugyebár mindig éhesek. Azt hiszem, ezekben az iskolákban éheztetik őket. Tudható, hogy a kiskamaszok majdnem ugyanannyit esznek, mint három felnőtt.

Poirot nevetett, és így szólt: − Nagyon kedves öntől és a férjétől, Madame, hogy részt vehetek a családi ünnepségen.

− Ó, mindketten el vagyunk ragadtatva. És ha Horace-t egy kicsit mogorvának látja, ne törődjön vele. Ilyen a modora.

A hölgy férje, Lacey ezredes valójában a következőket mondta: − Minek hívtad a nyakunkra ezt az átkozott külföldit pont karácsonyra? Nem jöhetett volna máskor? Ki nem állhatom a külföldieket! Oké, oké, Edwina Morecombe hívatta meg veled. Szeretném tudni, hogy neki mi köze hozzá? Miért nem ő hívta meg?

− Te is nagyon jól tudod, hogy Edwina mindig a Claridge Szállóban karácsonyozik.

Férje szúrós pillantást vetett rá: − Csak nem mesterkedsz valamiben, Em?

− Hogy én mesterkednék? − válaszolt tágra nyílt szemmel a felesége. − Természetesen nem. Miért tenném?

Az öreg Lacey ezredes harsogva nevetett. − El tudom képzelni. Akkor nézel a legártatlanabbul, amikor sántikálsz valamiben.

Ilyen gondolatok forogtak Mrs. Lacey agyában, miközben folytatta: − Edwina azt mondta, úgy gondolja, talán maga segíthetne rajtunk… Nem tudom pontosan, hogyan, de Edwina azt állítja, hogy igencsak segített a barátainak egy, a miénkhez

hasonló helyzetben. Én… nos, talán nem is tudja, hogy miről beszélek.

Poirot bátorítóan nézett rá. Mrs. Lacey közel volt a hetvenhez − nádszálegyenes, haja hófehér, orcája rózsás, szeme kék, orra apró, álla határozott.

− Boldogan megteszem, amit csak tudok − mondta Poirot. − Ha jól értem, egy fiatal lány meglehetősen szerencsétlenül belehabarodott valakibe.

Mrs. Lacey bólintott. − Igen. Furcsának tűnik, hogy… magával akarok erről beszélni. Végül is, maga teljesen idegen…

− És külföldi − mondta megértően Poirot.

− Igen, de ez talán bizonyos szempontból megkönnyíti a dolgot. Akárhogy is, Edwina úgy hiszi, hogy maga talán tud valamit − hogy is mondjam −, valami használhatót erről a fiatal Desmond Lee-Wortleyről.

Poirot pillanatnyi szünetet tartott; magában megcsodálta Mr. Jesmond találékonyságát s azt a könnyedséget, ahogy Lady Morecombe-ot felhasználta a céljaira.

− Ha jól értem, ez a fiatalember nem örvend valami jó hírnévnek? − kérdezte óvatosan.

− Nem, egyáltalán nem! Igen rossz hírben áll! De ez Sarah esetében mit sem segít. Haszontalan dolog elmondani egy fiatal lánynak, hogy a férfi rossz hírben áll, nem igaz? Ez csak olaj a tűzre.

− Milyen igaz − mondta Poirot.

− Az én ifjúkoromban − folytatta Mrs. Lacey −, ó, istenem, milyen rég volt!, óvtak minket bizonyos fiatalemberektől, és ez természetesen csak növelte az érdeklődésünket, s ha sikerült egyszer táncolni vele, vagy magunkra maradni a sötét üvegházban… − nevetett. − Ezért nem hagytam, hogy Horace azt tegye, amit akart.

− Árulja el, kérem: pontosan mi az, ami aggasztja?

− Fiunk elesett a háborúban. Menyem belehalt a szülésbe, úgyhogy Sarah mindig velünk volt, mi neveltük fel. Lehet, hogy

nem elég bölcsen neveltük. Nem tudom. De azt gondoltuk, hogy a lehető legnagyobb szabadságot kell biztosítanunk neki.

− Okos gondolat. Nem lehet ár ellen úszni.

− Nem − értett egyet Mrs. Lacey − pontosan így éreztem én is. És mostanság persze a fiatal lányok mind ilyenformán élnek.

Poirot kérdő tekintetet vetett rá.

− Azt hiszem, úgy lehet a legjobban megfogalmazni, hogy Sarah csatlakozott az úgynevezett „modern társasághoz”. Nem jár táncos teadélutánokra, nem mutatkozik be, ahogy illik, a jobb társaságban − semmi ilyesmit nem tesz. Ehelyett két csúf kis szobában lakik Chelsea-ben a folyó mentén, ezeket a most divatos fura ruhákat hordja, fekete vagy világoszöld harisnyával. Nagyon vastag harisnyák… mennyire szúrhat, gondolom én. És nem mos hajat, és nem fésülködik.

− *Ca, c'est tout á fait naturelle* − mondta Poirot. − Ez a mostani divat. Majd kinövik.

− Igen, tudom. Ez nem is izgat engem. De tudja, összeakadt ezzel a Desmond Lee-Wortley-vel, aki valóban nagyon kétes hírben áll. Többnyire jómódú lányok nyakán él, akiket teljesen magába bolondít. Majdnem feleségül vette a Hope lányt, de a szülők gyámság alá helyezték, vagy valami ilyesmi. És Horace természetesen ugyanezt akarja tenni. Szerinte ez a módja, hogy Sarah-t megóvjuk. De én nem tartom jónak az ötletet. Félek, hogy egyszerűen elszöknek, Skóciába vagy Írországba vagy Argentínába vagy tudja az isten, hová, és vagy összeházasodnak, vagy házasság nélkül élnek együtt. És noha lehet, hogy törvénysértést követnek el, végül is semmi sincs megoldva, nem igaz? Különösen, ha útban van a bébi. Akkor az ember beadja a derekát, és hagyja, hogy összeházasodjanak. Az az érzésem, hogy egy ilyen házasság egy-két év múlva szinte mindig váláshoz vezet. És akkor a lány hazajön, és általában egy vagy két év múltán hozzámegy valamilyen kedves, unalmas férfihoz, és megnyugszik. Különösen akkor szomorú ez, ha már megvan a gyerek, mert bármilyen kedves is az új apa, mégiscsak mostoha. Nem, azt hiszem, sokkal jobb volna, ha úgy lenne, mint az én

fiatalkoromban. Úgy értem: az első fiatalember, akibe beleszerettünk, kivétel nélkül nemkívánatos személy volt. Emlékszem, hogy rettenetes szenvedélyt éreztem egy fiatalember iránt − jaj, hogy is hívták?… milyen furcsa, már nem is emlékszem a keresztnevére! A vezetékneve Tibbitt volt. A fiatal Tibbitt. Apám természetesen többé-kevésbé kitiltotta a házból, de ő meghívatta magát ugyanazokra a táncos teadélutánokra, és együtt táncoltunk. Néha meg elszöktünk, és együtt ültünk be valahová, és a barátaink időnként mindkettőnket meghívtak piknikre. Persze mindez rendkívül izgalmas volt, tiltott gyümölcs, és rettentően élveztük. De az ember nem ment el odáig… ameddig a lányok mostanság elmennek. És így, egy idő után elhalványult az első szerelem. És tudja, amikor négy évvel később megláttam, megdöbbentem: nem értettem, mit ettem rajta! Olyan unalmas fiatalembernek tűnt. Olyan üresnek. Semmi érdekesről nem lehetett vele beszélgetni.

− Az ember mindig azt hiszi, hogy ifjúságának napjai a legjobbak − bölcselkedett Poirot.

− Tudom, unalmas, nemdebár? Nem szeretném untatni. Akárhogy is, nem akarom, hogy Sarah, aki alapjában véve édes kislány, férjhez menjen Desmond Lee-Wortleyhez. Ő meg David Welwyn, aki szintén itt van, mindig olyan jó, meghitt barátok voltak, és Horace meg én nagyon reméltük, hogy felnőttkorukban összeházasodnak. De most természetesen unalmasnak tartja a fiút, Desmondot meg elbűvölőnek.

− Nem egészen értem, Madame. Ez a Desmond Lee-Wortley most itt van, ebben a házban?

− *Én* akartam így − válaszolt Mrs. Lacey. − Horace még azt is megtiltotta volna, hogy láthassák egymást. Persze az ő idejében az apa vagy a gyám lovaglókorbáccsal kereste volna fel a lakásán az ifjú embert. Horace nem akarta, hogy meghívjuk, és meg akarta tiltani, hogy találkozzék a lánnyal. Megmagyaráztam neki, hogy milyen helytelen a hozzáállása. „Nem − mondtam −, hívjuk meg. Legyen itt a karácsonyi családi ünnepségen.” A

férjem azt állította, hogy megbolondultam. De én nem hagytam magam: „Drágám, mindenesetre próbáljuk meg. Hadd lássa Sarah, hogy viselkedik az itteni légkörben, a mi házunkban, mi meg legyünk nagyon kedvesek és nagyon udvariasak hozzá, akkor talán elhalványul iránta Sarah érdeklődése.”

− Ahogy mondani szokás: van benne valami. Azt hiszem, Madame, az ön álláspontja bölcs. Bölcsebb, mint a férjéé.

− Hát, remélem − mondta kétkedve Mrs. Lacey. − Eddig nem nagyon vált be. Igaz, a fiú alig pár napja van itt. − Hirtelen elmosolyodott. − Bevallok valamit, M. Poirot. Nem tehetek róla, de én is kedvelem. Nem úgy értem, hogy valóban, az eszemmel kedvelem, de nem tudom kivonni magam a varázsa alól. Hát igen, megértem, miért bolondul érte Sarah. De én elég idős és elég nagy tapasztalattal rendelkező nő vagyok ahhoz, hogy tudjam: a velejéig romlott. Annak ellenére, hogy élvezem a társaságát. Tagadhatatlan azonban − fűzte hozzá elgondolkodva −, hogy akadnak jó tulajdonságai is. Tudja, megkérdezte, hogy elhozhatja-e ide a lánytestvérét. Műtéten esett át, és kórházban fekszik. Desmond azt mondta, milyen szomorú lenne, ha kórházban kellene töltenie a karácsonyt, és megkérdezte: nem okozna-e túl sok gondot, ha idehozná magával. Ő majd felviszi neki az ételt, és egyébként is gondoskodik róla. Nem gondolja, M. Poirot, hogy ez nagyon rendes tőle?

− Olyan figyelmességre vall, ami alig vág össze a jellemével − töprengett Poirot.

− Ó, nem is tudom. Lehet, hogy képes gyöngéd családi érzelmeket táplálni, s ugyanakkor egy gazdag fiatal leányt becserkészni. Tudja, Sarah nagyon gazdag lesz, nemcsak attól, amit tőlünk örököl − az nem nagyon sok, mert a pénzünk nagy része az udvarházzal együtt unokámra, Colinra száll. De Sarah anyja dúsgazdag nő volt, és minden vagyonát Sarah örökli, amikor betölti a huszonegyedik évét. Most húszéves. Tényleg azt hiszem, kedves Desmondtól, hogy ennyire törődik a testvérével. És nem is úgy állította be, mintha a lány valami rendkívüli lény vagy ilyesmi lenne. Ha jól tudom, gyors- és

gépíró, titkárnő valahol Londonban. És Desmond állja a szavát, és tényleg felhordja neki tálcán az ennivalót. Persze nem mindig, de elég gyakran. Szóval, úgy gondolom, hogy vannak jó tulajdonságai. Ennek ellenére − mondta nagyon határozottan − nem akarom, hogy Sarah hozzámenjen.

− Abból, amit hallottam, és amit tudok róla, meggyőződésem, hogy kész katasztrófa lenne.

− Gondolja, hogy tudna segíteni nekünk?

− Azt hiszem, igen, de túl sokat nem tudok ígérni. Mert ezek a nagyvilági Desmond Lee-Wortley-féle urak nagyon dörzsöltek, Madame. De ne csüggedjen. Talán tehetek valamit. Mindenképpen megpróbálok segíteni, már csak azért is, hogy kifejezzem a hálámat, amiért meghívtak erre a karácsonyi ünnepségre. − Körülnézett. − És manapság nem is lehet olyan könnyű megülni a karácsonyi ünnepeket.

− Valóban nem − sóhajtott Mrs. Lacey. Előrehajolt − Tudja, M. Poirot, miről álmodozom, mit szeretnék leginkább?

− Árulja el, Madame.

− Egy kicsi, modern bungalót. Nem, talán nem pontosan bungalót, hanem egy kicsi, modern, könnyen karbantartható házat valahol itt a parkban, tökéletesen modern konyhával, hosszú folyosók nélkül. Minden könnyű és egyszerű lenne.

− Nagyon praktikus ötlet, Madame.

− Csak nem megvalósítható. A férjem imádja ezt a házat. Szeret itt lakni. Nem bánja, ha nem olyan kényelmes, nem izgatják a kellemetlenségek, és utálna, valósággal gyűlölne egy kis modern házban lakni a parkban.

− És ön feláldozza magát az ő kívánságának?

Mrs. Lacey kihúzta magát. − Nem tartom áldozatnak, M. Poirot. Azzal a szándékkal mentem hozzá, hogy boldoggá teszem. Mindig jó férjem volt, és nagyon boldoggá tett. Én csak viszonozni szeretném.

− Szóval továbbra is itt fog élni − szögezte le Poirot.

− Nem is olyan kényelmetlen itt.

− Nem, nem − helyeselt sietve Poirot. − Ellenkezőleg, nagyon is kényelmes. A központi fűtés és a forró fürdővíz maga a tökély.

− Rengeteg pénzt költöttünk rá, hogy lakályossá tegyük. Sikerült valamennyi földet eladni. Azt hiszem, fejlesztési területnek hívják. Szerencsére a park túlsó oldalán fekszik, innen nem is látni. Valójában eléggé elhanyagolt, rossz fekvésű terület volt, de nagyon jó áron adtuk el. Így sikerült korszerűsíteni ezt az udvarházat.

− De egy ilyen nagy ház sok alkalmazottat igényel.

− Nem olyan nehéz megoldani, mint gondolná. Persze ez sem olyan, mint régen. Az alkalmazottak a faluból járnak be. Két asszony reggel, másik kettő, aki ebédet főz és elmosogat, és megint mások estelente. Sokan vannak, akik szívesen vállalják a napi néhány órát. Karácsonykor meg igencsak szerencsések vagyunk: a drága Mrs. Ross eljön minden karácsonykor. Nagyszerű szakácsnő, valóban elsőrendű. Úgy tíz éve nyugdíjba vonult, de szükség esetén mindig lehet rá számítani. Meg aztán itt van a kedves Peverell.

− Az inasuk?

− Igen. Ő is nyugdíjas, és a kapusfülke melletti kis házban lakik, de annyira hűséges, hogy ragaszkodik hozzá, hogy ő tálalja a karácsonyi vacsorát. Valójában rettegek miatta, mert olyan öreg és reszketeg, hogy mindig félek: elejti, ha valami nehezet hoz. Kínszenvedés nézni. A szíve is gyenge, és félek, hogy megerőlteti magát. De rettentően bántaná, ha nem hívnánk. Amikor látja, hogy milyen állapotban vannak az ezüstneműk, hümmög és krákog és mindenféle helytelenítő hangokat hallat, és három nap múlva minden darab csodásan ragyog. Igen. Drága, hűséges barát. − A hölgy Poirot-ra mosolygott. − Szóval láthatja, boldog karácsony áll előttünk. Méghozzá fehér karácsony − tette hozzá, amint kinézett az ablakon. − Látja? Esik a hó. Ah, itt jönnek a gyerekek. Ismerkedjen meg velük, M. Poirot.

Illő módon bemutatták. Először Colinnak és Michaelnak, a fiúunokának és barátjának. Mindkettő kedves, jól nevelt tizenöt éves iskolás, az egyik sötét hajú, a másik szőke. Majd unokatestvérüknek, Bridgetnek, a körülbelül ugyanolyan korú, rendkívül élénk, fekete hajú kislánynak.

− És ez itt Sarah unokám − mondta Mrs. Lacey.

Poirot érdeklődve nézte Sarah-t, a vonzó, dús vörös hajú lányt; idegesnek és kissé dacosnak tűnt, de látszott, valódi szeretetet érez nagyanyja iránt.

− Ez meg Mr. Lee-Wortley.

Mr. Lee-Wortley vastag pulóverben és szűk fekete farmerban volt; haja meglehetősen hosszú, és nem valószínű, hogy ma reggel megborotválkozott volna. Homlokegyenest ellentéte volt a David Welwyn nevű fiatalembernek, aki komoly és csendes volt, kellemes mosollyal, és szemmel láthatóan szappan- és vízrajongó. A társasághoz tartozott még egy csinos, érdekes arcú lány, akit Diana Middletonként mutattak be.

Behozták a teát, hozzá rengeteg pogácsát, teasüteményt, szendvicset és háromféle tortát. A társaság fiataljai nekiestek, utolsónak érkezett Lacey ezredes, és semmitmondó hangon megjegyezte: − Mi van, tea? Ja igen, tea.

Felesége töltött neki egy csészével; vett két pogácsát, ellenséges pillantást vetett Desmondra, és a lehető legtávolabbra ült le tőle. Nagydarab férfi volt, bozontos szemöldökkel, vörös, szélmarta arccal. Inkább parasztnak nézett ki, mint földesúrnak.

− Havazik − közölte −, igazi fehér karácsonyunk lesz.

Teázás után a társaság szétoszlott.

− Az az érzésem, hogy magnózni indultak − mondta Poirot-nak Mrs. Lacey. Engedékenyen nézett fiúunokája után. Hangja olyan volt, mint aki azt mondja: „A gyerekek a játék katonákkal fognak szórakozni.”

− Csak a műszaki dolgok iránt érdeklődnek, és igen nagyra vannak a tudásukkal.

A fiúk és Bridget azonban úgy határoztak, hogy lemennek a tóhoz, és megnézik, elég vastag-e a jég ahhoz, hogy korcsolyázni lehessen rajta.

− Én azt hittem, hogy már reggel rámehetünk a jégre − mondta Colin. − De az öreg Hodgkins nem engedte. Mindig olyan rettentő óvatos.

− David, gyere sétálni − mondta lágyan Diana Middleton.

David fél percig habozott, tekintete Sarah vörös haján pihent. Sarah Desmond mellett állt, kezét a férfi karján nyugtatta, és felnézett az arcába.

− Rendben − mondta David −, menjünk.

Diana gyorsan belekarolt, és a kertbe vezető ajtó felé indultak. Sarah megszólalt:

− Menjünk mi is, Desmond? Olyan nehéz idebent a levegő.

− Minek gyalogolni? − válaszolta Desmond. − Hozom a kocsit. Elautózunk a Foltos Vadkanba, és iszunk egyet.

Sarah egy pillanatig habozott, majd így szólt:

− Inkább a Fehér Szarvasba menjünk, a szomszéd faluba. Az sokkal jobb hely.

Noha a világ minden kincséért sem öntötte volna szavakba, Sarah ösztönösen irtózott attól, hogy a helyi ivóba menjen Desmonddal. Nem illett volna Kings Lacey hagyományához. Kings Lacey hölgyei be nem tették volna lábukat a Foltos Vadkan ivójába. Valahogy az volt az érzése, hogy ezzel elszomorítaná az öreg Lacey ezredest és feleségét. Miért is ne? − mondaná Desmond. Sarah egy pillanatra elkeseredett: nagyon jól tudhatná, hogy miért ne. Hacsak nem elkerülhetetlen, az ember nem okoz bánatot a drága nagyapának és nagyanyának. Olyan édesek, engedik, hogy a saját életét élje, noha egyáltalán nem értik, miért él Chelsea-ben úgy, ahogy él, de beletörődtek. Természetesen nagyanyjának, Emnek köszönhetően. Nagyapa mindenbe belekötött volna.

Sarah-nak nem voltak illúziói nagyapja magatartását illetően. Nem neki köszönhető, hogy Desmondot meghívták. Emé az érdem; Em imádni való teremtés, mindig is az volt.

Amikor Desmond a kocsiért ment, Sarah ismét bekukkantott a szalonba.

− Átautózunk Market Ledburybe. Iszunk egyet a Fehér Szarvasban.

Kicsit hetykén mondta, de Mrs. Lacey úgy tett, mintha nem érzékelné a hangsúlyt.

− Helyes, drágám − mondta −, biztos jól érzitek majd magatokat. David és Diana elment sétálni. Úgy örülök. Őszinte meggyőződésem, hogy jól tettem, hogy meghívtam Dianát. Olyan szomorú, hogy valaki ilyen fiatalon, alig huszonkét évesen özvegyen maradjon. Remélem, hogy hamarosan újból férjhez megy.

Sarah szúrós pillantást vetett rá. − Miben mesterkedsz, Em?

− Kieszeltem egy kis tervet − mondta vidáman Mrs. Lacey. − Azt hiszem, Diana nagyon jól illene Davidhez. Persze tudom, hogy David szörnyen szerelmes volt beléd, drága Sarah, de te nem törődsz vele, és rájöttem, hogy nem a te zsánered. De nem akarom boldogtalannak látni, és azt hiszem, hogy Diana igazán jól illik hozzá.

− Micsoda házasságközvetítő vagy, Em − mondta Sarah.

− Tudom. Az öregasszonyok mind azok. Azt hiszem, Diana máris nagyon odavan érte. Nem gondolod, hogy pont hozzá való?

− Nem hinném − mondta Sarah. − Diana túlságosan… hogy is mondjam, túl elmélyült, túl komoly. Úgy hiszem, David halálra unná magát, ha feleségül venné.

− Nos, majd meglátjuk − mondta Mrs. Lacey. − Te semmiképp sem akarod őt, nem igaz, drágám?

− Nem, egyáltalán nem − vágta rá nagyon gyorsan Sarah. Majd hirtelen hozzáfűzte: − Ugye, Em, kedveled Desmondot?

− Biztos vagyok benne, hogy nagyon helyes fickó.

− Nagyapa nem kedveli.

− Ez aligha várható el tőle, de merem állítani, hogy ha hozzászokik, megváltoztatja a véleményét. Csak ne sürgesd,

drágám. Idős emberek nagyon lassan változtatják meg a véleményüket, és a nagyapád igen makacs fajta.

− Nem érdekel, hogy mit gondol vagy mit mond nagyapa − mondta Sarah −, akkor megyek hozzá Desmondhoz, amikor akarok!

− Tudom, tudom. De próbálj meg józanul gondolkozni. Nagyapád sok nehézséget okozhat. Még nem vagy nagykorú. Egy év múlva azt tehetsz, amit akarsz. Addigra remélhetőleg nagyapád is megváltoztatja majd a véleményét.

− Te ugye az én oldalamon állsz, drága nagyi? − kérdezte Sarah. Átfogta nagyanyja nyakát, és óriási puszit nyomott az arcára.

− Azt akarom, hogy boldog légy − mondta Mrs. Lacey. − Ah! Itt fordul be a kocsijával a fiúd. Tudod, kedvelem ezeket a nagyon szűk nadrágokat, amiket a fiatalemberek mostanság viselnek. Olyan csinosak benne − persze attól eltekintve, hogy az iksz-lábat túlságosan kihangsúlyozza.

Igaz, gondolta Sarah, Desmondnak valóban iksz-lába van −, hogy nem vette eddig észre…

− Eredj, drágám, mulass jól − mondta Mrs. Lacey.

A kocsihoz induló lány után nézett, majd eszébe jutott az idegen vendég, és a könyvtárszobához ment. Bekukkantott, és látta, hogy Hercule Poirot békésen szundikál, magában mosolyogva átvágott a hallon, és a konyhába ment, hogy Mrs. Ross-szal értekezzen.

− Gyerünk, szépségem − mondta Desmond. − A családod dühbe gurult, mert elmegyünk inni egyet? Szörnyű régimódiak, nem igaz?

− Dehogy gurultak dühbe − mondta Sarah élesen, miközben beült a kocsiba.

− Mi szél hozta ide ezt a külföldi fickót? Ugye, nyomozó? Mi nyomoznivaló van itt?

− Ó, nem hivatásszerűen van itt − válaszolta Sarah. − Nagyanyámat Edwina Morecombe kérte, hogy hívjuk meg. Azt hiszem, réges-rég visszavonult.

− Olyan, mint egy kivénhedt konflisló − vélte Desmond.

− Úgy gondolom, a régimódi angol karácsonyra volt kíváncsi − mondta Sarah bizonytalanul.

Desmond megvetőn felnevetett. − Micsoda hülyeség ez az egész karácsony. Nem is tudom, hogy bírod ki.

Sarah hátravetette vörös haját és felszegte kemény állát.

− Én élvezem! − mondta dacosan.

− Ki van zárva, bébi. Holnap hagyjuk az egészet a fenébe. Lépjünk le, menjünk át Scarboroughba vagy valahová.

− Nem tehetem.

− Miért nem?

− Mert megbántanám őket vele.

− Hülyeség! Te is tudod, hogy semmi örömöd ebben az egész gyermeteg, szentimentális marhaságban.

− Hát, talán nem, de… − Sarah elhallgatott. Szégyenkezve jött rá, hogy nagyon is várja a karácsonyi ünnepséget. Szívből élvezi az egészet, csak restelli bevallani Desmondnak. Manapság nem divat örülni a karácsonynak és a családi életnek. Egy pillanatra azt kívánta, bárcsak ne karácsonyra jött volna ide Desmond. Majdhogynem arra vágyott, bárcsak egyáltalán ne hívta volna meg Desmondot. Sokkal szórakoztatóbb volt vele lenni Londonban, mint idehaza.

Közben a fiúk és Bridget visszajöttek a tó mellől; még mindig hevesen vitatták a korcsolyázás esélyeit. Nagy pelyhek hulltak, és az égen látszott, hogy hamarosan beindul az erős havazás.

− Egész éjjel havazni fog − mondta Colin. − Mibe, hogy karácsony reggelre méteres hótakarónk lesz.

Mindenki örömmel üdvözölte a perspektívát.

− Építsünk hóembert − javasolta Michael.

− Szent ég − mondta Colin −, azt hiszem, utoljára négyéves koromban építettem hóembert.

− Nem hinném, hogy olyan könnyen menne − vélte Bridget −, úgy értem, tudni kell, hogyan.

− Megcsinálhatnánk M. Poirot képmását − mondta Colin −, nagy fekete bajuszt tennénk rá. Láttam egyet a jelmezes dobozban.

− Tudjátok, nem is értem, hogy lehetett valaha is nyomozó − töprengett Michael. − Hogy álcázta magát?

− Igaz − mondta Bridget −, és azt sem lehet elképzelni róla, hogy nagyítóval szaladgál, nyomodat szimatol vagy lábnyomokat méricskél.

− Isteni ötletem támadt − mondta Colin −, rendezzünk neki egy komédiát.

− Hogy érted azt, hogy komédiát? − kérdezte Bridget.

− Nos, tálalunk neki egy gyilkosságot.

− Káprázatos ötlet! − lelkesedett Bridget. − Úgy érted, holttesttel a hóban? Vagy ilyesmit?

− Igen. Otthonosan érezné magát, nem igaz?

Bridget kuncogott. − Nem lenne túlzás?

− Ha havazni fog, a helyszín tökéletes lesz − mondta Colin. − Hulla és lábnyomok − alaposan ki kell dolgozni, elcsórni egy tőrt nagyapa gyűjteményéből, és valami véreset produkálni.

Ügyet sem vetve a mind sűrűbb havazásra, megtorpantak, és heves vitába kezdtek.

− A régi tanulószobában van festékesdoboz. Ott kikeverhetünk valami karmazsinvöröset.

− Szerintem a karmazsin egy kicsit túl rózsaszínes − vélte Bridget. − Barnásabbnak kell lennie.

− És ki legyen a hulla? − kérdezte Michael.

− Én − mondta gyorsan Bridget.

− Na, figyelj csak, az én ötletem volt − ellenkezett Colin.

− Nem, nem, nem − vitatkozott Bridget −, én leszek az. Muszáj lánynak lennie. Az sokkal izgibb. Gyönyörű lány fekszik élettelenül a hóban.

− Gyönyörű lány! Haha! − nevetett gúnyosan Michael.

− Ráadásul a hajam is fekete − mondta Bridget.

− És ennek mi köze hozzá?

− Hát, olyan jól mutat a havon, és a piros pizsamámat veszem fel.

− Ha piros pizsamát viselsz, azon nem látszanak meg a vérfoltok − vetette közbe gyakorlatiasan Michael.

− De olyan jól mutat a havon − mondta Bridget −, és a gallérja fehér, azon lehet a vér. Pompás lesz, nem? Gondoljátok, hogy tényleg bedől neki?

− Ha jól megcsináljuk, igen − mondta Michael. − A te lábnyomod lesz a havon, és természetesen egy férfi lábnyoma, először menet, aztán jövet. M. Poirot nem akarja majd eltaposni a lábnyomokat, úgyhogy nem is veszi észre, hogy nem vagy igazi halott. Nem gondoljátok − állt meg Michael, akinek hirtelen ötlete támadt −, hogy dühös lesz miatta?

− Ó, egyáltalán nem − mondta könnyed derűlátással Bridget. − Bizonyára megérti, hogy a szórakoztatására eszeltük ki. Karácsonyi meglepetés.

Colin töprengett. − Azt hiszem, nem az első napon kéne csinálni. Nagyapa nem venné jó néven.

− Akkor karácsony másodnapján − mondta Bridget.

Michael is helyeselt.

− És több időnk is lesz a felkészülésre − folytatta Bridget −, végül is nagyon sok mindent kell elrendezni. Menjünk be, keressünk kellékeket.

Besiettek a házba.

III.

Aznap este mindenki sürgött-forgott. Rengeteg magyalt és fagyöngyöt hordtak be, az ebédlő egyik sarkában felállították a karácsonyfát. Mindenki segített feldíszíteni, magyalágakat erősítettek a falon lógó képek mögé, s a fehér fagyöngyöt felakasztották a hall egy megfelelő pontján.

− Nem is tudtam, hogy ilyen ódivatú dolgok még mindig léteznek − mormolta csúfondárosan Sarah-nak Desmond.

− Mindig így csináltuk − mondta védekezőn Sarah.

− Nyomós érv!

− Ó, Desmond, ne légy undok! Én jó mulatságnak tartom.

− Sarah édesem, nem gondolod komolyan.

− Hát, nem… talán valójában nem… mégis, bizonyos mértékig igen.

− Ki hajlandó dacolni a hóval és éjféli misére menni? − kérdezte Mrs. Lacey éjfél előtt húsz perccel.

− Én aztán nem − mondta Desmond. − Gyere, Sarah.

Kezét karjára téve a könyvtárszobába vezette a lányt, és a lemezjátszóhoz ment.

− Mindennek van határa − mondta Desmond. − Még hogy éjféli mise!

A társaság nagyobbik része kabátba és csizmába öltözve, nevetgélve távozott. A két fiú, valamint Bridget, David és Diana elindult a sűrű hóesésben a tíz percre fekvő templom felé. Nevetésük mind messzebbről hallatszott.

− Éjféli mise! − horkant fel Lacey ezredes. − Ifjúkoromban soha nem mentem éjféli misére. Még hogy mise! Pápistaság! Ó, elnézést, M. Poirot.

Poirot legyintett. − Semmi baj. Ne törődjön velem.

− A délelőtti istentisztelet mindenkinek megfelel, merem állítani − mondta az ezredes. − Egy tisztességes vasárnap délelőtti mise a jó öreg karácsonyi énekekkel. Aztán itthon a karácsonyi ebéd. Ez az igazi, ugye, Em?

− Igen, drágám − válaszolta Mrs. Lacey −, ezt tesszük mi. De a fiatalok élvezik az éjféli misét. És igazán nagyon szép tőlük, hogy el akarnak menni.

− Sarah és az a fickó nem akart elmenni.

− Azt hiszem, tévedsz, drágám. Tudod, Sarah szeretett volna elmenni, csak nem akarta kimondani.

− Teljesen érthetetlen számomra, hogy miért törődik annak a fickónak a véleményével.

− Mert még nagyon fiatal − békítgette Mrs. Lacey. − Már megy is aludni, M. Poirot? Jó éjszakát. Szép álmokat.

− És ön, Madame? Nem fekszik még le?

− Még nem. Meg kell töltenem a harisnyákat. Ó, tudom, hogy az ifjak lényegében már felnőttek, de akkor is szeretik a harisnyákat. Mindenféle vicces holmit lehet beléjük tömködni, apró kis butaságokat, amiken jót mulatnak.

− Madame nagyon keményen dolgozik azon, hogy boldog otthont nyújtson itt karácsonykor. Minden tiszteletem az öné − mondta Poirot.

Ünnepélyesen kezet csókolt.

− Hm − morgott Lacey ezredes, amikor Poirot távozott. − Túlzottan udvarias a pasas. Ezzel együtt − téged nagyra becsül.

Mrs. Lacey rámosolygott. − Horace, nem vetted észre, hogy a fagyöngykoszorú alatt állok?[1] − kérdezte olyan negédesen, mintha tizenkilenc éves lenne.

Hercule Poirot bement a hálószobájába. Tágas, fűtőtestekkel bővelkedő szoba volt. A baldachinos ágy felé közeledve észrevette a párnáján fekvő borítékot. Kinyitotta, s egy papírdarabkát vett ki belőle. Reszkető kézzel, nagybetűkkel írt üzenet állt rajta.

NE EGYEN A PUDINGBÓL. EGY JÓAKARÓJA.

Hercule Poirot rámeredt. Felvonta szemöldökét. − Titokzatos − mormolta −, és nagyon váratlan.

IV.

A karácsonyi ebéd két órakor vette kezdetét, és valódi lakoma volt. A tágas kandallóban hatalmas fahasábok ropogtak vidáman, pattogásukat túlszárnyalta az élénk társalgás bábeli hangzavara. Elfogyott az osztrigaleves, a két hatalmas pulykának csupán a csontváza maradt. És elérkezett a fénypont, a karácsonyi puding ünnepélyes tálalása. A nyolcvan év súlyától remegő kezű és lábú öreg Peverell maga hozta be, ezt a feladatot senki másnak nem engedte volna át. Mrs. Lacey idegességében összeszorított kézzel várakozott. Biztos volt benne, hogy

egyszer karácsonykor Peverell holtan esik majd össze. Kockáztatni kellett: engedje, hogy holtan essen össze, vagy megbántsa olyannyira, hogy jobban szeretne halott lenni, mint élő. Mrs. Lacey az első alternatívát választotta. A puding diadalmasan ült a hatalmas ezüsttálon. Óriási puding volt, közepén zászlóként lebegett a piros bogyós magyalágacska, körötte kék és piros lángocskák lobogtak. Felharsant az éljenzés.

Mrs. Laceynek okos gondolata támadt: utasította Peverellt, hogy az ő terítéke elé helyezze a pudingot, ne kínálja körbe. Megkönnyebbült sóhajjal vette tudomásul, hogy a puding biztonságosan „landolt” előtte. Gyorsan adogatták a tányérokat, a pudingszeleteket még mindig körülnyaldosták a lángok.

− M. Poirot, kívánjon valamit, mielőtt a láng kialudna! − kiáltotta Bridget. − Gyorsan, drága nagyi, gyorsan.

Mrs. Lacey elégedett sóhajjal dőlt hátra. A Puding Hadművelet sikerrel zárult. Mindenki előtt ott volt a lángoló szelet. Pillanatnyi csend támadt; mindenki kívánságot mormolt magában.

Senki nem vette észre Poirot furcsa arckifejezését, ahogy a tányérján fekvő szeletet nézegette. „Ne egyen a pudingból.” Mi a csudát jelenthetett ez a baljóslatú figyelmeztetés? Az ő adagja semmiben nem különbözik másokétól. Sóhajtva vallotta be magának, hogy zavarba jött − és Hercule Poirot nem szívesen ismerte be, hogy bármitől zavarba jönne. Kanala és villája után nyúlt.

− Öntetet kér, M. Poirot?

Poirot bőségesen megöntözte a pudingját.

− Már megint a legjobb konyakomat csórtad el, ugye, Em? − kérdezte az asztal túlsó végéről derűsen az ezredes. Mrs. Lacey rákacsintott.

− Mrs. Ross ragaszkodik a legjobb konyakhoz. Azt állítja, hogy csak így lesz tökéletes.

− Hát − vont vállat Lacey ezredes −, egyszer egy évben van karácsony, és Mrs. Ross remek asszony. Remek asszony és remek szakácsnő.

− Valóban az − mondta Colin. − Csuda finom ez a puding. Mmm − tömte tele a száját.

Hercule Poirot gyengéden, majdnem óvatosan látott neki. Evett egy villányit. Nagyon ízletes!

Újabb villa. Valami halkan megcsörrent a tányérján. A villájával megvizsgálta. A balján ülő Bridget sietett segítségére.

− Talált valamit, M. Poirot − mondta −, vajon mi lehet az?

Poirot megszabadította a kis ezüsttárgyat a rátapadt mazsoláktól.

− Óóó, az agglegénygomb! M. Poirot kapta az agglegénygombot!

Hercule Poirot a tányérja mellett álló kézmosótálkába ejtette a kis ezüstgombot, lemosta róla a morzsákat.

− Nagyon csinos − jegyezte meg.

− Ez azt jelenti, hogy jövőre is agglegény marad magyarázta segítőkészen Colin.

− Várható − válaszolta Poirot komoran. − Hosszú évek óta agglegény vagyok, és nem valószínű, hogy valaha változtatnék rajta.

− Ne adja fel a reményt − mondta Michael. − A napokban láttam az újságban, hogy egy kilencvenöt éves férfi egy huszonkét éves lányt vett el.

− Milyen biztató − mondta Hercule Poirot. Lacey ezredes hirtelen felkiáltott. Arca bíborvörös lett, kezét a szája elé kapta.

− A fene egye meg − bömbölte −, mi a csudának hagytad, Emmeline, hogy a szakácsnő üveget tegyen a pudingba?

− Üveget?! − Mrs. Lacey elképedt.

Lacey ezredes kiszedte a szájából a bűnös anyagot. − Kitörhette volna a fogam − morogta −, vagy lenyelem ezt az átkozott dolgot, és vakbélgyulladást kapok.

Az üvegdarabkát a kézmosótálkába dobta, leöblítette és felmutatta.

− Szavamra, egy piros üvegdarab, biztos valamelyik harisnyába szúrt brosstűből esett ki. − Magasra emelte.

− Megengedi?

Poirot ügyesen átnyúlt a szomszédja előtt, kiszedte Lacey ezredes ujjai közül a tárgyat, és gondosan megvizsgálta. Amint a földesúr mondta: óriási, rubinszínű piros kő volt. Ahogy forgatgatta, csiszolt lapjain fény villant. Valamelyik asztaltárs keményen hátralökte, majd ismét visszahúzta a székét

− Hűha! − kiáltott Michael. − Milyen klassz volna, ha valódi lenne!

− Talán valódi − reménykedett Bridget.

− Bridget, ne légy ostoba. Hiszen egy ekkora rubin ezer meg ezer meg ezer fontot érne. Nem igaz, M. Poirot?

− De még mennyire − válaszolta Poirot.

− Sehogy sem értem − mondta Mrs. Lacey −, hogy hogyan kerülhetett a pudingba.

Colin figyelme az utolsó falatnál másfelé terelődött. − Ó, én kaptam a malacot. Ez nem fair.

Bridget azonnal kántálni kezdett: − Colin kapta a malacot! Colin kapta a malacot! Colin a mohó, habzsoló malac!

− Én kaptam a gyűrűt − közölte emelt, tiszta hangon Diana.

− Jó neked. Te mész először férjhez.

− Nekem a gyűszű jutott − jajveszékelt Bridget.

− Bridget vénlány lesz − csúfolódott a két fiú. − Eegen, Bridget vénlány lesz.

− A pénzérme kinek jutott? − kérdezte David. − Ebben a pudingban egy valódi arany tízshillinges érme van. Tudom. Mrs. Ross elárulta.

− Azt hiszem, én vagyok az a szerencsés − mondta Desmond Lee-Wortley.

− Csak szeretnél − hallotta morogni két asztalszomszédja Lacey ezredest.

− Én is gyűrűt kaptam − mondta David. Dianára nézett. − Micsoda véletlen!

A vigalom folytatódott. Senki sem vette észre, hogy Poirot mintegy véletlenül, mintha egészen máson járna az esze, zsebébe csúsztatja a piros követ.

Hasé és karácsonyi édességek következtek. A társaság idősebb tagjai visszavonultak, hogy a délutáni gyertyagyújtás előtt pihenjenek egyet. Hercule Poirot azonban nem tért pihenőre. Ehelyett lement az óriási, régimódi konyhába.

− Megengednék, kérem − nézett körül sugárzó mosollyal −, hogy gratuláljak a szakácsnőnek ehhez a pompás ebédhez, amit az imént fejeztem be?

Pillanatnyi csend volt, majd lassan előlépett a szakácsnő, Mrs. Ross. Terjedelmes, de jó alakú nő volt, olyan méltóságteljes, mint egy színpadi hercegnő. Két sovány, ősz hajú asszony mosogatott a mosogatófülkében, és egy kesehajú lány járkált a konyha és a mosogatófülke között. De ők nyilvánvalóan puszta kisegítők voltak. A konyha királynője: Mrs. Ross.

− Örülök, hogy ízlett, uram − mondta kedvesen.

− Hogy ízlett-e! − kiáltotta Hercule Poirot. − Túlzó, külföldies mozdulattal ajkához emelte az ujjait, megcsókolta, és a mennyezetre dobta a csókot. − Ön valóban zseniális, Mrs. Ross! Zseniális. Ilyen jót soha életemben nem ettem. Az az osztrigaleves − cuppantott − és az a töltelék! A gesztenyével töltött pulyka tapasztalataim szerint egyedülálló volt.

− Érdekes, hogy felfigyelt rá, uram − mondta bájosan Mrs. Ross. − Az a töltelék egy egészen különleges recept szerint készül. Osztrák főszakácstól tanultam, sok évvel ezelőtt dolgoztam mellette. De a többi, az mind egyszerű, jó angol konyha.

− És van-e jobb annál? − kérdezte Hercule Poirot.

− Milyen kedves, hogy ezt mondja. Minthogy ön külföldi úriember, úgy gondoltam, hogy előnyben részesíti a kontinentális ételeket. Nem mintha nem tudnék olyat is készíteni.

− Mrs. Ross, biztos vagyok benne, hogy bármit el tudna készíteni. De tudnia kell, hogy az angol konyhát − a jó angol konyhát, nem azt, amit másodosztályú szállodákban vagy vendéglőkben tálalnak fel − a kontinens ínyencei is nagyra

becsülik. Azt hiszem, jól emlékszem, hogy az ezernyolcszázas évek elején felderítők jöttek Londonba, és jelentést küldtek vissza Franciaországba az angol puding csodáiról. „Franciaországban nincs ehhez fogható − írták. − Érdemes Londonba jönni csupán azért, hogy az angol puding különféle változatait, remek ízeit megkóstoljuk.” És minden pudingot túlszárnyal a karácsonyi puding − folytatta belemelegedve Poirot −, az olyan, amilyet ma ettünk, ugyebár ez idehaza készült? Nem üzletből hozatták?

− Igen, bizony, uram. Magam készítettem, saját receptem alapján, úgy, mint sok-sok éven át. Most, amikor idejöttem, Mrs. Lacey közölte, hogy Londonból rendelt pudingot, mert meg akart kímélni a fáradságtól. Nem, asszonyom, mondtam, nagyon kedves, hogy erre gondolt, de nincs az a készen vett puding, ami felérne egy idehaza készítettel. Igaz, hogy túl hamar került asztalra − merült bele kedvenc témájába Mrs. Ross. − Az igazán jó karácsonyi pudingnak több héttel az ünnep előtt kell elkészülnie. Minél tovább szárad, persze ésszerű határokon belül, annál jobb lesz. Emlékszem, gyerekkoromban minden vasárnap templomba jártunk, és december elején mindig felhangzott egy rövid ima, amit jeladásnak vettünk: azon a héten nekiláttunk a karácsonyi pudingnak. Itt is így kellett volna lennie idén. Azonban az történt, hogy csak három nappal ezelőtt, az ön érkezése előtti napon készült el. Egy régi szokást viszont betartottam. Minden itt tartózkodónak le kellett jönnie a konyhába, megkeverni és kívánni valamit. Régi szokás, uram, s én mindig ragaszkodtam hozzá.

− Nagyon érdekes − mondta Hercule Poirot. − Rendkívül érdekes. Tehát mindenki lejött a konyhába?

− Igen, uram. A fiatalurak, Miss Bridget, a londoni úriember, aki most itt van, és a húga, és Mr. David és Miss Diana − vagyis Mrs. Middleton − mind-mind megkavarták.

− Hány puding készült? Csak ez az egy?

− Nem, uram, négy. Két nagy és két kisebb. A másik nagy pudingot újév napján akartam felszolgálni, a kisebbek az ezredes

úr és Mrs. Lacey számára készültek; akkor fogyasztják majd el, mikor a többiek már mind elmentek.

− Értem, értem − bólogatott Poirot.

− Ami azt illeti, uram − folytatta Mrs. Ross −, nem a mai napra szánt puding került az asztalra.

− Hát ez hogy létezik? − ráncolta a homlokát Poirot.

− Úgy, hogy van egy nagy karácsonyi öntőformánk, a tetején magyal és fagyöngy mintával, és a karácsonyi pudingot mindig abban szoktuk készíteni. De ma reggel baleset történt: amikor Annie levette az éléskamrában a polcról, megcsúszott, elejtette, és a forma összetört. Természetesen azt már nem tálalhattam fel, hiszen szilánkok lehettek benne. Úgyhogy a másikat kellett elővennünk, az újévit, ami egy sima kerek tál, jól mutat, de nem olyan dekoratív, mint a karácsonyi. Fogalmam sincs, honnan szerzünk majd ugyanolyan formát. Ekkorát manapság nem is gyártanak. Csak csupa apró edényt. Hiszen még egy tisztességes reggelihez való serpenyőt sem kapni, olyat, amiben a szalonnára nyolc-tíz tojást lehetne ráütni. Ah, ma már semmi sem olyan, mint volt.

− Így igaz − mondta Poirot. − De ez nem áll a mai napra. Ez a karácsony ugyanolyan, mint a régiek voltak, nem igaz?

Mrs. Ross felsóhajtott. − Örülök, uram, hogy így látja, de sajnos ma már nincs olyan segédszemélyzetem, mint régen volt. Úgy értem: szakképzett személyzet. Ezek a mai lányok − halkította le a hangját − jóindulatúak és nagyon igyekvők, de hiányzik belőlük a szakértelem, ha érti, mire gondolok.

− Igen, változnak az idők − helyeselt Hercule Poirot. − Magam is szomorúan tapasztalom néha.

− Tudja, ez a ház túl nagy az úrnő és az ezredes úr számára. Az úrnő tudatában van ennek. Meghúzódva egy sarokban nem ugyanaz, mintha az egészet belaknák. Az udvarház, mondhatni, csak karácsonykor éled fel, amikor az egész család itt van.

− Ha jól tudom, Mr. Lee-Wortley és a testvére most első ízben látogatott ide?

− Igen, uram. − Mrs. Ross hangjába némi tartózkodás lopódzott. − Nagyon kedves úriember, de véleményünk szerint furcsa, hogy Miss Sarah ilyen barátra akadt. De hát Londonban más a módi! Szomorú, hogy a húga ilyen rossz állapotban van. Tudja, megműtötték. Ittléte első napján egészségesnek tűnt, de ugyanazon a napon, a pudingkeverés után megint rosszul lett, és azóta is ágyban fekvő. Gondolom, a műtét után túl hamar kelt fel. Ah, ezek a mai orvosok, alighogy talpra álltál, máris kilöknek a kórházból. Ott a saját unokaöcsém feleségének az esete… − és Mrs. Ross hosszan, hevesen ecsetelte különböző rokonainak kórházi tapasztalatait, összehasonlítva azzal a sokkal kedvezőbb bánásmóddal, amiben régen részesültek.

Poirot szorgosan együtt sajnálkozott vele. − Nincs más hátra, mint hogy megköszönjem ezt a rendkívüli, pazar ebédet. Megengedné, hogy egy kis ajándékkal is kifejezzem hálámat? − Ropogós ötfontos bankjegy vándorolt kezéből Mrs. Ross tenyerébe, aki a forma kedvéért megjegyezte:

− Uram, ez igazán fölösleges.

− Ragaszkodom hozzá.

− Nagyon kedves öntől, uram. − Mrs. Ross magától értetődőnek tartotta a hódolat adóját. − Nagyon boldog karácsonyt és sikerekben gazdag új évet kívánok.

V.

A karácsony első napja úgy ért véget, mint minden más hasonló ünnepnap. A fán meggyújtották a gyertyákat, a teához nagyszerű tortát szolgáltak fel, amit a társaság elismeréssel fogadott, de csak mértékkel fogyasztott. Ezt követte a hideg vacsora.

Poirot és vendéglátói korán lefeküdtek.

− Jó éjszakát, M. Poirot − köszönt el tőle Mrs. Lacey. − Remélem, jól érezte magát.

− Csodálatos nap volt, Madame, valóban csodálatos.

− Gondterheltnek látszik − szólt Mrs. Lacey.

− Az angol pudingon gondolkodom.

− Túl nehéznek találta? − érdeklődött udvariasan Mrs. Lacey.

− Nem, nem gasztronómiai szempontból mérlegelem. A jelentőségét vizsgálom.

− A hagyományok, persze − mondta Mrs. Lacey. − Nos, jó éjszakát, és ne nehezítse az álmát karácsonyi pudingokkal és hasékkal.

− Hát igen − mormolta vetkőzés közben Poirot. − Kétségtelen, hogy ez a karácsonyi puding valami problémát rejt. Van itt valami, amit egyáltalán nem értek. − Bosszúsan megrázta a fejét. − Hát, majd meglátjuk.

Bizonyos előkészületek után Poirot lefeküdt, de nem azért, hogy aludjon.

Türelmes várakozását mintegy két óra múltán siker koronázta. Valaki nagyon halkan kinyitotta hálószobája ajtaját. Poirot elmosolyodott magában. Úgy történt, ahogy várta. Agyában egy pillanatra felmerült a csésze kávé gondolata, amit Desmond Lee-Wortley olyan udvariasan nyújtott át neki. Kicsit később, amikor Desmond hátat fordított, pár pillanatra letette egy asztalkára a csészét. (Utána feltűnően felemelte, és megszerezte Desmondnak azt az örömöt (ha öröm volt), hogy az utolsó cseppig kiitta a kávét. Poirot bajszát megemelintette egy kis mosoly, amikor arra gondolt, hogy nem ő, hanem másvalaki alszik jó nagyot ma éjjel. − Ez a kedves fiatal David − mondta magában Poirot − gondterhelt és boldogtalan. Nem árt neki, ha ma éjjel jól kialussza magát. És most lássuk, mi történik?

Egész csöndesen feküdt, egyenletesen lélegzett, időnként halk, alig hallható hortyogást imitált.

Valaki az ágyhoz lépett és föléje hajolt. Meggyőződve, hogy Poirot alszik, ez a valaki megfordult és a komódhoz ment. A látogató ujjnyi vastag elemlámpa fényénél vizsgálgatta a komód tetején szép rendbe rakott holmikat, ujjai átkutatták a levéltárcát, halkan kinyitották a komód fiókjait, majd a kutatást kiterjesztették Poirot ruhájának zsebeire. A látogató végül ismét az ágyhoz lépett, és rendkívül óvatosan a párna alá nyúlt. Kezét

visszahúzta, egy-két percig csak álldogált, mintha azon töprengene, mi legyen a következő lépés. Körbejárta a szobát, a nippek, vázák belsejében keresgélt, bement a fürdőszobába, majd halk, kiábrándult sóhajt hallatva távozott.

− Ah − mormolta Poirot a bajusza alatt −, csalódtál, mi? Igen, igen nagyot csalódtál. Bah! Hogy képzelted, hogy Hercule Poirot olyan helyre dug el valamit, ahol megtalálhatod? − A másik oldalára fordult, és békésen elaludt.

Másnap reggel sürgető, halk kopogásra ébredt.

− *Qui est lá?* Szabad!

Nyílt az ajtó. Zihálva, kipirult arccal Colin állt a küszöbön. Mögötte Michael.

− Monsieur Poirot, Monsieur Poirot!

− Igen? − ült fel Poirot. − A hajnali tea? Nem lehet. Te vagy az, Colin? Mi történt?

Colinnak egy pillanatra elállt a szava; mintha erős érzelmi megrázkódtatás hatása alatt állna. Valójában Hercule Poirot hálósipkájának látványa szegte a szavát. Majd erőt vett magán és megszólalt.

− Azt hiszem… M. Poirot, segítene nekünk? Rémes dolog történt.

− Rémes dolog? Micsoda?

− Bridget… odakint fekszik a hóban. Azt hiszem… nem mozdul, és nem szólal meg, és ó, jöjjön és nézze meg. Rettenetesen félek… lehet, hogy meghalt.

− Micsoda? − Poirot lelökte a takaróját. − Mademoiselle Bridget… halott?!

− Azt hiszem… azt hiszem, megölte valaki. Véres, és… jöjjön már!

− Természetesen. Azonnal jövök.

Cipőbe bújt, pizsamájára prémes nagykabátot húzott.

− Jövök már. Felvertétek a házat?

− Nem. Nem, eddig nem szóltunk senkinek, csak magának. Gondoltam, így lesz a legjobb. Nagyapa és nagyi még nem keltek fel. Odalent már terítenek a reggelihez, de Peverellnek

sem szóltam. Bridget a ház másik oldalán fekszik, a terasz és a könyvtárszoba ablakának a közelében.

− Értem. Mutasd az utat. Követlek.

Colin elfordult, hogy elrejtse vigyorgását, és lefelé indult a lépcsőn. Az oldalbejáraton mentek ki. Világos reggel volt, még nem járt magasan a nap. Pillanatnyilag nem havazott, de éjszaka sok hó esett, és körös-körül vastag, szűz hótakaró borított mindent. A világ nagyon tiszta, fehér és szépséges volt.

− Ott − mondta Colin lihegve. − Ott van! − mutatott drámai gesztussal.

A színhely valóban drámai volt. Néhány méterrel arrébb Bridget feküdt a hóban. Élénkpiros pizsamát viselt, válla körül fehér gyapjústóla. A stólán bíbor foltok virítottak. Oldalra billent fejét szétterült fekete hajsátor borította. Egyik karja a teste alatt, a másik kinyújtva, keze ökölbe szorítva. A bíborvörös folt közepéből egy nagy görbe kurd kés nyele állt ki − Lacey ezredes a kést előző este mutogatta vendégeinek.

− *Mon Dieu!* − kiáltott fel M. Poirot. − Mintha színpadi jelenetet látnék!

Michael fulladozott a nevetéstől. Colin gyorsan közbeszólt.

− Tudom − mondta. − Valahogy… nem látszik valódinak. Észrevette a lábnyomokat? Azt hiszem, nem volna szabad széttaposni őket.

− Ah, igen, a lábnyomok. Nem, nagyon óvatosnak kell lenni, nem szabad széttaposni.

− Én is erre gondoltam − mondta Colin. − Azért nem engedtem eddig senkit a közelébe. Gondoltam, hogy maga tudja, mit kell tenni.

− Ennek ellenére − mondta élénken Poirot − először meg kell győződnünk arról, hogy még életben van-e, nem igaz?

− Hát… igen… persze − mondta kissé határozatlanul Michael −, de tudja, arra gondoltunk… úgy értem, nem akartuk…

− Ah, milyen előrelátóak. Sok detektívregényt olvastak. A legfontosabb, hogy ne nyúljunk semmihez, és a holttestet hagyjuk ott, ahol van. De nem lehetünk biztosak benne, hogy

valóban meghalt, nem igaz? Végül is, jóllehet az elővigyázatosság nagyon fontos, az emberség előbbre való. Először orvosra kell gondolnunk, és csak azután a rendőrségre, ugyebár.

− Igen, hát persze − mondta kissé meghökkenve Colin.

− Mi csak azt gondoltuk… úgy értem… azt gondoltuk, hogy mielőtt bármit tennénk, először magát hívjuk ide − hadarta Michael.

− Akkor ti ketten maradjatok itt − szólt Poirot −, én a másik oldalról közelítem meg, hogy ne tapossam össze a lábnyomokat. Micsoda kiváló lábnyomok, milyen tiszták! Egy fiú meg egy lány lábnyomai, együtt mentek oda, ahol a lány fekszik. És utána a férfi lábnyomai visszafelé haladnak… de a lányé nem.

− Valószínűleg a gyilkos lábnyomai − mondta visszafojtott lélegzettel Colin.

− Pontosan − vágta rá Poirot. − A gyilkos lábnyomai. Hosszú, keskeny láb, különleges cipőt visel. Nagyon érdekes. Igen, ezek a lábnyomok nagyon fontosak lesznek.

E pillanatban jött ki a házból Desmond Lee-Wortley és Sarah.

− Mi a csudát csinálnak idekint? − kérdezte affektálva Desmond. − Láttam magukat a hálószobám ablakából. Mi zajlik itt? Úristen, mi ez? Úgy néz ki, mintha…

− Pontosan − mondta Hercule Poirot. − Úgy néz ki, mintha gyilkosság történt volna, nemdebár?

Sarah-nak elakadt a lélegzete, majd gyors, gyanakvó pillantást vetett a két fiúra.

− Úgy érti, valaki megölte ezt *a*... hogy is hívják… Bridgetet? − kérdezte Desmond. − Ki a fene akarta volna megölni? Hihetetlen!

− Sok hihetetlen dolog van − mondta Poirot. − Különösen reggeli előtt, nem igaz? Hogy is áll a maguk klasszikusában, az *Alice Csodaországban* című könyvben: „Hat hihetetlen dolog reggeli előtt.” − Poirot hozzátette: − Kérem, maradjanak itt valamennyien.

Nagy kört tett, megközelítette Bridgetet, és egy pillanatra a teste fölé hajolt. Colint és Michaelt csak úgy rázta az elfojtott nevetés. Sarah odasúgta nekik: − Mit műveltetek ti ketten?

− A jó öreg Bridget − súgta vissza Colin. − Hát nem fantasztikus? Meg se rezzen!

− Sose láttam még, hogy valaki ennyire halott legyen − súgta Michael.

Hercule Poirot felegyenesedett.

− Ez szörnyű − mondta felindultan, megváltozott hangon.

Michael és Colin már nem bírta legyűrni a jókedvét. Michael fulladozó hangon kérdezte:

− Mit… mit kell most tennünk?

− Egyetlen dolgot lehet csak tenni − mondta Poirot. − Ki kell hívni a rendőrséget. Ti telefonáltok, vagy akarjátok, hogy én beszéljek velük?

− Azt hiszem − kezdte Colin −, azt hiszem… mit szólsz hozzá, Michael?

− Azt hiszem, vége a komédiának − válaszolta Michael. Előrelépett. Most először kissé bizonytalannak tűnt. − Rettenetesen sajnálom. Remélem, nem bántottuk meg. Ez… izé… egy olyan karácsonyi mókaféle akart lenni. Gondoltuk, hogy rendezünk magának egy gyilkosságot.

− Úgy gondoltátok, hogy rendeztek nekem egy gyilkosságot? Akkor ez… akkor ez…

− Csak színjáték − magyarázta Colin −, azért, hogy otthonosan érezze magát.

− Aha − mondta Hercule Poirot −, értem. Szóval a bolondját járattátok velem? De ma nem április elseje van, hanem december huszonhatodika.

− Azt hiszem, hogy nem kellett volna megcsinálni − restelkedett Colin −, de… de… ugye nem sértődött meg? Gyerünk, Bridget − szólt oda −, állj fel. Már biztos halálra fagytál.

A hóban fekvő alak azonban nem moccant.

− Különös − mondta Hercule Poirot −, mintha nem hallana téged. − Töprengve nézte a fiúkat. − Azt mondjátok, tréfa volt csupán? Biztosak vagytok benne?

− Hát, igen − feszengett Colin. − Mi… nem akartunk semmi rosszat.

− De akkor Mademoiselle Bridget miért nem áll fel?

− Fogalmam sincs − mondta Colin.

− Gyerünk, Bridget − türelmetlenkedett Sarah −, most már ne játszd meg magad.

− M. Poirot, igazán nagyon sajnáljuk − mondta aggódva Colin. − Őszintén bocsánatot kérünk.

− Nincs miért bocsánatot kérni − mondta furcsa hangsúllyal Poirot.

− Ezt meg hogy érti? − meredt rá Colin. Ismét megfordult. − Bridget! Bridget! Mi baj van? Miért nem kel fel? Miért fekszik továbbra is mozdulatlanul?

Poirot intett Desmondnak. − Mr. Lee-Wortley, jöjjön ide.

Desmond odament.

− Fogja meg a pulzusát.

Desmond Lee-Wortley lehajolt. Megérintette a lány karját, kitapintotta a pulzusát.

− Nincs pulzusa − bámult Poirot-ra. − A karja merev. Úristen, valóban meghalt!

Poirot bólintott. − Igen, meghalt. Valaki tragédiát csinált a komédiából.

− Valaki… de kicsoda?

− Két sor lábnyom van, jövet és menet. A nyomok erősen hasonlítanak azokhoz, amit maga csinált most.

Desmond megperdült.

− Mi a nyavalya… Engem gyanúsít? ENGEM? Maga megbolondult! Mi a csudának akartam volna megölni a lányt?

− Ah, igen, minek? Én is ezen töprengek… hadd lássuk…

Lehajolt, és nagyon gyengéden kifeszítette a lány ökölbe szorított kezét.

Desmond lélegzete elakadt. Hitetlenkedve meredt a látványra. A halott lány tenyerében nagy, rubinnak látszó kő ragyogott.

− Az az átkozott kő, ami a pudingban volt! − kiáltotta.

− Biztos benne, hogy ez az? − kérdezte Poirot.

− Hát persze hogy ez.

Gyors mozdulattal lehajolt, és kikapta Bridget kezéből a piros követ.

− Ne tegyen ilyet − mondta Poirot feddőn. − Semmihez nem szabad hozzányúlni.

− De hiszen nem nyúltam a testhez. Ez a kő esetleg… esetleg elvész, és akkor oda a bizonyíték. A legfontosabb, hogy minél hamarabb kihívjuk a rendőrséget. Sietek telefonálni.

Sarkon fordult, és a ház felé rohant. Sarah gyorsan Poirot oldalán termett.

− Nem értem − suttogta vászonfehér arccal. − Nem értem. − Megragadta Poirot karját. − Hogy értette azt, amit a lábnyomokról mondott?

− Győződjön meg róla a saját szemével, Mademoiselle.

A holttesthez vezető és onnan távolodó lábnyomok ugyanolyanok voltak, mint amilyen nyomokat most hagyott a hóban Desmond.

− Úgy érti… Desmond volt az? Képtelenség!

Motorzúgás hasított a tiszta levegőbe. Mind megfordultak. Tisztán látták a nyaktörő sebességgel elhúzó kocsit. Sarah felismerte.

− Desmond kocsija − mondta. − Valószínűleg nem telefonál, hanem személyesen megy el a rendőrökért.

Diana Middleton szaladt ki a házból.

− Mi történt? − kérdezte zihálva. − Desmond rontott be előbb a házba, motyogott valamit arról, hogy megölték Bridgetet, telefonálni próbált, de nem kapott vonalat. Azt mondta, valószínűleg elvágták a vezetéket. Nem maradt más hátra, mint kocsiba ülni, úgy mozgósítani a rendőrséget. De miért a rendőrséget?…

Poirot vállat vont.

− Bridget? − meredt rá Diana. − De hiszen… nem valami tréfáról van szó? Mintha tegnap este hallottam volna valamit. Nem magát akarták megtréfálni, M. Poirot?

− De igen. Ez volt az eredeti ötlet, hogy engem megtréfáljanak. De most menjünk be mindnyájan. Idekint halálra fázunk, és úgysem tehetünk semmit addig, amíg Mr. Lee-Wortley vissza nem tér a rendőrökkel.

− De figyeljen − mondta Colin −, nem lehet… nem hagyhatjuk idekint egyedül Bridgetet.

− Nem segít rajta, ha kint maradunk − mondta gyöngéden Poirot. − Szomorú, nagyon szomorú tragédia, de semmit sem tehetünk, amivel Mademoiselle Bridgeten segíthetnénk. Úgyhogy menjünk be, melegedjünk meg, és talán igyunk egy csésze kávét vagy teát.

Engedelmesen követték. Peverell most készült megütni a reggelihez szólító gongot. Lehet, hogy különösnek tartotta, hogy a társaság fele kintről jön, és hogy Poirot pizsamában és nagykabátban van, de a szeme se rebbent. Bármily öreg volt is, változatlanul ő volt a tökéletes inas. Csak azt vette észre, amit észre kellett vennie. Az ebédlőbe mentek, és helyet foglaltak. Mikor már mindnyájuk előtt ott volt a kávéscsésze és belekortyoltak, Poirot megszólalt.

− Egy kis történetet szeretnék elmesélni. Nem minden részletét, csak a fő vonalait. Idelátogatott egy fiatal trónörökös. Híres ékszert hozott magával, amit új foglalatba akart tétetni leendő menyasszonya részére, de szerencsétlenségére összefutott egy nagyon csinos fiatal hölggyel. Ezt a csinos fiatal hölgyet a férfi nem nagyon érdekelte, annál inkább az ékszer − olyannyira, hogy egy szép napon eltűnt evvel a történelmi ereklyével, amely nemzedékeken át a férfi családjának birtokában volt. Így ez a szegény fiatal fickó kínos helyzetbe került. Mindenekelőtt: kerülnie kell a botrányt. Nem fordulhat a rendőrséghez. Ennélfogva hozzám, Hercule Poirot-hoz jön. „Szerezze vissza nekem ezt a történelmi jelentőségű rubint.” *Eh*

bien, ennek a fiatal hölgynek van egy barátja, és ez a barát már több igen kétes tranzakcióban vett részt. Gyanúsítják zsarolással, ékszerek külföldi eladásával. Mindig nagyon okosan viselkedik. Igaz, hogy gyanús, de semmit nem tudnak rábizonyítani. Tudomásomra jut, hogy ez a nagyon okos úriember itt, ebben a házban tölti a karácsonyt. Fontos, hogy a csinos fiatal hölgyet − amint megszerzi a követ − egy időre kivonják a forgalomból, hogy ne lehessen rá nyomást gyakorolni, ne lehessen kikérdezni. Ezért úgy intézik, hogy ő is idejön Kings Laceybe, azzal az ürüggyel, hogy ő az okos úriember beteg húga… Sarah levegő után kapkodott.

− Ó, nem! Ó, nem ide! Ahol én is itt vagyok.

− Pedig így igaz − mondta Poirot. − És némi ügyeskedéssel én is itt vendégeskedem. Ez a fiatal hölgy állítólag egyenesen kórházból jött. Érkezésekor sokkal jobban van. De azután hírét veszi, hogy én, a híres nyomozó is idejöttem. Az értesülés felizgatja. Az első keze ügyébe eső helyen elrejti a rubint, majd nagyon gyorsan visszaesik és ismét ágyba bújik. Nem akarja, hogy meglássam, mert nem kétli, hogy nálam van a fényképe, amiről felismerem. Nagyon unatkozik, de a szobájában kell maradnia, és a fivére viszi fel neki tálcán az ennivalót.

− És a rubin? − kérdezte Michael.

− Azt hiszem − mondta Poirot −, hogy érkezésem akkor jött szóba, amikor a fiatal hölgy a konyhában volt, a többiekkel együtt nevetgélt, társalgott, és keverte a karácsonyi pudingot. A pudingot formákba öntik, és a fiatal hölgy az egyik formába nyomja a követ. Nem abba, amelyről tudja, hogy karácsony este lesz elfogyasztva. Ó, nem, arról tudja, hogy különleges öntőformában készül. A másikba rejti, az újév napjára szánt pudingba. Addigra már távozásra készen áll, és nem kétséges, hogy távozásakor magával viszi a pudingot. De a sors közbeszól. Karácsony reggelén baleset történik: az öntőforma a kőpadlóra esik, és darabokra törik. Mit lehet tenni? A drága Mrs. Ross az újév első napjára szánt pudingot tálaltatja.

− Szent ég! − mondta Colin. − Úgy érti, hogy karácsonykor nagyapa a valódi rubinra harapott rá?

− Pontosan. És el tudják képzelni, hogy Mr. Desmond Lee-Wortley mit érzett, amikor ezt meglátta. *Eh bien,* mi következik ezután? Körbeadják a követ. Megvizsgálom, és észrevétlenül a zsebembe csúsztatom. Olyan gondtalanul, mintha nem érdekelne. De egy személy észreveszi, hogy mit tettem. Amikor lefekszem, ez a személy átkutatja a szobámat. A párnám alá nyúl. A rubint nem találja. Miért nem?

− Azért, mert maga odaadta Bridgetnek − mondta izgatottan Michael. − Ugye, erre gondolt? És ezért van az, hogy… de nem egészen értem… azt hiszem… mondja, mi történt valójában?

Poirot rámosolygott.

− Jöjjenek a könyvtárba, nézzenek ki az ablakon. Mutatok valamit, ami fellebbenti a fátylat a titokról.

Ő ment elöl, a többiek követték.

− Tekintsék meg ismét a bűntett helyét.

Kimutatott az ablakon. Mindenki levegő után kapkodott. Holttest sehol, a tragédiának semmi nyoma, csupán az összetaposott hó.

− Csak nem álmodtuk az egészet? − kérdezte elhaló hangon Colin. − Valaki elvitte a holttestet?

− Ah − mondta Poirot. − Látják? Az Eltűnt Holttest Rejtélye. − Bólogatott, szeme csúfondárosan csillogott.

− Te jó ég! − kiáltott Michael. − M. Poirot, maga egy… csak nem… figyeljetek, egész idő alatt átejtett minket!

Poirot szeme még jobban csillogott.

− Igaz, gyermekeim, én is megvicceltelek benneteket. Tudjátok, értesültem a ti kis összeesküvésetekről, és elrendeztem a magam ellen-összeesküvését. Ah, *voilá,* Mademoiselle Bridget. Remélem, nem sínylette meg a fekvést a hóban? Sose bocsátanám meg magamnak, ha megfázott volna.

Bridget vastag szoknyát és gyapjúpulóvert viselt. Szívből nevetett.

− Gyógyteát küldettem a szobájába. Remélem, megitta? − kérdezte szigorúan Poirot.

− Elég volt egyetlen korty! − válaszolta Bridget. − Semmi bajom. Jól csináltam, M. Poirot? Az érszorítótól még most is fáj a karom.

− Nagyszerű voltál, gyermekem − mondta Poirot. − Nagyszerű. De látod, a többiek még mindig sötétben tapogatóznak. Tegnap este felmentem Mademoiselle Bridgethez. Elmondtam neki, hogy tudok a ti kis összeesküvésetekről, és megkérdeztem, hajlandó-e segíteni nekem. Nagyon ügyesen járt el. Ő csinálta a lábnyomokat Mr. Lee-Wortley cipőjével.

Sarah nyers hangon közbevágott.

− De mi értelme az egésznek, M. Poirot? Mi értelme rendőrért küldeni Desmondot? Nagyon mérgesek lesznek, ha rájönnek, hogy az egész csak tréfa volt.

Poirot a fejét ingatta.

− Egy pillanatig sem gondolom, Mademoiselle, hogy Mr. Lee-Wortley rendőrért ment. A gyilkosság nem olyan dolog, amibe bele akarna keveredni. Beijedt. Csak azt látta, hogy esélye nyílt megszerezni a rubint. Felkapta, úgy tett, mintha a telefon nem működne, és elszáguldott a kocsiján, azzal az ürüggyel, hogy értesíti a rendőrséget. Meggyőződésem, hogy jó ideig nem fogja látni. Tudomásom szerint megvan a módja, hogy kijusson Angliából. Saját repülője van, nem igaz, Mademoiselle?

Sarah bólintott. − Igaz. Arra gondoltunk, hogy… − elhallgatott.

− Így akarta magát megszöktetni, nemdebár? *Eh bien.* Igencsak jó módszer arra, hogy kicsempésszen egy ékszert. Ha valaki elszöktet egy lányt, és az nagy port ver fel, nem gyanúsítják azzal, hogy egy történelmi értékű ékszert is kivisz. Ó, igen, kitűnő álcázás lett volna.

− Nem hiszem el − mondta Sarah −, egyetlen szót sem hiszek belőle!

− Akkor kérdezze meg a húgát − intett fejével az ajtó felé Poirot. Sarah hátrafordult.

Platinaszőke lány állt a küszöbön. Szőrmebundában volt és savanyú arcot vágott. Látszott, hogy nagyon dühös.

− Nyavalyát a húga! − nevetett gúnyosan. − Az a disznó nem a bátyám! Szóval ellógott, mi, és hagyja, hogy én vigyem el a balhét? Ő eszelte ki az egészet! Engem felültetett! Azt mondta: semmiért jutok nagy dohányhoz. Nem ítélhetnek el, mert félnek a botránytól, elvégre mondhatom azt is, hogy Ali ajándékba adta nekem a rubint. Desmond meg én Párizsban osztoztunk volna a szajrén − és most ez a disznó cserbenhagyott! Legszívesebben megölném! − Hirtelen hangot váltott. − Jobb, ha most lelépek… telefonálna valaki taxiért?

− Kocsi várja a főbejárat előtt, hogy az állomásra vigye, Mademoiselle − mondta Poirot.

− Maga mindenre gondol?

− Többnyire − mondta Poirot elégedetten.

De Poirot nem szabadulhatott olyan könnyen. Amikor visszatért az ebédlőbe azután, hogy az ál-Lee-Wortley kisasszonyt kikísérte a várakozó kocsihoz, Colin kérdőre vonta.

Kisfiús arca szigorú volt.

− Ide figyeljen, M. Poirot. Mi van a rubinnal? Hagyta, hogy Desmond elvigye?

Poirot arca megnyúlt. Bajszát pödörte. Látszott, kínosan érzi magát.

− Majd visszaszerzem − mondta elhaló hangon. − Más módok is vannak. Én még mindig…

− Ha meggondolom, hogy hagyta azt a disznót meglógni a rubinnal! − dühöngött Michael.

Bridget éleseszűbb volt.

− Már megint átejt minket − kiáltotta −, ugye így van, M. Poirot?

− Hajtsunk végre egy utolsó bűvészmutatványt, Mademoiselle? Nyúljon be a bal zsebembe.

Bridget belenyúlt. Győztes kiáltással húzta vissza a kezét, és felmutatta a bíborragyogású, hatalmas rubint.

Poirot megmagyarázta. − Amit a markodban tartottál, hamisítvány volt. Londonból hoztam, felkészülve arra az esetre, hogy ki lehet cserélni. Érted? Nem akartunk botrányt. Monsieur Desmond megpróbálja azt a követ Párizsban vagy Belgiumban vagy bárhol, ahol kapcsolatai vannak, értékesíteni, és akkor kiderül, hogy a kő nem valódi. Hát lehet ennél nagyszerűbb eredmény? Minden jól végződik. Nincs botrány, az én hercegem visszakapja a rubint, hazatér, tisztességes és reméljük, boldog házasságot köt. Mindenki boldog.

− Engem kivéve − suttogta halkan Sarah. Olyan halkan szólt, hogy senki sem hallotta, csak Poirot. Gyengéden ingatta a fejét.

− Téved, Mademoiselle Sarah. Tapasztalatot nyert. És minden tapasztalat hasznos. Megjósolom, hogy boldogság vár magára.

− Állítja maga − mondta Sarah.

− De figyeljen csak, M. Poirot − ráncolta a homlokát Colin. − Honnan tudta, hogy milyen színjátékot tervezünk magának?

− Az én dolgom az, hogy mindenről tudjak − válaszolta bajuszát pödörve Poirot.

− Igaz, de nem tudom, hogyan jött rá. Valaki köpött… úgy értem, valaki beárulta?

− Nem, nem.

− Akkor hogyan? Árulja el, hogyan?

− Igen, árulja el, hogyan − mondták kórusban.

− Nem lehet − ellenkezett Poirot. − Nem. Ha elmondom, hogyan jöttem rá, lesújtó véleményt alkotnak rólam. Olyan, mintha a bűvész elárulná, hogyan készül a mutatványra!

− Árulja el, M. Poirot! Gyerünk! Ki vele!

− Valóban azt kívánják, hogy ezt az utolsó rejtélyt is megoldjam?

− Igen. Árulja el!

− Ah, nem hiszem, hogy megtehetném. Nagyot fognak csalódni.

− Ugyan, M. Poirot, mondja már el! Honnan tudta?

− Nos, tegnap a könyvtárszoba ablakánál üldögéltem, a délutáni tea után pihentem. Elszundítottam, és mikor felébredtem, ti az ablak alatt vitattátok meg a tervet, és az ablak felső része nyitva volt.

− Ez minden? − kiáltotta csalódottan Colin. − Milyen egyszerű!

− Hát nem az? − mosolygott Hercule Poirot. − Na látjátok! Valóban kiábrándultatok.

− Hát legalább most már mindent tudunk − szólt Michael.

− Igazán? − mormolta magában Hercule Poirot. − Én nem. Én, akinek az a dolga, hogy mindent tudjon.

Fejét csóválva sétált ki a hallba. Legalább huszadszor vette ki zsebéből a maszatos papírdarabkát. „NE EGYEN A PUDINGBÓL. EGY JÓAKARÓJA!”

Hercule Poirot elgondolkozva rázta a fejét. Ő, aki mindenre talál magyarázatot, ezt nem tudja megmagyarázni! Milyen megalázó! Ki írhatta? És miért írta? Pillanatnyi nyugta sem lesz, amíg ezt ki nem találja. Álmodozásából különös, ziháló hang riasztotta fel. Lenézett. Kesehajú, virágos kezeslábast viselő teremtés söprögette a padlószőnyeget. Tágra nyílt szemmel bámulta Poirot kezében a papírt.

− Ó, uram − mondta. − Kérem, uram.

− Kicsoda vagy te, *mon enfant?* − kérdezte Poirot barátságosan.

− Annie Bates, uram. Mrs. Rossnak jöttem segíteni. Nem akartam rosszat tenni. Jót akartam, uram. A maga javát akartam.

Poirot azonnal kapcsolt. Felmutatta a maszatos papírdarabkát.

− Te írtad ezt, Annie?

− Nem akartam rosszat, uram. Igazán nem.

− Hát persze hogy nem − mosolygott rá Poirot. − De mondd csak, miért írtad?

− Az a kettő miatt, uram. Mr. Lee-Wortley meg a húga miatt. Nem mintha valóban a húga lett volna. Egyikünk se hitte el! És egyáltalán nem volt beteg. Abban biztosak voltunk. Azt

gondoltuk − valamennyien azt gondoltuk − hogy valami furcsa dolog történik itt. Megmondom önnek egyenesen, uram. A nő fürdőszobájában voltam, tiszta törülközőt raktam be, és az ajtónál hallgatóztam. Az úr a szobájában volt, és beszélgettek. Minden szót hallottam. „Ez a detektív − mondta az úr −, ez a Poirot idejön. Tennünk kell valamit. A lehető leghamarabb el kell távolítani az útból.” És aztán olyan csúf, fenyegető suttogással folytatta: „Hová tetted?” És a nő azt válaszolta: „A pudingba.” Ó, uram, a szívverésem is elállt! Azt hittem, mérget tettek a pudingba. Nem tudtam, mit tegyek! Mrs. Ross nem hallgat a magamfajtára. És akkor támadt az ötletem, hogy írásban figyelmeztetem. És megírtam, és a párnájára tettem, ahol megtalálja, ha aludni megy. − Kifulladt lélegzettel hallgatott el.

Poirot néhány percig elgondolkozva nézte a lányt.

− Azt hiszem, Annie, túl sok krimit láttál a moziban vagy a televízióban − mondta végül. − De a lényeg az, hogy jószívű és találékony vagy. Ha visszatérek Londonba, küldök neked ajándékot.

− Ó, köszönöm, uram. Nagyon szépen köszönöm.

− Mit szeretnél?

− Bármit kérhetek, uram?

− Bizonyos keretek között igen − mondta Poirot megfontoltan.

− Ó, uram, kaphatnék egy piperetáskát? Egy igazi, elegáns, felpattintható piperetáskát, olyat, amilyen Mr. Lee-Wortley húgának, azaz úgynevezett húgának volt?

− Igen, lehet róla szó.

Érdekes − töprengett Poirot. − Nemrég múzeumban jártam, babiloni vagy más hasonló régészeti leleteket nézegettem; több ezer évesek voltak. És köztük szépítőszeres dobozok. Az asszonyszív nem változik.

− Mit mond, uram? − kérdezte Annie.

− Semmi, semmi. Csak gondolkodom. Megkapod a piperetáskát, gyermekem.

− Ó, köszönöm, uram. Nagyon szépen köszönöm. − Annie elragadtatva távozott. Poirot utánanézett, elégedetten bólintott.

Ah − mondta magában −, és most én is megyek. Itt már semmi tennivalóm. Váratlanul leánykezek karolták át.

− Nem állna a fagyöngykoszorú alá? − kérdezte Bridget.

Hercule Poirot örömmel engedelmeskedett. Magában megállapította, hogy ez a karácsony igen jól sikerült.

A spanyol láda rejtélye

I.

Hercule Poirot, mint mindig, most is hajszálpontosan lépett be a kis szobába, ahol rátermett titkárnője, Miss Lemon várt a napi utasításokra.

Miss Lemon első látásra mintha kizárólag derékszögekből lett volna összeállítva − kielégítve Poirot szimmetria iránti igényét.

Nem mintha a nőket illetően Hercule Poirot szenvedélyesen ragaszkodott volna a mértani pontossághoz. Ellenkezőleg, nagyon is régimódi volt. Kontinentális elfogultságot érzett a gömbölyű, mondhatni érzéki idomok iránt. Szerette, ha egy nő valóban nő: buja, sokszínű, egzotikus. Volt egyszer egy bizonyos orosz grófnő… de az nagyon régen volt. Fiatalság, bolondság…

De Miss Lemont sose tekintette nőnek. Emberszabású gép volt − precíziós műszer. Hatékonysága káprázatos. Negyvennyolc éves volt, és tökéletesen hiányzott belőle minden képzelőerő.

− Jó reggelt, Miss Lemon.

− Jó reggelt, M. Poirot.

Poirot leült, és Miss Lemon elébe rakta a gondosan szortírozott reggeli postát. Maga is helyet foglalt, kezében jegyzetfüzettel és kihegyezett ceruzával várt.

De ma reggel kissé kizökkentek a megszokott kerékvágásból. Poirot magával hozta a reggeli lapot, tekintete érdeklődve pásztázta a címeket. A hatalmas, merész betűkkel szedett főcím ez volt: A SPANYOL LÁDA REJTÉLYE. LEGFRISSEBB FEJLEMÉNYEK.

− Gondolom, olvasta a reggeli lapokat, Miss Lemon?

− Igen, M. Poirot. A Genfből jött hírek nem valami jók.

Poirot széles kézmozdulattal elhessegette a Genfből jött híreket.

− Spanyol láda − töprengett. − Miss Lemon, meg tudná mondani, hogy pontosan mi is az a spanyol láda?

− Feltételezem, hogy olyan láda, ami eredetileg Spanyolországból származik.

− Ésszerű feltételezés. Közelebbit nem tud róla?

− Úgy hiszem, általában Erzsébet korabeliek. Hatalmas darabok, temérdek rézverettel. Ha jól gondozzák és fényesítik, igen jól mutatnak. A húgom vett olyat egy kiárusításon. Vászonneműt tart benne. Nagyon jól mutat.

− Biztos vagyok benne, hogy bármelyik leánytestvére házában gondosan ápolnak minden bútort − bólintott Poirot kegyesen.

Miss Lemon szomorúan azt válaszolta, hogy a cselédek manapság azt sem tudják, mi az a vikszelés. Poirot kissé meghökkent, de úgy döntött, hogy nem firtatja a „vikszelés” szó értelmét.

Megint az újságba nézett, az érintettek neveit böngészte: Rich őrnagy, Mr. és Mrs. Clayton, McLaren kapitány, Mr. és Mrs. Spence. Nevek, számára puszta nevek; de mindegyik egyéniség, egy-egy gyűlölő, szerető vagy rettegő személy. Valódi dráma, amelyben neki, Hercule Poirot-nak nincs szerepe. Pedig szívesen részt venne ebben a drámában! Hat ember egy esti összejövetelen, egy szobában, amelynek falánál terjedelmes spanyol láda áll, hat ember, közülük öten beszélgetnek, szendvicseket esznek, lemezeket tesznek fel a lemezjátszóra, táncolnak − és a hatodik holtan fekszik a spanyol ládában…

Ah, gondolta Poirot. Hogy élvezte volna ezt drága barátom, Hastings! Hogy szárnyalt volna a képzelete! Milyen képtelenségeket sorolt volna! Ah, *ce cher* Hastings, ma, e pillanatban is mennyire hiányzik nekem… Ehelyett…

Felsóhajtott és Miss Lemonra nézett. Miss Lemon elég okos volt ahhoz, hogy felismerje: Poirot-nak nincs most hangulata levelet diktálni; leszedte írógépe fedelét, és leste, mikor láthat neki a restanciának. Semmi sem érdekelte kevésbé, mint egy hullát rejtegető baljóslatú spanyol láda.

Poirot egy fényképet nézett. Az újságban közölt fényképek általában gyengék, ez meg határozottan el volt maszatolódva − de micsoda arc! Mrs. Clayton, a meggyilkolt férfi felesége…

Lendületesen Miss Lemon elé lökte az újságot.

− Nézze meg ezt az arcot − szólt rá.

Miss Lemon engedelmesen, érzéketlenül nézte.

− Miss Lemon, mit gondol róla? Ez Mrs. Clayton.

Miss Lemon kézbe vette a lapot, futó pillantást vetett a képre, és megjegyezte:

− Egy időben Croydon Heathben laktunk; emlékeztet annak a bankfiókvezetőnek a feleségére.

− Érdekes − mondta Poirot. − Legyen szíves elmesélni a bankfiókvezető feleségének történetét.

− Háát, nem igazán kellemes történet.

− Gondoltam. Folytassa.

− Sok szóbeszéd járta Mrs. Adamsről és egy fiatal művészről. Mr. Adams főbe lőtte magát. De Mrs. Adams nem ment hozzá a másikhoz, és az megmérgezte magát, de megmentették; Mrs. Adams végül egy fiatal ügyvédhez ment feleségül. Azt hiszem, később is sok baj volt, de mi időközben elköltöztünk, úgyhogy többé nem hallottam róla.

Hercule Poirot komoran bólintott.

− Szép nő volt?

− Hát… Nem igazán lehetett szépségnek nevezni… de volt benne valami…

− Pontosan. Mi az a valami, aminek az e világi szirének birtokában vannak? A trójai Helénák, a Cleopátrák?…

Miss Lemon erélyesen új papírt tett a gépbe.

− Csakugyan, M. Poirot, ezen sose törtem a fejem. Olyan ostobaságnak tűnik mindez. Sokkal jobb lenne, ha az emberek tisztességesen végeznék a munkájukat, és nem gondolnának ilyesmikre.

Miután így elintézte az emberi gyengeséget és szenvedélyeket, Miss Lemon ujjai az írógép betűi fölött

lebegtek, türelmetlenül várva, hogy végre nekifoghassanak a munkának.

− Ez a maga véleménye − mondta Poirot. − És ebben a pillanatban egyetlen vágya, hogy saját munkáját folytathassa. De a maga munkája, Miss Lemon, nemcsak abból áll, hogy átnézi a postámat, rendszerezi az irataimat, elintézi a telefonhívásokat, legépeli leveleimet − mindezt bámulatra méltóan végzi. De én nemcsak iratokkal foglalkozom, hanem emberi lényekkel is. És most ebben is segítségre szorulok.

− Természetesen, M. Poirot − mondta türelmesen Miss Lemon. − Mit kíván tőlem?

− Ez az eset érdekel engem. Örülnék, ha átnézné a reggeli lapokat, valamint a délutáni lapokban megjelenő esetleges kiegészítéseket, és kivonatot készítene a tényekről.

− Máris, M. Poirot.

Poirot visszavonult nappalijába, arcán fájdalmas mosoly játszadozott.

A sors iróniája − mondta magában −, hogy drága Hastings barátom után Miss Lemon jutott nekem. Elképzelhető-e nagyobb ellentét? *Ce cher* Hastings, hogy élvezte volna! Hogy sétált volna le és fel, mennyit beszélt volna, milyen romantikusan kiszínezett volna minden apró tényt, szentírásnak tartva minden szót, amit a lapok leírnak. És ez a szegény Miss Lemon egyáltalán nem élvezi, amivel megbíztam!

Miss Lemon teleírt papírlappal lépett be.

− Itt a kívánt információ. Attól tartok azonban, hogy nem tekinthető teljesen megbízhatónak. Az egyes újságok beszámolói erősen eltérnek egymástól. Nem kezeskedem érte, hogy a közölt tények akár hatvan százalékig megbízhatók.

− Ez valószínűleg óvatos becslés − mormolta Poirot. − Köszönöm a fáradozását.

A tényeket kiszínezték, de elég érthetően tálalták. Charles Rich őrnagy, a jómódú agglegény, lakásán esti partit adott néhány barátjának, Mr. és Mrs. Claytonnak, Mr. és Mrs. Spence-nek és McLaren kapitánynak. Utóbbi nagyon régi

barátja volt a házigazdának és a Clayton házaspárnak, a valamivel fiatalabb Spence házaspárral nemrégiben ismerkedtek össze. Arnold Clayton a pénzügyminisztériumban dolgozott, Jeremy Spence kezdő közalkalmazott; Rich őrnagy 48 éves, Arnold Clayton 55, McLaren kapitány 46, Jeremy Spence 37 éves. Mrs. Claytonról azt írták: „néhány évvel fiatalabb a férjénél”. Egyvalaki nem tudott részt venni a partin. Mr. Claytont az utolsó pillanatban sürgős üzleti ügyben Skóciába hívták, és tervei szerint a 8.15-ös vonattal indult volna a King's Cross állomásról.

A parti úgy zajlott, ahogy ilyen összejövetelek szoktak. Mindenki jól érezte magát. Nem fajult el, mértékletesen ittak. Úgy háromnegyed 12-kor lett vége. A négy vendég együtt, közös taxiban távozott. Először McLaren kapitány szállt ki a klubjánál, utána Margharita Clayton a Sloane Street közelében, Cardigan Gardensnél, majd a Spence házaspár érkezett saját házához, Chelsea-be.

A hajmeresztő felfedezést másnap reggel tette Rich őrnagy inasa, William Burgess. Az inas nem lakott a házban. Korán érkezett, hogy kitakarítsa a nappalit, mielőtt a kora reggeli teához az őrnagyot felébreszti. Takarítás közben nagy megdöbbenésére egy terjedelmes foltot észlelt a világos szőnyegen, amelyen a spanyol láda állt. Mintha a ládából szivárgott volna ki valami. Az inas azonnal felemelte a láda tetejét, és belenézett. Rémületére Mr. Clayton holtteste feküdt ott − nyakon szúrták.

Burgess ösztönösen cselekedett, kirohant az utcára, és a legközelebb posztoló rendőrt hívta.

Ezek voltak a száraz tények. De további részleteket is közöltek. A rendőrség azonnal értesítette Mrs. Claytont, akit a hír „mélységesen lesújtott”. Előző délután valamivel 6 óra után látta utoljára a férjét. Nagyon bosszúsan jött haza, mert Skóciába hívták sürgős, a birtokával kapcsolatos ügyben, unszolta feleségét, hogy menjen el nélküle a partira. Mr. Clayton ezután betért a klubjába (amely McLaren kapitány klubja is volt), ivott

egyet a barátjával, és megmagyarázta, hogy mi a helyzet. Majd órájára nézett, és azt mondta, alig maradt ideje arra, hogy útban az állomás felé beugorjon Rich őrnagyhoz és kimentse magát. Már próbált neki telefonálni, de a készülék nem működött.

Az inas szerint Mr. Clayton 8 előtt 5 perccel érkezett a lakásba. Rich őrnagy nem volt otthon, de bármely pillanatban hazaérhet; Mr. Clayton jöjjön be és várja meg. Clayton azt mondta, sürgeti az idő, csak beugrik és üzenetet hagy. Elmondta, hogy úton van a vasútállomás felé. Az inas a nappaliba kísérte, ő maga visszament a konyhába, ahol folytatta a zsúrszendvicsek készítését. Nem hallotta, hogy gazdája mikor tért vissza, de úgy tíz perccel később Rich őrnagy benézett a konyhába, és utasította az inast, hogy ugorjon ki török cigarettáért, Mrs. Spence ugyanis ezt kedveli. Az inas megvásárolta, és visszajövet odaadta a nappaliban tartózkodó őrnagynak. Mr. Clayton nem volt ott, de az inas természetesen azt hitte, hogy már kiment az állomásra.

Rich őrnagy beszámolója rövid és egyszerű volt. Mr. Clayton nem volt a lakásban, amikor ő maga hazatért, és fogalma sem volt arról, hogy barátja itt járt. Üzenetet nem hagyott, a skóciai útról pedig akkor hallott először, amikor Mrs. Clayton és a többiek megérkeztek.

Az esti lapokban két további hír szerepelt. A „mélységesen megrendült” Mrs. Clayton elhagyta lakását, és barátainál húzódott meg.

A második hír a lapzárta utáni rovatban szerepelt. Charles Rich őrnagyot gyanúsítják a gyilkossággal, és őrizetbe vették.

− Szóval ez az − mondta Poirot, és Miss Lemonra nézett. − Rich őrnagy letartóztatása várható volt. De milyen rendkívüli eset. Egészen különleges eset. Nem gondolja?

− Előfordul az ilyesmi − mondta unottan Miss Lemon.

− Hát persze! Mindennap megtörténnek efféle esetek. Vagy majdnem mindennap. De − noha fájdalmasak − általában érthetők.

− Kétségtelenül nagyon kellemetlen ügy.

− Nyakon szúrva és spanyol ládába dugva minden bizonnyal kellemetlen az áldozatnak… de még mennyire. De amikor azt mondom, hogy rendkívüli ügy, Rich őrnagy rendkívüli viselkedésére gondolok.

Miss Lemon elhúzta a száját:

− Olyasmire céloznak, hogy Rich őrnagy és Mrs. Clayton nagyon szoros barátságot tartott fenn… De ez csak célzás volt, nem bizonyított tény, ezért kihagytam az összefoglalóból.

− Nagyon helyesen járt el. Mégis, ez olyan következtetés, ami kiböki az ember szemét. Ez minden, amit mondani tud?

Miss Lemon kifejezéstelen tekintettel nézett. Poirot sóhajtott, nagyon hiányzott Hastings gazdag, színes képzelőereje. Miss Lemonnal megvitatni egy ügyet: sziszifuszi munka.

− Gondoljon egy pillanatig erre a Rich őrnagyra. Szerelmes Mrs. Claytonba − jó, elfogadom… Félre akarja tenni az útból a férjet − ez is elfogadható, noha feltételezve, hogy Mrs. Clayton viszontszereti és viszonyuk van, mi olyan sürgős? Talán Mr. Clayton nem hajlandó válni? De én nem erről beszélek. Ez a Rich őrnagy nyugalomba vonult katona, és azt szokták mondani, hogy a katonák nem nagyon eszesek. De, *tout de méme,* lehet, hogy ez a Rich őrnagy egy komplett hülye?

Miss Lemon nem válaszolt. Szónoki kérdésnek vette.

− Nos − kérdezte Poirot −, maga erről az egészről mit gondol?

− Hogy én mit gondolok? − döbbent meg Miss Lemon.

− *Mais oui* − maga!

Miss Lemon átprogramozta az agyát; csak akkor bocsátkozott elmetornába, ha erre külön felkérték. Szabad perceiben agyát egy minden eddiginél tökéletesebb kartotékrendszer feltalálása foglalkoztatta. Ez volt az egyetlen szellemi felfrissülése.

− Nos − kezdte, és elhallgatott.

− Mondja el, hogy mi történt… maga mit gondol, mi történt azon az estén. Mr. Clayton a nappaliban írja az üzenetet, Rich őrnagy visszatér… és azután mi történik?

− Ott találja Mr. Claytont. Azt hiszem… összevesznek. Rich őrnagy leszúrja. Azután, amikor rájön, hogy mit tett… a hullát a ládába rejti. Végül is a vendégek bármely percben megérkezhetnek.

− Igen, igen. A vendégek megérkeznek! A holttest a ládában. Elmúlik az este. A vendégek távoznak. És akkor…

− Nos, hát akkor, gondolom, Rich őrnagy lefekszik és… − ó!

− Aha − mondta Poirot −, most már látja. Megölt egy embert. A holttestét a ládába rejtette. És utána nyugodtan lefekszik, egyáltalán nem zavarja a gondolat, hogy inasa reggel felfedezi a bűntényt.

− Nem lehetséges, hogy az inas esetleg sose néz be a ládába?

− A hatalmas vértócsával az alatta lévő szőnyegen?

− Rich őrnagy talán nem vette észre a vért.

− És nem volt gondatlanság tőle, hogy oda se nézett?

− Talán nagyon feldúlt volt − vélte Miss Lemon.

Poirot kétségbeesetten tárta szét a karját.

Miss Lemon megragadta az alkalmat és kisurrant.

II.

Az igazat megvallva, Poirot-nak semmi dolga nem volt a spanyol láda rejtélyével. Pillanatnyilag fontos megbízatást teljesített egy nagy olajkutató társaságnak, ahol az egyik fejes valamilyen kétes üzletbe bonyolódott. Szigorúan bizalmas, fontos és rendkívül jól fizető megbízás volt. Eléggé bonyolult ahhoz, hogy Poirot érdeklődését lekösse, emellett azzal az óriási előnnyel járt, hogy nagyon csekély fizikai mozgást igényelt. Kifinomult és vértelen ügy volt. Bűntény legfelső fokon.

A spanyol láda rejtélye érzelmes, drámai ügy volt. Poirot gyakran közölte Hastingsszel, hogy e két tulajdonságot könnyű túlbecsülni − és Hastings gyakran túl is becsülte. Ezen a ponton szigorú volt a kedves Hastingsszel, és most itt áll, és szakasztott úgy viselkedik, ahogy barátja viselkedett volna; lenyűgözik a gyilkosság romantikus indítékai: gyönyörű nők, szenvedély,

féltékenység, gyűlölet és a többi! Mindent akart tudni róla. Tudni akarta, milyen ember Rich őrnagy, milyen az inasa, Burgess, milyen nő Margharita Clayton (noha azt gondolta, ezt tudja), milyen volt a néhai Arnold Clayton (véleménye szerint az áldozat jelleme gyilkosság esetében elsőrendű fontosságú), s még azt is, hogy milyen ember McLaren kapitány, a hűséges barát, és milyenek a nem oly régi barátok, Mr. és Mrs. Spence.

És nem tudta, hogyan fogja kíváncsiságát kielégíteni!

Egész délután ezen törte a fejét.

Miért izgatja annyira ez az ügy? Hosszas töprengés után rájött, hogy azért, mert az adott tények alapján − ez az egész teljes képtelenség!

Az elfogadható tényekből kiindulva: a két férfi összeveszett. Az összeveszés oka feltehetően a nő. Az egyik dühében megölte a másikat. Igen, ez történt − noha kézenfekvőbb lenne, ha a férj ölte volna meg a szeretőt. Mindazonáltal − a szerető ölte meg a férjet; tőrrel (?) szúrta le − milyen valószínűtlen fegyver. Rich őrnagynak vajon olasz volt az anyja? Biztos van valahol magyarázat arra, hogy miért éppen tőrrel. No mindegy, a fegyver tőr volt (egyes újságok gyilokként emlegették!). Kéznél volt, és használva lett. A holttestet a ládába rejtették. Ez ésszerű és kézenfekvő. Nem volt előre megfontolt gyilkosság, és minthogy az inas bármely pillanatban visszajöhetett és a négy vendég is hamarosan betoppanhatott, ez volt az egyetlen lehetőség.

Lezajlik a parti, a vendégek távoznak − az inas már korábban elment −, és… és Rich őrnagy aludni tért!

Ahhoz, hogy megértse, mindez hogyan történhetett, látnia kell Rich őrnagyot, és megfejteni, miféle ember az, aki így viselkedik.

Lehet, hogy a szörnyű tett és a feszültség, hogy egész este normálisan viselkedjék, arra késztették, hogy altatót vagy olyan nyugtatót vegyen be, amitől oly mélyen aludt, hogy a szokottnál sokkal később ébredt? Lehetséges. Vagy olyan pszichológuscsemegének látszó ügyről van szó, amelyben Rich

őrnagy tudat alatti bűntudata azt akarta, hogy felfedezzék a bűnténytt? Ahhoz, hogy ezt eldöntse, látnia kellene Rich őrnagyot. Minduntalan erre kanyarodik vissza…

Megcsörrent a telefon. Poirot egy darabig hagyta, hadd csöngjön, mígnem rájött, hogy Miss Lemon − az után, hogy az aláírandó leveleket behozta − már hazament, és hogy George valószínűleg házon kívül van.

Felemelte a kagylót.

− M. Poirot?

− Én vagyok.

− Jaj, de remek! − A bájos női hangból kicsengő lelkesedés hallatán Poirot pislogott. − Itt Abbie Chatterton.

− Ah, Lady Chatterton. Miben lehetek szolgálatára?

− Abban, hogy amilyen hamar csak tud, átjön hozzám egy elképesztően remek koktélpartira. Nem csupán a koktélparti miatt − valami egészen másért. Szükségem van magára. Létfontosságú ügyben. Kérem, könyörgöm, ne hagyjon cserben! Ne mondja, hogy nem tud átjönni.

Poirot semmi ilyet nem akart mondani. Lord Chatterton − attól eltekintve, hogy brit főrend volt és időnként nagyon unalmas beszédeket tartott a Lordok Házában − jelentéktelen figura volt. De Lady Chatterton a felső tízezer egyik legragyogóbb ékköve. Bármit mondott, bármit tett − szerepelt a hírekben. Eszes volt, szépséges, eredeti, és akkora vitalitással rendelkezett, amely egy holdra irányuló rakéta kilövéséhez is elegendő lett volna.

− Szükségem van magára. Pödörje meg azt a csodálatos bajszát, és jöjjön azonnal! − erősködött Lady Chatterton.

Hát ilyen gyorsan azért nem ment. Poirot előbb gondosan rendbe hozta magát. Végzett a bajusz-pödréssel, majd útnak eredt.

Lady Chatterton Cheriton Street-i elragadó házának ajtaja nyitva állt, a kihömpölygő lárma akkora volt, mintha vadállatok lázadtak volna fel az állatkertben. Lady Chatterton két nagykövetet, egy nemzetközi rögbijátékost és egy amerikai

hitszónokot tartott szóval. Egy bűvész ügyességével szabadult meg tőlük, és azonnal Poirot oldalán termett.

− M. Poirot, mennyire örülök magának! Ne igya azt a vacak Martinit. Magának valami különlegességet tartogatok − olyanfajta szirupot, amit a marokkói sejkek isznak. Odafent van a saját kis szobámban.

Elindult felfelé a lépcsőn, és Poirot követte. Lady Chatterton megállt, és válla fölött visszaszólt:

− Nem akartam elhalasztani a partit, mert rendkívül fontos, hogy senki se tudja mi folyik itt. A személyzetnek óriási jutalmat ígértem, ha egyetlen szóval sem árulják el. Végül is az ember nem akarja, hogy riporterek ostromolják a házát. És szegény drágám, már annyi mindenen ment keresztül eddig is.

Lady Chatterton nem állt meg az emeleti fordulónál, azonnal a másodikra indult.

Hercule Poirot meglehetősen zavartan és levegő után kapkodva követte.

Lady Chatterton megállt, gyors pillantást vetett a korláton át lefelé, majd feltépett egy ajtót, és felkiáltott:

− Elcsíptem, Margharita! Elkaptam! Itt hozom!

Diadalmasan félreállt, hogy Poirot beléphessen, azután gyorsan bemutatta őket egymásnak.

− A hölgy Margharita Clayton. Nagyon, nagyon drága barátnőm, ügye, segíteni fog rajta? Margharita, íme, a híres-nevezetes Hercule Poirot. Mindent megtesz, amit csak kérsz − ugye megteszi, drága M. Poirot?

És anélkül, hogy a nyilvánvalóan pozitív válaszra várna (nemhiába volt elkényeztetett szépség egész életében), kirobogott az ajtón és le a lépcsőn, miközben meglehetősen tapintatlanul visszaszólt: − Vissza kell mennem ehhez a rémes népséghez…

Az ablak mellett üldögélő nő felállt, és Poirot felé indult. Poirot akkor is felismerte volna, ha Lady Chatterton nem árulja el a nevét. Meglátta a széles, nagyon széles homlokot, a sötét hajat, amely szárnyként lobogott kétoldalt, a távol ülő szürke

szemeket. Testhez simuló, magas nyakú fekete ruhát viselt, amely kiemelte alakja szépségét, bőrének magnóliafehérségét. Nem annyira szép, mint inkább szokatlan arc volt − egyike azoknak a furcsán arányos arcoknak, amiket középkori olasz festményeken lehet néha látni. Középkori egyszerűség vette körül − különös ártatlanság, amely, gondolta Poirot, rombolóbb lehet bármiféle érzéki kifinomultságnál. Gyermeki nyíltsággal szólalt meg.

− Abbie azt mondta, hogy maga segíteni fog…

Komor, kérdő tekintettel nézett a detektívre.

Poirot egy pillanatig mereven állt, alaposan szemügyre vette. Nem volt ebben semmi udvariatlanság. Inkább egy híres orvosra hasonlított, aki barátságos, de átható pillantással szemléli új betegét.

− Biztos benne, Madame − szólalt meg végül −, hogy segíteni tudok magán?

A hölgy kissé elpirult.

− Nem értem, hogy mire céloz.

− Mit kíván tőlem, Madame?

A hölgy meglepődött. − Azt hittem, tudja, hogy ki vagyok.

− Tudom, hogy kicsoda. Az ön férjét megölték − leszúrták− és egy bizonyos Rich őrnagyot őrizetbe vettek, és gyilkossággal vádolják.

A nő még jobban elpirult.

− Rich őrnagy nem ölte meg a férjem.

Poirot villámgyorsan lecsapott:

− Miért nem?

Zavartan bámult. − Hogy érti ezt?

− Most zavarba hoztam, mert nem azt kérdeztem, amit mindenki más… a rendőrség… az ügyvédek… „Rich őrnagy miért ölné meg Arnold Claytont?” De én az ellenkezőjét kérdezem. Azt kérdezem öntől, Madame, miért olyan biztos benne, hogy nem Rich őrnagy ölte meg?

− Azért − pillanatnyi hallgatás −, azért, mert jól ismerem Rich őrnagyot.

− Jól ismeri Rich őrnagyot − ismételte színtelen hangon Poirot.

Hallgatott, majd éles hangon rákérdezett:

− Mennyire jól?

Nem tudta, hogy a hölgy megértette-e a célzást. Magában azt gondolta: ez a nő vagy nagyon buta, vagy nagyon körmönfont… Sok embernek okozhatott már fejtörést ez a kérdés.

− Hogy mennyire jól? − nézett kétkedve a hölgy Poirot-ra. − Öt éve… nem, majdnem hat éve.

− Nem egészen erre gondoltam… meg kell értenie, Madame, hogy tapintatlan kérdéseket kell feltennem. Talán igazat beszél, talán hazudik. Egy nőnek néha nagy szüksége van hazugságra. A nőknek meg kell magukat védeniük, és a hazugság ebben jó fegyverük. De három olyan személy van, Madame, akinek az igazat kell vallania. A gyóntató atyjának, a fodrászának és a magánnyomozónak− abban az esetben, ha az utóbbiban megbízik. Madame, ön bízik bennem?

Margharita Clayton mély lélegzetet vett.

− Igen. Megbízom. Muszáj − fűzte hozzá.

− Helyes. Mit kíván tőlem − találjam meg a férje gyilkosát?

− Azt hiszem… igen.

− De nem ez a lényeg? Tehát azt akarja, hogy Rich őrnagyot a gyanú árnyékától megszabadítsam?

Gyorsan, hálásan bólintott.

− Ezt, és csupán ezt akarja?

Rájött, hogy fölösleges volt a kérdés. Margharita Clayton az a fajta volt, aki egyszerre csak egy dologgal tudott foglalkozni.

− És most jönnek a tapintatlan kérdések. Ön és Rich őrnagy szerelmesek voltak egymásba?

− Úgy érti, hogy viszonyunk volt? Nem.

− De ő szerelmes volt magába?

− Igen.

− És ön… szerelmes volt belé?

− Azt hiszem.

− Nem egészen biztos benne?

− Most már igen.
− Ah! Ezek szerint nem szerette a férjét?
− Nem.
− Őszintesége bámulatra méltó. A legtöbb nő hosszasan magyarázná érzelmeit. Mióta voltak házasok?
− Tizenegy éve.
− Beszélne egy kicsit a férjéről, miféle ember volt?
A hölgy a homlokát ráncolta.
− Nehéz ügy. Valójában nem tudom, milyen volt. Nagyon hallgatag, nagyon visszafogott. Sose lehetett tudni, hogy mire gondol. Persze okos volt, mindenki azt állította, hogy briliáns elme − úgy értem, a munkájában… De, hogy is mondjam, sose tárulkozott fel…
− Szerelmes volt önbe?
− Ó, igen. Minden bizonnyal. Ellenkező esetben nem bántotta volna annyira − hirtelen elhallgatott.
− Más férfiak érdeklődése ön iránt? Ezt akarta mondani? Féltékeny volt?
Margharita megismételte: − Minden bizonnyal. − Majd mintha érezné, hogy e szavak bővebb magyarázatra szorulnak, így folytatta: − Néha napokig nem szólt hozzám…
Poirot elgondolkozva bólintott.
− Ez az erőszakos cselekedet, ami most megtörtént, ez az első, ami önnel kapcsolatos?
− Erőszak? − Homlokát ráncolta, majd elpirult. − Arra a szegény fiúra gondol, aki főbe lőtte magát?
− Igen, arra gondolok.
− Fogalmam se volt, hogy így érez… Megsajnáltam… olyan félénk volt… olyan magányos. Biztosan rosszak voltak az idegei. Aztán volt az a két olasz, párbajoztak miattam − olyan nevetséges volt! Hál' istennek, egyikük sem halt bele… És hogy őszinte legyek, engem egyikük sem érdekelt! Soha nem is tettem úgy, mintha érdekelnének.
− Nem. Ön egyszerűen csak *ott volt!* És ahol ön van… ott mindenféle történik! Már láttam ilyet. A férfiak *azért* őrülnek

meg, mert ön nem mutat érdeklődést irántuk. De Rich őrnagy érdekli. Ezért… mindent meg kell tennünk…

Poirot egy-két percig hallgatott. A hölgy csendben ült és figyelt.

− Most pedig térjünk át a szereplőkről − amelyek gyakorta a legfontosabb tényezők − a puszta tényekre. Ezekről én csak annyit tudok, amennyit az újságok megírtak. A tények alapján két személynek volt csak lehetősége arra, hogy a férjét megölje, csak két személy ölhette meg: Rich őrnagy és Rich őrnagy inasa.

Margharita makacsul hajtogatta:

− *Tudom,* hogy nem Charles ölte meg.

− Akkor pedig az inas. Egyetért?

Kétkedve válaszolt:

− Értem, hogy mire gondol…

− De kétkedik benne?

− Abszurdnak tűnik!

− Igen, mégis lehetséges. Nem kétséges, hogy a férje járt a lakásban, minthogy a holttestét ott találták meg. Ha az inas igazat mond, akkor Rich őrnagy ölte meg. De ha az inas hazudik? Akkor ő ölte meg, és a testet a ládába rejtette, mielőtt gazdája hazatért volna. Az ő szempontjából remek megoldásnak tűnik. Nem kell mást tennie, mint másnap reggel „észrevenni a vérfoltot”, és „felfedezni a hullát”. Azonnal Rich őrnagyot fogják gyanúsítani.

− De miért akarta volna az inas megölni Arnoldot?

− Igen, miért? Kézenfekvő indíték nincs, mert arra a rendőrség már rájött volna. Lehetséges, hogy a férje valami sötét foltra bukkant az inas múltjában, és épp azon volt, hogy feltárja Rich őrnagynak. Mondott-e önnek valaha valamit erről a Burgessről?

A nő nemet intett.

− Gondolja, hogy − ha ez az eset áll fenn − beszélt volna róla?

Mrs. Clayton összehúzta a szemöldökét.

− Nehéz megítélni. Valószínűleg nem. Arnold nagyon ritkán beszélt másokról. Amint már mondtam: tartózkodó volt. Soha nem fecsegett.

− Tehát amit gondolt, megtartotta magának… Igen. És mi a véleménye az inasról?

− Nem az a fajta, akire különösebben felfigyelnek. Meglehetősen jó alkalmazott. Megfelelő, ha nem is pallérozott modorú.

− Hány éves lehet?

− Azt hiszem, olyan harminchét-harmincnyolc. A háború alatt tisztiszolga volt, de nem tényleges állományban.

− Mióta szolgál Rich őrnagy mellett?

− Nem régen. Azt hiszem, úgy másfél éve.

− Nem vett észre valami furcsaságot abban, ahogy a férjével szemben viselkedik?

− Nem jártunk oda olyan gyakran. Nem, egyáltalán semmit nem vettem észre.

− Most meséljen annak az estének az eseményeiről. Mikorra szólt a meghívás?

− Negyed vagy fél kilencre.

− Miféle partit terveztek?

− Hát, italokat és hidegbüfét. Ez mindig nagyon jól szokott sikerülni. Libamáj és forró pirítós. Füstölt lazac. Időnként meleg rizses ételt is tálaltak − Charles különleges receptet szerzett a Közel-Keleten −, de azt inkább csak télen. Zenét is szoktunk hallgatni − Charlesnál remek sztereó lemezjátszó szólt. Férjem és Jock McLaren nagyon szerette a klasszikus zenét. Tánczenét is hallgattunk − a Spence házaspár imád táncolni. Hát ilyesféle volt − csendes, fesztelen este. Charles nagyon jó házigazda volt.

− És ez az este olyan volt, mint bármely más ott töltött este? Nem figyelt fel semmi szokatlanra, semmi olyanra, ami eltért a szokásostól?

− Ami eltért a szokásostól? − töprengett egy pillanatig. − Amikor ezt mondja… nem, csak átsuhant az agyamon. Volt valami… − Ismét a fejét rázta. − Nem. Semmi szokatlan nem

volt akkor este. Jól szórakoztunk. Mindenki felszabadultnak és boldognak tűnt. − Megborzongott. − És ha arra gondolok, hogy egész idő alatt…

Poirot tiltón emelte fel a kezét.

− Ne gondoljon rá. Mennyit tud arról az ügyletről, ami férjét Skóciába szólította?

− Nem sokat. Valami nézeteltérés támadt egy földterület eladása körül. A föld a férjemé volt. Az eladás lezajlott, de hirtelen közbejött valami.

− A férje pontosan mit mondott erről?

− Távirattal a kezében jött be. Ha jól emlékszem, azt mondta: „Milyen bosszantó. Az éjszakai postavonattal Edinburgh-ba kell utaznom, és reggel első dolgom lesz tárgyalni Johnstonnal… Micsoda pech, már azt hittem, minden simán megy.” Majd azt mondta: „Felhívom Jockot, szólok neki, hogy jöjjön érted”, és én azt mondtam: „Fölösleges, taxit hívok”, majd ő azt mondta, hogy Jock és a Spence házaspár hazakísér majd. Megkérdeztem, akarja-e, hogy becsomagoljak neki, de ő azt válaszolta, hogy néhány holmit bedob egy táskába, bekap valamit a klubban, és utána rohan a vonathoz. Aztán távozott, és… akkor láttam utoljára.

Az utolsó szavaknál elcsuklott a hangja.

Poirot nagyon élesen nézett rá.

− Megmutatta önnek a táviratot?

− Nem.

− Kár.

− Ezt meg miért mondja?

Poirot nem válaszolt. Ehelyett élénken azt mondta:

− Térjünk a tárgyra. Kik Rich őrnagy ügyvédjei?

Mrs. Clayton megmondta, és Poirot felírta a címet.

− Írna nekik néhány szót, amellyel felhatalmaz engem? Találkozni akarok Rich őrnaggyal.

− Ót… őt őrizetben tartják egy hétig.

− Természetesen. Ez a szokásos eljárás. Lenne szíves néhány sort írni McLaren kapitánynak és a Spence házaspárnak is?

Mindnyájukkal találkozni akarok, és igen lényeges, hogy szóba álljanak velem.

Amikor Margharita felkelt az íróasztaltól, Poirot így szólt:

− Még valami. Mielőtt kialakítanám a benyomásaim alapján a magamét, az ön véleményét is szeretném tudni McLaren kapitányról és a Spence házaspárról.

− Jock legrégibb barátaink egyike. Gyerekkorom óta ismerem. Savanyú Jóskának tűnik, de alapjában véve drága ember, sosem változik, mindig támaszkodni lehet rá. Nem vidám és nem szórakoztató, de erős bástya − véleményére Arnold meg én is bízvást támaszkodhattunk.

− És nem kétséges, hogy ő is szerelmes önbe? − csillant fel Poirot szeme.

− Ó, igen − mondta derűsen Margharita. − Mindig szerelmes volt belém… de ez mostanra már olyan megszokássá lett.

− És Spence-ék?

− Szórakoztatók. Igen jó társaság. Linda Spence igen okos nő. Arnold szeretett beszélgetni vele. Ráadásul vonzó.

− Maguk barátnők?

− Linda meg én? Bizonyos mértékig. Nem tudom, hogy valóban kedvelem-e. Nagyon csípős nyelvű.

− És a férje?

− Ó, Jeremy elragadó. Nagyon muzikális. Képzőművészetben is járatos. Sokszor megyünk együtt tárlatokra…

− Jól van, majd meglátom. − Poirot megfogta a nő kezét. − Madame, remélem, nem bánja meg, hogy a segítségemet kérte.

− Miért bánnám meg? − kérdezte tágra nyílt szemmel Margharita.

− Sosem lehet tudni − mondta rejtélyesen Poirot. − És én… nem is tudom − mondta magának, miközben lefelé ment a lépcsőn. A koktélparti még javában zajlott, de neki sikerült a társaságot elkerülni, és kijutni az utcára.

− Nem − ismételte −, nem tudom.

Margharita Claytonra gondolt.

Ez a szemmel látható gyermeteg őszinteség, ez a tiszta ártatlanság − valóban az volt? Vagy valami mást takart? A középkorban akadtak ilyen nők, akikkel kapcsolatban a történészek mindmáig nem jutottak egyértelmű álláspontra. Stuart Mária skót királynőre gondolt. Tudta-e, hogy azon az éjszakán milyen bűntényt fognak elkövetni? Vagy tökéletesen ártatlan volt benne? Az összeesküvők semmit nem árultak el neki? Vajon egyike volt azoknak a gyermeteg, egyszerű nőknek, akik azt mondják magukban: „Nem tudok róla”, és el is hiszik? Poirot érezte Margharita Clayton varázsát. De bizonyosat nem tudott róla…

Az ilyen nők, ha maguk ártatlanok is, bűntény okozói lehetnek.

Az ilyen nők törekvéseik és terveik szerint maguk is bűnözők lehetnek − noha nem ők hajtják végre.

A gyilkos fegyver soha nem az ő kezükben van…

Ami Margharita Claytont illeti… nem… nem tudja!

III.

Rich őrnagy ügyvédei nem voltak nagyon segítőkészek. Poirot nem is várta el tőlük.

Bár nem mondták ki, sikerült értésére adniuk, hogy kliensük érdekeit legjobban az szolgálná, ha Mrs. Clayton − Poirot által − nem avatkozna be.

Poirot csak a tisztesség kedvéért kereste fel őket. Épp elég összeköttetése volt a belüggyel és a rendőrség bűnügyi osztályával, hogy engedélyeztessen egy látogatást a vádlottnál.

A Clayton-ügy Miller felügyelőé volt, aki nem tartozott Poirot kedvencei közé. Ezúttal azonban nem volt ellenséges, csupán lekicsinylő.

− Nincs sok időm erre a vén totyakosra − vetette oda az őrmesternek, mielőtt színe elé eresztette volna. − Mégis, udvariasnak kell lennem hozzá.

− Igencsak hatásos bűvészmutatványra lesz szüksége ahhoz, hogy ezt a fickót kihúzza a pácból − jegyezte meg derűsen. − Csak Rich ölhette meg a pasast, senki más.

− Kivéve az inast.

− Elismerem! Mármint lehetőségként. De semmit nem fog találni. Abszolúte semmi indítékot.

− Nem lehet egészen biztos benne. Az indítékok nagyon furcsák tudnak lenni.

− Egyáltalán semmi köze nem volt Claytonhoz. Múltja tökéletesen tiszta. Abszolúte normális. Nem tudom, mit kíván még, M. Poirot?

− Azt kívánom kideríteni, hogy a bűntényt nem Rich követte el.

− A hölgy kedvébe akar járni, mi? − vigyorgott kajánul Miller felügyelő. − Gondolom, rávette magát. Micsoda nő! *Cherchez la femme.* Ha lehetősége lett volna rá, Mrs. Clayton maga is megtette volna.

− Ugyan már!

− Nem lepne meg. Ismertem egyszer egy ilyen nőt. Jó néhány férjet eltett láb alól − ártatlan kék szeme meg se rebbent. És minden esetnél majdnem megszakadt a szíve. Ha a leghalványabb esély lett volna, az esküdtszék felmenti −, de nem volt esélye, mert megdönthetetlen bizonyíték volt a kezünkben.

− Jól van, barátom, ne vitatkozzunk. Bátorkodom a tények néhány megbízható részlete iránt érdeklődni. Amit az újság megír, az hír − de nem mindig igaz.

− Nekik is meg kell élni. Mit kér tőlem?

− A halál beálltának lehetőleg pontos idejét.

− Nagyon pontos nem lehet, mert a holttestet csak másnap reggel vizsgálták meg. Becslések szerint a halál 10-13 órával korábban állt be. Tehát előző este 7 és 10 óra között… A szúrás a nyaki ütőeret érte, pillanatok alatt meghalt.

− És a fegyver?

− Egy olasz tőrfajta, egészen kicsi, borotvaéles. Korábban soha senki sem látta, azt sem tudja, honnan került elő. De mi ki fogjuk deríteni… Idő és türelem kérdése.

− Tehát nem egy veszekedés során kapták fel.

− Nem. Az inas azt állítja, hogy a lakásban nem volt ilyesmi.

− Ami engem érdekel, az a távirat − mondta Poirot. − A távirat, amely Arnold Claytont Skóciába szólította… Valódi volt?

− Nem. Skóciában nem volt semmi zűr, semmi bökkenő. A föld eladása rendben zajlott.

− Akkor ki küldte a táviratot? Feltételezem, hogy valóban volt ilyen.

− Kellett lennie… Nem mintha vakon megbíznánk Mrs. Claytonban. De Clayton közölte az inassal, hogy táviratilag Skóciába hívták. McLaren kapitánynak is elmondta.

− Mikor találkozott McLaren kapitánnyal?

− Együtt ettek a klubjukban, körülbelül negyed nyolckor, utána Clayton taxin ment Rich lakására, néhány perccel nyolc előtt érkezett. És azután… − Miller széttárta a karját.

− Észrevett bárki valami furcsát Rich aznap esti viselkedésében?

− Hát, tudja, milyenek az emberek. Valami történik, és akkor azt hiszik, hogy mindenfélére felfigyeltek, holott a fejemet tenném rá, hogy semmit sem vettek észre. Mrs. Spence például azt mondja, hogy Rich egész este szórakozott volt. Nem válaszolt mindig arra, amit kérdeztek. Mintha „valami máson járna az esze”. Meghiszem azt, amikor egy hulla volt a ládában! Törte a fejét, hogy a nyavalyában szabaduljon meg tőle!

− Miért nem szabadult meg tőle?

− Fogalmam sincs. Talán inába szállt a bátorság. De hülyeség volt másnapig várni. Akkor éjjel lett volna a legkönnyebb. Abban a házban nincs éjszakai portás. Hátravihette volna a kocsit, beteszi a hullát a csomagtartóba − tágas csomagtartója van −, vidékre hajt, és valahol kiteszi. Aligha láthatták volna meg, amikor a hullát a kocsiba rakja, mert a lakások egy

mellékutcára néznek, és az ő udvarába befér egy autó. Hajnali háromkor, mondjuk, egész jól elintézhette volna. És ehelyett mit csinál? Lefekszik, átalussza a reggelt, és arra ébred, hogy a lakását ellepik a rendőrök.

− Lefeküdt, és olyan jót aludt, ahogy csak egy ártatlan ember tud aludni.

− Ahogy tetszik. De maga valóban ezt hiszi?

− A választ akkor tudom csak megadni, ha személyesen beszéltem vele.

− Azt hiszi, hogy elég ránézni, és nyomban felismeri az ártatlanságot? Ez nem olyan könnyű.

− Tudom, hogy nem olyan könnyű, és nem is próbálom azt állítani, hogy egyből rájövök. Azt szeretném magamban eldönteni, hogy ez az ember valóban olyan ostoba-e, mint amilyennek látszik.

IV.

Poirot addig nem szándékozott Charles Rich-csel találkozni, amíg nem beszélt mindenki mással.

McLaren kapitánnyal kezdte.

McLaren magas, napbarnított, szófukar férfi volt. Barázdált arca kellemes. Félénk ember, akit nem könnyű szóra bírni. De Poirot nem tágított.

Margharita üzenetét gyűrögetve kényszeredetten mondta:

− Hát, ha Margharita azt akarja, hogy mindent mondjak el, amit tudok, természetesen megteszem. Azonban nem tudom, mit mondhatnék. Mindent hallott már. De mindent megteszek, amit Margharita akar − tizenhat éves kora óta mindig meg is tettem. Tudja, mindig az ő akarata érvényesül.

− Tudom − mondta Poirot. − Szeretném, ha először egész őszintén válaszolna egy kérdésre. Bűnösnek tartja-e Rich őrnagyot?

− Igen. Margharitának nem mondanám, ha azt akarja gondolni, hogy ártatlan, de más tettesre nem tudok gondolni. Vigye el az ördög, a pasasnak muszáj bűnösnek lennie.

− Feszült volt-e a viszony közte és Mr. Clayton között?

− Egyáltalán nem. A legjobb barátok voltak. Ettől olyan szokatlan az egész.

− Talán Rich őrnagy barátsága Mrs. Clayton-nal…

McLaren félbeszakította.

− Pfuj! Csupa marhaság! Az újságok sunyi célozgatásai… Rosszindulatú pletykák! Mrs. Clayton és Rich jó barátok voltak, és ez minden! Margharitának rengeteg barátja van. Én is az vagyok. Sok éve. És nincs köztünk semmi olyan, amiről ne tudhatna az egész világ, ugyanez volt a helyzet Charles és Margharita között.

− Szóval nem gondolja, hogy viszonyuk van?

− Természetesen NEM! − dühöngött McLaren. − Ne hallgasson arra a rosszindulatú, pletykás Spence nőszemélyre. Bármit képes mondani.

− De lehetséges, hogy Mr. Clayton azt gyanította: van valami a felesége és Rich őrnagy között.

− Véleményem szerint semmi ilyet nem gyanított! Tudnék róla. Arnold meg én nagyon közeli barátok voltunk.

− Miféle ember volt? Ha valaki tudja: maga az.

− Hát, Arnold olyan csendes fajta volt. De okos… úgy hiszem, nagyon okos. Amit úgy neveznek: első osztályú pénzügyi szakember. Egész magas pozíciót töltött be a pénzügyminisztériumban.

− Hallottam róla.

− Sokat olvasott. Bélyeget gyűjtött. Nagyon szerette a zenét. Nem táncolt, nem rajongott a társasági életért.

− Mit gondol, boldog házasságban éltek?

McLaren kapitány nem válaszolt azonnal; kicsit töprengett.

− Nehéz megítélni… Igen, azt hiszem, boldogok voltak. Arnold, a maga csöndes módján, rajongott a feleségéért. És biztos vagyok benne, hogy a nő is ragaszkodott hozzá. Téved, ha

azt hiszi, hogy válni akartak. Azt persze nem mondom, hogy túl sok közös vonásuk lett volna.

Poirot bólintott. Ezen a vonalon valószínűleg nem jut messzebbre. − Most meséljen a tegnap estéről − mondta. − Mr. Clayton magával vacsorázott a klubban. Mit mondott akkor?

− Azt mondta, hogy Skóciába kell utaznia. Bosszankodott. Mellesleg: nem vacsoráztunk. Nem volt rá idő. Csak szendvicsre és egy italra. Mármint neki. Én csak ittam egyet, hiszen estére meg voltam híva.

− Mr. Clayton említett egy táviratot?

− Igen.

− Meg is mutatta?

− Nem.

− Mondta, hogy beugrik Richhez?

− Nem egészen biztosra. Nem tudta, marad-e rá ideje. „Margharita majd kiment. Vagy esetleg te” − mondta. Majd hozzáfűzte: „Ugye hazakíséred?” utána távozott. Teljesen természetesen viselkedett.

− Nem gyanította, hogy a távirat nem hiteles?

− Nem az volt? − döbbent meg McLaren kapitány.

− Úgy látszik, nem.

− Milyen furcsa… − McLaren kapitány elmélázott, majd hirtelen magához tért: − Hát ez valóban nagyon furcsa, úgy értem, mire volt jó? Miért akarta volna bárki is, hogy Arnold Skóciába menjen?

− Kétségtelenül meg kell tudni a választ erre a kérdésre.

Hercule Poirot távozott; a kapitány szemmel láthatóan még mindig a kérdésen rágódott.

V.

A Spence házaspár pirinyó házban élt, Chelsea-ben.

Linda Spence óriási lelkesedéssel fogadta Poirot-t.

− Meséljen − mondta. − Mindent mondjon el Margharitáról! Hol tartózkodik?

− Nincs felhatalmazásom rá, hogy eláruljam, Madame.

− Jól elbújt! Az ilyesmihez Margharita nagyon ért. De, gondolom, kénytelen lesz tanúskodni a tárgyaláson. Abból nem tudja kihúzni magát.

Poirot vizsgálódó pillantással nézte végig. Vonakodva ismerte el, hogy vonzó nő a maga modern stílusában (ami e pillanatban rosszul táplált árva lányt jelentett). Nem az a fajta, akit Poirot csodált volna. Művészien kócos haj röpdösött a feje körül, alatta ravasz szempár figyelt élénken a nem éppen tiszta arcból, amely nem volt kikészítve, csak az ajkán virított élénkpiros rúzs. Óriási halványsárga szvettere majdnem a térdéig ért, alatta szűk fekete nadrágot viselt.

− Mi a maga feladata ebben az ügyben? − kérdezte Mrs. Spence. − Hogy kihúzza Margharita barátját a csávából? Ez a dolga? Milyen hiábavaló remény!

− Szóval maga úgy gondolja, hogy bűnös?

− Természetesen. Ki más lenne?

Hát igen, ez az alapvető kérdés, gondolta Poirot.

A választ újabb kérdéssel hárította el.

− Azon a végzetes estén milyennek látta Rich őrnagyot? Olyannak, mint mindig? Vagy másnak?

Linda Spence szeme összeszűkült.

− Nem, nem olyannak, mint mindig. Valahogy… más volt.

− Miben volt más?

− Nos, ha épp az imént szúrt le valakit hidegvérrel…

− De abban az időben maga nem tudta, hogy hidegvérrel leszúrt valakit, igaz?

− Nem, persze hogy nem.

− Akkor hogy érti azt, hogy „más volt”? Miben volt más?

− Hát… olyan szórakozott volt. Ó, nem is tudom. De utólag visszagondolva: határozottan érződött rajta *valami.*

Poirot sóhajtott.

− Ki érkezett először?

− Jim meg én. Azután Jock. És végül Margharita.

− Mikor hallott először arról, hogy Mr. Claytonnak Skóciába kellett utaznia?

− Amikor Margharita megérkezett. Azt mondta Charlesnak: „Arnold rettenetesen sajnálja, sürgősen el kellett utaznia Edinburghba. Az éjszakai vonattal ment.” Mire Charles sajnálkozását fejezte ki. Utána Jock szólalt meg: „Elnézést. Azt hittem, már tudsz róla.” Ezután kezdtünk inni.

− Rich őrnagy egyetlenegyszer sem említette, hogy akkor este találkozott Mr. Claytonnal? Nem mondta, hogy útban az állomásra beugrott hozzá?

− Erről nem hallottam.

− Nem furcsa az az ügy a távirattal?

− Mi a furcsa benne?

− Hogy hamis volt. Edinburgh-ban senki nem tud róla.

− Szóval így áll a helyzet. Sokat törtem rajta a fejem.

− Támadt valami ötlete a távirattal kapcsolatban?

− Mondhatnám, erősen szembeszökő.

− Mire gondol pontosan?

− Drága uram, ne játssza az ártatlant. Ismeretlen tréfacsináló eltávolítja a férjet az útból! Legalább egy estére tiszta a levegő.

− Úgy érti, hogy Rich őrnagy és Mrs. Clayton együtt akarták tölteni az éjszakát?

− Hallott már ilyesmiről, ugye? − Linda gúnyosan felnevetett.

− És a táviratot vagy egyikük, vagy másikuk küldte?

− Nem lennék meglepve.

− Úgy gondolja, hogy Rich őrnagynak viszonya volt Mrs. Claytonnal?

− Mondjuk úgy: nem lepne meg. De bizonyosat nem tudok.

− Mr. Clayton gyanakodott?

− Arnold rendkívüli személyiség volt. Teljesen elfojtotta az érzéseit, ha érti, mire gondolok. Azt hiszem, tudott róla. De az a fajta férfi volt, aki sose árulta volna el magát. Mindenki azt hihette róla, hogy száraz, érzelemmentes kóró. De én majdnem biztos vagyok benne, hogy a felszín alatt mély érzelmek dúltak. A furcsa az, hogy sokkal kevésbé lepett volna meg, ha Arnold

szúrja le Charlest, mint fordítva. Véleményem szerint Arnold valójában eszeveszetten féltékeny volt.

− Érdekes.

− Noha valószínűbb, hogy Margharitát ölte volna meg. Tudja, olyan Otelló-félén. Margharita rendkívül nagy hatással volt a férfiakra.

− Jóképű nő − mondta óvatosan Poirot.

− Több, mint az. Van benne valami… Felgerjeszti a férfiakat − teljesen belebolondulnak −, majd elfordul, és olyan tágra nyílt, meglepett tekintettel néz rájuk, amitől egészen bediliznek.

− *Une femme fatale.*

− Idegen nyelven valószínűleg így nevezik.

− Jól ismeri?

− Drága uram, az egyik legjobb barátnőm és fikarcnyit sem bízom benne!

− Ah − mondta Poirot, és témát váltott: McLaren kapitányról kezdte kérdezgetni.

− Jock? A hűség szobra? Drága lélek. Arra született, hogy a család barátja legyen. Ő meg Arnold valóban kebelbarátok voltak. Azt hiszem, Arnold jobban kitárulkozott neki, mint bárki másnak. És persze ő volt Margharita hű ölébe. Évek óta imádta.

− És Mr. Clayton rá is féltékeny volt?

− Féltékeny, Jockra? Micsoda ötlet! Margharita szívből kedveli Jockot, de ilyesmi soha nem jutott eszébe. Nem is hiszem, hogy bárkinek valaha eszébe jutna… Nem tudom, miért… Kár. Olyan kedves fickó.

Poirot áttért az inas témájára. De azonfelül, hogy szerinte igen jó koktélt kevert, Linda Spence semmilyen véleményt nem alkotott Burgessről; létezését alig vette tudomásul.

Viszont gyorsan kapcsolt.

− Csak nem gondolja, hogy ugyanolyan könnyen megölhette volna Arnoldot, mint Charles? Tök valószínűtlen.

− Megjegyzése lehangol, asszonyom. De az is tök valószerűtlennek tűnik − noha lehet, hogy ebben nem értünk

egyet −, hogy Rich őrnagy éppen ilyen módon ölte volna meg Arnold Claytont.

− Hogy gyilokkal? Igaz, egyáltalán nem vág a jelleméhez. Sokkal inkább egy tompa eszköz. Vagy esetleg megfojthatta volna.

Poirot sóhajtott.

− Visszatértünk Otellóhoz. Igen, Otelló… Sugallt nekem ezzel egy apró ötletet…

− Valóban? Mit? − Kulcs fordult a zárban, és nyílt az ajtó. − Ó, megjött Jeremy. Vele is akar beszélni?

Jeremy Spence ápolt, jóképű, harmincas férfi volt; majdnem kirívóan tartózkodó. Mrs. Spence közölte, hogy a konyhában van dolga, és magára hagyta a két férfit.

Jeremy Spence messze nem volt olyan kedvesen nyílt, mint a felesége. Lerítt róla: utálja, hogy belekeveredett az ügybe, semmit nem lehetett kihúzni belőle. Claytonékat jobban ismeri, Rich őrnagyot nem nagyon jól. Kellemes fickónak látszott. Ha emlékezete nem csal, az őrnagy éppúgy viselkedett akkor este, mint máskor. Clayton és Rich látszólag mindig jó viszonyban voltak. Az egész ügy megmagyarázhatatlan.

A beszélgetés során mindvégig éreztette, hogy szeretné Poirot-t az ajtón kívül látni. Majdhogynem udvariatlan volt.

− Félek, hogy unja a kérdéseimet − mondta Poirot.

− Mindezt végigzongoráztuk már a rendőrségen. Torkig vagyok. Mindent elmondtunk, amit tudunk vagy láttunk. Most már szeretném elfelejteni.

− Együttérzek önnel. Igen kellemetlen ilyesmibe belekeveredni. Főleg ha azt kérik: ne csak arról beszéljen, amit tud és amit látott, hanem azt is mondja el, hogy mit gondol.

− A legszívesebben nem gondolok semmit.

− De vajon kibújhat-e alóla? Nem gondolja például, hogy Mrs. Clayton keze is benne volt? Nem ő tervelte ki Rich őrnaggyal együtt a férje halálát?

− Úristen, dehogy! − kiáltott fel döbbenten Spence. − Fogalmam sem volt arról, hogy ilyesmi egyáltalán szóba kerülhetett.

− A felesége nem célzott ilyen lehetőségre?

− Ó, Linda! Tudja, milyenek a nők, mindig fúrják egymást. Margharitát a többi nő nehezen viseli el − átkozottul vonzó. De ez az elmélet, hogy Rich és Margharita együtt tervelte volna ki a gyilkosságot − képtelenség!

− Előfordult már ilyesmi. Vegyük például a fegyvert. Az ilyen jellegű fegyver sokkal inkább egy nő birtokában képzelhető el, mint egy férfinál.

− Úgy érti, hogy a rendőrség nála nyomoz a fegyver után? Nem lehet! Úgy értem…

− Semmit se tudok − mondta az igazságnak megfelelően Poirot, és sürgősen elvonult.

Spence döbbent arckifejezéséből ítélve sikerült némi fejtörést okoznia ennek az úriembernek.

VI.

− Bocsásson meg, M. Poirot, de nem látom, hogyan segíthetne rajtam.

Poirot nem válaszolt. Elgondolkozva szemlélte a férfit, akit barátja, Arnold Clayton meggyilkolásával vádolnak.

Határozott állát, keskeny fejét nézte. Magas, izmos, barna férfi. Van benne valami agárszerű. Egy férfi, akinek az arca semmit sem árul el, és aki barátságtalanul fogadja látogatóját.

− Megértem, hogy Mrs. Clayton a legjobb szándékkal küldte ide magát. De őszintén szólva, nem volt valami bölcs lépés. Sem ami őt magát illeti, sem ami engem.

− Mit ért ezen?

Rich ideges pillantást vetett a háta mögé. De a foglár betartotta az előírt távolságot. Rich halkabban folytatta.

− Ehhez a nevetséges vádhoz indítékra van szükségük. Megpróbálják felhozni, hogy… szorosabb kapcsolat állt fenn

Mrs. Clayton és köztem. Ez − ahogy minden bizonnyal Mrs. Clayton is elmondta magának − szemenszedett hazugság. Barátok vagyunk csupán, semmi több. Nem volna helyesebb, ha nem próbálna lépni az érdekemben?

Hercule Poirot-t ez a felvetés hidegen hagyta. Egyetlen szót ragadott ki.

− Maga azt mondta, hogy a vád „nevetséges”. De tudja, nem egészen így áll a helyzet.

− Nem én öltem meg Arnold Claytont.

− Akkor nevezze hamisnak. Mondja azt, hogy nem igaz. De ne mondja, hogy nevetséges. Ellenkezőleg, nagyon is hihető. Maga is jól tudja.

− Nem mondhatok mást, mint azt, hogy képtelenségnek tűnik.

− Ezzel nem sokra megy. Valami hasznosabbat kell kigondolnunk.

− Engem ügyvédek képviselnek. Tudomásom szerint igen neves védőügyvédet bíztak meg a védelmemmel. Nem helyeslem, hogy a „kigondolnunk” kifejezést használja.

Poirot váratlanul elmosolyodott.

− Ah − mondta nagyon külföldiesen −, tehát ezt a bolhát ülteti a fülembe. Jól van. Megyek. Látni akartam magát. Láttam. Tanulmányoztam a pályafutását. Kiválóan végzett a sandhursti katonai főiskolán. Kijárta a vezérkari iskolát. És így tovább, és így tovább. Ma megalkottam a saját ítéletemet magáról. Maga nem ostoba.

− És ennek mi köze mindehhez?

− Minden! Képtelenség, hogy egy ilyen képességekkel rendelkező férfi ilyen módon hajtson végre egy gyilkosságot. Helyes. Maga ártatlan. Most meséljen Burgessről, az inasáról.

− Burgessről?

− Igen. Ha nem maga ölte meg Claytont, akkor Burgess tette. A következtetés kézenfekvő. De miért? Kell hogy legyen egy *miért.* Maga az egyetlen, aki elég jól ismeri Burgesst ahhoz, hogy találgasson. Miért, Rich őrnagy, miért?

− El nem tudom képzelni. Egyszerűen nem bírom. Százszor végiggondoltam. Igen, Burgess-nek volt rá lehetősége − rajtam kívül ő volt az egyetlen, akinek erre lehetősége nyílt. De a baj az, hogy egyszerűen nem bírom elhinni. Burgess nem az a fajta, akiről gyilkosságot lehetne feltételezni.

− Jogi tanácsadói mit gondolnak?

Rich ajka elkeskenyedett.

− Jogi tanácsadóim arra pazarolják a drága időt, hogy mintegy rábeszélve faggatnak, hogy vajon nem kísértek-e egész életemen át pillanatnyi eszméletvesztések, amikor nem tudtam, mit is teszek!

− Ilyen rosszul áll az ügy? − kérdezte Poirot. − Nos, talán kideríthetjük, hogy Burgessnek szoktak-e eszméletvesztései lenni. Ez is egy ötlet. Most beszéljünk a fegyverről. Megmutatták magának, és megkérdezték, hogy a maga tulajdona-e?

− Nem az enyém. Soha nem láttam.

− Nem a magáé. De teljesen biztos benne, hogy soha nem látta?

− Nem. − Kicsit habozott. − Valójában… olyan lakásdíszféle. Sok ember házában látni ilyet.

− Talán egy női szalonban. Esetleg Mrs. Clayton szalonjában?

− Természetesen NEM!

Az utolsó szót hangosan kiáltotta, és a foglár felnézett.

− *Trés bien.* Persze hogy nem, és fölösleges kiabálni. De valahol, valamikor igenis látott ehhez hasonlót. Igazam van?

− Nem hiszem… Talán egy régiségkereskedésben… Talán…

− Ah, nagyon valószínű. − Poirot felállt. − Most megyek.

VII.

− És most − mondta Hercule Poirot −, lássuk Burgesst. − Igen, most végre Burgess következik.

Önmaguktól és egymástól már megtudott valamit az ügyben forgó személyekről. De Burgessről semmiféle felvilágosítást nem kapott. Sehol egy nyom, egy célzás, hogy miféle ember lehet.

Amikor meglátta, rájött, hogy miért.

Az inas Rich őrnagy lakásán várt rá; McLaren kapitány értesítette telefonon érkezéséről.

− Hercule Poirot vagyok.

− Igen, uram, már vártam önt.

Udvariasan ajtót nyitott, és Poirot belépett. Kis négyszögletes bejárati hall, baloldalt nyitott, a nappaliba vezető ajtó. Burgess elvette Poirot kalapját és kabátját, és követte a nappaliba.

− Ah − nézett körül Poirot −, szóval itt történt?

− Igen, uram.

Csöndes fickó ez a Burgess; sápadt, kicsit göthös. Szögletes váll és könyök. Színtelen hang, olyan tájszólásban beszél, amelyet Poirot nem ismert fel. Talán a keleti partról való. Lehet, hogy kissé ideges − de más határozott jellemvonás nélkül. Nehéz bármilyen pozitív tettel társítani. Lehetséges, hogy negatív gyilkos?

Fakókék, meglehetősen ravasz tekintetű szem − ezt a szempárt a gyönge megfigyelők gyakran társítják a tisztességtelenséggel. Mégis: vannak hazugok, akik merész és bizalmat keltő tekintettel néznek az ember szemébe.

− Mi történik a lakással? − érdeklődött Poirot.

− Változatlanul vigyázok rá, uram. Rich őrnagy intézkedett, hogy megkapjam a fizetésem és tartsam rendben a lakást addig, amíg…

Zavartan elkapta a tekintetét.

− Addig, amíg − értett egyet Poirot.

Tárgyilagosan hozzáfűzte: − Majdnem biztos, hogy Rich őrnagyot bíróság elé állítják A tárgyalás valószínűleg három hónapon belül lezajlik.

Burgess a fejét rázta − nem tagadólag, inkább zavarában.

− Igazán lehetetlennek látszik − mondta.

− Hogy Rich őrnagy gyilkos lenne?

− Az egész ügy. Ez a láda…

Tekintete a szoba másik végébe vándorolt.

− Ah, szóval ez az a híres láda?

Óriási bútordarab volt, nagyon sötét, fényezett fából, hatalmas réz hevederpánttal és antik lakattal.

− Szép darab − állapította meg Poirot.

Az ablak közelében állt a falnál, mellette modern lemeztartó szekrény. Másik oldalán félig nyitott ajtó. Az ajtót részben nagy, festett bőrparaván takarta.

− Rich őrnagy hálószobája nyílik innen − mondta Burgess.

Poirot bólintott. Körülnézett. Két sztereó lemezjátszót látott egy-egy kis asztalkán, kígyóhajlékonyságú zsinórokkal összekötve. Több fotel, egy nagy asztal, a falon japán nyomatok. Csinos szoba volt, kényelmes, de nem fényűző.

Ismét William Burgessre nézett.

− A hulla felfedezése bizonyára nagy megrázkódtatást okozott magának − mondta nyájasan.

− De még mennyire, uram. Soha nem felejtem el. − Kapkodva beszélni kezdett. Csak úgy ömlöttek belőle a szavak. Talán úgy érezte, ha sokszor beszél róla, sikerül kiűznie az agyából.

− Körülmentem a szobán, uram. Rendet raktam. Összeszedtem a poharakat és egyebeket. Lehajoltam, hogy a padlóról felszedjek néhány olajbogyót − és akkor láttam meg a sötét, rozsdaszín foltot a szőnyegen. Nem, a szőnyeget már elvitték a tisztítóba. A rendőrség már előbb megvizsgálta. Hát ez mi lehet? − gondoltam. Majdnem tréfásan mondtam magamnak: „Akár vér is lehetne! De honnan jön? Mit öntöttek ki?” És akkor láttam, hogy a ládából jön − itt lenn, ezen az oldalon, ahol egy repedés van. És akkor még mindig nem gondoltam semmire, és azt mondtam magamban: „Mi a csuda?” És felemeltem a fedelét, így, ahogy most, és akkor megláttam. Oldalvást, felhúzott térdekkel fekvő férfitest − mintha aludna. És a nyakából kiáll az az undorító külföldi kés vagy tőr… Soha nem

felejtem el! Soha életemben! A váratlan megrázkódtatás, hiszen érti…

Mély lélegzetet vett.

− Lecsaptam a tetőt, kiszaladtam a lakásból, ki az utcára. Rendőrt kerestem, és szerencsére itt a sarkon túl azonnal találtam is.

Poirot eltöprengve méregette. Ez a színjáték, ha valóban az volt, nagyon jól sikerült. Kezdte gyanítani, hogy nem színjáték − hogy a dolgok pont így játszódtak le.

− Nem gondolt arra, hogy először Rich őrnagyot kellene felkelteni? − kérdezte.

− Eszembe se jutott, uram. Teljesen kiborultam. Mielőbb ki akartam rohanni − nagyot nyelt −, és… és segítséget hívni.

Poirot bólintott.

− Azonnal tudta, hogy Mr. Clayton fekszik ott?

− Rá kellett volna jönnöm, uram, de nem hiszem, hogy felismertem. Persze amint a rendőrrel visszajöttem, azt mondtam: „De hiszen ez Mr. Clayton!” Mire ő azt kérdi: „Ki az a Mr. Clayton?” És én azt válaszolom: „Itt járt tegnap este.”

− Ah − mondta Poirot −, tegnap este… Emlékszik-e, hogy Mr. Clayton mikor érkezett?

− Percre pontosan nem. De olyan háromnegyed nyolc körül…

− Jól ismerte?

− Ő meg Mrs. Clayton gyakran jártak itt ez alatt a másfél év alatt, amióta itt szolgálok.

− Olyan volt, mint máskor?

− Azt hiszem. Kicsit szaporábban lélegzett, de úgy gondoltam: siet. utazni készült, legalábbis azt mondta.

− Minthogy Skóciába indult, gondolom, látott nála útipoggyászt.

− Nem, uram. Gondolom, odalent hagyta a taxiban.

− Sajnálkozott-e, hogy Rich őrnagyot nem találta itthon?

− Nem vettem észre. Azt mondta, hagy neki üzenetet. Bejött ide, az íróasztalhoz ment, én meg vissza a konyhába. Kicsit

elmaradtam a szardellás tojáskrém készítésével. A konyha az átjáró végén van, onnan nem nagyon hallani, mi zajlik idebenn. Azt sem hallottam, amikor ő elment és a gazda megérkezett.

− És azután mi történt?

− Az őrnagy úr hívott. Itt állt az ajtóban. Azt mondta, megfeledkezett Mrs. Spence török cigarettáiról. Szaladjak el és hozzak. Így is tettem. Meghoztam, és idebent az asztalra tettem. Persze biztosra vettem, hogy Mr. Clayton már elment az állomásra.

− És senki más nem lépett be a lakásba azalatt, amíg Rich őrnagy elvolt, és maga a konyhában tevékenykedett?

− Nem, uram, senki más.

− Egészen biztos benne?

− Hogy jöhetett volna be? Csöngetnie kellett.

Poirot a fejét rázta. Hogy jöhetett volna be? Azt már tudta, hogy a Spence házaspár és McLaren meg Mrs. Clayton a szóban forgó idő minden percével elszámoltak. McLaren ismerősökkel volt a klubban, Spence-ék néhány barátjukkal ittak egyet, mielőtt elindultak volna, Margharita Clayton telefonon beszélt egy barátjával. Nem mintha bármelyiküket feltételezett gyilkosként számításba vette volna. Könnyebben is meg lehetett volna Arnold Claytont gyilkolni, mint követni egy lakásba, ahol ott az inas, és a ház ura bármely percben visszatérhet. Nem, nem, az utolsó pillanatig kapaszkodik a „titokzatos idegen” reményébe. Valaki, aki felbukkan Clayton színleg makulátlan múltjából, felismeri az utcán, követi ide, leszúrja, a testet bedobja a ládába, és elmenekül. Tiszta melodráma − merő oktalanság és képtelenség. Romantikus történelmi regényekbe való − illik a spanyol ládához.

Poirot visszament a ládához. Felemelte a tetejét. Könnyedén, zajtalanul mozgott.

Burgess elhaló hangon mondta: − Ki lett súrolva, uram. Erről gondoskodtam.

Poirot fölé hajolt. Halk kiáltással mélyebbre hajolt, ujjaival tapogatózott.

− Ezek a lyukak, a hátán és az egyik oldalán, úgy érzem, mintha nemrég fúrták volna őket.

− Lyukak, uram? − Az inas is behajolt. − Fogalmam sincs. Sose vettem észre.

− Nem nagyon feltűnőek. De itt vannak. Mit gondol, mi célra szolgálhattak?

− Fogalmam sincs, uram. Valami állat? Talán valami bogár rághatta ki?

− Bogár? − mondta Poirot. − Kötve hiszem.

Visszament a szoba közepére.

− Amikor bejött ide a cigarettával, látott-e valami változást a szobán? Akármit? Székek vagy asztal elmozdítva, ilyesmit?

− Furcsa, hogy ezt mondja, uram… most, hogy említi, igenis volt valami. A paravánt, amely arra szolgál, hogy a hálószobában ne legyen huzat, kicsit balra mozdították.

− Így? − ugrott oda gyorsan Poirot.

− Még egy kicsit arrébb… most jó.

A paraván korábban félig takarta a ládát. Most pedig majdnem teljesen eltakarta.

− Mit gondolt, miért mozdították el?

− Nem gondoltam semmit, uram.

(Még egy Miss Lemon!)

Burgess bizonytalanul fűzte hozzá:

− Talán azért, hogy a hálószoba könnyebben megközelíthető legyen, hogy a hölgyek letehessék a kabátjukat.

− Talán. De más oka is lehet − mondta Poirot. Burgess kérdőn nézett. − A paraván most eltakarja a ládát és a láda alatt fekvő szőnyeget. Ha Rich őrnagy leszúrta Mr. Claytont, a repedés alatt idővel vérfoltok tűnnek fel. Valaki észreveheti, ahogy maga másnap reggel észrevette. Ezért mozdították el a paravánt.

− Erre sose gondoltam, uram.

− Milyen világítás van itt: erős vagy gyenge?

− Megmutatom, uram.

Az inas gyorsan összehúzta a függönyöket, és meggyújtott néhány lámpát. A lágy, selymes fény még olvasáshoz is kevés lett volna. Poirot a mennyezeti lámpára nézett.

− Az nem égett, uram. Nagyon ritkán használják.

Poirot körülnézett a félhomályban.

− Nem hinném − mondta az inas −, hogy a vérfoltok észrevehetők lennének; ahhoz túl sötét van.

− Azt hiszem, igaza van. Akkor meg miért mozdították el a paravánt?

Burgess megborzongott.

− Gondolni is rémes rá, hogy egy ilyen rendes úriember, mint Rich őrnagy, ilyesmit tegyen.

− Nem kétli, hogy ő tette? Miért tette volna?

− Háát, megjárta a háborút. Lehet, hogy fejlövést kapott, nem igaz? Azt mondják: az néha évekkel később érezteti a hatását. Hirtelen megbolondulnak, és nem tudják, hogy mit tesznek. És azt is szokták mondani, hogy gyakran fordulnak a hozzájuk legközelebb állók ellen. Nem gondolja, hogy ilyesmi történhetett?

Poirot rámeredt. Sóhajtott. Elfordult.

− Nem, nem ilyesmi történt.

Mintha bűvész lenne, úgy varázsolt egy ropogós bankót Burgess kezébe.

− Ó, köszönöm, uram, de én igazán nem…

− Segített nekem − szólt Poirot. − Azzal, hogy megmutatta ezt a szobát. Hogy megmutatta, hogy mi van ebben a szobában. Hogy rávezetett, mi történt akkor este. A lehetetlen sosem lehetetlen! Vésse eszébe. Azt hittem, hogy csak két lehetőség van − tévedtem. Fennáll egy harmadik lehetőség is. − Ismét körülnézett, és kicsit megborzongott. − Tárja szét a függönyöket. Eressze be a fényt és a levegőt. Ráfér erre a szobára. Megtisztulásra vár. Hosszú időbe fog telni, amíg megtisztul a szerencsétlenségtől, a gyűlölet itt lebegő emlékétől.

Burgessnek leesett az álla, úgy nyújtotta át Poirot kalapját és kabátját. Teljesen elképedt. Poirot, aki élvezettel tett érthetetlen megjegyzéseket, ruganyos léptekkel lépett ki az utcára.

Amikor hazaért, Poirot felhívta Miller felügyelőt.

− Mi történt Clayton útitáskájával? A felesége azt mondta, hogy becsomagolt.

− A klubban volt. A portásnál hagyta. Utána bizonyára megfeledkezett róla, és anélkül távozott.

− Mi volt benne?

− A szokásos. Pizsama, tiszta ing, tisztálkodószerek.

− Nagyon alapos.

− Mit gondolt, mit találunk benne?

Poirot nem válaszolt a kérdésre. Ehelyett azt mondta:

− Ami a tőrt illeti, javasolom, hogy kérdezgessék ki Mrs. Spence takarítónőjét. Tudják meg, látott-e ott heverni ilyesmit.

− Mrs. Spence?! − Miller füttyentett. − Ezen jár az esze? Megmutattuk a tőrt a Spence házaspárnak. Nem ismerték fel.

− Kérdezze meg őket újra.

− Úgy gondolja, hogy…

− És azután tudassa velem, hogy mit válaszoltak…

− El nem tudom képzelni, hogy mire jött rá!

− Olvassa el az Otellót, Miller. Mérlegelje az Otellóban előforduló szereplőket. Egyiküket kihagytuk.

Letette a kagylót. Azután Lady Chatterton számát tárcsázta. Foglalt volt.

Kicsit később újból próbálkozott. Ismét sikertelenül, utasította inasát, hogy állandóan hívja a számot; mindaddig, amíg fel nem veszik a kagylót. Tudta, hogy Lady Chatterton javíthatatlan távfecsegő.

Poirot leült, kibújt lakkcipőjéből, kinyújtotta lábujjait és hátradőlt.

− Öreg vagyok − mondta magában −, könnyen kifáradok… De a kis szürke agysejtek még mindig működnek. − Felvidult. − Lassan − de még mindig működnek… Igen, Otelló. Ki is említette? Ah igen, Mrs. Spence. Az útitáska… A paraván… A

holttest, amely úgy fekszik, mintha aludna. Ügyes gyilkosság. Előre megfontolt, eltervezett… és azt hiszem, élvezettel végrehajtott!…

George jelentette, hogy Lady Chatterton van a vonalban.

− Itt Hercule Poirot, Madame. Beszélhetnék a vendégével?

− Persze, természetesen! Ó, M. Poirot, elért valami nagyszerű eredményt?

− Még nem − válaszolt Poirot. − De lehetséges, hogy afelé haladok.

Margharita halk, kedves hangja csendült.

− Madame, amikor megkérdeztem, hogy észrevett-e akkor este valami különöset, a homlokát ráncolta, mintha valami eszébe jutott volna, de rögtön elillant. Lehet, hogy a paraván állásáról volt szó?

− A paraván? Hát igen, persze, az. Nem egészen a szokott helyén volt.

− Táncolt akkor este?

− Időnként.

− Kivel táncolt legtöbbet?

− Jeremy Spence-szel. Remek táncos. Charles is jó, de nem rendkívüli. Ő Lindával táncolt, és néha partnert cseréltünk. Jock McLaren nem tud táncolni. Ő cserélt lemezt, miután megkérdezte, milyen zenét akarunk.

− Később klasszikus zenét hallgattak?

− Igen.

Kis szünet. Majd Margharita megkérdezte:

− M. Poirot, mi ez az egész? Van valami… valami… *remény*?

− Madame, tisztában van azzal, hogy maga körül mit éreznek a férfiak?

Némileg meglepett hangon válaszolt:

− Azt hiszem, igen.

− Én meg azt hiszem, nem. Azt hiszem: fogalma sincs. Azt hiszem, ez a maga élete tragédiája. De a tragédia mások számára tragédia − nem magának. Valaki ma Otellót említette nekem.

Megkérdeztem magát, féltékeny volt-e a férje, és maga azt válaszolta: úgy hiszi, annak kellett lennie. De ezt egész könnyedén jelentette ki. Olyan könnyedén, ahogy Desdemona mondta volna, aki szintén nem észlelte a veszélyt. Ő is felismerte, hogy mi a féltékenység, de ő maga sose érezte, nem is érezhette. Nem ismert égő fizikai szenvedélyt. Romantikusan rajongott férje, a hős iránt, teljesen ártatlanul szerette közeli barátját, Cassiót… Azt hiszem, épp ez a szenvedélymentessége kergette őrületbe a férfiakat… Érthető, amit mondok, Madame?

Kis hallgatás, majd Margharita hűvös, kellemes, kicsit riadt hangja:

− Nem értem… igazából nem értem, mit akar mondani…

Poirot sóhajtott. Tárgyilagos hangon közölte: − Ma este felkeresem.

IX.

Miller felügyelőt nehezen lehetett rábeszélni. De Hercule Poirot-t sem lehetett könnyen lerázni. Miller felügyelő morgott, de megadta magát.

− De mi köze ehhez Lady Chattertonnak…?

− Valójában semmi. Csupán annyi, hogy menedéket nyújtott egy barátnőjének.

− Ezek a Spence-ék… honnan tudta?

− Hogy a tőr onnan származott? Merő találgatás volt. Az ötletet Jeremy Spence egy elejtett szava adta. Én arra céloztam, hogy a tőr Margharita Clayton tulajdona. Látszott: határozottan tudja, hogy *nem* onnan való. − Poirot elhallgatott. Majd kíváncsian megkérdezte: − Mit mondtak?

− Elismerték, hogy nagyon hasonlít egy játék tőrhöz, amely valaha az ő birtokukban volt. De néhány héttel ezelőtt elkallódott, és teljesen megfeledkeztek róla. Gondolom, Rich onnan emelte el.

− Óvatos duhaj ez a Mr. Jeremy Spence − mondta Hercule Poirot. Halkan mormolta: − Néhány héttel ezelőtt… Ó, igen, hosszú ideje tervezte.

− Miről beszél?

− Megérkeztünk − szólt Poirot. A taxi Lady Chatterton háza előtt állt meg, Poirot kifizette.

Margharita Clayton az emeleti szobában várta őket. Miller láttán elkomorult.

− Nem tudtam…

− Nem tudta, ki lett légyen az a barát, akit magammal hozok?

− Miller felügyelő nem a barátom.

− Ez attól függ: akarja-e vagy sem, hogy kiderüljön az igazság. A férjét meggyilkolták… − mondta Miller.

− És most azt kell kiderítenünk, hogy ki a gyilkos − szólt közbe gyorsan Poirot. − Leülhetünk, Madame?

Margharita tétován helyet foglalt egy magas hátú székben, szemben a két férfival.

− Mindkettejüket arra kérem, hogy türelmesen hallgassanak végig − mondta Poirot. − Azt hiszem, most már tudom, hogy mi történt azon a végzetes estén Rich őrnagy lakásán… Mindnyájan helytelen feltételezésből indultunk ki. Abból a feltételezésből, hogy csak két személynek nyílt lehetősége a testet a ládába rejteni − azaz Rich őrnagynak vagy William Burgessnek. De tévedtünk − egy harmadik személy is volt a lakásban akkor este, akinek ugyancsak kiváló lehetősége volt rá.

− És ki volt az? − kérdezte gúnyosan Miller. − Talán a liftesfiú?

− Nem. *Arnold Clayton.*

− Micsoda? Elrejtette a saját hulláját? Maga megbolondult.

− Természetesen nem egy *holt* testet − hanem egy *élő*t. Egyszerűbben szólva: elrejtőzött a ládában. A történelem során nemegyszer fordult elő hasonló eset. Amint megláttam, hogy frissen fúrt lyukak vannak a ládán, azonnal erre gondoltam. Hogy miért fúrták őket? Azért, hogy elegendő levegőhöz jusson a benne rejtőző. És miért lett a paraván elmozdítva? Azért, hogy

a résztvevők elől eltakarja a ládát. Hogy a benne megbúvó időről időre felemelhesse a tetőt, kinyújtóztassa tagjait, és jobban hallja, mi történik a szobában.

− De miért? − kérdezte a döbbenettől tágra nyílt szemmel Margharita. − Miért akart volna Arnold a ládába bújni?

− Maga kérdi ezt, Madame? A férje féltékeny ember volt. ugyanakkor nagyon zárkózott. „Teljesen elfojtotta az érzelmeit”, mondta róla barátnője, Mrs. Spence. Féltékenysége nőttön nőtt. Mind jobban és jobban kínozta! Szeretője-e Richnek vagy sem? Nem tudta! *Meg kellett tudnia!* Ezért egy Skóciából érkezett táviratra hivatkozik, egy táviratra, amit el sem küldtek, és amit soha senki nem látott! Becsomagolja, majd a klubban „felejti” az útitáskát. Akkor megy Rich lakására, amikor biztosan tudja, hogy az őrnagy nincs otthon. Közli az inassal, hogy ír pár sort a gazdájának. Amint magára marad, lyukakat fúr a ládán, elmozdítja a paravánt, és bemászik a ládába. Ma este megtudja az igazat. Lehet, hogy a felesége − amikor a többiek távoznak − itt marad, lehet, hogy elmegy velük, de később visszajön. Ezen az éjszakán a végsőkig elkeseredett, féltékenység marcangolta férj megbizonyosodik…

− Csak nem azt akarja mondani, hogy ő szúrta le önmagát? − kérdezte hitetlenkedve Miller. − Badarság!

− Ó, nem. Másvalaki szúrta le. Valaki, aki tudta, hogy ott van. Valódi gyilkosság volt, gondosan kitervelt, előre megfontolt gyilkosság. Gondoljon az Otelló többi szereplőjére. Nem lett volna szabad megfeledkezni Jágóról. Célzásokkal, gyanúsításokkal apránként mérgezi meg Arnold Clayton elméjét. A becsületes Jágó, a hűséges barát, az ember, akiben mindig bíznak! Arnold Clayton hitt neki. Arnold Clayton hagyta, hogy féltékenységét forrpontra hevítse. Clayton saját ötlete volt-e, hogy a ládába bújjon? Lehet, sőt valószínű, hogy saját ötletének hitte! És így összeáll a színhely. Kéznél van a néhány héttel korábban titkon elsajátított gyilok. Beköszönt az este. A lámpák halványan világítanak, a lemezjátszón forog a korong, két pár táncol, akinek nem jut partner, az a

lemezjátszónál szorgoskodik − a spanyol láda és a paraván közelében. Besurranni a paraván mögé, felemelni a láda tetejét és lesújtani − merészség, de elég könnyű!

− Clayton felkiálthatott volna!

− Ha el volt kábítva, akkor nem − mondta Poirot. − Az inas szerint a holttest úgy feküdt, „mint egy alvó ember”. Clayton aludt, elkábítva az egyetlen ember által, aki elkábíthatta; az, akivel a klubban ivott egyet.

− Jock? − kiáltotta Margharita gyermeki döbbenettel. − Jock? Nem lehet a drága jó Jock. Hiszen egész életemben ismertem! Mi a csudáért tenne Jock ilyet?…

Poirot feléje fordult.

− Miért vívott párbajt a két olasz? Miért lőtte főbe magát az a fiatalember? Jock McLaren szófukar férfi. Abba talán már beletörődött, hogy csupán a jó barát szerepét játszhatja maga és a férje mellett, de azután felbukkan Rich őrnagy. Ez már több a soknál! A gyűlölet és a vágy sötétjében kiterveli a majdnem tökéletes gyilkosságot, sőt kettős gyilkosságot, mert csaknem biztos, hogy Rich őrnagyot mondják ki bűnösnek. És ha eltávolította az útból Rich őrnagyot és a maga férjét, azt gondolja, hogy maga végül az ő karjai között köt ki. És talán, Madame, valóban ez történt volna… Eh?

Margharita rémülettől tágra nyílt szemmel meredt rá… Majdnem öntudatlanul suttogta: − Talán… Nem tudom…

Miller felügyelő határozottan közbeszólt:

− Mindez nagyon szép, Poirot, de nem több, mint feltételezés. Fikarcnyi bizonyítéka sincs. Valószínűleg egyetlen szó sem igaz belőle.

− Minden szó igaz.

− De nincs rá bizonyíték. Nem tehetünk semmit.

− Téved. Azt hiszem, ha így tálaljuk McLarennek, beismeri. Azaz, ha világossá válik számára, hogy Margharita Clayton tudja…

Poirot szünetet tartott, majd hozzáfűzte:

− Mert ha ezt megtudja, akkor veszített… Hiába hajtotta végre a tökéletes gyilkosságot.

Az elnyomott

Lily Margrave ideges mozdulattal simítgatta térdén fekvő kesztyűjét, miközben lopva rápillantott a vele szemben egy nagy karosszékben ülő férfira.

Hallomásból már ismerte Hercule Poirot-t, a híres nyomozót, de személyesen most először találkozott vele.

A róla kialakult elképzelését erősen megzavarta a vicces, majdnem nevetséges látvány, ami eléje tárult. Ez a fura kis tojásfejű, óriás bajszú emberke valóban végrehajtja azokat a csodákat, amiket neki tulajdonítanak? Pillanatnyi elfoglaltsága is kifejezetten gyermeteg volt. Kis, színes fakockákat rakott egymásra, és ennek eredménye látszólag sokkal jobban érdekelte, mint Lily története.

A nő hirtelen elhallgatott, mire Poirot felkapta a fejét, és szigorúan ránézett.

− Kérem, folytassa, Mademoiselle. Ne higgye, hogy nem figyelek; biztosíthatom, hogy nagyon gondosan odafigyelek.

Ismét nekilátott, hogy egymásra rakja a kockákat, a lány meg folytatta a történetet. Komor történet volt − erőszakról és tragédiáról szólt −, de a lány hangja olyan nyugodt és érzelemmentes volt, elbeszélése annyira tömör, hogy úgy tűnt, mintha a szereplői nem is emberek lennének.

Végül elhallgatott.

− Remélem, hogy érthetően adtam elő − mondta aggódva.

Poirot többször, egyetértően bólintott. Majd félresöpörte a kockákat, hátradőlt, és ujjhegyeit összeillesztve, tekintetét a mennyezetre függesztve összegezte a történetet.

− Tíz nappal ezelőtt meggyilkolták Sir Reuben Astwellt. Tegnapelőtt, szerdán, a rendőrség letartóztatta az unokaöccsét, Charles Leversont. Az ellene szóló tények − a maga tudomása szerint − a következők, javítson ki, ha tévedek, Mademoiselle: Sir Reuben késő éjszakáig dolgozott magánszentélyében, a toronyszobában. Mr. Leverson későn tért haza, saját kapukulcsával jött be. Az inas, akinek a szobája közvetlenül a

toronyszoba alatt van, hallotta, hogy veszekszik a nagybátyjával. A veszekedés zuhanás tompa hangjával − mintha egy széket borítottak volna fel − és elfojtott sikollyal végződött.

Az inas megrémült, és arra gondolt, hogy felmegy és megnézi, mi a helyzet, de néhány perccel később hallotta, hogy Mr. Leverson vidáman fütyörészve távozik, ezért tovább nem törődött a dologgal. Másnap reggel azonban az egyik cselédlány holtan találta íróasztalánál Sir Reubent. Valami nehéz tárggyal ütötték le. Ha jól értem, az inas nem tálalt ki azonnal a rendőrségnek. Gondolom, ez természetes, nem, Mademoiselle?

A hirtelen kérdéstől Lily Margrave összerezzent.

− Tessék?

− Ilyen ügyekben mindig az emberi tényezőt kell nézni, nemdebár? − kérdezte a kis ember. − Maga, ahogy elmondta − olyan bámulatraméltóan, olyan tömören −, a dráma szereplőiből bábukat csinált. De én mindig az emberi természetet kutatom. Azt mondom magamnak, hogy ez az inas, ez a… mit mondott, hogy is hívják?

− Parsons.

− Ez a Parsons tehát társadalmi osztályának megfelelően erős ellenszenvvel viseltetik a rendőrséggel szemben, a lehető legkevesebbet árulja el nekik. Mindenekfelett: semmi olyat nem mond, ami a család valamely tagját gyanúba keverhetné. Makacsul ragaszkodik ahhoz az állításához, hogy csak besurranó tolvaj, betörő tehette. Igen, a szolgák lojalitása figyelemre méltó téma.

Derűs arccal dőlt hátra.

− Időközben a háznép minden egyes tagja, köztük Mr. Leverson is, elmondta a saját verzióját; ő azt mesélte, hogy későn ért haza, és azonnal lefeküdt. Nagybátyját nem is látta.

− Igen, ezt mondta.

− És ebben senki sem kételkedett − töprengett Poirot −, kivéve persze Parsonst. És ezután megérkezik a Scotland Yard egyik felügyelője. Miller felügyelő, ugyebár. Ismerem, a múltban egyszer vagy kétszer akadt közös ügyünk. Éles eszű,

szimatoló, minden hájjal megkent fickó. Ó, igen, ismerem őt! És ez az éles eszű Miller felügyelő észreveszi, amit a helyi nyomozó nem látott meg, hogy Parsons kínosan feszeng, tud valamiről, amit nem mondott el. *Eh bien,* keményen megszorongatja Parsonst. Tisztázzák, hogy akkor éjjel senki nem tört be a házba, a gyilkost idebenn kell keresni. És a boldogtalan és riadt Parsons erősen megkönnyebbül, mert kiszedték belőle a titkot.

Parsons mindent megtett, hogy elkerülje a botrányt, de mindennek van határa; így Miller felügyelő meghallgatja Parsons történetét, feltesz egy-két kérdést, és tovább szimatol. Apránként összeáll a kép − a nagyon erős gyanú.

A toronyszoba sarkában álló ládán véres ujjlenyomatokat talál − Charles Leverson ujjlenyomatait. A cselédlány elmondja neki, hogy a bűntett utáni reggelen véres vízzel teli lavórt vitt ki Mr. Leverson szobájából. Charles megmagyarázta neki, hogy elvágta az ujját, és valóban volt rajta egy kis vágás. Ó, igen, de olyan kicsi vágás! Estélyi ingének mandzsettája ki lett mosva, de kabátja ujján vérnyomokat találtak. Szorult anyagi helyzetben volt, és Sir Reuben halála esetén örökségre számíthatott. Ó, igen, a bizonyítékok nagyon szilárdak, Mademoiselle.

Poirot elhallgatott.

− Ennek ellenére maga ma idejött hozzám.

Lily Margrave megvonta keskeny vállát.

− M. Poirot, mint mondtam, Lady Astwell küldött.

− Saját magától nem jött volna, ugye?

A kis ember ravaszul ránézett. A lány nem válaszolt.

− Nem válaszolt a kérdésemre.

Lily Margrave ismét a kesztyűjét simítgatta.

− Nehéz helyzetben vagyok, M. Poirot. Tekintetbe kell vennem Lady Astwell iránti lojalitásomat. Szigorúan véve csupán fizetett társalkodónője vagyok, de úgy bánik velem, mintha a saját lánya vagy unokahúga lennék. Rendkívül jó hozzám és bármilyen hibái is vannak, szeretném, ha nem úgy

tűnne, mintha bírálnám a tetteit, vagy − befolyásolni próbálnám önt, hogy ne vállalja az ügyet.

− Hercule Poirot-t nem lehet befolyásolni, *cela ne ce fait pas* − jelentette ki derűsen a kis ember. − Értem: maga úgy gondolja, hogy Lady Astwell kicsit hóbortos. Őszintén: nem így van?

− Ha muszáj kimondanom…

− Beszéljen, Mademoiselle.

− Azt hiszem, az egész egyszerű ostobaság.

− Úgy véli?

− Nem akarok rosszat mondani Lady Astwellről…

− Megértem − mormolta szelíden Poirot. − Tökéletesen megértem. − Tekintetével folytatásra biztatta.

− Igazán nagyon rendes nő, és rettentő kedves, de nem… hogy is mondjam? Nem elég művelt. Tudja, színésznő volt, mielőtt Sir Reuben feleségül vette, és tele van mindenféle előítélettel és babonával. Ha ő valamit kijelent, annak úgy kell lenni, és egyszerűen nem hallgat az okos szóra. A felügyelő úr nem bánt vele valami tapintatosan, és erre ő megdühödött. Szerinte esztelenség Mr. Leversont gyanúsítani, valódi ostoba, tompa agyú rendőrségi felfogás, és hogy természetesen nem a drága Charles a bűnös.

− De megindokolni nem tudta, ugye?

− Egyáltalán nem.

− Ha! Valóban? Nocsak!

− Én mondtam neki, hogy semmi értelme ezzel a kijelentéssel jönni önhöz, minden kézzelfogható alap nélkül.

− Szóval maga mondta neki − szólt Poirot −, valóban? Érdekes.

Átfogó pillantással mérte végig az előtte ülő nőt, csinos, fehér galléros fekete kosztümjét és a kis, hetyke fekete kalapot. Látta, milyen elegáns, megnézte csinos arcocskáját, kissé hegyes állát és a hosszú szempillájú, sötétkék szempárt. Magatartása észrevétlenül megváltozott: már nem annyira az eset érdekelte, mint inkább a vele szemben ülő lány.

− Úgy képzelem, Mademoiselle, hogy Lady Astwell némileg kiegyensúlyozatlan és hisztériára hajlamos.

Lily Margrave hevesen bólintott.

− Pontosan ilyen. Mint mondtam, nagyon kedves, de vitát nem tűr, és arra sem lehet rávenni, hogy logikusan nézze a dolgokat.

− Talán ő maga gyanúsít valakit, és a gyanúja ellentmond a józan észnek?

− Pontosan erről van szó! − kiáltotta Lily. − Nagyon utálja azt a szegény fickót, Sir Reuben titkárát. Lady Astwell azt állítja: tudja, hogy ő tette. Mégis egész határozottan bebizonyosodott, hogy szegény Owen Trefusis nem tehette.

− És a Lady mivel indokolja?

− Semmivel; nála ez ösztönös megérzés.

Lily Margrave hangja igencsak gunyoros volt.

− Úgy látom, Mademoiselle − mosolygott Poirot −, hogy maga nem hisz az ösztönökben.

− Esztelenségnek tartom − válaszolt Lily.

Poirot hátradőlt.

− *Les femmes* − mormolta − szeretik azt hinni, hogy az ösztön az a különleges fegyver, amivel Isten őket felruházta. Minden olyan esetre, amiben igazuk van, kilenc olyan esik, amiben az ösztönük téved.

− Tudom − mondta Lily −, de már mondtam önnek, hogy Lady Astwell milyen asszony. Egyszerűen nem lehet vele vitatkozni.

− Így hát maga, Mademoiselle, bölcs és diszkrét lévén, eljött hozzám, ahogy azt megparancsolták, és sikerült felvázolnia a helyzetet.

Volt valami a hanghordozásában, amitől a lány felkapta a fejét.

− Persze tudom − mondta bocsánatkérően −, mennyire értékes az ideje.

− Nagyon hízelgő, Mademoiselle − mondta Poirot −, de valóban… igen, igaz, pillanatnyilag sok üggyel bajlódom.

− Tartottam attól, hogy így lesz − kezdett felemelkedni Lily. − Megmondom Lady Astwellnek…

De Poirot nem állt fel. Ehelyett valósággal hátrafeküdt a székében, és mereven nézte a lányt.

− Nagyon siet, Mademoiselle? Kérem, üljön le még egy percre.

Látta, hogy pirosság önti el a lány arcát, majd ismét elhalványul. Lassan, kelletlenül ült vissza.

− A kisasszony gyors és határozott − mondta Poirot. − Engedményeket kell tennie egy magamfajta öregembernek, aki lassabban dönt. Félreértett, Mademoiselle. Nem mondtam, hogy nem utazom le Lady Astwellhez.

− Akkor hát eljön?

Színtelen hangon kérdezte. Nem nézett Poirot-ra − a padlóra szegezte szemét −, azért nem érzékelte, hogy a detektív milyen behatóan tanulmányozza.

− Közölje Lady Astwell-lel, hogy teljes mértékben a szolgálatára állok. Ma délután lent leszek Mon Repos-ban… ugye így hívják?

Poirot felállt. A lány is.

− Én… öööö… megmondom neki. Nagyon kedves öntől, hogy eljön. Attól tartok azonban, hogy hiábavaló vállalkozásnak bizonyul.

− Nagyon valószínű, de… ki tudja.

Szertartásos udvariassággal kikísérte a lányt, majd visszatért a nappaliba, és homlokát ráncolva mély gondolatokba merült. Egyszer-kétszer a fejét rázta, majd kinyitotta az ajtót, és az inasát szólította.

− Kedves George, legyen szíves csomagoljon be nekem egy kis bőröndöt. Ma délután vidékre megyek.

− Igenis, uram − mondta George.

Rendkívül angolos személyiség volt. Magas, halotthalvány, rezzenetlen.

− Egy fiatal lány nagyon érdekes jelenség − mondta Poirot, miközben ismét karosszékébe ereszkedett, és pirinyó cigarettára

gyújtott. − Különösen, ha a lány eszes. Megkérni valakit, hogy intézzen el valamit, és ugyanakkor arra ösztökélni, hogy ne tegye, igen kényes feladat. Ehhez ravasznak kell lenni. A lány leleményes − nagyon is leleményes −, de, kedves George, Hercule Poirot eszén nem lehet túljárni.

− Ezt már hallottam öntől, uram.

− Nem a titkár jár az eszében − töprengett Poirot. − Lenézéssel kezeli Lady Astwell iránta felhozott vádját, ugyanakkor nem szeretné, hogy bárki felkeltse az alvó oroszlánt. Én pedig, George barátom, fel fogom kelteni! Mon Repos-ban dráma zajlik. Emberi dráma, ami izgat engem. Leleményes volt ez a kicsike, de nem eléggé leleményes. Azon töprengek, hogy vajon mit fogok odalent találni?

A szavait követő drámai szünetet George bocsánatkérő hangja törte meg:

− Elegáns ruhát csomagoljak, uram?

Poirot szomorúan nézett rá.

− Mindig ez a koncentrálás, ez a saját dolgával való törődés. Jól összeillünk, George.

Amikor a 4.55-ös vonat megállt az Abbots Cross állomáson, M. Hercule Poirot kiszállt; rendkívül elegáns volt, bajusza hegyesre viaszkolt. Ahogy leadta a jegyét és átment a korláton, egy magas sofőr lépett oda hozzá.

− M. Poirot?

A kis ember rámosolygott.

− Igen, én vagyok az.

− Erre parancsoljon, uram.

Kinyitotta előtte a nagy Rolls-Royce ajtaját.

A ház alig három percre volt az állomástól. A sofőr megint kiszállt, kinyitotta a kocsi ajtaját, és Poirot kilépett. Az inas már kitárta a főbejárat ajtaját.

Poirot, mielőtt belépett volna, gyors pillantással felmérte a ház külsejét. Nagy, vöröstéglás épület volt, nem akart szépnek tűnni, de kényelmesnek látszott.

Poirot belépett a hallba. Az inas ügyesen megszabadította kalapjától és kabarjától, majd a legjobb háziszolgákra jellemző halk udvariassággal közölte:

− Lady Astwell már várja önt, uram.

Poirot követte az inast a puha szőnyeggel borított lépcsőkön. Nem kétséges, hogy ez itt Parsons, a jól képzett szolga, a hozzá illő érzelemmentes modorral. A lépcső tetején jobbra, egy folyosóra fordult. Kis előszobába léptek, ahonnan két másik ajtó nyílt. Az inas kinyitotta a bal oldalit, és közölte:

− M. Poirot, asszonyom.

A szoba nem volt nagyon tágas, de tele volt zsúfolva bútorokkal és nippekkel. Feketébe öltözött nő állt fel a pamlagról, és sietett Poirot felé.

− M. Poirot − mondta kinyújtott kézzel. Szeme gyorsan végigfutott a kicsípett alakon. Némán tűrte, hogy a kis ember a keze fölé hajoljon, miközben azt mormolja: „Madame”, majd hirtelen erősen megszorítsa és elengedje a kezét. Azután közölte:

− Hiszek a kis emberekben! Ők az igazán okosak.

− Miller felügyelő, azt hiszem, magas − mormolta Poirot.

− Felfuvalkodott idióta − közölte Lady Astwell. − Jöjjön, üljön ide mellém.

A pamlagra mutatott, és így folytatta:

− Lily mindent megtett, hogy lebeszéljen magáról, de én eléggé felnőtt vagyok ahhoz, hogy tudjam, mit akarok.

− Ritka jó képesség − mondta Poirot, és leült mellé.

Lady Astwell kényelmesen befészkelődött a párnák közé, és szembefordult Poirot-val.

− Lily drága teremtés − mondta −, de azt hiszi, hogy mindent jobban tud, és tapasztalataim szerint az ilyen emberek gyakran tévednek. Én nem vagyok okos, M. Poirot, sose voltam az, de gyakran van igazam akkor, amikor mások tévednek. Hiszek az ösztöneimnek. Akarja, hogy megmondjam: ki a gyilkos, vagy nem akarja? Egy nő megérzi, M. Poirot.

− Lily Margrave is megérzi?

− Magának mit mondott? − kérdezte élesen Lady Astwell.

− Feltárta a tényeket.

− A tényeket? A tények persze Charles ellen szólnak, de én azt mondom, hogy nem ő tette. *Tudom,* hogy nem ő volt! − Zavarbaejtően komolyan nézett Poirot-ra.

− Határozottan ezt gondolja?

− A férjemet Trefusis ölte meg, M. Poirot. Biztos vagyok benne.

− Miért?

− Úgy érti, miért ölte volna meg, vagy miért vagyok biztos benne? Mondom, hogy tudom! Ilyesmiben különös vagyok. Azonnal véleményt formálok, és mindvégig ragaszkodom hozzá.

− Mr. Trefusis húz-e valami hasznot Sir Reuben halálából?

− Egyetlen pennyt sem hagyott rá − válaszolta azonnal Lady Astwell. − Ez is mutatja, hogy a drága Reuben nem kedvelte és nem bízott benne.

− Régóta dolgozik Sir Reubennek?

− Majdnem kilenc éve.

− Hosszú idő − mondta halkan Poirot −, igen hosszú idő egyetlen ember szolgálatában. Igen, ez a Mr. Trefusis nagyon jól ismerhette kenyéradó gazdáját.

Lady Astwell rámeredt.

− Mit akar ezzel mondani? Nem értem, ennek mi köze az ügyhöz.

− Apró ötletem támadt. Kis ötlet, talán nem érdekes, de eredeti, és a hosszú szolgálat hatásáról szól.

Lady Astwell még mindig csak bámult.

− Maga, ugye, nagyon okos? − kérdezte némi kétkedéssel. − Mindenki ezt állítja magáról.

Hercule Poirot nevetett.

− Madame, lehet, hogy evvel a bókkal ön is megillet egy szép napon. De térjünk vissza az indítékra. Most meséljen a ház népéről, arról, hogy kik voltak a házban a tragédia napján.

− Természetesen itt volt Charles.

− Ha jól tudom, a férje unokaöccse, nem a magáé.

− Igen, Charles Reuben nővérének egyetlen fia. A nő viszonylag gazdag férfihoz ment feleségül, de aztán jött egy gazdasági válság, és meghalt a férfi, azután a felesége, és Charles hozzánk jött lakni. Huszonhárom éves volt akkor, ügyvédnek készült. De amikor a krach bekövetkezett, Reuben a saját irodájában alkalmazta.

− Szorgalmas volt ez a M. Charles?

− Szeretem, ha valaki gyorsan kapcsol − mondta helyeslő bólintással Lady Astwell. − Nem, épp az a baj, hogy Charles nem volt szorgalmas. Mindent összekevert, és emiatt nagybátyja rengeteget veszekedett vele. Nem mintha a szegény Reubennel könnyű lett volna kijönni. Hányszor mondtam neki, hogy elfelejtette, ő milyen volt fiatalon. Akkoriban egészen más ember volt.

Lady Astwell nagyot sóhajtott.

− A változás elkerülhetetlen, Madame. Ez az élet törvénye.

− Ezzel együtt, hozzám soha nem volt igazán goromba. Vagy ha előfordult, utána bocsánatot kért… szegény drága Reuben.

− Nehéz ember volt, eh? − kérdezte Poirot.

− Én mindig tudtam bánni vele − jelentette ki Lady Astwell egy sikeres oroszlánszelídítő mosolyával −, de néha kínos helyzet adódott, amikor a személyzettel veszekedett. Másképp is lehetett volna bánni velük, de Reuben nem tudta, hogyan.

− Sir Reuben pontosan kire hagyta a pénzét?

− Felét rám és felét Charles-ra − vágta rá azonnal. − Az ügyvédek bonyolultabban fejeznék ugyan ki, de ez a lényeg.

Poirot bólintott.

− Értem, értem − mormolta. − Most azt kérem öntől, Lady Astwell, írja le nekem a ház népét. Tehát adva van ön, Sir Reuben unokaöccse: Mr. Charles Leverson, a titkár: Mr. Owen Trefusis, és Miss Lily Margrave. Kezdjük talán a fiatal hölggyel.

− Lilyről akar tudni?

− Igen, régóta van maga mellett?

− Majd egy éve. Tudja, egész sereg titkárnő-társalkodónőt alkalmaztam, de ilyen vagy olyan módon mindegyik az idegeimre ment. Lily más. Tapintatos, józan észjárású, és jól is néz ki. Szeretem, ha csinos arcot látok magam körül, Mr. Poirot. Furcsa fajta vagyok; azonnal rokonszenvet vagy ellenszenvet érzek. Amint megláttam ezt a lányt, azt mondtam magamban: „Ez megfelelő."

− Baráti körből ajánlották?

− Nem, azt hiszem, hirdetésre válaszolt. Igen… így volt.

− Tud valamit a családjáról, a származásáról?

− Azt hiszem, hogy Indiában élnek a szülei. Igazából nem sokat tudok róluk, de első pillantásra észrevehető, hogy Lily úrinő, nem igaz, M. Poirot?

− De igen, tökéletesen.

− Én persze nem vagyok úrinő − folytatta Lady Astwell. − Én is tudom, és a személyzet is tudja, de nincs bennem semmi rosszaság. Méltányolom, ha igaz emberre lelek, és senki sem lehetett volna kedvesebb hozzám, mint Lily. Majdnem úgy tekintem, mintha a lányom lenne.

Poirot kinyújtotta a jobb kezét, és megigazított egy-két, a közeli asztalon álló csecsebecsét.

− Sir Reuben osztotta ezt a véleményét?

Tekintetét a nippekre szegezte, de kétségtelenül észrevette Lady Astwell rövid hallgatását.

− Egy férfi, az más. Természetesen… nagyon jól kijöttek egymással.

− Köszönöm, Madame − mondta Poirot. Mosolygott magában. − Akkor éjjel más senki nem volt a házban? − kérdezte. − Természetesen leszámítva a személyzetet.

− Ó, Victor is itt járt.

− Victor?

− Igen, a férjem fivére és üzlettársa.

− Itt lakott?

− Nem, látogatóba érkezett. Az utóbbi néhány évet Nyugat-Afrikában töltötte.

− Nyugat-Afrika − mormolta Poirot.

Már tudta, hogy Lady Astwell magától belemelegszik egy témába, ha elegendő időt kap rá.

− Azt mondják, csodálatos vidék, de én azt hiszem, hogy az a hely igen rossz hatással van a férfiakra. Túl sokat isznak, és nem tudnak magukon uralkodni. Az Astwellek mindegyike heves természetű, és Victor, amióta Afrikából visszajött, egyenesen elviselhetetlen. Egyszer-kétszer még *engem* is megijesztett.

− Azon töprengek, hogy vajon Miss Margrave-et is megijesztette? − mormolta halkan Poirot.

− Lilyt? Ó, nem hiszem, hogy gyakran találkoztak volna.

Poirot egy-két jegyzetet csinált pirinyó jegyzetfüzetébe; azután helyére tette a ceruzát, és a noteszt a zsebébe csúsztatta.

− Köszönöm, Lady Astwell. És most, ha lehet, beszélnék Parsonsszal.

− Hívassam ide?

Lady Astwell a csengő után nyúlt. Poirot gyorsan megállította.

− Nem, semmiképp sem. Lemegyek hozzá.

− Hát, ha úgy gondolja…

Lady Astwell szemmel láthatóan csalódottan vette tudomásul, hogy nem lehet a jelenet szem és fültanúja. Poirot titokzatos arcot vágott.

− Létfontosságú − mondta fontoskodva, mély benyomást keltve Lady Astwellben.

Parsonst a tálalóhelyiségben találta, ezüstöt fényesített. Poirot a beszélgetést a rá jellemző fura kis meghajlással kezdte.

− Szeretnék bemutatkozni. Nyomozó vagyok.

− Igen, uram −, mondta Parsons −, ennyit már kitaláltunk.

Hangja udvarias, de tartózkodó volt.

− Lady Astwell hívatott ide − folytatta Poirot. − Nincs megelégedve; egyáltalán nincs megelégedve.

− Több ízben hallottam már ezt az úrnőtől.

− Valójában most újra elsorolom mindazt, amit már tud? Eh? Akkor ne pazaroljuk az időt az ilyen jelentéktelen apróságokra.

Legyen szíves, vigyen a hálószobájába, és pontosan mondja el, hogy mit hallott a gyilkosság éjszakáján.

Az inas szobája a földszinten volt, a személyzeti bejárat mellett. Ablakán rácsok, egyik sarkában a páncélszekrény. Parsons a keskeny ágyra mutatott.

− Este tizenegykor jöttem be. Miss Margrave már lefeküdt, Lady Astwell Sir Reubennel a toronyszobában tartózkodott.

− Lady Astwell Sir Reubennel? Ah, folytassa.

− A toronyszoba, uram, közvetlenül fölöttem van. Ha ott beszélgetnek, a hangokat hallani, de hogy mit mondanak, azt természetesen nem. Olyan fél tizenkettő körül alhattam el. Pontosan éjfélkor ébresztett a bejárati ajtó csapódása, és tudtam, hogy Mr. Leverson tért haza. Utána lépteket hallottam odafent, és egy-két perccel később Mr. Leverson hangját, amint Sir Reubenhez beszél.

− Az a képzetem támadt, hogy Mr. Leverson… nem mondanám, hogy részeg volt, de igencsak tapintatlan és hangos. Teli torokból üvöltött a nagybátyjára. Itt-ott elkaptam egy-egy szót, de ahhoz keveset, hogy értsem, miről van szó, és azután következett az éles kiáltás és a súlyos robaj.

Parsons szünetet tartott, majd megismételte az utolsó szavakat.

− Súlyos robaj − hangsúlyozta.

− Ha nem tévedek, a regények többségében tompa robaj szerepel − mormolta Poirot.

− Lehet, uram − szólt szigorúan Parsons −, de amit én hallottam, az súlyos robaj volt.

− Ezer bocsánat − mondta Poirot.

− Semmi baj, uram. A robaj után a csendben tisztán hallottam Mr. Leverson emelt hangját. „Úristen!”, mondta, „Úristen!” − pontosan így mondta, uram.

Parsons, aki eleinte vonakodott, most rettenetesen élvezte a narrátori szerepet. Poirot alájátszott.

− *Mon Dieu* − mormolta. − Micsoda megrázkódtatás lehetett!

− Ahogy mondja, uram. Akkor nem nagyon törődtem vele. De később felmerült bennem, hogy valami baj történhetett, és nem ártana, ha felkelnék és megnézném. Lámpát akartam gyújtani, de nekimentem egy széknek, és az felborult.

Kinyitottam az ajtót, átmentem a személyzeti hallon, és kinyitottam a másik ajtót, amely egy folyosóra nyílik. Innen indul a felső lépcső, és amikor a lépcső alján habozva megálltam, Mr. Leverson derűs hangját hallottam odafentről. „Szerencsére semmi baj”, mondta. „Jó éjszakát”, és hallottam, ahogy a folyosón fütyörészve távozik a saját szobája felé.

Természetesen visszafeküdtem. Azt gondoltam, nem történt más, mint hogy felborult valami. Hát kérdem önt, uram, gondolhattam volna, hogy Sir Reubent meggyilkolták, amikor Mr. Leverson jó éjszakát kíván, meg minden?

− Biztos benne, hogy Mr. Leverson hangját hallotta?

Parsons sajnálkozva nézte a kis belgát, és Poirot tisztában volt vele, hogy akár igaza van, akár nincs, Parsonst nem lehet megingatni.

− Van-e még valami kérdése, uram?

− Egyetlen kérdés: kedveli Mr. Leversont?

− Tessék, uram?

− Egész egyszerű kérdés: kedveli Mr. Leversont?

Parsons először meghökkent, azután zavarba jött

− A személyzet körében kialakult vélemény − kezdte, majd elhallgatott.

− Rajta − biztatta Poirot −, fogalmazzon, ahogy akar.

− Az a véleményünk, uram, hogy Mr. Leverson bőkezű fiatal úriember, de, ha szabad így fogalmaznom, nem különösebben intelligens.

− Ah! − mondta Poirot. − Tudja, Parsons, anélkül hogy találkoztam volna vele, pontosan ez a véleményem nekem is Mr. Leversonról.

− Valóban, uram?

− És mi a véleménye, elnézést, mi a személyzet véleménye a titkárról?

− Nagyon csöndes, türelmes úriember, uram. Gondosan kerüli a bajt.

− *Vraiment* − mondta Poirot.

Az inas köhintett.

− Az úrnő hajlamos sietve ítélkezni − mormolta.

− Tehát a személyzet véleménye szerint Mr. Leverson hajtotta végre a bűntényt?

− Egyikünk se szeretné azt hinni, hogy Mr. Leverson volt − mondta Parsons. − Mi… nos, őszintén szólva nem hisszük, hogy képes lenne rá.

− De egy kicsit heves természetű, nem? − kérdezte Poirot.

Parsons közelebb lépett hozzá.

− Ha azt kérdi tőlem, hogy kinek volt a leghevesebb természete ebben a házban…

Poirot feltartotta a tenyerét.

− Ah! De nem ezt kellene kérdeznem − mondta halkan. − Hanem azt, hogy kinek van a legnyugodtabb természete?

Parsons tátott szájjal bámult rá.

Poirot nem pazarolt több időt az inasra. Barátságos kis bólintással (Poirot mindig barátságos volt) kiment a szobából, és a ház nagy, négyszögletes halijába ballagott. Egy-két percig elgondolkozva álldogált, amikor halk zajt hallott. Fejét féloldalt fordította − mint egy kíváncsi vörösbegy −, és végül nesztelen léptekkel megközelítette az egyik ajtót.

Megállt a küszöbön, benézett a szobába: kis szoba volt, könyvtárnak berendezve. Túlsó oldalán, a nagy íróasztalnál sápadt, sovány fiatalember ült, szorgosan írogatott. Csapott álla volt, cvikkert viselt.

Poirot néhány percig nézegette, majd mesterkélt, színházi köhintéssel megtörte a csendet.

− Hm! − köhögött M. Hercule Poirot.

Az asztalnál ülő fiatalember félbeszakította az írást, és felemelte a fejét. Nem ijedt meg, csak meghökkent. A detektív kis főhajtással előbbre lépett.

− Mr. Trefusishez van szerencsém? Ah! Az én nevem Poirot, Hercule Poirot. Talán már hallott rólam.

− Ó… öööö… igen, persze − mondta a fiatalember.

Poirot figyelmesen nézegette.

Owen Trefusis körülbelül harminckét éves volt, és a nyomozó azonnal látta, hogy miért nem hajlandó senki komolyan venni Lady Astwell vádaskodását. Mr. Owen Trefusis jellegzetesen pedáns, lefegyverzően szelíd fiatalember, az a fajta, akit állandóan gyötörnek, és aki hagyja magát gyötörni. Majdnem biztosra vehető, hogy sosem mutatja, hogy neheztel.

− Hát persze, Lady Astwell hívatta ide magát − mondta a titkár. − Említette, hogy ez a szándéka. Miben lehetek szolgálatára? − Modora visszafogottan udvarias volt. Hellyel kínálta a detektívet, aki leült, és szelíden kérdezte: − Lady Astwell mondott-e magának valamit arról, hogy mit hisz és kit gyanúsít?

Owen Trefusis halványan elmosolyodott.

− Ami azt illeti − mondta −, azt hiszem, hogy engem gyanúsít. Képtelenség, de ez van. Sir Reuben halála óta alig szól hozzám, és a falhoz tapad, ha elmegyek mellette.

Modora teljesen természetes volt, hangjában több volt a derű, mint az elutasítás.

Poirot megnyerő őszinteséggel bólintott.

− Köztünk maradjon: ugyanezt mondta nekem is − magyarázta. − Nem vitatkoztam vele, elvem az, hogy sosem vitatkozom nagyon határozott hölgyekkel. Megérti: merő időpazarlás.

− Ó, így van.

− Azt mondom: „Igen, Madame”, vagy azt, hogy „Tökéletesen igaza van, Madame”, vagy, hogy „Pontosan így van, Madame”. Ezek a szavak semmit sem jelentenek, de az illetőt megnyugtatják. Folytatom a nyomozásomat, mert noha majdnem lehetetlennek látszik, hogy nem Mr. Leverson követte el, mégis… lehetetlenségek előfordultak már korábban is.

− Tökéletesen megértem a helyzetét − mondta a titkár. − Vegye úgy, hogy mindenben a szolgálatára állok.

− *Bon* − mondta Poirot. − Megértjük egymást. Most mondja el nekem annak az estének az eseményeit. A legjobb, ha a vacsoránál kezdi.

− Bizonyára tudja, hogy Leverson nem vacsorázott velünk. Komolyan összeszólalkozott a nagybácsijával, és a golfklubba ment vacsorázni. Ennek következtében Sir Reuben nagyon rossz hangulatban volt.

− Az úr nem volt nagyon szeretetre méltó, ugye? − célozgatott finoman Poirot.

Trefusis felnevetett.

− Ó, micsoda goromba ember volt! Kilenc évig dolgoztam mellette, minden heppjét ismertem. Rendkívül nehéz ember volt, M. Poirot. Gyermeteg dührohamokat kapott, és senki sem állhatott meg előtte. − Idővel hozzászoktam. Ügyet sem vetettem arra, amit mond. Valójában nem volt rossz ember, csak a modora volt néha esztelen és kimerítő. A lényeg az volt, hogy az ember ne feleseljen vele.

− Mások is ilyen bölcsen viselkedtek?

Trefusis vállat vont.

− Lady Astwell imádott veszekedni. Egyáltalán nem félt a férjétől, mindig szembeszállt vele, ugyanannyit adott, amennyit kapott. Utána mindig kibékültek, és Sir Reuben valóban rajongott érte.

− Aznap este is veszekedtek?

A titkár a szeme sarkából rálesett, egy pillanatig habozott, majd azt mondta:

− Azt hiszem, igen; miért kérdi?

− Apró ötletem támadt, semmi más.

− Természetesen nem tudom pontosan − magyarázta a titkár −, de olyan vihar előtti csend volt.

Poirot nem erőltette tovább a témát.

− Ki volt még ott a vacsorán?

− Miss Margrave, Mr. Victor Astwell és jómagam.

− És azután?

− A szalonba mentünk. Sir Reuben nem tartott velünk, úgy tíz perccel később bejött, és egy levélben elkövetett apró hiba miatt alaposan leszidott. Felmentem vele a toronyszobába, és helyrehoztam a hibát; utána bejött Mr. Victor Astwell, közölte, hogy beszélni akar a fivérével, ezért én lementem, és csatlakoztam a hölgyekhez.

Mintegy negyedórával később hallottam, hogy Sir Reuben csengője élesen szól, aztán Parsons bejött, és közölte, hogy Sir Reuben azonnal látni akar. Mr. Victor Astwell akkor rontott ki, amikor beléptem. Majdnem feldöntött. Nyilvánvalóan kiborította valami. Nagyon heves természetű. Azt hiszem, engem meg se látott.

− Sir Reuben mondott-e valamit az ügyről?

− Azt mondta: „Victor eszelős; dührohamában egy szép napon még megöl valakit.”

− Ah! − mondta Poirot − nincs valami elképzelése arról, hogy min vesztek össze?

− Fogalmam sincs.

Poirot éles pillantást vetett a titkárra; ezeket az utolsó szavakat túl hirtelen mondta. Poirot-ban az a meggyőződés alakult ki, hogy a titkár, ha akarna, sokkal többet tudna mondani. De ismét ahhoz a taktikához folyamodott, hogy nem erőltette tovább.

− És azután? Folytassa, kérem.

− Körülbelül másfél órát dolgoztam Sir Reubennel. Tizenegykor belépett Lady Astwell, és Sir Reuben engem aludni küldött.

− És maga el is ment?

− Igen.

− Van fogalma arról, hogy a hölgy meddig volt ott?

− Nincs. A Lady szobája a földszinten van, az enyém meg az emeleten, úgyhogy nem hallhattam, mikor ment lefeküdni.

− Értem.

Poirot bólogatott, majd hirtelen felállt.

− És most, Monsieur, vezessen a toronyszobába.

A titkár nyomában felment a széles lépcsőn az első fordulóig. Itt egy folyosón haladtak (a végén nyílt a cselédlépcsőre vezető párnázott ajtó), majd egy rövid, ajtóban folytatódó átjáró. Beléptek az ajtón, és a tetthelyen találták magukat.

A helyiség kétszer olyan magas volt, mint a ház bármely más szobája. Kardok és lándzsák ékeskedtek a falakon, körös-körül az asztalokon sokféle egzotikus ritkaság. A szoba túlsó végén, a két ablak közötti bemélyedésben terjedelmes íróasztal állt. Poirot egyenesen odament.

− Itt találták meg Sir Reubent?

Trefusis bólintott.

− Ha jól tudom, hátulról ütötték le.

A titkár ismét bólintott.

− A bűnténytt egy ilyen bennszülött-doronggal követték el − magyarázta. − Rettentő nehéz darab. A halál azonnal beállhatott.

− Ez azt a meggyőződést erősíti meg, hogy nem előre megfontolt gyilkosságról volt szó. Heves veszekedés, és valaki majdnem öntudatlanul felkap egy fegyvert.

− Hát igen, ez nem sok jót jelent szegény Leversonra nézve.

− És a holttestet az asztalra borulva találták?

− Nem, oldalra csúszva a padlón.

− Ah − mondta Poirot. − Ez érdekes.

− Miért érdekes?

− Ezért.

Poirot egy szabálytalan kerek foltra mutatott az íróasztal fényes lapján.

− Ez itt egy vérfolt, *mon ami*.

− Lehet, hogy odafröccsent − vélte Trefusis −, vagy később keletkezett, amikor elmozdították a holttestet.

− Igen, lehetséges − mondta a kis ember. − Ennek a szobának csak ez az egy ajtaja van?

− Itt még van egy lépcső.

Trefusis félrehúzta az ajtó melletti bársonyfüggönyt, mögötte egy kis spirális lépcső vezetett felfelé.

− Ezt a helyet eredetileg egy csillagász építtette. A lépcső a toronyba vezet, ott volt a teleszkópja. Sir Reuben hálószobának alakíttatta át, és − ha nagyon sokáig dolgozott − néha itt aludt.

Poirot fürgén felment a lépcsőn. A fenti kerek szoba bútorzata nagyon egyszerű volt: tábori ágy, egyetlen szék és egy öltözőasztal. Poirot magában nyugtázta, hogy más kijárat nincs, és újból lement; Trefusis a lépcső alján várta.

− Hallotta, hogy Mr. Leverson mikor jött haza?

Trefusis nemet intett.

− Akkor már mélyen aludtam.

Poirot bólintott. Lassan körülnézett a szobában.

− *Eh bien!* − mondta végül. − Azt hiszem, itt már nincs más tennivaló, hacsak… lenne olyan kedves behúzni a függönyöket.

Trefusis engedelmesen behúzta a szoba túlsó ablakain lógó nehéz, fekete függönyöket. Poirot villanyt gyújtott; a mennyezetről lógó körtét nagy alabástrom bura rejtette.

− Az asztali lámpa égett? − kérdezte.

Válaszul a titkár meggyújtotta az íróasztalon álló erős fényű, zöld lámpaernyős lámpát. Poirot eloltotta a másik lámpát, majd meggyújtotta, és újból eloltotta.

− *C'est bien!* Itt végeztem.

− Fél nyolckor tálalják a vacsorát − mormolta a titkár.

− Mr. Trefusis, köszönöm a kedves fáradozását.

− Szóra sem érdemes.

Poirot mély gondolatokba merülve mendegélt a folyosón a számára kijelölt szoba felé. Inasa, George, odabent a gazdája holmiját rendezgette.

− Kedves George − mondta Poirot −, remélem, hogy vacsoránál találkozom egy bizonyos úriemberrel, aki kezd nagyon érdekelni. Egy férfival, aki a trópusokról tért haza, George. Mint mondják: forró égövi vérmérséklettel. Egy férfi, akiről Parsons fecsegni szeretne, és akit Lily Margrave meg sem említ. A néhai Sir Reuben heves természetű volt. Ha egy ilyen ember összekerül egy másikkal, akinek még hevesebb a természete… hogy is mondják? Összerúgják a sarat?

− A port, uram, ez a helyes kifejezés. De ez gyakran nem igaz, uram, távolról sem igaz.

− Nem?

− Nem, uram. Ott volt például az én Jemima nagynéném. Rendkívül csípős nyelve volt, állandóan szekálta a vele élő szegény húgát. Borzasztó, hogy hogy bánt vele. Majdnem halálra gyötörte. De ha valaki szembeszállt vele, az már más tészta volt. Az *alázatosságot* nem bírta elviselni.

− Hah! − mondta Poirot − érdekes…

George bocsánatkérően köhögött.

− Segíthetnék-e bármily módon önnek, uram? − érdeklődött szerényen.

− Nagyon is − vágta rá azonnal Poirot. − Derítse ki, hogy milyen színű estélyi ruhát viselt aznap a vacsoránál Miss Lily Margrave, és ki az ő szobalánya.

George a szokott flegmával fogadta az utasításokat.

− Igenis, uram, reggelre meglesz a kért információ.

Poirot felkelt a székről, és a tűzbe bámulva álldogált.

− Maga nagyon hasznos segítőtárs, George − mormolta Poirot. − Tudja, nem felejtem el, amit Jemima nénjéről mondott.

Poirot aznap este mégsem találkozott Victor Astwell-lel. Telefonált, hogy feltartóztatták Londonban.

− Ő intézi néhai férje ügyeit, eh? − kérdezte Lady Astwelltől Poirot.

− Victor az üzlettársa − magyarázta a Lady. − Azért ment Afrikába, hogy valami bányászati koncessziónak nézzen utána, ugye, bányászat volt, Lily?

− Igen, Lady Astwell.

− Azt hiszem, aranybányák… vagy réz-, esetleg ónbánya? Lily, neked tudnod kell, folyton kérdezgetted Reubent. Jaj, vigyázz, drágám, majdnem feldöntötted a vázát!

− Rettenetes meleg van idebent a tűznél − mondta a lány. − Ne nyissak ablakot?

− Ha akarod, drágám − válaszolta nyugodtan Lady Astwell.

Poirot figyelte a lányt, amint az ablakhoz ment és kinyitotta. Egy-két percig ott állt, mélyen beszívta a hűs esti levegőt. Amikor visszatért és ismét helyet foglalt, Poirot udvariasan megkérdezte:

− A Mademoiselle-t tehát érdeklik a bányák?

− Ó, nem igazán − válaszolta Lily közömbösen. − Meghallgattam Sir Reubent, de nem értek ehhez a témához.

− Akkor igencsak jól színleltél − mondta Lady Astwell. − Szegény Reuben azt hitte, hogy a sok kérdés mögött valami hátsó szándék húzódik meg.

A kis detektív le nem vette a szemét a tűzről, ennek ellenére észlelte, hogy Lily Margrave arcát pír önti el. Tapintatosan témát váltott. Amikor a lefekvés ideje elérkezett, Poirot így fordult vendéglátójához:

− Válthatnánk egy-két szót négyszemközt, Madame?

Lily Margrave tapintatosan eltűnt. Lady Astwell kérdőn nézett a nyomozóra.

− Ön volt az utolsó, aki aznap este élve látta Sir Reubent?

A Lady bólintott. Szemébe könny szökött, fekete szegélyű zsebkendőjével gyorsan felitatta.

− Kérem, ne szomorkodjon.

− Igaza van, M. Poirot, de nem tehetek róla.

− Félkegyelmű vagyok, hogy így nyaggatom.

− Nem, nem, folytassa. Mit akart mondani?

− Úgy képzelem, hogy olyan tizenegy óra körül volt, amikor ön a toronyszobába ment, és Sir Reuben elküldte Mr. Trefusist. Így volt?

− Nagyjából így.

− Mennyi ideig volt vele?

− Háromnegyed tizenkettőkor mentem a saját szobámba; emlékszem, hogy megnéztem az órát.

− Lady Astwell, elárulná-e, hogy miről beszélgettek?

Lady Astwell mélyebben a párnák közé süppedt, teljesen összetört. Heves zokogás rázta.

− Ve-ve-veszekedtünk − jajveszékelte.

− Mi miatt veszekedtek? − kérdezte rábeszélőn, szinte gyöngéden Poirot.

− So-so-sok minden miatt. Lilyvel ke-ke-kezdő-dött. Reuben ok nélkül elkezdett haragudni rá… azt mondta, rajtakapta, hogy a papírjai között turkál. El akarta küldeni, és én azt mondtam, hogy a lány nagyon kedves, és én nem egyezem bele. Erre aztán lehurrogott, és én ezt nem tűrtem, úgyhogy a képébe vágtam, hogy mit gondolok róla. De nem gondoltam komolyan, M. Poirot. Ő azt mondta: a csatornából halászott ki, hogy feleségül vegyen, és én azt válaszoltam… ah, de mit számít most mindez? Soha nem bocsátom meg magamnak. Tudja, hogy van ez, M. Poirot, mindig azt mondogattam, hogy egy kiadós veszekedés jót tesz, és honnan tudhattam, hogy aznap éjjel megöli valaki? Szegény öreg Reuben.

Poirot rokonszenvvel hallgatta végig a kitörést.

− Bánatot okoztam önnek − mondta −, bocsánatot kérek. Most próbáljunk nagyon szakszerűek, nagyon tárgyilagosak lenni. Változatlanul ragaszkodik ahhoz az ötlethez, hogy a férjét Mr. Trefusis ölte meg?

Lady Astwell kihúzta magát.

− A női ösztön csalhatatlan − jelentette ki ünnepélyesen.

− Így van, így van − helyeselt Poirot. − De mikor tette?

− Mikor? Természetesen azután, hogy én távoztam.

− Ön háromnegyed tizenkettőkor távozott. Mr. Leverson éjfél előtt öt perccel érkezett haza. Tehát azt mondja, hogy az alatt a tíz perc alatt jött elő hálószobájából a titkár, és akkor ölte meg?

− Lehetséges.

− Annyi minden lehetséges − mondta Poirot. − Meg lehet tíz perc alatt tenni. Ó, igen! De megtette-e?

− Ő persze azt állítja, hogy ágyban volt, és mélyen aludt, de ki tudja, hogy ott volt-e vagy sem?

− Senki sehol nem látta − emlékeztette Poirot.

− Mindenki ágyban volt, és mélyen aludt − mondta diadalmasan Lady Astwell. − Persze hogy senki sem látta.

− Nem tudom, így volt-e − töprengett magában Poirot.

Rövid szünet.

− *Eh bien,* Lady Astwell, jó éjszakát kívánok.

George tálcán hozta a kora reggeli kávét.

− Uram, Miss Margrave a kérdéses estén világoszöld sifonruhát viselt.

− Köszönöm, George, maga nagyon megbízható.

− Miss Margrave-et a harmadik szobalány szolgálja ki. Gladysnek hívják.

− Köszönöm, George. Maga páratlan kincs.

− Szóra sem érdemes, uram.

− Szép reggelünk van − nézett ki az ablakon Poirot −, nem valószínű, hogy ilyen korán bárki talpon lenne. Azt hiszem, barátom, hogy senki nem fog zavarni minket, ha egy apró kísérletet hajtunk végre a toronyszobában.

− Szüksége van rám, uram?

− A kísérlet fájdalommentes − nyugtatta meg Poirot.

A toronyszoba változatlanul behúzott függönyökkel várta őket. George el akarta húzni, de Poirot nem hagyta.

− Így hagyjuk a szobát, ahogy van. Csupán az íróasztali lámpát kell meggyújtani.

Az inas felkattintotta.

− Most pedig, barátom, üljön abba a székbe. Tegyen úgy, mintha írna. *Trés bien.* Én megragadok egy dorongot, maga mögé lopódzom, így ni, és hátulról lesújtok a koponyájára.

− Igenis, uram − mondta George.

− Ah! − szólt Poirot −, de amikor megütöm, ne írjon tovább. Megértheti, hogy nem lehetek hajszálpontos. Nem csaphatok le akkora erővel, mint amekkorával a merénylő támadt Sir Reubenre. Ha erre a pontra érünk, tettetni kell. Én fejbe vágom, és maga összeesik. Így. A karok erőtlenné válnak, a test elernyed. Várjon, hadd igazítsam el magát. Nem, ne feszítse meg az izmait.

Elkeseredve felsóhajtott.

− Nagyszerűen tud nadrágot vasalni, George, de annyi képzelőereje sincs, mint egy hangyának. Álljon fel; én ülök a maga helyére.

Poirot helyet foglalt az íróasztalnál.

− Én most írok − közölte −, szorgosan írok. Maga mögém lopódzik, fejbe vág a doronggal. Bumm! A toll kicsúszik az ujjaim közül, előrebukom, de nem nagyon messze előre, mert a szék alacsony és az íróasztal magas, továbbá a két karom is megtámaszt. George, legyen szíves, menjen az ajtóhoz, álljon ott, és mondja el, hogy mit lát.

− Ühüm!

− Igen, George?

− Azt látom, uram, hogy az asztalnál ül.

− *Ülök?*

− Nehéz tisztán látni, uram − magyarázta George −, mert olyan messze vagyok öntől, és a lámpának olyan nagy az ernyője. Meggyújthatom a nagyvillanyt, uram?

Keze a kapcsoló felé nyúlt.

− Szó se lehet róla − szólt rá élesen Poirot. − Jó így, ahogy van. Én itt ülök az íróasztalra borulva, maga meg ott áll az ajtónál. Lépjen most előbbre, jöjjön közelebb, és tegye a vállamra a kezét.

George szót fogadott.

− Támaszkodjon egy kicsit rám, George, mintha erősebben akarna megállni a lábán. Ah! *Voilá.*

Hercule Poirot ernyedt teste művésziesen a földre omlott.

− Összeesem… így! − jegyezte meg. − Igen, ezt nagyon jól el lehet képzelni. Most pedig valami nagyon fontos dolog következik.

− Valóban, uram? − kérdezte az inas.

− Igen, fölöttébb fontos, hogy jól megreggelizzem.

A kis ember jót nevetett a saját tréfáján.

− A gyomrot nem szabad elhanyagolni, George.

George rosszallóan hallgatott. Lefelé menet Poirot vidoran kacarászott. Tetszett neki az ügy alakulása. Reggeli után

megismerkedett a harmadik szobalánnyal, Gladysszel. Nagyon érdekelte a lány véleménye a bűntényről. Gladys rokonszenvezett ugyan Charlesszal, de nem volt kétsége afelől, hogy ő a bűnös.

− Szegény ifiúr, milyen nehéz lehet neki, hogy akkor nem volt magánál.

− Ő meg Miss Margrave, a ház két fiatalja bizonyára jól kijött egymással − sugalmazta Poirot.

Gladys nemet intett.

− Miss Lily erősen távol tartotta magától. Nyíltan tudtára adta, hogy nem hajlandó jóban lenni vele.

− Charles flörtölni akart volna vele?

− Ó, hogy úgy mondjam, csak felületesen; nem volt benne semmi rossz. Mr. Victor Astwell… az aztán nyakig beleesett Miss Lilybe.

Gladys kuncogott.

− *Ah, vraiment*!

Gladys tovább nevetgélt.

− Látszott, hogy szerelmes belé. Miss Lily éppen olyan, mint a neve: liliom. Nem igaz, uram? Olyan magas és karcsú, és az a szép aranyhaja…

− Zöld estélyi ruhát kellene hordania − merengett Poirot. − Van a zöldnek egy bizonyos árnyalata…

− Van olyan ruhája, uram − mondta Gladys −, persze most a gyász miatt nem hordja, de Sir Reuben halála estéjén azt viselte.

− Világoszöldnek kell lennie, nem sötétzöldnek − vélte Poirot.

− Világoszöld, uram. Ha egy percig vár, megmutatom. Miss Lily elment kutyát sétáltatni.

Poirot bólintott, ugyanolyan jól tudta ezt, mint Gladys. Ami azt illeti, a szobalányt csak azután kérette, hogy látta: Lily elment sétálni. Gladys elsietett, és pár perccel később vállfán függő zöld estélyi ruhával tért vissza.

− Gyönyörű! − mondta Poirot égnek emelt karral. − Engedje meg, hogy egy pillanatra erősebb fénynél megnézzem.

Elvette a ruhát, hátat fordított Gladysnek, és az ablakhoz sietett. Föléje hajolt, majd eltartotta magától.

− Tökéletes − jelentette ki. − Tökéletesen elbűvölő. Ezer köszönet, hogy megmutatta.

− Szóra sem érdemes, uram − mondta Gladys. − Mindnyájan tudjuk, hogy a francia férfiakat érdekli a női divat.

− Nagyon kedves − mormolta Poirot. Figyelte, amint a lány elsiet a ruhával. Majd a kezére nézett, és elmosolyodott. Jobb kezében apró körömolló, bal kezében gondosan levágott zöld sifondarabka.

− És most − mormolta − legyünk hősiesek. Saját lakosztályába ment, és maga elé rendelte George-ot.

− George fiam, az öltözőasztalon fekszik egy arany nyakkendőtű.

− Igen, uram.

− A mosdóban talál karbolsavoldatot. Legyen szíves, mártsa bele a tű hegyét.

George megtette. Már rég megszűnt csodálkozni gazdája szeszélyein.

− Megtettem, uram.

− *Trés bien* /Most jöjjön ide. Kinyújtom a mutatóujjam; helyezze rá a tű hegyét.

− Elnézést, uram, azt akarja, hogy megszúrjam, uram?

− Igen, kitalálta. Vegyen vért, de ne túl sokat.

George megfogta gazdája ujját. Poirot behunyta a szemét és hátradőlt. Az inas odabökött a hegyes tűvel, és Poirot élesen felvisított.

− *Je vous remercie,* George − mondta. − Épp elegendő.

Zsebéből kis darab zöld sifont halászott elő, és óvatosan megtörölgette az ujját.

− A műtét csodálatosan sikerült − jegyezte meg az eredmény láttán. − George, magában semmi kíváncsiság nincs? Hát ez bámulatra méltó!

Az inas épp akkor lesett ki az ablakon.

− Bocsásson meg, uram − mormolta −, egy úriember érkezett egy nagy kocsival.

− Ah! Ah! − Poirot fürgén talpra ugrott. − A nehezen elkapható Mr. Victor Astwell. Lemegyek, és megismerkedem vele.

Poirot arra ítéltetett, hogy Mr. Victor Astwell hangjával hamarabb megismerkedjék, mint a személyével. A hallból sztentori hang szállt.

− Vigyázzon, átkozott idióta, abban a ládában üveg van. A fenébe, Parsons, félre az útból! Tegye le, maga hülye!

Poirot kecsesen lelépdelt a lépcsőn. Victor Astwell nagydarab férfiú volt. Poirot udvariasan meghajolt

− Maga meg ki az ördög? − harsogta a termetes férfiú.

Poirot ismét meghajolt.

− A nevem: Hercule Poirot.

− Egek! − mondta Victor Astwell. − Szóval Nancy mégis elküldött magáért?

Poirot vállára tette kezét, és a könyvtárszobába terelte.

− Szóval maga az a fickó, aki körül akkora felhajtást csinálnak − jegyezte meg, miközben végigmérte Poirot-t. − Elnézést az előbbi gorombaságomért. A sofőröm átkozott szamár, és Parsons, ez a vén idióta mindig az idegeimre megy.

− Mások hülyeségeit nem bírom elviselni − mondta félig bocsánatkérően −, de magát semmiképpen nem lehet a hülyék közé sorolni, eh, M. Poirot?

Könnyedén nevetett.

− Keserű csalódás érte azokat, akik ezt hitték rólam − mondta higgadtan Poirot.

− Valóban? Nos, Nancy tehát lehozatta magát ide… rögeszméje ez a titkár. Semmi alapja; Trefusis szelíd, mint a tej, azt hiszem, mindig tejet iszik, alkoholt soha. A maga számára időpocsékolás, nemde?

− Az emberi természet megfigyelése soha nem időpocsékolás − mondta Poirot csendesen.

− Emberi természet, eh?

Victor Astwell rámeredt, majd egy székbe vetette magát.

− Miben lehetek szolgálatára?

− Elmondhatja például, hogy min veszekedtek aznap este a fivérével.

Victor Astwell nemet intett.

− Annak semmi köze az ügyhöz − jelentette ki határozottan.

− Sosem lehet tudni − mondta Poirot.

− Semmi köze Charles Leversonhoz.

− Lady Astwell szerint viszont Charlesnak semmi köze a gyilkossághoz.

− Ó, Nancy!

− Parsons feltételezi, hogy Charles Leverson volt az, aki későn jött meg, de Parsons nem látta őt. Jusson eszébe, hogy senki sem látta őt.

− A magyarázat nagyon egyszerű. Reuben nekitámadt a fiatalúrnak, meg kell mondanom, jó oka volt rá. Később velem próbált zsarnokoskodni, de én alaposan visszavágtam, és csak hogy bosszantsam, úgy döntöttem, hogy Charlest támogatom. Találkozni akartam vele aznap este, hogy elmondjam, mi az ábra. Amikor felmentem a szobámba, nem feküdtem le, hanem nyitva hagytam az ajtót, és egy széken ülve cigarettáztam. A szobám az emeleten van, Charles szobája mellett.

− Elnézést, hogy félbeszakítom: Mr. Trefusis szobája is ott van?

Astwell bólintott.

− Igen, közvetlenül az enyém mögött.

− A lépcső közelében?

− Nem, a másik oldalon.

Különös fény derengett fel Poirot arcán, de partnere nem vette észre, és folytatta:

− Mint mondtam, Charlesra vártam. Hallottam, hogy úgy öt perccel éjfél előtt csapódik a bejárati ajtó, de mintegy további tíz percig Charlesnak se híre, se hamva. Amikor végre feljött a lépcsőn, láttam, hogy aznap este nincs mit kezdeni vele.

Tehetetlenül felhúzta a vállát.

− Értem − mormolta Poirot.

− Szegény ördög képtelen volt egyenesen járni. Rémesen nézett ki. Akkor arra gondoltam, hogy becsípett. Most persze már tudom, hogy egyenesen a bűntény helyszínéről jött.

Poirot gyorsan közbeszúrt egy kérdést.

− A toronyszobából nem hallott semmit?

− Nem, de ne feledje, hogy én az épület másik felén tartózkodtam. A falak vastagok, és azt hiszem, odaát még egy pisztolylövést sem lehetne meghallani.

Poirot bólintott.

− Kérdeztem Charlest, ne segítsek-e levetkőzni − folytatta Astwell −, de közölte, hogy semmi baja, bement a szobájába, és bevágta az ajtót. Én meg levetkőztem és lefeküdtem.

Poirot elgondolkozva szemlélte a szőnyeget.

− Tudja-e, M. Astwell − mondta végül −, hogy a maga tanúskodása nagyon fontos?

− Feltételezem, legalábbis… ezt meg hogy érti?

− Tanúsítja, hogy a bejárati ajtó becsapódása és Leverson emeleten való megjelenése között tíz perc telt el. Ő maga, értesülésem szerint, azt állítja, hogy hazajött, és azonnal ágyba bújt. De még többről is szó van. Elismerem, hogy Lady Astwell vádja a titkár ellen fantasztikus, de mindmostanáig nem bizonyítható, hogy képtelenség. De a maga tanúsága alibit teremt neki.

− Hogyhogy?

− Lady Astwell azt állítja, hogy ő háromnegyed tizenkettőkor hagyta ott a férjét, míg a titkár tizenegykor feküdt le. A titkár tehát csak háromnegyed tizenkettő és a Charles Leverson hazajövetele közötti időben hajthatta végre a gyilkosságot. Na már most, ha a maga ajtaja nyitva állt, a titkár nem jöhetett volna ki a szobájából úgy, hogy maga meg ne lássa.

− Így van.

− Nincs másik lépcső?

− Nincs. Ahhoz, hogy a toronyszobába jusson, az én ajtóm előtt kellett elmennie, és bízvást mondhatom, hogy nem ment.

Egyébként is, mint mondtam, az a férfi olyan szelíd, mint egy lelkész.

− Hát persze, persze − csitítgatta Poirot. − Értem már. − Kicsit hallgatott. − És nem hajlandó elárulni, hogy min veszekedett Sir Reubennel?

Victor arca sötétvörös lett.

− Egyetlen szót sem húz ki belőlem.

Poirot a plafont nézte.

− Ha hölgyről van szó, nagyon diszkrét tudok lenni − mormolta.

Victor Astwell talpra ugrott.

− A fenébe, honnan tudja… hogy érti ezt?

− Miss Lily Margrave-re gondoltam.

Victor Astwell egy-két pillanatig bizonytalanul álldigált, utána a pír elhalványult az arcán, és újból leült.

− Maga túl dörzsölt, M. Poirot. Igaz, Lily miatt veszekedtünk. Reuben kirúg rá; valamit kiszimatolt a lányról… hamis ajánlólevelet vagy ilyesmit. Én persze egy szót sem hiszek belőle. Reuben ennél is messzebbre ment, arról fecsegett, hogy a lány éjszaka kilopózott, hogy valami pasival találkozzon. Úristen! hogy mit kapott tőlem; azt mondtam, hogy ennél kevesebbért is megöltek már nála jobbakat. Ezzel befogtam a száját. Reuben kicsit tartott tőlem, ha úgy istenigazából belelendültem.

− Nem csodálom − mormolta Poirot udvariasan.

− Nagyra tartom Lily Margrave-et − mondta egészen más hangon Victor. − Tetőtől talpig rendes lány.

Poirot nem válaszolt. Gondolataiba merülve nézett maga elé. Hirtelen felriadt.

− Azt hiszem, sétálok egyet. Van itt valahol egy szálloda?

− Kettő is − mondta Victor Astwell −, a Golf Hotel a golfpálya mellett, és a Mitre lent az állomásnál.

− Köszönöm − mondta Poirot. − Igen, minden bizonnyal sétálnom kell egyet.

A Golf Hotel, nevéhez illően, a pálya mellett, majdnem a golfklub tövében állt. Poirot először ide ment. A kis embernek megvoltak a maga módszerei. Három perccel azután, hogy belépett a szállodába, bizalmas beszélgetésbe merült az igazgatónővel, Miss Langdonnal.

− Elnézést a zavarásért, Mademoiselle − mondta −, de tudja, én nyomozó vagyok.

Poirot mindig vonzódott az egyszerű megoldásokhoz. Ez esetben a módszer azonnal hatott.

− Nyomozó! − nézett rá kétkedve Miss Langdon.

− Nem a Scotland Yardtól − biztosította Poirot. − Ami azt illeti, bizonyára észrevette, hogy nem is vagyok angol. Nem, magánnyomozást végzek Sir Reuben Astwell halála ügyében.

− Ne mondja! − Miss Langdon várakozó pillantással meredt rá.

− Pontosan − sugárzott Poirot. − A tényt csak egy olyan diszkrét személynek árulom el, mint amilyen ön. Úgy hiszem, hogy segítségemre lehet Mademoiselle. Tud-e olyan vendégről, aki a gyilkosság éjszakáján nem volt idehaza, és csak éjfélkor vagy fél egykor tért vissza?

Miss Langdon minden eddiginél tágabbra nyitotta a szemét.

− Csak nem gondolja?… − lihegte.

− Hogy a gyilkos itt volt? Azt nem, de jó okkal hiszem, hogy egy itt tartózkodó úriember aznap éjjel a Mon Repos irányába sétált, és lehet, hogy látott valamit, ami számára lényegtelen volt, de nekem hasznos lehet.

Az igazgatónő olyan tudálékosan bólintott, mint aki tökéletesen járatos a nyomozói logika útvesztőiben.

− Nagyon jól értem. Lássuk csak: kik is tartózkodtak akkor itt?

Homlokát ráncolta, nyilvánvalóan végigfutott a neveken, és − memóriáját felfrissítendő − az ujjain is kiszámolta.

− Swann kapitány, Mr. Elkins, Blyunt őrnagy és az öreg Mr. Benson. Nem, uram, azt hiszem, egyikük sem távozott aznap este.

− Észrevette volna, ha valamelyikük elmegy?

− Ó, igen, uram. Tudja, nagyon szokatlan lenne. Az urak persze elmennek vacsorázni, de azután már sehová se mennek… mert, ugyebár, nincs is hová menni.

Abbots Cross egyetlen vonzereje a golf volt, semmi más.

− Így van. − Poirot egyetértett. − Tehát ha jól emlékszik, Mademoiselle, senki sem távozott innen aznap este.

− England százados és a felesége elmentek vacsorázni.

Poirot a fejét rázta.

− Én nem ilyesmire gondolok. Próbálkozom a másik szállodával; Mitre, ugye az az?

− Ó, a Mitre − mondta Miss Langdon −, *onnan* persze akárki elmehetett este.

Hangjából tévedhetetlenül enyhe lenézést vélt Poirot kicsendülni, és tapintatosan távozott.

Tíz perccel később ugyanez a jelenet játszódott le a Mitre rideg igazgatónőjével, Miss Cole-lal; az állomás közelében fekvő szálloda szerényebb volt, árai alacsonyabbak.

− Ha jól emlékszem, aznap az egyik vendégünk késő éjjel, úgy fél egy körül tért haza. Elég gyakran tett esti sétát. Korábban is elment egyszer vagy kétszer. Lássuk csak, hogy is hívták? E pillanatban nem emlékszem.

Maga elé húzta a nagy nyilvántartó könyvet, és lapozgatni kezdett benne.

− Tizenkilencedike, huszadika, huszonegyedike, huszonkettedike. Ah, itt van. Naylor, Humphrey Naylor százados.

− Korábban is lakott már itt? Jól ismeri?

− Úgy két hete lakott már itt. Emlékszem, akkor is kiment este.

− Azért jött, hogy golfozzon?

− Feltételezem, hogy igen. A legtöbb úr azért jár ide.

− Milyen igaz − mondta Poirot. − Nos, Mademoiselle, szívből köszönöm és jó napot kívánok.

Töprengő arccal tért vissza Mon Repos-ba. Egyszer-kétszer kivett a zsebéből valamit, és megnézte.

− Meg kell tenni − mormolta magában −, amilyen gyorsan csak lehet.

A házba érve első dolga volt, hogy Parsonst megkérdezze: hol találja Miss Margrave-et. Megtudta, hogy a kisebbik dolgozószobában intézi Lady Astwell levelezését.

A kis dolgozószobát könnyen megtalálta. Lily Margrave az ablak melletti íróasztalnál ülve írogatott. Senki más nem tartózkodott a szobában; Poirot gondosan becsukta maga mögött az ajtót, és a lány felé közeledett.

− Lenne szíves néhány percet nekem áldozni, Mademoiselle?

− Természetesen.

Lily Margrave félretette a papírokat, és Poirot felé fordult.

− Miben lehetek segítségére?

− Ha jól tudom, a tragédia estéjén, amikor Lady Astwell a férjéhez ment, maga, Mademoiselle, lefeküdt aludni. így volt?

Lily Margrave bólintott.

− Nem jött le véletlenül még egyszer?

A lány nemet intett.

− Mademoiselle, úgy hiszem, azt mondta, hogy akkor este egyszer sem fordult meg a toronyszobában.

− Nem emlékszem, hogy ezt mondtam volna, de ami azt illeti, ez az igazság. Akkor este nem jártam a toronyszobában.

Poirot felvonta a szemöldökét.

− Érdekes − mormolta.

− Hogy érti ezt?

− Nagyon érdekes − morogta ismét Hercule Poirot. − Akkor mit mond erről?

Zsebéből foltos zöld sifondarabkát húzott elő, és felmutatta.

A lány arckifejezése nem változott, de Poirot inkább érezte, mint hallotta, hogy élesen beszívja a levegőt.

− Nem értem, M. Poirot.

− Tudomásom szerint aznap este zöld sifonruhát viselt. Ez a darabka − koppintott rá − abból a ruhából szakadt ki.

− És maga a toronyszobában találta? − kérdezte élesen a lány. − Pontosan hol?

Hercule Poirot a mennyezetre bámult.

− E pillanatban maradjunk annyiban, hogy a toronyszobában.

Most először szökött félelem a lány szemébe. Száját szóra nyitotta, de nem szólalt meg. Poirot a kis fehér kezeket nézte, amelyek az asztal szélébe kapaszkodtak.

− Nem tudom, bementem-e a toronyszobába aznap este − töprengett. − Úgy értem, vacsora előtt. Nem hiszem. Majdnem biztos vagyok benne, hogy nem. Ha ez az anyagdarabka mindvégig a toronyszobában volt, nagyon furcsa, hogy a rendőrség nem talált rá azonnal.

− A rendőrség − mondta a kis ember − nem gondol mindarra, amire Hercule Poirot.

− Lehet, hogy közvetlenül vacsora előtt egy percre beszaladtam − töprengett tovább Lily Margrave −, vagy az is lehet, hogy előző este történt. Akkor is ugyanezt a ruhát viseltem. Igen, majdnem biztos vagyok benne, hogy előző este történt.

− Én nem így gondolom − mondta higgadtan Poirot.

− Miért nem?

Poirot lassan ingatta a fejét.

− Miért, maga mit gondol? − suttogta a lány. Előrehajolt, rámeredt, arca halottsápadt lett.

− Nem veszi észre, Mademoiselle, hogy ez az anyagdarabka foltos? Nem kétséges, hogy a folt emberi vér.

− Azt akarja mondani…

− Azt akarom mondani, Mademoiselle, hogy maga a bűntény *után* járt a toronyszobában, nem *előtte.* Azt hiszem, jól tenné, ha a teljes igazat mondaná el nekem, nehogy bajba kerüljön.

Az emberke felállt, mutatóujját szigorúan a lányra szegezte.

− Hogy jött rá? − hebegett Lily.

− Nem számít, Mademoiselle. Én, Hercule Poirot, tudom. Mindent tudok Humphrey Naylor századosról és arról, hogy aznap éjjel kisurrant, hogy vele találkozzék.

Lily a karjára hajtotta a fejét, és zokogásban tört ki. Poirot azonnal szelídebb húrokat pengetett.

− No, no, kicsikém − veregette a lány vállát. − Nem szabad kétségbeesni. Hercule Poirot-t nem lehet félrevezetni; amint erre rájön, vége minden bajnak. És most szépen mondja el az egészet, ügye, elmondja Poirot papának?

− Nem az történt, amire maga gondol. A bátyám… Humphrey… hozzá se nyúlt.

− A bátyja, eh? Szóval így állunk. Nos, ha nem akarja, hogy őt gyanúsítsák, most mondjon el szépen sorjában mindent.

Lily felegyenesedett, haját hátrasimította. Egykét pillanat múlva halk, de tiszta hangon beszélni kezdett.

− Elmondom az igazat, M. Poirot. Most már látom, hogy ostobaság lenne bármi mást tenni. Az igazi nevem Lily Naylor, és Humphrey az egyetlen testvérem. Néhány évvel ezelőtt Afrikában járt, és felfedezett egy aranybányát, jobban mondva aranylelőhelyet. Ezt a részét pontosan nem tudom, mert nem értek a technikai részletekhez, de a lényeg a következő:

Nagyon nagy vállalkozásnak ígérkezett, és Humphrey hazatért, kezében Sir Reuben Astwellhez címzett levelekkel, abban a reményben, hogy felkelti az érdeklődését. A jogi részét most sem értem, de úgy tudom, hogy Sir Reuben kiküldött egy szakértőt, majd közölte a fivéremmel, hogy a szakértő kedvezőtlenül nyilatkozott, és hogy Humphrey alaposan melléfogott. Fivérem kutatóútra indult Afrika belsejébe, és egy időre eltűnt; feltételezték, hogy az expedícióval együtt ő is odaveszett.

Nem sokkal ezután vállalat jött létre a Mpala aranylelőhely kiaknázására. Amikor fivérem hazatért, azonnal arra a következtetésre jutott, hogy ez az aranymező azonos azzal, amit ő fedezett fel. Sir Reuben Astwellnek látszólag semmi köze nem volt ahhoz a vállalathoz, amely az aranymezőre bukkant. De a fivérem nem hitt neki; meggyőződése volt, hogy Sir Reuben szándékosan félrevezette.

Egyre dühösebb és boldogtalanabb lett. Nekünk nincs senkink, M. Poirot, és minthogy szükségessé vált, hogy magam keressem meg a kenyerem, arra gondoltam, hogy itt szerzek állást, és megpróbálom kideríteni: van-e kapcsolat Sir Reuben és a Mpala aranymezők között. Kézenfekvő okból álnevet használtam, és őszintén megvallom: az ajánlólevelet is hamisítottam.

Sokan jelentkeztek erre az állásra, többségüknek jobb képesítése volt, mint nekem, ezért… hát, gyönyörű ajánlólevelet írtam Perthshire grófnője nevében, akiről tudtam, hogy Amerikába utazott. Gondoltam: egy grófnő nagy hatással lesz Lady Astwellre − és nem is csalódtam. Azonnal alkalmazott.

Azóta végzem ezt az utálatos feladatot, a kémkedést, egészen az utóbbi ideig sikertelenül. Sir Reuben nem az a fajta, aki kibeszéli az üzleti titkait, de amikor Victor Astwell hazatért Afrikából, Sir Reuben kevésbé vigyázott a nyelvére, és kezdtem hinni, hogy Humphrey végül is nem tévedett. Fivérem körülbelül két héttel a gyilkosság előtt ideutazott, s én kilopóztam a házból, hogy éjszaka titokban találkozzam vele. Elmeséltem, hogy miket mondott Victor Astwell, és a bátyám nagyon izgatott lett, és biztosított, hogy helyes nyomon járok.

Ezután azonban rosszra fordultak a dolgok. Valaki meglátott, amikor kisurrantam, és jelentette Sir Reubennek. Gyanakodni kezdett, előásta az ajánlólevelemet, és rájött, hogy hamisítvány. A gyilkosság napján beütött a krach. Gondolom, Sir Reuben azt hitte, hogy a felesége ékszereire pályázom. Bármit gyanított is, nem akarta, hogy továbbra is itt maradjak, noha belement, hogy a hamis ajánlólevél miatt nem tesz feljelentést. Lady Astwell mindvégig szilárdan mellettem állt, és keményen szembeszállt a férjével.

Elhallgatott. Poirot nagyon komor arcot vágott.

− És most, Mademoiselle, elérkeztünk a gyilkosság éjszakájához.

Lily nagyot nyelt és bólintott.

− Azzal kezdem, hogy a fivérem megint lejött, és úgy intéztem, hogy kilopódzhassak és ismét találkozzunk. Ahogy mondtam, felmentem a szobámba, de nem feküdtem le. Ehelyett megvártam, amíg úgy véltem, már mindenki alszik, lesurrantam a lépcsőn, és kimentem az oldalbejáraton. Találkoztam Humphreyval, és néhány sietős mondattal közöltem, hogy eddig mi történt. Elmondtam neki, hogy véleményem szerint az őt érdeklő papírok Sir Reuben széfjében vannak a toronyszobában, és megállapodtunk, hogy − végső elkeseredett kísérletként − még az éjjel megpróbáljuk megszerezni.

Nekem kellett előremennem, megállapítani, hogy tiszta-e a levegő. Az oldalajtón belépve hallottam, hogy éjfélt üt a templomtorony órája. Félúton a toronyszobába vezető lépcsőn esés robaját hallottam, és egy kiáltást: „Úristen!” Egy-két perccel később nyílt a toronyszoba ajtaja, és Charles Leverson lépett ki. A holdfénynél tisztán láttam az arcát; én a lépcső alatti sötét zugba húzódtam, így ő nem látott engem.

Egy pillanatig ott tántorgott, és rémesen nézett ki. Mintha hallgatózott volna; majd nagy erőfeszítéssel összeszedte magát, kinyitotta a toronyszoba ajtaját, és valami olyasmit szólt be, hogy nem történt semmi baj. A hangja kedélyes, fesztelen volt − de arca meghazudtolta. Még egy percig várt, és lassan felvánszorgott a másik lépcsőn és eltűnt.

Amikor elment, egy-két percig vártam, majd a toronyszoba ajtajához lopóztam. Az volt az érzésem, hogy valami tragikus dolog történt. A mennyezeti lámpa nem égett, de az asztali lámpa igen, és a fényénél megláttam az íróasztal mellett fekvő Sir Reubent. Nem tudom, hogyan sikerült, de összeszedtem magam, odamentem és mellé térdeltem. Azonnal láttam, hogy halott, hátulról ütötték le, és azt is észrevettem, hogy nemrég halhatott meg; megérintettem a kezét, még langyos volt. Szörnyű volt, M. Poirot. Szörnyű!

Az emlék megborzongatta.

− És azután? − nézett rá élesen Poirot.

Lily Margrave bólintott.

− Igen, tudom, hogy mire gondol. Hogy miért nem riasztottam a házat. Tudom, meg kellett volna tennem, de a holttest mellett térdelve villámként hasított belém, hogy a Sir Reubennel folytatott vitám, titkos találkozásom Humphreyval és az, hogy el akarnak küldeni a háztól, végzetes gyanúba keverhet. Azt mondják majd, hogy beengedtem Humphreyt, és hogy a fivérem bosszúból megölte Sir Reubent. Senki sem hitt volna nekem, ha azt állítom, hogy láttam onnan kijönni Charles Leversont.

Rémes volt, M. Poirot! Ott térdeltem, és gondolkodtam és gondolkodtam, és addig gondolkodtam, amíg végleg elhagyott a bátorság. Azután észrevettem a kulcskarikát, amely zuhantában kiesett Sir Reuben zsebéből. Közte volt a széf kulcsa is. A kombinációt ismertem, Lady Astwell egyszer a fülem hallatára említette. A széfhez mentem, kinyitottam, és végignéztem a papírokat.

Végül megtaláltam, amit kerestem. Humphreynak tökéletesen igaza volt. Sir Reuben állt a Mpala aranybánya mögött, szándékosan becsapta Humphreyt. Ez még inkább súlyosbította a helyzetet. Tökéletes indítékul szolgált volna arra, hogy igenis Humphrey követte el a gyilkosságot. A papírokat visszatettem a széfbe, benne hagytam a kulcsot, és egyenesen felmentem a szobámba. Reggel, amikor a szobalány felfedezte a holttestet, ugyanolyan döbbenetet és meglepetést mutattam, mint bárki más.

Elhallgatott, és könyörgő tekintettel nézett Poirot-ra.

− Ugye, hisz nekem, M. Poirot? Ó, mondja, hogy hisz nekem!

− Hiszek magának, Mademoiselle. Sok mindent megmagyarázott, ami fejtörést okozott nekem. Például azt, hogy mélységesen meg van győződve róla: Charles Leverson a bűnös, és ugyanakkor milyen határozottan próbált eltéríteni attól, hogy idejöjjek.

Lily bólintott.

− Féltem magától − vallotta be nyíltan. − Lady Astwell nem tudhatta, amit én, hogy Charles a bűnös, és én egy szót sem szólhattam. A kilátástalan helyzet ellenére reméltem, hogy visszautasítja a megbízást.

− Lehet, hogy így tettem volna − mondta Poirot szárazon −, ha nem rí le magáról az aggodalom.

Lily gyorsan felpillantott, ajka remegett.

− És most, M. Poirot, mit… mit fog tenni?

− Ami magát illeti, Mademoiselle, semmit. Elhiszem és elfogadom, amit mondott. A következő lépés: Londonba utazom, és felkeresem Miller felügyelőt.

− És azután? − kérdezte Lily.

− Azután majd meglátjuk.

Az ajtón kívül Poirot még egyszer megnézte a foltos zöld sifondarabkát.

− Hercule Poirot találékonysága káprázatos − mormolta önelégülten.

Miller felügyelő nem nagyon kedvelte M. Hercule Poirot-t. Nem tartozott a Yard felügyelőinek azon kis csoportjába, amely szívesen vette a kis belga együttműködését. Ahogy sokszor megjegyezte: Hercule Poirot-t felfújják egy szalmaszálon. De a mostani ügy igencsak magabiztossá tette, ennélfogva jókedvűen üdvözölte Poirot-t.

− Lady Astwell megbízásából dolgozik? Ez esetben teljesen hiába.

− Akkor hát semmi kétség nem merült fel?

Miller kacsintott. − Soha ennél tisztább ügyet; kivéve, ha a tetthelyen kapjuk rajta a gyilkost.

− Mr. Leverson tehát vallomást tett?

− Jobban tette volna, ha befogja a száját − mondta Miller. − Állandóan azt hajtogatja, hogy egyenesen a szobájába ment, a nagybátyjának a közelében sem járt. Ordít róla, hogy hazudik.

− Nem kétséges, hogy a bizonyítékok ellene szólnak − mormolta Poirot. − Milyennek látja ezt a fiatalembert?

− Egy kis hülye nyavalyás.

− Gyenge jellem, eh?

A felügyelő bólintott.

− Akkor aligha hihető, hogy egy effajta fiatalembernek lenne elég bátorsága, hogy egy ilyen bűntényt elkövessen.

A felügyelő egyetértett. − Látszatra nem. De, az ég áldja meg magát, nagyon sokszor akadt ilyen ügyem. Sarokba szorítanak egy ilyen gyenge, tékozló fiatalembert, egy pohárral többet hajt fel a kelleténél, és rövid időre tűzokádó sárkánnyá válik. Egy sarokba szorított gyenge férfi veszedelmesebb, mint egy erős.

− Ez igaz. Igen. Igaz, amit mond.

Miller még jobban felengedett.

− Persze magának igaza van, M. Poirot. Maga ezért kapja a tiszteletdíját, és természetesen úgy kell tennie, mintha megvizsgálná a bizonyítékokat, hogy a Ladyt kielégítse. Megértem.

− A megértése szinte páratlan − mormolta Poirot, és távozott.

Következő útja a Charles Leversont képviselő ügyvédhez vezetett. Mr. Mayhew szikár, száraz, óvatos úriember volt. Fenntartással fogadta Poirot-t. A nyomozónak azonban megvolt a maga módszere, hogy bizalmat keltsen. Tíz percen belül már barátságosan beszélgettek.

− Szeretném, ha tudná − mondta Poirot −, hogy ebben az esetben kizárólag Mr. Leverson érdekében munkálkodom. Ez Lady Astwell óhaja. Meggyőződése, hogy Charles ártatlan.

− Igen, igen, persze − mondta kedvetlenül Mr. Mayhew.

Poirot szeme ravaszul csillogott. − Ön talán nem tulajdonít túl nagy fontosságot Lady Astwell véleményének?

− Lehet, hogy holnap ugyanilyen biztos lesz a bűnösségében − mondta savanyúan az ügyvéd.

− Kétségtelen, hogy a Lady ösztönös megérzése nem bizonyíték − értett egyet Poirot −, és látszatra minden a szegény fiatalember ellen szól.

− Kár, hogy a rendőrségnek azt mondta, amit mondott − vélte az ügyvéd −, nem használ neki, ha ahhoz a meséhez ragaszkodik.

− Magával beszélve is ragaszkodik hozzá? − érdeklődött Poirot.

Mayhew bólintott. − Jottányit sem változtat rajta, úgy ismételgeti, mint egy papagáj.

− És ez az, ami a belé vetett hitét megrendíti – töprengett Poirot. − Ah, ne is tagadja − tette hozzá tiltón felemelt kézzel. − Világosan látom. Szíve mélyén meg van győződve a bűnösségéről. De most hallgasson rám, Hercule Poirot-ra. Most én terjesztem elő az ügyet:

Ez a fiatalember hazatér, miután számtalan koktélt és jó néhány whiskyt megivott. Tele van azzal, amit maguk szeszből merített bátorságnak hívnak, ilyen hangulatban nyitja ki a főbejárat ajtaját, és bizonytalan léptekkel elindul a toronyszobába. Benéz az ajtón, és a halovány fényben meglátja az asztalra borult Lord Astwellt.

Mr. Leverson tele van, mint mondám, szeszből merített bátorsággal. Nekivadul, alaposan megmondja a véleményét a nagybátyjának. Egyre csak sértegeti, és minél kevésbé kap választ, annál inkább felbátorodik, ismételgeti önmagát, minden egyes alkalommal egyre hangosabban. De végül a nagybátyja hallgatása nyugtalansággal tölti el. Közelebb megy, kezét a vállára teszi, s az érintésre az alak rongycsomóként a földre zuhan.

M. Leverson egy pillanat alatt kijózanodik. A szék nagy robajjal felborul; Leverson Sir Reuben fölé hajol. Rájön, hogy mi történt, a kezét nézi, csupa meleg, vörös folyadék. Pánikba esik, a föld minden kincsét odaadná, ha visszaszívhatná az ajkáról elröppent, az egész házban visszhangzó kiáltást. Gépiesen felemeli a széket, kisiet az ajtón, és hallgatózik. Mintha hangot hallana; azonnal, automatikusan úgy tesz, mintha a nyitott ajtón át nagybátyjához beszélne.

A hallani vélt hang nem ismétlődik. Meggyőződése, hogy tévedett. Minden csendes. Belopózik a szobájába, és azonnal felmerül benne: mennyivel jobb lenne, ha azt állítaná, hogy éjjel a nagybátyja közelében sem járt. Ezt a mesét adja le. Emlékszik, ugye, hogy Parsons akkoriban egy szót se szólt arról, amit hallott. Amikor megteszi, M. Leverson számára már túl késő ahhoz, hogy beszámolóján változtasson. Ostoba és makacs, és ragaszkodik a maga változatához. Mondja, Monsieur, nem lehetséges, hogy így történt?

− De igen − válaszolta az ügyvéd −, ahogy maga felvázolja, lehetségesnek tűnik.

Poirot felállt.

− Magának módjában áll beszélni Leversonnal. Adja elő a történetet úgy, ahogy én elmondtam, és kérdezze meg: igaz-e.

Poirot az utcán leintett egy taxit.

− Harley Street 348 − mondta a sofőrnek.

Poirot Londonba utazása meglepetésként érte Lady Astwellt, mert a kis ember meg sem említette, hogy mit szándékozik tenni. Egy napig volt távol. Amikor visszatért, Parsons közölte, hogy Lady Astwell lehetőleg azonnal látni akarja. Poirot a budoárjában kereste fel a hölgyet. A pamlagon feküdt, feje alatt temérdek párna, meglepően betegnek és nyúzottnak látszott; sokkal rosszabbul nézett ki, mint Poirot első látogatása alkalmával.

− Szóval visszajött, M. Poirot?

− Vissza, Madame.

− Londonban járt?

Poirot bólintott.

− Nem közölte, hogy elmegy − szólt rá élesen.

− Ezer bocsánat, Madame, hibáztam, szólnom kellett volna. Legközelebb…

− Ugyanezt fogja tenni − szakította félbe Lady Astwell ravaszkás humorral. − A maga mottója: Először cselekedj, és azután magyarázkodj.

− Talán ugyanez volt Madame mottója is? − kérdezte Poirot csillogó szemmel.

− Hébe-hóba talán − vallotta be a hölgy. − Minek ment fel Londonba? Gondolom, most már elárulhatja.

− Beszéltem a jó öreg Miller felügyelővel és a kiváló Mr. Mayhew-val.

Lady Astwell Poirot arcát fürkészte.

− És most mit gondol? − kérdezte lassan.

Poirot szilárdan állta a tekintetét.

− Azt, hogy felmerült a lehetőség: Charles Leverson ártatlan − mondta ünnepélyesen.

− Ah! − Lady Astwell majdnem felugrott a díványról, két párna a padlóra esett. − Akkor nekem volt igazam!

− Madame, azt mondtam, lehetőség, nem több.

Poirot hangjában volt valami, amitől a Lady megriadt. Fél könyékre támaszkodva, áthatóan nézte a nyomozót.

− Tehetek valamit? − kérdezte.

− Igen − bólintott Poirot −, elmondhatja nekem, hogy miért gyanúsítja Owen Trefusist.

− Mondtam már: *tudom*, ez minden.

− Ez sajnos nem elég − mondta szenvtelenül Poirot. − Emlékezzen vissza a végzetes estére, Madame. Minden részletre, minden apró eseményre. A titkárra: mire figyelt fel, mit vett észre rajta? Én, Hercule Poirot, állítom, hogy valaminek lennie kellett.

Lady Astwell a fejét rázta.

− Akkor este alig vettem észre őt, és semmiképpen sem gondoltam rá.

− Valami más foglalkoztatta?

− Igen.

− Férje ellenséges érzülete Lily Margrave iránt?

− Igen − bólintott Lady Astwell −, maga erről is tud, M. Poirot?

− Én mindenről tudok − jelentette ki nevetséges fensőbbséggel a kis ember.

− Kedvelem Lilyt, M. Poirot; saját szemével láthatta. Reuben nagy jelenetet rendezett valami ajánlólevél miatt. Figyeljen ide: nem állítom, hogy nem csalt. Igenis hamisította az ajánlólevelet. De az ég áldja meg, a régi szép időkben én gyakran sokkal rosszabbat is elkövettem. Ahhoz, hogy az ember egy színházigazgatót befűzzön, mindenféle trükköt kellett elkövetnie. Annak idején nem volt olyasmi, amit ne írtam, mondtam vagy tettem volna.

Lilynek kellett ez a munka, ezért ügyeskedett, és… hát nem mindig járt egyenes úton. A férfiak olyan ostobák tudnak lenni; Reuben akkora balhét csapott, mintha Lily milliókat sikkasztott volna a bankban. Egész este rémesen aggódtam, mert − noha végül általában én kerekedtem felül − szegény drága Reuben időnként nagyon csökönyös tudott lenni. Ezért persze nem volt időm figyelni a titkárt, nem mintha egyébként észrevenném Mr. Trefusist. Ő egyszerűen ott van, és ez minden.

− Ezt én is észrevettem − mondta Poirot. − Nem olyan személyiség, aki feltűnik, aki ragyog, aki magára vonja a figyelmet.

− Nem − mondta Lady Astwell −, nem olyan, mint Victor.

− M. Victor Astwell, úgy mondanám: robbanékony.

− Remek jellemzés. Robban, ahová lép − olyan, mint egy petárda.

− Gondolom, kicsit heves vérmérsékletű.

− Ha felhúzzák, maga az ördög, de én nem félek tőle. Ugat, de nem harap.

Poirot a mennyezetet nézte.

− És a titkár aznap esti viselkedéséről semmit se tud?

− Mondom magának: tudom, hogy ő a gyilkos. Ösztön. Női ösztön…

− Nem juttat akasztófára valakit − mondta Poirot −, mi több, nem ment meg egy másikat a bitótól. Lady Astwell, ha őszintén hiszi, hogy Mr. Leverson ártatlan és a titkár elleni gyanúja megalapozott, belemenne egy kísérletbe?

− Miféle kísérletbe? − kérdezte gyanakodva a hölgy.

− Megengedné, hogy hipnotizálják?

− Mi a csudának?

Poirot előrehajolt.

− Madame, valószínűleg kétkedve fogadná, ha azt mondanám, hogy ösztönös megérzése bizonyos, tudat alatt észlelt tényeken alapul. Csupán annyit mondok tehát, hogy az általam javasolt kísérlet rendkívül fontos lehet arra a szerencsétlen fiatalemberre, Charles Leversonra nézve, ügye nem utasítja vissza?

− És ki fog hipnotizálni? Maga?

− Egy barátom, aki, ha nem tévedek, ebben a pillanatban érkezik. Fékcsikorgást hallok kintről.

− Kicsoda ő?

− Egy bizonyos dr. Cazalet a Harley Streetről.

− Rendes ember? − kérdezte félve.

− Nem sarlatán, Madame. Nyugodtan rábízhatja magát.

− Hát − sóhajtott Lady Astwell −, szerintem ostobaság, de ha ragaszkodik hozzá, megpróbálhatjuk. Ne mondja senki, hogy akadályozom a munkájában.

− Ezer köszönet, Madame.

Poirot kisietett. Néhány perc múlva bekísért egy derűs, gömbölyded arcú, szemüveges emberkét, aki igencsak megingatta Lady Astwell elképzelését arról, hogyan kell egy hipnotizőrnek kinéznie. Poirot bemutatta őket egymásnak.

− Nos − kérdezte derűsen Lady Astwell −, hogyan kezdünk ehhez a bolondsághoz?

− Egész egyszerűen, Lady Astwell, egész egyszerűen. Dőljön hátra, így, helyes, helyes. Nem kell nyugtalankodnia.

− Egyáltalán nem vagyok nyugtalan. Szeretném látni, ki az, aki akaratom ellenére hipnotizálna.

Dr. Cazalet szélesen elmosolyodott.

− Igen, de ha beleegyezik, akkor ugyebár nem lesz akarata ellenére? − mondta vidáman. − Helyes. M. Poirot, eloltaná azt a másik lámpát? Lady Astwell, engedje elaltatni magát. Késő́re jár. Maga álmos… nagyon álmos. Szemhéja súlyos,

lecsukódik… lecsukódik, lecsukódik. Hamarosan mélyen alszik…

Így folytatta halk, megnyugtató, monoton hangon. Majd előrehajolt, és gyöngéden felhúzta Lady Astwell jobb szemhéját. Poirot-hoz fordult, és meggyőződéssel bólintott.

− Már alszik − mondta halkan −, folytassam?

− Legyen szíves.

Az orvos élesen, parancsolóan szólt: − Lady Astwell, ön alszik, de hall engem, és tud válaszolni a kérdéseimre.

A pamlagon mozdulatlanul fekvő alak rezzenés nélkül, halk, monoton hangon válaszolt:

− Hallom magát. Válaszolni tudok a kérdéseire.

− Lady Astwell, térjünk vissza arra az estére, amikor férjét meggyilkolták. Emlékszik arra az estére?

− Igen.

− Vacsoránál ülnek. Mondja el, mit lát és mit érez.

A fekvő alak nyugtalanul mocorgott.

− Nagy gondban vagyok. Lily miatt aggódom.

− Ezt tudjuk; mondja el, hogy mit lát.

− Victor felhabzsolja az összes sózott mandulát; olyan mohó. Holnap szólok Parsonsnak: tegye a tálat az asztal másik végére.

− Folytassa, Lady Astwell.

− Reuben rosszkedvű. Azt hiszem, egyáltalán nem Lilyről van szó, hanem valami üzleti ügyről. Victor furán néz rá.

− Beszéljen Mr. Trefusisról.

− Rojtos az inge bal kézelője. Rengeteg pomádét ken a hajára. Szeretném, ha a férfiak nem kenegetnék magukat, tönkreteszik a bútorhuzatot a szalonban.

Cazalet Poirot-ra nézett; a nyomozó intett, hogy folytassa.

− Vacsora után kávéznak. Írja le a jelenetet.

− Ma este jó a kávé. Változó; a kávéfőzést illetően a szakácsnő erősen megbízhatatlan. Lily állandóan az ablakot nézi, nem tudom, miért. Belép Reuben. A lehető legrosszabb hangulatban van, minden haragját szegény Mr. Trefusisra zúdítja. Trefusis a levélbontó kést szorongatja. A nagyobbikat,

amelynek borotvaéles a pengéje. Erősen markolja; csuklója egészen kifehéredik. Jaj, olyan erősen az asztalba vágja, hogy letörik a hegye. Úgy fogja, mintha tőrt akarna beleszúrni valakibe. Lám, most együtt mennek ki a szalonból. Lily a zöld estélyi ruháját viseli; zöldben olyan csinos; mint egy liliom. Jövő héten tisztítóba kell küldeni a bútorhuzatokat.

− Lady Astwell, most egy kis szünetet tartunk.

Az orvos összesúgott Poirot-val.

− Azt hiszem, megvan − mormolta −, a levélbontó kés miatt támadt az a meggyőződése, hogy a titkár a tettes.

− Most térjünk át a toronyszobára − mondta Poirot.

Az orvos bólintott, és ismét hangos, határozott hangon kezdte kérdezgetni Lady Astwellt.

− Késő este van; a toronyszobában tartózkodik a férjével. Rettenetesen összevesznek, igaz?

A fekvő alak ismét nyugtalanul mocorgott.

− Igen, rettenetesen. Rémes dolgokat vágunk egymás fejéhez.

− Ezzel most ne törődjön. Tisztán látja a szobát, a behúzott függönyöket, az égő villanyokat.

− A csillár nem világít, csak az asztali lámpa.

− Most otthagyja a férjét, jó éjszakát kíván neki.

− Nem, túl mérges vagyok.

− Utoljára látta; hamarosan meggyilkolják. Tudja-e, hogy ki gyilkolta meg?

− Igen. Mr. Trefusis.

− Miért mondja ezt?

− Kidudorodott a függöny.

− A függöny.

− Igen.

− Látta?

− Igen. Majdnem megérintettem.

− Egy férfi rejtőzött ott? Mr. Trefusis?

− Igen.

− Honnan tudja?

A monoton hang most először habozik, mintha elvesztette volna a biztonságát.

− Én… én… a levélbontó kés miatt.

Poirot és az orvos szeme ismét összevillant.

− Nem értem. Azt mondja, hogy a függöny kidudorodott? Valaki mögé bújt? A személyt nem látta?

− Nem.

− Abból gondolta, hogy Mr. Trefusis, ahogy azt a kést korábban megragadta?

− Igen.

− De Mr. Trefusis már lefeküdt, nem?

− Igen, igaz, a szobájába ment.

− Tehát nem lehetett az ablaknál, a függöny mögött.

− Nem, nem, persze hogy nem volt ott.

− Ő már korábban elköszönt a férjétől, nem?

− De igen.

− És maga nem látta újból?

− Nem.

Lady Astwell mocorgott, hánykolódott, halkan nyögdécselt.

− Kezd ébredezni − állapította meg az orvos. − Azt hiszem, ennél többet nem tudunk kihúzni belőle.

Poirot bólintott. Az orvos Lady Astwell fölé hajolt.

− Maga ébredezik − mormolta lágyan. − Hamarosan felébred. Még egy perc és kinyitja a szemét.

A két férfi várt. Lady Astwell egy idő múlva felült és rájuk bámult.

− Szundikáltam?

− Igen, aludt egy kicsit − mondta az orvos.

A Lady ránézett.

− Csinált velem egy kis hókuszpókuszt, mi?

− Remélem, jól érzi magát?

Lady Astwell ásított.

− Álmos és fáradt vagyok.

Az orvos felállt.

− Felküldetek önnek egy csésze kávét − mondta −, most magára hagyjuk.

− Mondtam… mondtam valamit? − szólt utánuk Lady Astwell.

Poirot visszamosolygott rá.

− Semmi fontosat, Madame. Közölte velünk, hogy a szalon huzatait ki kell tisztíttatni.

− Így van. Ehhez kár volt elaltatni. − Kedélyesen nevetett. − Mi mást mondtam?

− Emlékszik-e, hogy aznap este Mr. Trefusis egy levélbontó kést ragadott fel a szalonban? − kérdezte Poirot.

− Nem tudom. Lehet, hogy így volt.

− Mond-e valamit önnek, hogy a függöny kidudorodott?

Lady Astwell összevonta a szemöldökét.

− Mintha halványan emlékeznék rá − mondta vontatottan −, nem… elmúlt… és mégis…

− Ne eméssze magát, Lady Astwell − mondta gyorsan Poirot − nem fontos… egyáltalán nem fontos.

Poirot szobájába mentek.

− Azt hiszem, a magyarázat elég világos. Nem kétséges, hogy amikor Sir Reuben lehordta a titkárt, amaz szorosan megmarkolta a levélbontó kést, és keményen uralkodnia kellett magán, hogy ne szálljon szembe gazdájával. Lady Astwellt a tudat szintjén Lily Margrave gondja foglalkoztatta, de tudatalattija észrevette és félremagyarázta a mozdulatot. így támadt benne a szilárd meggyőződés, hogy Sir Reubent Trefusis ölte meg. És most következik a függöny kidudorodása. Ez érdekes. Maga szerint a toronyszoba íróasztala közvetlenül az ablak alatt áll. Azon az ablakon van függöny?

− Igen, *mon ami,* fekete bársonyfüggöny.

− És van-e elég hely az ablakmélyedésben, hogy valaki ott a függöny mögé bújjon?

− Szűkösen, de azt hiszem, van.

− Akkor fennáll a lehetőség, hogy valaki odabújt − mondta lassan az orvos −, de ha így van, nem a titkár volt, hiszen

mindketten látták, hogy kiment a szobából. Nem lehetett Victor Astwell, mert Trefusis kifelé menet találkozott vele, és nem lehetett Lily Margrave sem. Bárki volt, Sir Reuben belépése előtt rejtőzött el. Maga elég jól felvázolta, hogy mi az ábra. Például mi a helyzet Naylor századossal? Lehet, hogy ő volt az, aki ott rejtőzködött?

− Minden lehetséges − ismerte el Poirot. − Tény, hogy a szállodában vacsorázott, de nehéz pontosan megállapítani, hogy mikor ment el. Fél egy körül tért vissza.

− Akkor lehet, hogy ő volt − mondta az orvos −, és ha így van, ő a gyilkos. Megvan az indíték, és kéznél volt a fegyver. De úgy látom, hogy magának nem tetszik ez az ötlet.

− Nekem más elképzelésem van − vallotta be Poirot. − Mondja csak, *M. le Docteur,* ha egy pillanatra feltételezzük, hogy maga Lady Astwell követte el a bűntényt, transzban feltétlenül elárulta volna?

Az orvos füttyentett.

− Szóval erre akar kilyukadni? Lady Astwell lenne a bűnös? Persze lehetséges; nekem e pillanatig eszembe se jutott. Igaz, ő volt az utolsó, aki Sir Reubennél járt, és utána már senki nem látta élve. Ami a kérdését illeti, hajlamos vagyok rá, hogy nemmel válaszoljak. Lady Astwell még transzban is erősen ellenállt volna a saját bűnösségére vonatkozó kérdéseknek. Minden másra igazat mondott volna, de ennél az egynél hallgatott volna, ugyanakkor meglepő volt, milyen konokul kitartott amellett, hogy Mr. Trefusis a bűnös.

− Értem − mondta Poirot. − De én nem állítottam, hogy Lady Astwell követte volna el. Futó gondolat volt, semmi más.

− Érdekes eset − töprengett egy-két percig az orvos. − Ha Charles Leverson ártatlan, oly sok más lehetőség vetődik fel: Humphrey Naylor, Lady Astwell, sőt Lily Margrave is.

− Van még valaki, akit nem sorolt fel − mondta csendesen Poirot −, Victor Astwell. Saját elbeszélése szerint a szobájában üldögélt, nyitott ajtónál várta Charles Leversont, de erre csak a saját szava a tanúbizonyság. Érti?

− Ő az a nehéz természetű fickó, akiről mesélt nekem?

− Igen, ő az − mondta Poirot.

Az orvos felállt.

− Vissza kell mennem a városba, ugye, értesít majd a dolgok alakulásáról?

Az orvos távozása után Poirot becsengette az inast.

− Egy csésze gyógyteát kérek, George. Meg kell nyugtatnom az idegeimet.

− Igenis, uram. Azonnal elkészítem.

Tíz perccel később gőzölgő csészét nyújtott át gazdájának. Poirot élvezettel szippantott a kellemetlen szagú gőzből. Kortyolgatás közben hangosan töprengett.

− A vadászat mindenütt a világon más- és másként folyik. Rókavadászatnál ember és kutya együtt fut. Kiáltoznak, rohannak, gyorsaság kérdése az egész. Magam nem vadásztam szarvasra, de tudomásom szerint ahhoz sok-sok hosszú órán át hason kell csúszni. Hastings barátom így mesélte. Kedves George, itt egyik módszert sem alkalmazzuk. Legyen mintaképünk a házimacska. Hosszú, fárasztó órákon át lesi az egérlyukat, meg se moccan, enerváltnak mutatkozik, de… nem megy el.

Poirot sóhajtott, és az üres csészét a csészealjra tette.

− Korábban azt mondtam, hogy csak egy-két napra csomagoljon. Holnap viszont Londonba utazik, kedves jó George-om, és összeszedi mindazt, ami két hétre szükséges.

− Igenis, uram − mondta George; szokása szerint meg sem rezzent.

Sokakat nyugtalanított, hogy Hercule Poirot szemmel láthatóan hosszabb időt szándékozik Mon Repos-ban tölteni. Victor Astwell a sógornőjénél tiltakozott ellene.

− Ez mind nagyon szép és jó, Nancy, de neked fogalmad sincs, milyenek ezek a pasasok. Remekül érzi itt magát, és nyilvánvalóan egy jó hónapot szándékozik teljes kényelemben itt tölteni, miközben naponta vastagon megvág.

Lady Astwell olyasmit válaszolt, hogy a saját ügyeit beleszólás nélkül is el tudja intézni.

Lily Margrave mindenáron azon volt, hogy zavarát leplezze. Korábban biztos volt benne, hogy Poirot hisz neki… most már nem volt olyan biztos.

Poirot nem ült egészen tétlenül. Tartózkodása ötödik napján kis daktiloszkópiai albummal jött le vacsorázni. Meglehetősen ügyetlen megoldásnak tűnt, de mégsem volt olyan ügyetlen, mert a háznép egyetlen tagja sem utasíthatta vissza, hogy ujjlenyomatot vegyen tőle. Azután, hogy Poirot aludni tért, Victor Astwell hevesen kifakadt.

− Nancy, látod, hogy ez mit jelent. El akarja kapni valamelyikünket.

− Ne légy nevetséges, Victor.

− Hát akkor mi a fenét akart azzal a vacak könyvecskével?

− M. Poirot tudja, hogy mit csinál − válaszolta elégedetten Lady Astwell, és jelentőségteljes pillantást vetett Owen Trefusisra.

Egy másik alkalommal Poirot cipőlenyomatokat vett egy ív papírra. Másnap reggel halk macskaléptekkel beosont a könyvtárba, megriasztva Owen Trefusist, aki úgy ugrott fel a székéből, mintha belecsíptek volna.

− Elnézést, M. Poirot − mondta kimérten −, de maga mindnyájunkat kikészít.

− Valóban? Miért? − kérdezte a kis ember ártatlan arccal.

− Bevallom, azt gondoltam, hogy a Charles Leverson elleni bizonyítékok teljesen meggyőzőek. Maga nyilvánvalóan nem így gondolja.

Poirot kifelé nézett az ablakon. Hirtelen a titkár felé fordult.

− Bizalmasan elárulok magának valamit.

− Mit?

Poirot nem sietett a válasszal. Habozva várakozott egy percig. Amikor megszólalt, kezdő szavait majdnem elnyomta a bejárati ajtó nyitódása és csukódása. Ahhoz képest, hogy

bizalmasan beszélt meglehetősen hangosan szólt, hangja elnyomta a kinti hallban hallatszó léptek zaját.

− Bizalmasan elárulok valamit, Mr. Trefusis. Új bizonyíték merült fel; igazolja, hogy akkor éjjel, amikor Charles Leverson a toronyszobába lépett, Sir Reuben már halott volt.

A titkár rámeredt.

− Miféle bizonyíték? Miért nem hallottunk eddig róla?

− Hallani fognak róla − mondta titokzatosan a kis ember −, addig is, csak mi ketten tudunk róla.

Fürgén kisietett, és a hallban majdnem összeütközött Victor Astwell-lel.

− Most jött meg, Monsieur?

Astwell bólintott.

− Pocsék idő van odakint − mondta zihálva −, hideg és szeles.

− Ah − szólt Poirot − én ma ki sem mozdulok, olyan vagyok, mint egy macska, a tűznél melegszem.

− *Ca marche,* George − mondta aznap este kezeit dörzsölgetve a hűséges inasnak −, tűkön ülnek… idegesek. Nehéz a macskajátékot játszani, a kivárást, de kifizetődik, igen, alaposan kifizetődik. Holnap újabb lépést teszünk.

Másnap Trefusisnak a városba kellett utaznia, ugyanazzal a vonattal ment, mint Victor Astwell. Amint kiléptek a házból, Poirot lázas tevékenységbe fogott.

− Gyerünk, George, munkára fel. Ha szobalány közeledne ezekhez a helyiségekhez, hátráltassa. Fecsegjen édes semmiségeket, George, és tartsa a folyosón.

Poirot először a titkár szobájába ment, és alapos kutatásba kezdett. Átnézett minden fiókot, minden polcot. Majd sietve visszarakott mindent, feladatát befejezettnek nyilvánította. Az ajtónál őrt álló George udvariasan köhintett.

− Elnézést, uram.

− Igen, George?

− A cipők, uram. A két pár barna cipő a második polcon volt, a lakkcipő pedig az alatta lévő polcon. Amikor visszarakta, felcserélte a sorrendet.

− Csodálatos! − tárta szét a karját Poirot. − De ne izgassuk emiatt magunkat. Biztosíthatom, George, hogy semmi jelentősége. Mr. Trefusis ilyen apróságot soha nem venne észre.

− Ahogy gondolja, uram.

− A maga feladata, hogy ilyesmit észrevegyen − veregette vállon bátorítón Poirot. − Jó fényt vet magára.

Az inas nem válaszolt, és később, amikor a műveletet Victor Astwell szobájában megismételték, George nem hívta fel gazdája figyelmét arra, hogy az alsóneműt nem ugyanabban a sorrendben rakta vissza Mr. Astwell fiókjaiba. De − legalábbis a második esetnél − kiderült, hogy az inasnak volt igaza, és Poirot tévedett. Victor Astwell tajtékozva robbant be aznap este a szalonba.

− Na, ide figyeljen, maga kis szemtelen belga majom, mi jogon mert kutakodni a szobámban? Mi az ördögöt keresett ott? Nem tűröm, hallja-e! Ez az eredménye, ha egy szaglászó kis spiont beengedünk a házba.

Poirot széttárta karját, szájából csak úgy ömlöttek a szavak. Száz, ezer, millió bocsánatot kért. ügyetlen volt, túlbuzgó, összekeveredett. Illetéktelenül beavatkozott. A feldühödött úriember végül mogorván, de visszakozott.

És aznap este, gyógyteáját szürcsölve, Poirot azt mormolta George-nak:

− Haladunk, George barátom… igen, haladunk.

− A péntek az én szerencsés napom − jegyezte meg töprengve Hercule Poirot.

− Minden bizonnyal, uram.

− Kedves George, maga ugye nem babonás?

− Nem szeretem, ha tizenhárman ülnek egy asztal körül, és nincs ínyemre átmenni egy létra alatt. A péntek ellen nincs kifogásom.

− Jól van − mondta Poirot −, mert tudja, ma fejezzük be a mi waterlooi csatánkat.

− Valóban, uram?

− Annyira lelkes, kedves George, hogy meg se kérdi, mit akarok csinálni.

− Mit, uram?

− Ma végső, alapos kutatást folytatok a toronyszobában.

Szavához híven reggeli után Lady Astwell engedélyével Poirot a tetthelyre vonult. A délelőtt folyamán az időnként bepillantó házbéliek látták, hogy négykézláb mászkál, alaposan megvizsgálja a fekete bársonyfüggönyöket, és magas székre állva átvizsgálja a falakon függő képek kereteit. Lady Astwell − most először − nyugtalankodni kezdett.

− Be kell vallanom, hogy már nekem is kezd az idegeimre menni. Valami van még a tarsolyában, és nem tudom, mi az. És az, hogy kutyaként mászkál a padlón, valósággal megborzongat. Szeretném tudni, hogy mit keres. Lily drágám, jó lenne, ha felmennél és megnéznéd, hogy miben mesterkedik. Nem, meggondoltam magam, maradj inkább mellettem.

− Menjek fel én? − állt fel az íróasztala mellől a titkár.

− Ha lenne szíves, Mr. Trefusis.

Owen Trefusis kiment, és a lépcsőn felment a toronyszobába. Az első pillanatban azt hitte, hogy üres a szoba; Hercule Poirot-nak nyomát se látta. Sarkon fordult, hogy újból lemenjen, amikor zajt hallott; ekkor látta meg a kis embert: félúton volt az emeleti hálószobába vezető spirál alakú lépcsőn.

Négykézláb, bal kezében kis nagyítóval nézegetett valamit a lépcsőt borító szőnyeg mellől kilátszó fán.

Miközben a titkár figyelte, hirtelen mordult egyet, és zsebébe csúsztatta a nagyítót. Majd talpra állt, két ujja között tartott valamit. E pillanatban vette észre a titkárt.

− Hah! M. Trefusis, nem hallottam, hogy bejött.

Poirot egészen megváltozott. Arca győzelmet és diadalt sugárzott. Trefusis meglepődve meredt rá.

− Mi a helyzet, M. Poirot? Nagyon elégedettnek látszik.

A kis ember kidüllesztette a mellét.

− Az is vagyok! Végre megtaláltam azt, amit kezdettől fogva kerestem. Itt van a két ujjam között az az egyetlen tárgy, amely elegendő a bűnös elítéléséhez.

− Akkor hát − szaladt fel a titkár szemöldöke − nem Charles Leverson volt?

− Nem − szögezte le Poirot. − Eddig a pillanatig, noha tudtam, ki a tettes, nem voltam biztos a dolgomban, de most már minden tiszta.

Lejött a lépcsőről, és vállon veregette a titkárt.

− Azonnal Londonba kell mennem. Szóljon a nevemben Lady Astwellnek. Kérje meg, hogy ma este kilencre hívja össze a ház népét a toronyszobába. Én is ott leszek, és felfedem az igazságot. Hűha, milyen elégedett vagyok!

Majdhogynem kis táncot lejtve perdült ki a toronyszobából. Az otthagyott Trefusis csak bámult.

Poirot néhány perccel később megjelent a könyvtárszobában. Megkérdezte, tudna-e valaki adni neki egy kis kartondobozt.

− Sajnos nálam nincs ilyesmi − magyarázta −, és van itt egy nagyon fontos dolog, amit bele kell tennem.

Trefusis az íróasztal egyik fiókjában talált egy kis dobozt − Poirot el volt ragadtatva.

A kinccsel felsietett a lépcsőn; a lépcsőfordulón George-ba ütközött. Kezébe nyomta a dobozt.

− Nagyon fontos holmi van benne − magyarázta. − Tegye az öltözőasztalom második fiókjába, az ékszerdoboz mellé, amelyben az igazgyöngy kézelőgombok vannak.

− Igenis, uram.

− El ne törje. Bánjon vele óvatosan. Olyasmi van ebben a dobozban, ami bitófára juttatja a tettest.

− Ne mondja, uram − mondta George.

Poirot lesietett a lépcsőn, felkapta a kalapját, és sietős léptekkel, majdnem futva ment ki a házból.

Feltűnés nélkül tért vissza. Hűséges inasa − utasításának megfelelően − az oldalajtón eresztette be.

− Mind összegyűltek a toronyszobában? − kérdezte Poirot.

− Igen, uram.

Suttogva váltottak néhány szót, utána Poirot a győztes diadalmas lépteivel bement abba a helyiségbe, ahol néhány héttel ezelőtt a gyilkosság történt. Körülnézett. Mind itt voltak: Lady Astwell, Victor Astwell, Lily Margrave, Owen Trefusis és Parsons, az inas. Ez utóbbi bizonytalanul álldogált az ajtónál.

− George szólt, uram, hogy rám is szükség lesz itt − mondta Parsons. − Nem tudom, hogy ez rendben van-e?

− Teljesen rendben − válaszolta Poirot. − Kérem, maradjon.

Poirot a szoba közepére ment.

− Ez egy igen érdekes ügy − mondta lassú, elgondolkozó hangon. − Azért érdekes, mert bárki megölhette Sir Reuben Astwellt. Ki örökli a pénzét? Charles Leverson és Lady Astwell. Ki volt nála utoljára azon az estén? Lady Astwell. Ki veszekedett hevesen vele? Megint csak Lady Astwell.

− Mit beszél itt összevissza? − kiáltott Lady Astwell. − Nem értem, én…

− De más is veszekedett Sir Reubennel − folytatta Poirot töprengő hangon. − Valaki más is dühtől tajtékozva hagyta ott. Tegyük fel, hogy Lady Astwell akkor éjjel háromnegyed tizenkettőkor hagyta ott − amikor még élt −, és tíz perc maradt addig, amíg Mr. Charles Leverson hazajött − tíz perc, ami elegendő lett volna arra, hogy valaki leosonjon az emeletről, elkövesse a bűntényt, és visszatérjen a saját szobájába.

Victor Astwell ordítva ugrott talpra.

− Mi a nyavalya? − Dühében majd megfulladt.

− Mr. Astwell, maga haragjában megölt egy embert Nyugat-Afrikában.

− Nem hiszem el! − kiáltotta Lily Margrave.

Előrelépett, két keze összekulcsolva, arca lángba borult.

− Nem hiszem el − ismételte a lány. Szorosan Victor Astwell mellé állt.

− Pedig igaz − mondta Astwell −, de van, amit ez a detektív nem tud. A pasas, akit megöltem, varázsló volt, tizenöt gyereket mészárolt le. Szerintem jogosan cselekedtem.

Lily odalépett Poirot-hoz.

− M. Poirot − mondta megfontoltan −, maga téved. Az, hogy egy férfi heves vérmérsékletű, hogy kitör és mindenfélét mond, még nem jelenti azt, hogy gyilkol. Én *tudom*… mondom magának, hogy tudom… hogy Mr. Astwell képtelen ilyesmire.

Poirot ránézett, ajkán furcsa kis mosoly játszadozott. Megfogta és gyengéden megveregette a lány kezét.

− Látja, Mademoiselle, magának is vannak megérzései. Szóval maga hisz Mr. Astwellben, ugye?

Lily csöndesen beszélt.

− Mr. Astwell jó ember. Jó és becsületes. Semmi köze a Mpala aranymezők ügyéhez. Tetőtől talpig tisztességes, és én… megígértem, hogy hozzámegyek feleségül.

Victor Astwell odalépett mellé, és megfogta a másik kezét.

− Istenemre esküszöm, M. Poirot, hogy nem én öltem meg a fivérem.

− Tudom, hogy nem − mondta Poirot. Körülnézett.

− Figyeljenek rám, barátaim. Lady Astwell hipnotikus transzban említette, hogy akkor éjjel látta, hogy a függöny kidudorodott.

Mindenki az ablak felé nézett.

− Úgy érti, hogy egy betörő rejtőzködött ott? − kiáltott Victor Astwell. − Micsoda remek megoldás!

− Ah − mondta szelíden Poirot −, de nem arról a függönyről van szó.

Megfordult, és a kis lépcsőt eltakaró függönyre mutatott.

− A bűntényt megelőző éjszakán Sir Reuben a fenti hálószobában aludt. Ágyban reggelizett, és magához hívatta Mr. Trefusist, hogy utasításokat adjon neki. Nem tudom, mit hagyott ott Mr. Trefusis, de valamit otthagyott. Este, amikor a házaspárnak jó éjszakát kívánt, eszébe jutott az a valami, és felszaladt a lépcsőn, hogy lehozza. Azt hiszem, sem a férj, sem a

feleség nem vette észre, mert akkor már hevesen vitatkoztak. E veszekedés közben jött le ismét Mr. Trefusis.

Az egymás fejéhez vágott szavak annyira intim, személyes jellegűek voltak, hogy Mr. Trefusis igencsak kínos helyzetbe került. Világossá vált előtte, hogy azok ketten azt hiszik, már korábban távozott. Félt, hogy felkelti Sir Reuben haragját, ezért úgy döntött, hogy ott marad, és majd később surran ki. Ott állt a függöny mögött, és Lady Astwell, távozás közben, tudat alatt regisztrálta alakját.

Amikor Lady Astwell kiment, Trefusis megpróbált észrevétlenül elpárologni, de Sir Reuben véletlenül odafordította a fejét és észrevette. Amúgy is rossz hangulatban lévén, Sir Reuben a sárga földig lehordta, azzal vádolta, hogy szántszándékkal hallgatózik és kémkedik.

Hölgyeim és uraim, én értek a pszichológiához. Ennél az ügynél nem a heves vérmérsékletű férfit vagy nőt kerestem, mert a heves vérmérséklet önmaga biztonsági szelepe. Aki ugat, az nem harap. Nem, a nyugodt, türelmes, nagy önuralommal rendelkező férfit kerestem, azt, aki kilenc évig tűrte az elnyomást. Nincs annál nagyobb feszültség, mint amit éveken keresztül kell elviselni, és nincs annál erősebb neheztelés, mint ami apránként gyűlik fel.

Sir Reuben kilenc éven át volt durva és erőszakos a titkárához, és ez az ember kilenc éven át némán eltűrte. De elérkezik egy nap, amikor a feszültség végül tetőpontjára ér. *Valami megpattan*! Ez történt akkor éjjel. Sir Reuben visszaült íróasztalához, de titkára ahelyett, hogy szelíd alázatossággal az ajtóhoz menne, felkapja a nehéz bunkót és lesújt.

Trefusishoz fordult, aki kővé meredten bámult rá.

− Oly egyszerű volt a maga alibije. Mr. Victor Astwell azt hitte, hogy a szobájában van, de bemenni senki sem látta. A bűntény után éppen kifelé lopózott, amikor zajt hallott, és visszahúzódott a függöny mögé. Ott rejtőzött, amikor bement Charles Leverson, és ott volt, amikor Lily Margrave lépett be.

Jóval később, amikor mindenki aludt már, osont vissza a szobájába. Tagadja?

Trefusis dadogni kezdett. − Én… én soha…

− Ah! Fejezzük be. Immár két hete játszom ezt a komédiát. Megmutattam, hogyan szorul a hurok maga körül. Az ujjlenyomatok, a talplenyomatok, a szobájában végzett kutatás. Mindezzel egyre nagyobb félelmet keltettem magában. Éjszaka ébren hánykolódott, és azon töprengett: hagyott-e ujjlenyomatot a szobában vagy talplenyomatot valahol.

Ismét és ismét átpergette agyában ama éjszaka eseményeit, azon törte a fejét, hogy vajon mit csinált, vagy mit nem hajtott végre, és ez idővel olyan lelkiállapotba sodorta, hogy egyszer csak hibát vétett. Láttam, hogyan szökik szemébe a félelem, amikor felemeltem valamit arról a lépcsőről, ahol akkor éjjel rejtőzött. Aztán nagy felhajtást csaptam a kis dobozzal, amit George-ra bíztam, én meg eltávoztam.

Poirot az ajtó felé fordult.

− George?

− Itt vagyok, uram.

Az inas előrelépett.

− Elmondaná ezeknek a hölgyeknek és uraknak, hogy milyen utasítást kapott?

− Az ön szobájának szekrényében kellett elbújnom azután, hogy a kartondobozt oda raktam, ahová ön mondta. Ma délután fél négykor Mr. Trefusis bejött, az öltözőasztalhoz ment, és kivette az említett dobozt.

− És abban a dobozban − folytatta Poirot − egy közönséges tű volt. Én mindig igazat mondok. Ma reggel valóban felvettem valamit a lépcsőn. Van egy ilyen angol mondás: „Ha tűt találsz, emeld fel, szerencséd ma nem hagy el.” Nekem szerencsém volt, megtaláltam a gyilkost.

A titkárhoz fordult.

− Látja? − mondta gyöngéden. − Elárulta önmagát.

Trefusis hirtelen összeomlott. Zokogva lerogyott, arcát a kezébe temette.

− Megőrültem − jajveszékelte −, megőrültem. De, ó, istenem, már nem bírtam elviselni az örök szekatúrát. Évek óta gyűlöltem és megvetettem.

− Tudtam! − kiáltott Lady Astwell.

Talpra ugrott, arca vad diadalt sugárzott.

− *Tudtam*, hogy ez az ember tette.

− És igaza volt − mondta Poirot. − Az érzéseknek mindenféle nevet lehet adni, de a tény tény marad. Lady Astwell, az ön „megérzése” helyesnek bizonyult. Gratulálok.

A szedertorta

Hercule Poirot barátjával, Henry Bonningtonnal vacsorázott a Gallant Endeavour vendéglőben, Chelsea-ben, a King's Roadon.

Mr. Bonnington törzshelye volt ez a vendéglő. Szerette kellemes légkörét, az ételt, ami szerinte „egyszerű” és „angol” volt, nem pedig „mindenféle kotyvalék”. Vacsorapartnereinek mindig megmutatta, hol szokott volt a művész Augustus John üldögélni, és felhívta figyelmüket a vendégkönyvre, amely neves művészek autogramjával volt teli. Mr. Bonnington maga a legkevésbé sem volt művészember −, de büszke volt mások művészi tevékenységére.

Molly, a rokonszenves pincérnő régi barátként üdvözölte Mr. Bonningtont. Nagyon büszke volt rá, hogy pontosan emlékezett törzsvendégei ízlésére.

− Jó estét, uram − mondta, amikor a két férfi leült egy sarokasztalhoz. − Ma szerencséje van, hozhatok gesztenyével töltött pulykát, ugye az a kedvence? És pompás Stilton sajtunk van! Mi legyen az első fogás: leves vagy hal?

Mr. Bonnington fontolóra vette, és figyelmeztette az étlapot tanulmányozó Poirot-t: − Itt szó se lehet francia nyalánkságokról, csak egyszerű, jóízű angol ételekről.

− Kedves barátom − gesztikulált Poirot −, nem is vágyom jobbra! Mindenestül a maga kezébe teszem magam.

− Ah, hm, üm − krákogott az étlapot tanulmányozó Mr. Bonnington.

Azután, hogy eldöntötték az étel-ital súlyos kérdéseit, Mr. Bonnington sóhajtva hátradőlt, kibontotta szalvétáját. Molly elsietett.

− Rendes lány − nézett utána elismerően Bonnington. − Valaha igazi szépség volt, nem egy művész lefestette. S ami sokkal fontosabb − ért az ételekhez. Az ételek terén a nők általában meglehetősen bizonytalanok. Sok az olyan, aki elmegy vacsorázni a lovagjával − és észre sem veszi, hogy mit eszik. Azt rendeli, amit az étlapon elsőnek meglát.

Hercule Poirot rosszallóan rázta a fejét.

− *C' est terrible.*

− A férfiak, hál' istennek, nem ilyenek! − mondta elégedetten Mr. Bonnington.

− Sohasem? − csillant fel ravaszkásan Hercule Poirot szeme.

− Hát, talán amikor nagyon fiatalok − ismerte el Mr. Bonnington. − Kölyökkorukban. Manapság a fiatal fickók mind egyformák: se kurázsi, se kitartás. Nem tudok mihez kezdeni a fiatalokkal, és ők − fűzte hozzá szigorú tárgyilagossággal − nem tudnak mihez kezdeni velem. Lehet, hogy igazuk van. Némelyiket hallgatva az embernek az az érzése támad, hogy senkinek nincs joga túlélni a hatvanadik évét. Viselkedésük töprengésre késztet: vajon néhányan nem tették-e el láb alól idősebb rokonaikat.

− Lehetséges, hogy megtették − mondta Hercule Poirot.

− Csinos kis gondolat, mondhatom. Ez a rendőri munka megrontja magát.

Hercule Poirot mosolygott.

− *Tout de méme* − mondta. − Érdekes lenne táblázatot összeállítani a hatvanon felüliek véletlen baleset okozta haláláról. Biztosíthatom, hogy magát is alaposan elgondolkoztatná.

− Magával az a baj, hogy mindenütt bűntényt keres, ahelyett, hogy kivárná, hogy a bűntény keresse meg magát.

− Elnézést − mondta Poirot-t −, hogy a szakmáról beszélek. Meséljen, barátom, a saját dolgairól. Maga hogy él?

− Zűrzavarban! Ez a baja a mai világnak. Túl sok zűrzavar. És túl sok a finom beszéd. A finom beszéd, amely arra szolgál, hogy elfedje a zűrzavart. Mint az erősen fűszerezett öntet, amely arra szolgál, hogy elleplezze, hogy az alatta lévő hal büdös. Ide nekem egy tisztességes szelet nyelvhalat, minden öntet nélkül!

Molly e pillanatban érkezett a hallal, és Bonnington elégedetten dörmögött.

− Pontosan tudja, lányom, hogy mit szeretek − mondta.

− Hát, ugyebár, ön törzsvendég, nem igaz, uram? Tudnom illik, hogy mit szeret.

Hercule Poirot így szólt:

− Az állandó vendégek mindig ugyanazt kérik? Nem változtatnak időnként?

− Az urak nem. A hölgyek szeretik a változatosságot… az urak mindig ugyanazt rendelik.

− Na, mit mondtam? − morgott Bonnington. − A nők az ételek terén alapjában véve bizonytalanok!

Körülnézett az étteremben.

− A világ fura hely. Látja azt a szakállas különcöt ott a sarokban? Molly megerősítheti, hogy minden kedd és csütörtök este itt vacsorázik. Közel tíz éve jár ide − egyfajta nevezetessége ennek az étteremnek. De senki sem tudja, hogy hogy hívják, hol lakik vagy mi a foglalkozása. Elgondolkodtató…

Amikor a pincérnő kihozta a pulykaszeleteket, Bonnington megszólalt. − Látom, hogy Öreg Időapó változatlanul itt üldögél.

− Így van, uram. Kedd és csütörtök − ezek az ő napjai. És képzelje, múlt héten *hétfőn* jött! Egészen összezavart. Azt hittem, én kevertem össze a napokat, és tudtomon kívül kedd van. De másnap este ismét megjelent − szóval, hogy úgy mondjam, a hétfő valami kivételes eset volt.

− Érdekes eltérés a megszokástól − mormolta Poirot. − Vajon mi lehetett az oka?

− Ha engem kérdez, uram, azt hiszem, valami gondja-baja lehetett.

− Miből gondolja? A viselkedéséből?

− Nem, uram, nem egészen a viselkedéséből, ugyanolyan csendes volt, mint mindig. Jövet-menet köszönt, ez minden. Nem, hanem abból, amit rendelt.

− Amit rendelt?

− Tudom, hogy az urak kinevetnek − pirult el Molly −, de ha egy úriember tíz éve idejár, tudni lehet, hogy mit szeret és mit nem. A vesefelfújtra vagy a szedertortára rá sem bírt nézni, és

soha nem evett sűrű levest − de azon a hétfőn sűrű paradicsomlevest rendelt, sült marhát vesefelfújttal és szedertortát! Úgy tűnt, észre sem veszi, hogy mit rendelt!

− Rendkívül érdekes − mondta Hercule Poirot.

Molly elégedetten távozott.

− Nos, Poirot − kuncogott Henry Bonnington −, hadd halljam, milyen következtetésekre jutott. Vegye elő az eszét.

− Szeretném előbb a maga véleményét hallani.

− Én legyek Watson a maga Sherlock Holmes-ja mellett? Nos, az öreg fiú orvoshoz ment, és az orvos másfajta diétát írt elő.

− Sűrű paradicsomlevest, marhasültet vesefelfújttal és szedertortát? Elképzelhetetlen, hogy van olyan orvos, aki ilyen diétát írna elő.

− Hát akkor ne higgye, öregem. Az orvosok mindenre képesek.

− Más megoldás nem jut eszébe?

Henry Bonnington így válaszolt:

− Komolyra fordítva a szót, azt hiszem, egyetlen lehetséges magyarázat adódik. Ismeretlen barátunk súlyos érzelmi válságban volt. Ez annyira megzavarta, hogy észre sem vette, hogy mit rendel vagy mit eszik.

Egy pillanatig hallgatott, majd így folytatta:

− Erre maga azt mondja, hogy pontosan tudja, mi járt akkor az eszében. Azt fogja mondani, hogy akkor határozta el: valakit meg fog ölni.

Jóízűt nevetett a saját tréfáján.

Hercule Poirot nem nevetett.

Később bevallotta, hogy abban a pillanatban igenis erősen aggódott. Azt állította − bár barátai fantasztikusnak tartották az ötletet −, hogy már akkor sejtenie kellett volna, hogy *mi fog* történni.

Bonnington és Hercule Poirot úgy három héttel később találkozott, ezúttal a földalattin.

Egymás melletti kapaszkodókba fogózva, dülöngélve köszöntötték egymást. Jött a Piccadilly Circus, ahol a tömeg nagy része leszállt, és ők ketten a kocsi végében találtak ülőhelyet; egy békés sarokban, ahol senki sem szállt ki vagy be.

− Így már jobb − mondta Mr. Bonnington. − Micsoda önző népség az emberi faj, be nem mennének a kocsi belsejébe, akármilyen szépen kérik is őket.

Hercule Poirot vállat vont.

− Mit vár tőlük? Az élet olyan bizonytalan.

− Ez az. Ma élünk, holnap meghalunk − mondta borongva Mr. Bonnington. − És ha már itt tartunk, emlékszik-e az öreg fiúra, akire a Gallant Endeavourban felfigyeltünk? Nem csodálkoznék, ha átsétált volna a túlvilágra. Már egy hete nem járt a vendéglőben. Molly egészen odáig van.

Hercule Poirot kihúzta magát ültében. Zöld szeme villogott.

− Igazán? − kérdezte. − Valóban?

Bonnington így folytatta:

− Emlékszik, hogy azt mondtam, bizonyára orvosnál járt, és az orvos diétát rendelt? A diéta persze ostobaság, de lehet, hogy kivizsgáltatta magát, és megrendült attól, amit megtudott. Ez indokolná, hogy mást rendelt, mint amit szokott, anélkül hogy észrevenné, mit csinál. A megrázkódtatás hozzásegítette, hogy időnek előtte távozzék az árnyékvilágból. Az orvosoknak vigyázniuk kellene arra, hogy mit mondanak a páciensnek.

− Általában vigyáznak − vélte Hercule Poirot.

− Én itt kiszállok − mondta Mr. Bonnington. − Viszlát. Azt hiszem, sose tudjuk meg, ki volt az az öreg fiú, még a nevét sem ismerjük. Fura egy világ!

Kisietett a kocsiból.

Hercule Poirot gondolatokba merülve ült, úgy tűnt: nem a világ furcsaságán mereng.

Hazament, és határozott utasításokat adott hűséges inasának, George-nak.

Hercule Poirot mutatóujja végigszaladt a jegyzéken. Az elhalálozottak névsorát tartalmazta egy adott körzetben.

Poirot ujja megállt.

− Henry Gascoigne. 69 éves. Ezzel lehetne kezdeni.

Hercule Poirot még aznap ott állt dr. MacAndrew rendelőjében, a King's Road egyik mellékutcájában. MacAndrew magas, vörös, intelligens arcú skót férfi volt.

− Gascoigne? Igen, emlékszem. Bogaras öreg fickó volt. Egyedül lakott az egyik olyan régi házban, amely lebontásra ítéltetett, hogy a helyébe modern, többemeletes lakóházat építsenek. Nem én kezeltem, de láttam errefelé járkálni, és tudtam, hogy kicsoda. Először a tejesember fogott gyanút. Mind több tejesüveg gyűlt össze az ajtaja előtt. Végül a szomszédok értesítették a rendőrséget, azok betörték az ajtót, így találtak rá. Lezuhant a lépcsőn, és a nyakát szegte, ócska köpenyben volt, rongyos övvel, könnyen lehet, hogy abban botlott el.

− Értem − mondta Poirot −, egyszerű baleset.

− Így igaz.

− Voltak-e rokonai?

− Van egy unokaöccse, úgy havonta egyszer kereste fel a nagybátyját. Lorrimernek hívják, George Lorrimernek. Ő is orvos. Wimbledonban lakik.

− Erősen lesújtotta az öregember halála?

− Nem mondhatnám, úgy értem, jóindulattal volt iránta, de nem igazán ismerte.

− Mennyi ideje volt halott Mr. Gascoigne, amikor maga megvizsgálta?

− Ah! − mondta dr. MacAndrew. − Szóval áttérünk a hivatalos kérdésekre. Nem kevesebb, mint negyvennyolc órája, és nem több, mint hetvenkettő. Hatodikán reggel találtak rá. Ami azt illeti, ennél közelebbi időpont is van. Köpenyének zsebében találtak egy levelet. Harmadikán írták, aznap délután adták postára Wimbledonban − ezek szerint este 9.30-kor kaphatta meg. Tehát a halál harmadikán este 9.20 után következhetett be. Ez összhangban van a gyomor- és

béltartalommal. Körülbelül két órával a halála előtt evett utoljára. Hatodikán reggel boncoltam fel, és állapota teljesen egybevágott azzal az elmélettel, hogy a halál körülbelül hatvan órával korábban, 3-án tíz óra körül állt be.

− Nagyon ésszerűen hangzik. Mondja csak, mikor látták utoljára élve?

− Harmadikán, csütörtök este 7 óra körül a King's Roadon. Fél nyolckor a Gallant Endeavour étteremben vacsorázott. Úgy tűnik, csütörtökönként mindig ott vacsorázott. Tudja, olyan művészféle volt. Rendkívül rossz művész.

− Nem volt más rokona? Csak ez az unokaöcs?

− Volt egy ikertestvére. Az egész történet meglehetősen furcsa. Évek óta nem találkoztak. A szóbeszéd szerint a másik testvér, Anthony Gascoigne nagyon gazdag nőt vett feleségül, felhagyott a művészettel − és a fivérek ezen összevesztek. Úgy tudom, azóta nem is látták egymást. De különös módon ugyanazon a napon haltak meg, Anthony is harmadikán, délután 3-kor. Egyetlenegyszer hallottam hasonló esetről, akkor is egyazon napon halt meg egy ikerpár − a világ két különböző részén! Lehet, hogy puszta véletlen − de így történt.

− Él a másik fivér felesége?

− Nem, néhány éve meghalt.

− Anthony hol lakott?

− Kingston Hillen volt háza. Dr. Lorrimer elmondása szerint nagyon visszavonultan élt.

Hercule Poirot töprengve bólogatott.

Az orvos áthatón nézte.

− Mi jár a fejében, M. Poirot? − kérdezte kereken. − Én megválaszoltam a maga kérdéseit, ajánlólevelei alapján ez kötelességem volt. De nem értem, hogy mi ez az egész.

Poirot habozva mondta:

− Maga azt mondja: egyszerű eset, véletlen balesetből származó halál. Szerintem is egyszerű − egyszerűen lelökték.

Dr. MacAndrew megdöbbent.

− Más szóval gyilkosság! Van valami alapja ennek a feltételezésnek?

− Nincs − mondta Poirot −, puszta feltevés.

− Valaminek lennie kell − makacskodott a másik.

Poirot hallgatott. MacAndrew így szólt:

− Ha az unokaöcsöt, Lorrimert gyanúsítja, hamis nyomon jár. A halottszemlén kiderült, hogy Lorrimer fél kilenctől éjfélig Wimbledonban bridzselt.

− És valószínűleg így igaz. A rendőrség nagyon alapos − mormolta Poirot.

Az orvos ismét megszólalt:

− Talán tud valamit, ami ellene szól?

− Amíg nem említette, azt sem tudtam, hogy a világon van.

− Akkor valaki mást gyanúsít?

− Nem, nem. Egyáltalán nem erről van szó. Ez az eset az emberi állat megrögzött szokásairól szól. Ez pedig nagyon fontos. És a halott Mr. Gascoigne valahogy nem illik bele. Tudja, valahogy téves az egész.

− Egy szót sem értek.

Hercule Poirot dörmögött:

− Az a baj, hogy a romlott halon túl sok az öntet.

− De uram!

Hercule Poirot mosolygott.

− Maga mielőbb bolondokházába záratna, *Monsieur le Docteur*. De ne higgye, hogy elment az eszem. Egyszerűen az a fajta vagyok, aki a rendet és a rendszerességet szereti, és aggódik, ha olyasmire bukkan, ami nem illik bele a dolgok menetébe. Elnézést kérek a zavarásért.

Poirot felállt, és felkelt az orvos is.

− Tudja − mondta MacAndrew − őszintén mondom, hogy Henry Gascoigne halálában semmi gyanúsat nem látok. Én azt mondom: leesett, maga meg azt, hogy valaki lelökte. Mindez nagyon megalapozatlan.

Hercule Poirot sóhajtott.

− Igen. Nagyon szakszerű munka volt!

− Változatlanul azt gondolja…

A kis ember széttárta a karját.

− Makacs ember vagyok… apró ötletekkel… minden alap nélkül. Mellesleg, Henry Gascoigne műfogsort viselt?

− Nem, saját, igen jó állapotban lévő fogai voltak. Meglepően jó fogak az ő korában.

− Tehát gondosan ápolta… tiszta fehér fogsor volt.

− Igen, erre külön felfigyeltem. Idősebb korban a fogak megsárgulnak, de az ő fogai jó állapotban voltak.

− Nem színeződtek el?

− Nem. Azt hiszem, nem dohányzott, ha erre gondol.

− Nem egészen erre, csak találgatok… lehet, hogy fölöslegesen. Isten vele, doktor, és köszönöm a kedvességét.

Kezet ráztak, és Poirot távozott.

És most lássuk a medvét − mondta magában.

A Gallant Endeavour étteremben ugyanahhoz az asztalhoz ült, mint annak idején Bonningtonnal. A felszolgáló nem Molly volt, mint kiderült, Molly szabadságra ment.

Alig volt még hét óra, a lány ráért, és Poirot megpendítette az öreg Mr. Gascoigne ügyét.

− Igen − mondta a lány. − Évekig járt ide, de egyikünk se tudta a nevét. A halottkémszemléről az újságból értesültünk, és ott láttuk a fényképét is. Nézd csak, szóltam Mollynak. Akármi legyek, ha ez nem a mi Öreg Időapónk.

− Ugye, a halála estéjén is itt vacsorázott?

− Igen, harmadikán, csütörtökön. Azon a napon mindig itt volt. Kedden és csütörtökön − óraműpontossággal.

− Nem emlékszik véletlenül, hogy mit vacsorázott?

− Lássuk csak: erősen fűszerezett indiai levest, igen, és marhasültfelfújtat vagy bárányt? − nem, felfújtat, igen, és szeder- meg almatortát és sajtot. És ha elgondolom, hogy ugyanazon este hazament és leesett a lépcsőn! Azt mondják, a köpenye rojtos öve okozta. Az öltözéke persze mindig rémes volt, régimódi, és mintha vasvillával hányták volna rá. És mégis,

volt benne *valami,* valami nem mindennapi. Ó, hozzánk mindenféle érdekes vendég jár.

A lány elment.

Hercule Poirot megette a halfilét. Szemében zöld fények gyúltak.

− Különös − mondta magában −, hogy a legokosabb ember is elcsúszhat egy banánhéjon. Bonningtont érdekelni fogja.

De még nem jött el az ideje, hogy hosszabban elcseverésszen Bonningtonnal.

Bizonyos befolyásos körök segítségével Hercule Poirot minden nehézség nélkül felvehette a kapcsolatot a körzeti halottkémmel.

− Érdekes alak ez a néhai Gascoigne − jegyezte meg. − Magányos, bogaras öregúr. De a halála szokatlan nagy érdeklődést kelt − mondta a halottkém, kíváncsian vizsgálgatva látogatóját.

Hercule Poirot gondosan megválogatott szavakkal válaszolt.

− Olyan körülmények merültek fel, Monsieur, amelyek kívánatossá teszik a behatóbb vizsgálódást.

− Nos, miben lehetek szolgálatára?

− Ha jól tudom, önnek jogában áll − tetszése szerint − a bíróságon bemutatott iratokat megsemmisíttetni vagy zár alá helyezni. Henry Gascoigne köpenyének zsebében ugyebár találtak egy bizonyos levelet?

− Így van.

− Az unokaöccsétől, dr. George Lorrimertől származó levelet?

− Pontosan. A levelet a szemlén bemutatták a halál időpontjának megállapítása céljából.

− És ezt erősítette meg az orvos tanúskodása?

− Pontosan.

− Az a levél megvan még?

Hercule Poirot aggódva várta a választ.

Amikor megtudta, hogy a levél megvan, megkönnyebbülten sóhajtott.

Kézbe vette és gondosan tanulmányozta. Töltőtollal íródott, meglehetősen görcsös kézírással.

Szövege a következő:

Kedves Henry bácsi,
sajnálattal tudatom, hogy sikertelenül jártam Anthony bácsinál. Nem lelkesedett a gondolatért, hogy te meglátogasd, és arra a kérésre, hogy borítsatok fátylat a múltra, nem is válaszolt Igaz, nagyon beteg, elméje nem egészen tiszta. Attól tartok, hamarosan jobblétre szenderül A jelek szerint alig emlékezik rád.

Sajnálom, hogy nem sikerült de biztosíthatlak, hogy én mindent megtettem.

Szerető unokaöcséd
George Lorrimer

A levél keltezése: november 3. Poirot a borítékon lévő bélyegzőt nézte: nov. 3. du. 4.30.

− Gyönyörűen elrendezte, nem igaz? − mormolta Poirot.

Poirot következő célpontja Kingston Hill volt. Némi nehézségek árán és derűs kitartással sikerült szóra bírnia Amelia Hillt, a néhai Anthony Gascoigne szakácsnő-házvezetőnőjét.

Mrs. Hill eleinte merev és gyanakvó volt, de a fura külföldi derűs kedélye egy követ is megindított volna. Mrs. Amelia Hill kezdett felengedni.

Mint előtte annyi más nő, ő is azon kapta magát, örül, hogy kiöntheti szívét egy valóban rokonszenvező hallgatónak.

Tizennégy éve vezette az úr háztartását − nem volt könnyű! Egyáltalán nem. Nagyon sok asszony megroppant volna a teher alatt, amit neki kellett elviselnie! Kár tagadni, hogy a szegény úr igencsak különc volt. Szörnyű zsugori − a takarékosság valósággal mániája volt −, holott káprázatosan gazdag. Mrs. Hill hűségesen szolgálta, tűrte a szekatúráját, és természetesen elvárta volna, hogy legalább valami csekélyke összeg maradjon

rá. De semmi − a világon semmi! Csupán az a régi végrendelet, amiben minden pénzét a feleségére testálja, és ha az előbb halna meg, mint ő, akkor a fivérére, Henryre. Egy évekkel ezelőtt készített végrendelet. Ez nem *fair!*

Hercule Poirot fokozatosan elterelte legfőbb témájától, a kielégítetlen kapzsiságtól. Valóban szívtelen igazságtalanság volt! Mrs. Hill nem hibáztatható azért, mert megbántódott és meglepődött. Közismert, hogy Mr. Gascoigne szűkmarkú volt. Azt mondják, hogy a halott még a saját ikertestvérén sem volt hajlandó segíteni. Mrs. Hill valószínűleg tud róla.

− Ezért jött ide dr. Lorrimer? − kérdezte Mrs. Hill. − Tudtam, hogy a fivéréről van szó, de azt hittem, hogy Henry úr ki akar békülni. Évekkel ezelőtt vesztek össze.

− Ha jól értem − mondta Poirot −, Anthony úr visszautasította?

− Így van − bólintott Mrs. Hill. − „Henry? − mondta elhaló hangon. − Mit akar ez a Henry? Évek óta nem láttam, és nem is akarom látni. Házsártos alak ez a Henry.” Ennyit mondott.

A társalgás ezután visszakanyarodott Mrs. Hill saját panaszára és a néhai Mr. Anthony érzéketlen ügyvédjére.

Hercule Poirot némi nehézségek árán − anélkül, hogy a beszélgetés fonalát túl gorombán megszakította volna − búcsút vett.

Vacsoraidő után Poirot Wimbledonba, dr. George Lorrimerhez látogatott.

Az orvos odahaza tartózkodott. Hercule Poirot-t a rendelőbe kísérték, és csakhamar belépett dr. George Lorrimer, akit szemmel láthatóan a vacsoraasztal mellől hívtak ki.

− Doktor úr, én nem páciens vagyok – mondta Hercule Poirot. − Idejövetelem talán arcátlanságnak tűnik, de öreg ember vagyok, aki a nyílt, közvetlen tárgyalások híve. Nincsenek ínyemre az ügyvédek és az ő hosszadalmas, cirkalmas módszereik.

Kétségtelenül felkeltette Lorrimer érdeklődését. Az orvos simára borotvált, középmagas férfi volt, haja barna, de a

szempillája majdnem fehér, amitől szeme fakónak, bágyadtnak látszott. Élénk, derűs ember benyomását keltette.

− Ügyvédek? − szaladt fel a szemöldöke. − Utálom őket. Drága uram, ön felkeltette a kíváncsiságomat. Kérem, foglaljon helyet.

Poirot leült, és átnyújtotta névjegyét.

George Lorrimer szempillája megrebbent.

Poirot bizalmasan előrehajolt. − Klienseim nagyobbik része nőkből áll − mondta.

− Természetesen − kacsintott Lorrimer.

− Ahogy mondja, természetesen − értett egyet Poirot. − A nők nem bíznak a hivatalos rendőrségben. Előnyben részesítik a magánnyomozókat. Nem szeretnék, ha a problémáik nyilvánosságra kerülnének. Néhány nappal ezelőtt egy idősebb hölgy keresett fel, és tanácsot kért tőlem. Gondjai voltak a férje miatt, akivel sok évvel ezelőtt összeveszett. Ez a férj a maga nagybátyja, a néhai Mr. Gascoigne.

George Lorrimer arca lilás színt öltött.

− A nagybátyám? Képtelenség! A felesége jó néhány évvel ezelőtt elhunyt!

− Nem Mr. Anthony, hanem Mr. Henry Gascoigne.

− Henry bácsi? De hiszen ő nőtlen volt!

− Dehogyis − hazudott szemrebbenés nélkül Hercule Poirot. − Semmi kétség. A hölgy még a házasságlevelet is bemutatta.

− Hazugság! − kiáltotta George Lorrimer. Arca most már szilvakék volt. − Nem hiszem el. Maga szemérmetlen hazudozó!

− Nagy kár, mi? Értelmetlen gyilkosság volt.

− Gyilkosság? − csuklott el Lorrimer hangja. Sápadt szeme kidülledt a rettegéstől.

− Mellesleg − mondta Poirot − látom, hogy már megint szedertortát evett. Nem valami bölcs szokás. Lehet, hogy a szeder tele van vitaminnal, de halálos méreg is lehet. Adott esetben bitófa alá juttathat egy embert… magát, dr. Lorrimer.

− Látja, *mon ami,* a maga alapvető kiindulópontja volt helytelen − mosolygott Bonningtonra a vacsoraasztalnál Hercule Poirot. − A súlyos szellemi feszültségben lévő ember éppenséggel nem akkor tesz olyat, amit korábban sose tett, amikor fel van dúlva. Reflexei a legkisebb ellenállás vonalán haladnak. Meglehet, hogy izgatott állapotban valaki pizsamában jön vacsorázni − de az a *saját* pizsamája lesz, és nem valaki másé.

Egy férfi, aki nem szereti a sűrű levest, a vesefelfújtat és a szedertortát, egy este hirtelen e hármat rendeli. Maga azt mondja: azért, mert másra gondolt. De én azt mondom, hogy az a férfi, aki töri a fejét valamin, önkéntelenül azt rendeli, amit mindig szokott.

Eh bien, akkor mi más magyarázat marad? Egyszerűen nem találtam ésszerű magyarázatot. És aggódtam! Az eset valahogy nem stimmelt. Rendszerető ember lévén nem kedvelem, ha valami nem stimmel. Mr. Gascoigne vacsorája aggályokat keltett bennem.

Később maga elmondta, hogy a férfi eltűnt. Évek óta először mulasztotta el a keddi és a csütörtöki vacsorát. Ez még kevésbé tetszett nekem.

Érdekes hipotézist állítottam fel. Ha igazam van: a férfi halott, utánajártam. Valóban meghalt. Annak rendje és módja szerint. Más szóval: a romlott halat elfedte az öntet!

Hét órakor látták a King's Roadon. Fél nyolckor itt vacsorázott − két órával a halála előtt. Minden összeillett − a gyomor tartalma, a levél. Túlzottan is bőséges öntet! Teljesen elfedte a halat!

Odaadó unokaöcs írta a levelet, és Odaadó unokaöcsnek csodás alibije van a halál időpontjában. A halál oka rém egyszerű − az öreg leesik a lépcsőn. Egyszerű baleset? Egyszerűen gyilkosság? Mindenki az előzőre esküszik.

Odaadó unokaöcs az egyetlen túlélő rokon. Odaadó unokaöcs az örökös − de van-e mit örökölni? A nagybácsi hírhedetten szegény ember.

De van egy fivére. És ez a fivér annak idején gazdagon nősült. A fivér nagy, fényűző házban lakik Kingston Hillen, tehát úgy tűnik: a gazdag feleség minden vagyonát rá hagyta. Látja most már az összefüggést: a gazdag feleség pénze Anthonyra marad, Anthony pénze Henryre, Henry pénze meg George-ra − és a kör bezárul.

− Elméletben mindez nagyon szép − mondta Bonnington. − De maga mit csinált?

− Ha az ember már tudja, *hol* keresse, általában meg is találja. Henry két órával egy étkezés után halt meg − a boncolás csupán ennyit derített ki. De tételezzük fel, hogy az az étkezés nem vacsora, hanem ebéd volt. Képzelje magát George helyébe. George nagyon ácsingózik a pénzre. Anthony Gascoigne haldoklik − de halálával George mit sem nyer. Vagyona Henryre száll, és Henry sok évig elélhet még. Tehát Henrynek is minél hamarabb meg kell halnia. De a halálának Anthony halála *után* kell bekövetkeznie, ugyanakkor George-nak szilárd alibiről kell gondoskodnia. Henry szokása, hogy hetente kétszer ugyanabban az étteremben vacsorázik, kiváló ötletet sugall George-nak. Óvatos fickó lévén, először próbát tesz. Hétfő este megszemélyesíti nagybátyját az adott étteremben. Simán sikerül. Mindenki Henry-nek nézi. George megnyugszik. Most már csak meg kell várnia, amíg Anthony az utolsókat rúgja. Eljön az idő. November másodikán délután levelet ír nagybátyjának harmadiki keltezéssel. Harmadikán délután feljön Londonba, meglátogatja az öregurat, és végrehajtja a tervét. Egy erős lökés, és Henry bácsi legurul a lépcsőn. George megkeresi és nagybátyja köpenyének zsebébe dugja a levelet. Fél nyolckor belép az étterembe − szakáll, bozontos szemöldök, minden úgy, ahogy kell. Senki sem kétli majd, hogy Mr. Henry Gascoigne fél nyolckor életben volt. utána gyors átalakulás a mosdóban, teljes sebességgel hazavágtat Wimbledonba, és leül bridzselni. Tökéletes alibi.

Mr. Bonnington rámeredt.

− És a postabélyegző a levélen?

− Ó, az nagyon egyszerű. A bélyeg maszatos volt. Miért? Átjavította a dátumot. Csak az veszi észre, aki tudja, hogy mit keressen.

És ne feledkezzünk meg a szedertortáról. George végül is nem volt igazán jó színész. Emlékszik arra a színészre, aki tetőtől talpig feketére festette magát, hogy Otellót eljátszhassa. A bűnözéshez is effajta színészi tehetségre van szükség. George úgy *nézett ki,* mint a nagybátyja, úgy *járt*, mint ő, úgy *beszélt,* mint ő, ugyanolyan szakállt és szemöldököt viselt − *de nem úgy evett,* mint a nagybátyja. Olyan ételeket rendelt, amiket ő szeretett. A szeder elszínezi a fogakat − a hulla fogazata nem színeződött el, jóllehet az állítólagos Henry Gascoigne szedertortát vacsorázott aznap este az étteremben; egyébként a hulla gyomrában sem találtak szedernyomokat. Ma reggel néztem utána. És George volt olyan ostoba, hogy megtartotta az álszakállt és a többi kelléket. Ó! Ha az ember utánanéz, rengeteg bizonyítékot talál. Ma felkerestem és zavarba hoztam. Ez kikészítette. Mellesleg: megint szedertortát evett. Mohó egy pasas. Nagyon szeret enni. *Eh bien,* hacsak nem tévedek, a mohósága juttatja akasztófára.

A pincérnő két adag szeder- és almatortát helyezett eléjük.

− Vigye innen − szólt Mr. Bonnington −, az ember nem lehet eléggé óvatos. Hozzon egy kis adag vaníliapudingot.

Az álom

Hercule Poirot pillantása felmérte a házat. Tekintete egy percre a ház környezetére tévedt, az üzletekre, a jobb oldali nagy gyárépületre, a szemben lévő lakótömbre.

Szeme ismét Northway House-t, régebbi idők tanúját pásztázta − a tágas terek, nagy vagyonok tanúját, a dölyfös házat akkoriban zöld mezők övezték. Most anakronizmusnak hatott, elsüllyedve és elfeledve állt a modern London háborgó tengerében, a helyét ötven megkérdezett közül alig egy tudta volna megmondani.

Mi több, igen kevesen tudták, hogy kié, jóllehet tulajdonosa nevét felismerték volna: a világ egyik leggazdagabb embere volt. De sok pénzzel nemcsak kérkedni lehet, el is lehet hallgattatni az érdeklődést. Benedict Farley, a különc milliomos nem tudatta a világgal, hogy hol lakik. Őt magát is ritkán lehetett látni, alig-alig jelent meg a nagyközönség előtt. Időről időre felbukkant az igazgatótanácsi üléseken, szikár alakja, horgas orra, rekedtes hangja félelmet keltett a többiekben. Ettől eltekintve legenda volt csupán. Beszéltek zsugoriságáról csakúgy, mint hihetetlen nagylelkűségéről, tarka házikabátjáról (ami állítólag már 28 éves), arról, hogy folyton káposztalevest és kaviárt eszik, és hogy irtózik a macskáktól. A nagyközönség mindezt tudta.

Hercule Poirot is tudta. Ez volt minden, amit tudott arról az emberről, akit felkeresni készült.

A kabátzsebében lapuló levél sem árult el többet róla.

Azután, hogy egy-két percig csendben felmérte a letűnt idők e melankolikus emlékeztetőjét, felment a bejárati ajtóhoz vezető lépcsőkön, és megnyomta a csengőt. Csinos új karórájára pillantott − nemrégiben cserélte le ódon zsebóráját, régi kedvencét. Pontosan fél tíz. Hercule Poirot, mint mindig, most is percre pontos volt.

Majdnem azonnal nyílt az ajtó. Az inas fajtájának egy tökéletes példánya állt a kivilágított hall előterében.

− Mr. Benedict Farley? − kérdezte Hercule Poirot

Semleges tekintet mérte végig tetőtől talpig, nem tapintatlanul, de behatóan.

En gros et en détail, könyvelte el magában Hercule Poirot.

− Be van jelentve, uram? − kérdezte a nyájas hang.

− Igen.

− A neve, uram?

− Monsieur Hercule Poirot.

Az inas meghajolt, és hátrább lépett. Hercule Poirot bement. Az inas becsukta mögötte az ajtót.

De még egy formaság hátravolt, mielőtt ügyes kezek elvették volna a látogató kalapját és botját.

− Elnézést, uram. Egy levelet kell kérnem öntől.

Poirot szándékos lassúsággal húzta elő zsebéből és adta oda az inasnak az összehajtogatott levelet. Az inas egy pillantást vetett rá, és kis főhajtással visszaadta. Poirot ismét zsebre vágta. A levél tartalma a következő volt:

Northway House, W.8

M. Hercule Poirot Kedves uram,

Mr. Benedict Farley tanácsot szeretne kérni öntől. Ha az időpont önnek is megfelel, örülne, ha fenti címen felkeresné holnap (csütörtök) este 9.30-kor.

Tisztelettel,
Hugo
Cornworthy
(titkár)

Ui. Kérem, hozza magával ezt a levelet

Az inas ezután megszabadította Poirot-t kalapjától, botjától és nagykabátjától. Azt mondta:

− Legyen szíves követni Mr. Cornworthy szobájába.

Felvezette a széles lépcsőn. Poirot követte, tekintete felmérte a pazar, de rikító műtárgyakat. A detektív ízlése némileg polgáribb volt.

Az első emeleten az inas bekopogott egy ajtón.

Hercule Poirot alig észrevehetően felvonta a szemöldökét. Az első disszonáns jelenség. A legjobb inasok nem szoktak kopogtatni − és ez itt kétségtelenül első osztályú inas!

Ez volt, mondhatni, az első burkolt célzás a milliomos különcségére.

Bentről kiszólt egy hang. Az inas kitárta az ajtót. Hangosan jelentette (és Poirot ismét érezte a szándékos eltérést a megszokottól):

− Az úriember, akit várt, uram.

Poirot belépett. Tágas szoba volt, bútorzata egyszerű dolgozószobáé. Irattartó szekrények, kézikönyvek, néhány karosszék, terjedelmes, impozáns íróasztal, tele gondosan elrendezett papírokkal. A szoba sarkaiban félhomály uralkodott, mert az egyetlen fényforrás egy zöld lámpaernyős olvasólámpa volt, amely egy kis asztalon állt az egyik karosszék mellett, ügy helyezték el, hogy fénye az ajtón belépőre irányult. Hercule Poirot pislogott, érzékelte, hogy a körte legalább 150 wattos. A karosszékben tarka köpenyben sovány alak ült: Benedict Farley. Jellegzetes, előrehajtott fejtartás, madárcsőrszerű horgas orr. Fehér haja a homloka fölött úgy állt, mint a kakadu taréja. Vastag szemüvege mögül gyanakvóan csillogó szemmel pislogott látogatójára.

− Hé − szólalt meg végül rikácsoló, reszelős hangon −, szóval maga az a Hercule Poirot, mi?

− Szolgálatára − válaszolta Poirot udvariasan, és meghajolt, kezét egy szék támláján pihentette.

− Üljön le, üljön már le − mondta zsémbeskedve az öregúr.

Hercule Poirot leült a lámpa vakító fényébe. Az öregúr behatóan vizsgálgatta.

− Honnan tudjam, hogy maga Hercule Poirot, mi? − kérdezte ingerlékenyen. − Azt mondja meg!

Poirot ismét előszedte a levelet a zsebéből, és odanyújtotta.

− Igen − ismerte el vonakodva a milliomos. − Igen, ez az. Ezt írattam a titkárommal. − Összehajtotta és visszadobta. − Szóval maga az a fickó.

Poirot kis kézmozdulattal közölte:

− Biztosíthatom, hogy nem vezetem félre!

Benedict Farley kuncogott.

− Ezt mondja a bűvész is, mielőtt elővarázsolja a cilinderből az aranyhalat. Ez is a trükkhöz tartozik!

Poirot nem válaszolt.

Farley hirtelen megszólalt:

− Azt gondolja, hogy gyanakvó öregember vagyok, mi? Így igaz. A jelszavam: ne bízzál senkiben! Ha az ember gazdag, senkiben nem bízhat. Nem, nem, egyáltalán nem.

Poirot szeretett volna a tárgyra térni. − Tanácsot akart kérni tőlem.

Az öregúr bólintott.

− Fordulj szakértőhöz, és ne nézd a költséget. Észrevehette, M. Poirot, hogy magát se kérdeztem, mennyi a tiszteletdíja. Nem is fogom! Küldje el majd a számlát − én nem fogok háborogni. Azok a hülyék azt hitték, hogy két shilling kilenc pennyt kérhetnek a tojásért, amikor tudom, hogy a piacon kettő hétért adják − csupa csaló! Engem nem lehet becsapni. De a csúcson lévő ember, az más. Az megéri a pénzt. Én csak tudom − magam is a csúcson vagyok.

Hercule Poirot nem válaszolt. Kissé oldalra hajtott fejjel, figyelmesen hallgatta.

Egykedvű külseje jókora csalódást leplezett. Nem tudta pontosan az okát. Benedict Farley eddig hűnek mutatkozott önmagához − azaz megfelelt a róla kialakult általános elképzelésnek; és mégis − Poirot csalódást érzett.

− Ez az ember − morogta magában undorral − egy szélhámos. Igazi szélhámos.

Poirot más milliomosokat is ismert, köztük különcöket is, de majd minden esetben érzett bennük egy bizonyos erőt, egy belső energiát, amely tiszteletet parancsolt. Ha sokszínű köpenyt

viseltek, azért volt, mert kedvelték az ilyenfajta köpenyeket. De Benedict Farley színes köpenye − legalábbis Poirot-nak úgy tűnt − alapvetően színházi kellék volt. Maga a férfi is színpadias. Poirot mind erősebben érezte, hogy Farley minden egyes szava a hatást szolgálja.

Színtelen hangon megismételte: − Mr. Farley, tanácsot akart kérni tőlem?

A milliomos modora hirtelen megváltozott. Előrehajolt, hangja huhogássá halkult.

− Igen. Igen… Szeretném kikérni a véleményét… Hogy mit gondol… A legjobbhoz kell fordulni ! Ez az én módszerem! A legjobb orvoshoz… a legjobb nyomozóhoz… ez határeset.

− Monsieur, eddig egy szót sem értek.

− Hát persze hogy nem − csattant fel Farley −, még bele se kezdtem.

Ismét előrehajolt, és hirtelen nekiszegezte a kérdést:

− M. Poirot, mit tud az álmokról?

A kis ember szemöldöke felszaladt. Erre igazán nem számított.

− Mr. Farley, javaslom, hogy forgassa Napóleon Álmoskönyvét, vagy keresse fel a Harley Street valamelyik menő pszichológusát.

− Mindkettőt megpróbáltam − válaszolta komolyan Farley.

Kis hallgatás után a milliomos ismét megszólalt, először majdnem suttogva, majd egyre emeltebb hangon.

− Ugyanaz az álom… minden éjjel. És félek, bevallom, félek… Mindig ugyanaz. A szomszédos szobában ülök. Az íróasztalomnál dolgozom. Ott az óra, ránézek, és látom, mennyit mutat − fél négy előtt két percet. Mindig ugyanazt az időt mutatja. És amikor a számlapot nézem, M. Poirot, tudom, hogy meg kell tennem. Nem akarom megtenni − irtózom tőle −, de muszáj…

Valósággal rikácsolt a hangja.

Poirot higgadtan kérdezte: − És mi az, amit meg kell tennie?

− Fél négy előtt két perccel − szólt elcsukló hangon Benedict Farley − kihúzom az íróasztal jobb oldali második fiókját, kiveszem belőle a pisztolyt, megtöltöm, és az ablakhoz megyek. És azután… és azután…

− Igen?

Benedict Farley suttogva mondta:

− Főbe lövöm magam…

Némaság állt be.

Poirot megszólalt: − Tehát ezt álmodja?

− Igen.

− Ugyanezt minden éjjel?

− Igen.

− És mi történik azután, hogy főbe lövi magát?

− Felébredek.

Poirot lassan, elgondolkozva ingatta a fejét. − Pontosítani szeretném: valóban tart pisztolyt abban a bizonyos fiókban?

− Igen.

− Minek?

− Mindig ott volt. Jó, ha az ember felkészül.

− Mire?

− Az én pozíciómban az ember legyen óvatos − mondta Farley ingerülten. − Minden gazdag embernek vannak ellenségei.

Poirot nem erőltette a témát. Egy-két percig hallgatott, majd így szólt:

− Miért hívatott?

− Megmondom. Először egy orvossal tanácskoztam… azazhogy hárommal.

− Igen?

− Az első idősebb férfi volt, azt állította, hogy táplálkozás kérdése az egész. A második, egy fiatal, a modern iskolához tartozott. Ő arról biztosított, hogy az álom összefügg egy bizonyos eseménnyel, amely gyerekkoromban történt ugyanebben az időben − két perccel fél négy előtt. Azt mondja:

annyira eltökélt szándékom, hogy ne emlékezzek arra az eseményre, hogy önmagam elpusztításával szublimálom.

− És a harmadik orvos? − kérdezte Poirot.

Benedict Farley valósággal felrikoltott.

− Az is fiatal. Esztelen elméletet állított fel. Azt bizonygatja, hogy belefáradtam az életbe, hogy annyira elviselhetetlen a számomra, hogy szándékosan véget akarok neki vetni! De minthogy ennek a ténynek a beismerése annak elismerése lenne, hogy az életem kudarcba fulladt, az ébredés pillanatában nem vagyok hajlandó szembenézni az igazsággal. De alvás közben feloldódnak a gátlások, és elkövetem azt, amit valóban el akarok követni: véget vetek az életemnek.

− Tehát az orvosnak az a véleménye, hogy tudat alatt öngyilkos akar lenni? − kérdezte Poirot.

Benedict Farley élesen rikoltozott:

− És ez képtelenség… képtelenség! Tökéletesen boldog vagyok! Mindenem megvan − minden, ami pénzért kapható! Képtelenség, az ötlet felvetése is merő képtelenség!

Poirot érdeklődve figyelte. Talán a remegő kéz, a szaggatottan rikoltozó hang figyelmeztette, hogy ez a makacs tagadás túl heves, némileg gyanús. De csupán ennyit kérdezett:

− És mi itt az én szerepem, Monsieur?

Benedict Farley hirtelen lecsillapodott, ujjával erélyesen rákoppintott a mellette álló asztalkára.

− Fennáll még egy lehetőség. És ha az igaz, magának tudnia kell róla! Maga híres nyomozó, száz meg száz esete volt − fantasztikus, képtelen esetek! Ha valaki tudja: maga az.

− Mit kellene tudnom?

Farley suttogva mondta:

− Tételezzük fel, hogy valaki meg akar ölni… Megtehetik-e ily módon? Rávehetnek-e, hogy minden éjjel ezt álmodjam?

− Úgy érti, hipnózissal?

− Igen.

Hercule Poirot fontolgatta a választ.

− Gondolom, lehetséges − mondta végül. − De a kérdést inkább egy orvosnak kellene feltennie.

− A maga gyakorlatában nem találkozott ilyen esettel?

− Pontosan ilyennel nem.

− De érti, hogy mire gondolok? Minden éjjel rám kényszerítik ugyanezt az álmot, minden áldott éjjel, és akkor egy szép napon elegem lesz − és cselekszem. Megteszem azt, amiről oly gyakran álmodtam − megölöm magam!

Hercule Poirot lassan ingatta a fejét.

− Nem tartja lehetségesnek? − kérdezte Farley.

− Lehetségesnek? − Poirot nemet intett. − Nem szeretem ezt a szót.

− Valószínűtlennek tartja?

− Felettébb valószínűtlennek.

− Az orvos is ezt mondta… − mormolta Benedict Farley. Hangja ismét harsány lett, majdhogynem kiabált: − De miért álmodom ezt? *Miért?* Miért?

Hercule Poirot a fejét rázta. Benedict Farley hirtelen rászólt: − Biztos benne, hogy soha nem találkozott hasonló esettel?

− Soha.

− Ezt akartam tudni.

Poirot udvariasan a torkát köszörülte.

− Megenged egy kérdést?

− Micsodát? Kérdezzen, amit akar.

− Kit gyanúsít azzal, hogy meg akarná ölni?

− Senkit. Abszolúte senkit − mondta pattogó hangon Farley.

− De az ötlet felmerült önben − erősködött Poirot.

− Tudni akartam csupán, van-e ilyen lehetőség.

− Saját tapasztalatom alapján azt mondanám, hogy nincs. Mellesleg: hipnotizálták-e valaha?

− Természetesen nem. Csak nem gondolja, hogy ilyen ostobaságnak alávetném magam?

− Akkor, azt hiszem, kimondhatjuk, hogy az elmélete abszolúte valószínűtlen.

− De az álom, szamár, az álom!

− Az álom kétségtelenül figyelemre méltó − töprengett Poirot. Elhallgatott, majd így folytatta: − Szeretném látni a dráma színhelyét − az íróasztalt, az órát és a pisztolyt.

− Természetesen, átviszem a másik szobába.

Az öregúr maga köré terítette köpenyét, és félig felállt a székből. Majd hirtelen, mintha új gondolata támadt volna, visszaült.

− Nem − mondta −, nincs ott semmi látnivaló. Amit kell, mindent elmondtam.

− De szeretném a saját szememmel látni.

− Szükségtelen! − csattant fel Farley. − Elmondta a véleményét. Végeztünk.

Poirot vállat vont. − Ahogy óhajtja. − Felállt. − Sajnálom, hogy nem lehettem a segítségére.

Benedict Farley maga elé meredt.

− Nem kívánok semmiféle hókuszpókuszt − morogta. − Elmondtam a tényeket − nem tud mihez kezdeni velük. Az ügy ezzel lezárult. Küldheti a számlát.

− Okvetlenül elküldöm − mondta a nyomozó szárazon. Elindult az ajtó felé.

− Állj! − A milliomos visszahívta. − Kérem azt a levelet.

− A titkárja levelét?

− Igen.

Poirot felvonta a szemöldökét. Zsebébe nyúlt, kiemelt egy összehajtott ívet, és átadta az öregúrnak. Amaz megnézte, bólintott, és a közeli asztalkára tette.

Hercule Poirot ismét az ajtó felé indult. Zavarban volt. Agya újból és újból végigpergette a hallott történetet. Közben nem hagyta békén a gondolat, hogy valami hibádzik. És ez a hiba őbenne van, nem Benedict Farleyban.

Keze már az ajtógombon volt, amikor elméje megvilágosodott. Ó, Hercule Poirot tévedett! Megint visszafordult.

− Ezer bocsánat! Annyira foglalkoztatott a problémája, hogy ostobaságot követtem el. A levél, amit odaadtam… a bal helyett véletlenül a jobb zsebembe nyúltam…

− Mi van? Mi van?

− Amit odaadtam magának, az egy bocsánatkérő levél a gallérjaimat gondozó mosónőtől. − Poirot restelkedve mosolygott. A bal zsebébe nyúlt. − Itt a maga levele.

Benedict Farley utánakapott, és morgott: − Miért nem figyel oda arra, amit csinál?

Poirot visszavette a mosónő levelét, ismételten bocsánatot kért, és kiment.

Odakint az előtérben egy pillanatra megállt. Tágas előtér volt. Régi, magas támlájú tölgyfa padot látott, előtte hosszú ebédlőasztal; az asztalon képesújságok hevertek. Volt még két fotel meg egy asztalka virágvázával. Az egész egy kicsit fogorvosi várószobára emlékeztette.

A földszinti hallban az inas várta, hogy kiengedje.

− Hívjak taxit, uram?

− Nem, köszönöm. Szép esténk van. Gyalog megyek.

Egy pillanatig a járdaszélen álldogálva várta, hogy csituljon a forgalom és átmehessen a túloldalra.

Erősen ráncolta a homlokát.

Nem − mondta magában −, egyáltalán nem értem. Az egésznek semmi értelme. Sajnálattal be kell ismernem, hogy én, Hercule Poirot teljesen paff vagyok.

Ezzel a dráma első felvonása véget ért. A második felvonás egy héttel később következett. Telefonhívással indult: John Stillingfleet doktor hívta fel Poirot-t. A hangjában cseppnyi orvosi méltóság sem volt:

− Te vagy az, Poirot, vén csataló? Itt Stillingfleet.

− Igen, barátom, Mi van?

− Benedict Farley házából, a Northway House-ból beszélek.

− Ah, igen? − kérdezte izgatottan Poirot. − Mi van Mr. Farleyval?

− Halott. Ma délután főbe lőtte magát.

Kis szünet után Poirot megszólalt:

− Igen…

− Ha jól érzékelem, egyáltalán nem vagy meglepve. Tudsz valamit róla, vén csataló?

− Miből gondolod?

− Nem briliáns következtetésből vagy telepátiából vagy más ilyesmiből. Találtunk egy levelet, amelyben Farley egy héttel ezelőtt felkért, hogy látogasd meg.

− Értem.

− Egy szelíd rendőrnyomozó van itt − tudod, óvatosnak kell lenni, amikor egy ilyen milliomos fickó puffantja le magát. Gondoltuk, hátha fényt tudsz deríteni az ügyre. Mi volna, ha átnéznél ide!

− Azonnal indulok.

− Helyes, öreg fiú. Valami piszkos ügyre bukkantál? Mi?

Poirot csupán megismételte, hogy azonnal indul.

− Nem akarod telefonon kifecsegni? Helyes. Viszlát.

Negyedórával később Poirot Northway House alacsony mennyezetű, hosszú, földszinti könyvtárszobájában ült. A szobában öt másik személy tartózkodott: Barnett felügyelő, dr. Stillingfleet, Mrs. Farley (a milliomos özvegye), Joanna Farley (az egyetlen lánya) és Hugo Cornworthy (a magántitkára).

Barnett felügyelő körültekintő, katonás kinézetű férfi volt. Doktor Stillingfleet, akinek szakmai modora élesen elütött telefonbeli stílusától, magas, lóarcú, harmincas fiatalember. Mrs. Farley szemmel láthatóan jóval fiatalabb volt a férjénél. Csinos, sötét hajú asszony, szája keskeny, fekete szeme semmit nem árult el érzelmeiből. Tartása tökéletes önuralomról tanúskodott. Joanna Farley haja világos volt, arca szeplős. Erős orrát és állát apjától örökölte. Tekintete értelmes, okos. Hugo Cornworthy jóképű, jól öltözött fiatalember. Intelligensnek és rátermettnek tűnt.

A köszönés és bemutatkozás után Poirot egyszerűen és érthetően elmondta látogatásának körülményeit és azt, hogy

Benedict Farley mit mesélt neki. Mindenki feszült érdeklődéssel hallgatta.

− Soha ilyen különös történetet! − mondta a felügyelő. − Egy álom? Mrs. Farley, maga tudott róla?

Az asszony lehajtotta a fejét.

− Férjem említette. Nagyon felzaklatta. Én… én azt mondtam, hogy emésztési zavarokból ered… tudják, nagyon különleges étrendje volt; javasoltam, hogy hívja ki dr. Stillingfleetet.

Az orvos a fejét rázta.

− Velem nem tanácskozott. M. Poirot történetéből az világlik ki, hogy a Harley Streetre ment.

− Ennél a pontnál a te tanácsodat kérem − fordult az orvoshoz Poirot. − Mr. Farley elmondta, hogy három specialistával konzultált. Te mit gondolsz az általuk felvetett elméletekről?

Stillingfleet összevonta szemöldökét.

− Nehéz megítélni. Számításba kell venni, hogy amit neked mesélt, nem volt pontosan ugyanaz, mint amit neki mondtak. Egy laikus értelmezése volt.

− Úgy gondolod, hogy félreértette a kifejezéseket?

− Nem egészen, úgy értem, szakmai magyarázatot kapott, nem egészen fogta fel, és a saját elképzelése szerint adta tovább.

− Tehát, amit nekem mesélt, nem volt pontosan ugyanaz, mint amit az orvosok mondtak.

− Hát igen, nagyjából. Az egészet egy kicsit félreértelmezte, ha érted, hogy mire gondolok.

Poirot töprengve bólintott. − Lehet tudni, hogy melyik orvoshoz fordult?

Mrs. Farley nemet intett, és Joanna Farley megjegyezte:

− Egyikünk se tudta, hogy bárkihez fordult volna.

− Magának beszélt az álmáról? − kérdezte Poirot.

A lány a fejét rázta.

− És magának, Mr. Cornworthy?

− Nem, egyetlen szót sem. Nekem diktálta a levelet, de fogalmam sem volt, miért akart önnel tanácskozni. Azt hittem, valami üzleti problémáról van szó.

− És most nézzük Mr. Farley halálának körülményeit − mondta Poirot.

Barnett felügyelő kérdőn nézett Mrs. Farleyra és dr. Stillingfleetre, majd ő vállalta a szóvivő szerepét.

− Mr. Farley minden délután saját, első emeleti szobájában szokott dolgozni. Értesülésem szerint éppen egy nagyvállalati összevonáson munkálkodott…

Hugo Cornworthyre nézett, aki közbeszúrta: − Consolidated Coachlines.

Barnett felügyelő folytatta: − Ezzel kapcsolatban Mr. Farley hajlandó volt interjút adni két újságírónak. Ilyesmit nagyon ritkán tett − ha jól tudom, körülbelül ötévente ha egyszer. Negyed négykor megérkezett a megbeszélésre a két riporter, az egyik az Associated Newsgroups, a másik az Amalgamated Press-sheets munkatársa. Mr. Farley ajtaja előtt, az első emeleten várakoztak − itt szoktak várni azok, akiknek megbeszélésük volt Mr. Farleyval. Három óra húszkor küldönc érkezett, sürgősen aláírandó papírokkal a Consolidated Coachlines irodájából. Beengedték Mr. Farley szobájába, ahol átadta a papírokat. Mr. Farley az ajtóig kísérte, onnan szólt ki a két újságírónak:

− Elnézést, uraim, hogy megvárakoztatom önöket, de sürgős üzleti ügyet kell elintéznem. Igyekszem gyorsan végezni.

A két riporter, Mr. Adams és Mr. Stoddart megnyugtatták: kivárják, amíg szabad lesz. Visszament a szobájába, becsukta az ajtót − és soha többé nem látták élve.

− Folytassa − szólt Poirot.

− Néhány perccel négy után Mr. Cornworthy lépett ki a főnökével szomszédos szobájából, és meglepődve látta, hogy a két újságíró még mindig várakozik. Néhány levelet akart aláíratni Mr. Farleyval, és egyúttal emlékeztetni, hogy odakint még mindig várnak rá. Belépett Mr. Farley szobájába.

Meglepődött, amikor főnökét sehol sem látta, és azt hitte, hogy a szoba üres. Majd észrevette, hogy az ablak előtt álló íróasztal alól kilóg egy csizma. Gyorsan odament, és meglátta, hogy Mr. Farley ott fekszik holtan, mellette a pisztolya.

A titkár kisietett, és utasította az inast, hogy telefonáljon dr. Stillingfleetnek. Az utóbbi tanácsára Mr. Cornworthy értesítette a rendőrséget.

− Hallható volt a lövés? − kérdezte Poirot.

− Nem. Errefelé nagyon zajos a forgalom, és a feltolható ablak nyitva állt. A teherautók motorzúgásától és a gépkocsidudák kürtölésétől aligha figyelhettek fel a lövés hangjára.

Poirot tűnődve bólintott. − Mi a halál feltételezett időpontja?

− Fél öt után két perccel vizsgáltam meg, akkor már legalább egy órája halott volt.

Poirot arca elkomorult.

− Szóval valószínű, hogy a halála abban az időpontban következett be, amit megjósolt − fél négy előtt két perccel.

− Így van − mondta Stillingfleet.

− Volt-e ujjlenyomat a pisztolyon?

− Igen, a sajátja.

− És a pisztoly?

A felügyelő folytatta a történetet.

− Az, amely az íróasztalának jobb oldalán, a második fiókban volt, úgy, ahogy magának elmondta. Mrs. Farley minden kétséget kizáróan azonosította. Mi több: a szobának csupán egyetlen bejárata van, az előtérbe vezető ajtó. A két újságíró pontosan az ajtóval szemben ült, és esküszik, hogy senki sem lépett be oda attól kezdve, hogy Mr. Farley kiszólt nekik, egész addig, amíg Mr. Cornworthy valamivel négy óra után be nem ment.

− Tehát okkal feltételezhető, hogy Mr. Farley öngyilkos lett.

Barnett felügyelő halványan elmosolyodott.

− Egy apróságon kívül kétség se férne hozzá.

− És mi az apróság?

− A magának írt levél.

Poirot is mosolygott.

− Értem! Ha Hercule Poirot kapcsolatba kerül egy üggyel − azonnal felmerül a gyilkosság gyanúja!

− Pontosan − mondta szárazon a felügyelő. − Mivel azonban tisztázta a helyzetet…

Poirot félbeszakította. − Pillanat! − Mrs. Farley-hoz fordult: − Hipnotizálták valaha a férjét?

− Soha.

− Tanulmányozta-e a hipnózist? Érdekelte ez a tárgykör?

Mrs. Farley a fejét rázta. − Nem hiszem. − Önuralma hirtelen elhagyta. − Ez a szörnyű álom! Hátborzongató! Hogy minden áldott éjjel ezt álmodta, és azután… mintha halálba üldözték volna!

Poirot-nak eszébe jutottak Benedict Farley szavai: *„Megteszem, amiről oly gyakran álmodtam… megölöm magam.”*

− Felmerült-e önben, hogy a férje kísértést érez, hogy véget vessen az életének?

− Nem… legalábbis… néha nagyon furcsa volt…

Joanna Farley szólt közbe tiszta, csúfondáros hangon. − Apa sose ölte volna meg magát. Túlságosan is vigyázott magára.

− Tudja, Miss Farley, általában nem azok követnek el öngyilkosságot, akik folyton azzal fenyegetőznek − mondta dr. Stillingfleet. − Ezért megmagyarázhatatlanok néha az öngyilkosságok.

Poirot felállt. − Megengedik, hogy megnézzem a szobát, ahol a tragédia bekövetkezett?

− Természetesen. Dr. Stillingfleet…

Az orvos felkísérte Poirot-t.

Benedict Farley szobája sokkal nagyobb volt, mint a szomszédban a titkáré. Berendezése fényűző: mély bőrfotelek, süppedő szőnyegek, pompás, terjedelmes íróasztal.

Poirot elment az íróasztal mellett, és közvetlenül az ablak előtt megpillantotta a sötét foltot a szőnyegen. Eszébe jutottak a

milliomos szavai: *„Fél négy előtt két perccel kihúzom az íróasztal jobb oldali második fiókját, kiveszem belőle a pisztolyt, megtöltöm, és az ablakhoz megyek. És azután… azután főbe lövöm magam.”*

Poirot lassan bólintott. Azután megkérdezte:

− Az ablak nyitva volt, úgy, mint most?

− Igen. De onnan senki sem mászhatott be.

Poirot kidugta a fejét. Se párkány, se mellvéd, se csövek a közelben. Ezen az úton még egy macska sem kerülhetett be. Szemben a gyár ablaktalan tűzfala.

− Fura, hogy egy gazdag ember ilyen szentélyt válasszon, ezzel a kilátással. Mintha börtönfalat nézne.

− Igaz − mondta Poirot. Behúzta a fejét, és a masszív téglafalra bámult. − Azt hiszem, hogy ez a fal fontos lehet.

Stillingfleet kíváncsian nézett rá. − Úgy érted… lelkileg?

Poirot az asztalhoz ment. Szórakozottan (legalábbis annak tűnt) kézbe vette azt a szerszámot, aminek a neve rugós nürnbergi ollós fogó. Megszorította a fogantyút, s a rugó teljes hossza kiugrott. Poirot ügyesen felemelt vele egy néhány lábnyira, a karosszék mellett fekvő elégett gyufaszálat, és a papírkosárba ejtette.

− Amikor abbahagytad a játszadozást… − szólt rá ingerülten Stillingfleet.

− Ügyes találmány − mormolta Hercule Poirot, és visszatette a szerszámot az íróasztalra. Majd megkérdezte:

− Hol tartózkodott Mrs. Farley és Miss Farley a halál időpontjában?

− Mrs. Farley a felettünk lévő szobájában pihent, Miss Farley tetőtéri műtermében festegetett.

Hercule Poirot egy-két percig szórakozottan dobolt ujjaival az asztallapon. Majd megszólalt:

− Miss Farleyval szeretnék beszélni. Ideküldenéd pár percre?

− Ahogy óhajtod.

Stillingfleet kíváncsi pillantást vetett a detektívre, és kiment. Csakhamar nyílt az ajtó, Joanna Farley lépett be.

− Mademoiselle, ha nem zavarja, feltennék néhány kérdést.

A lány hűvös pillantással válaszolt: − Kérdezzen, amit csak akar.

− Tudta-e, hogy apja pisztolyt tartott az íróasztalában?

− Nem.

− Hol voltak, maga meg az anyja, illetve, ha jól tudom, a mostohaanyja…

− Jól tudja, Louise apám második felesége. Csak nyolc évvel idősebb nálam. Mit akart kérdezni?

− Azt, hogy hol voltak múlt csütörtök este?

Kicsit gondolkodott.

− Csütörtökön? Hadd lássam. Ja igen, színházba mentünk.

− Apja nem ajánlotta fel, hogy magukkal tart?

− Sose járt színházba.

− Esténként mit szokott csinálni?

− Mindig itt ült és olvasott.

− Nem volt társasági ember?

A lány egyenesen Poirot szeme közé nézett. − Apám rendkívül kellemetlen személyiség volt. A vele élők közül senki sem kedvelte.

− Mademoiselle, ez egy nagyon nyílt, őszinte kijelentés.

− Nem akarom pazarolni az idejét, M. Poirot. Nagyon jól tudom, hová akar kilyukadni. Mostohaanyám a pénzéért ment az apámhoz. Én azért élek itt, mert nincs pénzem ahhoz, hogy máshol éljek. Van egy férfi, akihez hozzá akarok menni − a férfi szegény; apám gondoskodott róla, hogy elveszítse az állását. Azt akarta, hogy „jól” menjek férjhez − nem nagy ügy, hiszen én leszek az örököse!

− Az apja vagyona magára száll?

− Igen. Azaz a mostohaanyámra negyedmillió adómentes fontot hagyott, és egyéb kisebb összegeket is hagyományozott, de a vagyon lényegében rám száll. − Hirtelen elmosolyodott. − Láthatja tehát, minden okom megvolt rá, hogy kívánjam az apám halálát.

− Azt is látom, Mademoiselle, hogy az apja intelligenciáját is örökölte.

A lány elgondolkozva mondta: − Apa okos volt… érezni lehetett rajta… erő volt benne… hajtóerő… de mindez megsavanyodott… megkeseredett… embertelen lett…

− *Grand Dieu,* milyen tökkelütött vagyok… − mondta halkan Hercule Poirot.

Joanna Farley az ajtó felé indult. − Van még valami?

− Két apró kérdés. Ez a nürnbergi ollós fogó mindig itt hevert az asztalon?

− Igen. Apa ezzel szedett fel leesett papírokat. Nem szeretett lehajolni.

− Még egy kérdés. Az apja látása hibátlan volt?

A lány rámeredt.

− Ó, nem, egyáltalán nem látott… úgy értem, szemüveg nélkül. Gyerekkora óta rossz volt a szeme.

− És szemüveggel?

− Azzal természetesen jól látott.

− Újságot és apró betűt is el tudott olvasni?

− Ó, igen.

− Ez minden, Mademoiselle.

A lány távozott.

− Ostoba voltam − mormolta Poirot. − Egész idő alatt ott volt az orrom előtt. Csak azért nem láttam meg, mert túl közel volt.

Még egyszer kihajolt az ablakon. Lent, a ház és a gyár közötti keskeny úton kis, sötét tárgyat pillantott meg.

Elégedetten bólintott, és lement a földszintre.

A többiek még mindig a könyvtárban voltak. Poirot a titkárhoz fordult:

− Mr. Cornworthy, szeretném, ha pontosan elmondaná, hogyan hívatott magához Mr. Farley. Például mikor diktálta azt a levelet?

− Szerda délután… ha jól emlékszem, fél hatkor.

− Adott-e utasítást a postázásra?

− Azt mondta, hogy én magam postázzam.

− Így is tett?
− Igen.
− Adott-e különleges utasítást az inasnak, hogy hogyan engedjen be?
− Igen. Azt mondta, közöljem Holmesszal, Holmesnak hívják az inast, hogy fél tízkor jön egy úr. Kérdezze meg, hogy hívják. És kérje meg, hogy mutassa fel a levelet.
− Nem gondolja, hogy meglehetősen furcsa óvatoskodás?
A titkár vállat vont.
− Mr. Farley meglehetősen különleges ember volt.
− Más utasítást nem kapott?
− De igen. Elküldött hazulról.
− És maga elment?
− Igen, vacsora után azonnal moziba mentem.
− Mikor ért haza?
− Körülbelül negyed tizenkettőkor jöttem be a saját kulcsommal.
− Aznap este találkozott Mr. Farleyval?
− Nem.
− És másnap reggel nem említette a dolgot?
− Nem.
Poirot kicsit hallgatott, majd így folytatta: − Amikor megérkeztem, nem Mr. Farley saját szobájába vezettek be.
− Nem. Azt mondta nekem: szóljak Holmesnak, hogy az én szobámba kísérje be.
− Tudja-e, hogy miért?
Cornworthy nemet intett. − Mr. Farley utasításaival sose vitatkoztam − mondta szárazon. − Rossz néven vette volna.
− Általában a saját szobájában fogadta a látogatóit?
− Általában igen, de nem mindig. Néha az én szobámban.
− Volt-e ennek valami oka?
Hugo Cornworthy gondolkodott.
− Nem… aligha hiszem… ezen soha nem törtem a fejem.
Poirot Mrs. Farleyhoz fordult:
− Megengedi, hogy becsöngessem az inast?

− Természetesen, M. Poirot.

Holmes megjelent.

− Csöngetett, asszonyom?

Mrs. Farley Poirot-ra mutatott. Holmes udvariasan a nyomozó felé fordult: − Igen, uram?

− Holmes, milyen utasítást kapott arra a csütörtök estére, amikor engem vártak?

Holmes a torkát köszörülte, majd így szólt:

− Vacsora után Mr. Cornworthy azt mondta, hogy Mr. Farley fél tízre vár egy bizonyos Mr. Hercule Poirot-t. Ellenőriznem kellett az illető nevét, és azonosítanom az átnyújtott levél alapján. Ezután fel kellett kísérnem Mr. Cornworthy szobájába.

− Azt is mondták, hogy kopogtasson?

Az inas arcán kelletlen kifejezés suhant át.

− Ez is Mr. Farley parancsai közé tartozott. Látogató − azazhogy hivatalos látogató esetén − mindig kopogtatnom kellett − fűzte hozzá.

− Ah, ez zavarba hozott! Egyéb, rám vonatkozó utasításokat is kapott?

− Nem, uram. Mr. Cornworthy azután, hogy elmondta, amit most önnek megismételtem, elment hazulról.

− Hány órakor?

− Kilenc előtt tíz perccel, uram.

− Utána látta még Mr. Farleyt?

− Igen, uram, szokás szerint este kilenckor vittem neki egy pohár forró vizet.

− A saját szobájában volt akkor, vagy a titkárában?

− A sajátjában, uram.

− Abban a szobában semmi szokatlant nem vett észre?

− Szokatlant? Nem, uram.

− Hol volt akkor Mrs. Farley és Miss Farley?

− Színházba mentek, uram.

− Köszönöm, Holmes, ennyit akartam tudni.

Holmes meghajolt és kiment. Poirot a milliomos özvegyéhez fordult.

− Még egy kérdés, Mrs. Farley. Jól látott a férje?

− Nem. Szemüveg nélkül nem.

− Erősen rövidlátó volt?

− Igen, szemüveg nélkül majdhogynem tehetetlen volt.

− Több szemüvege is volt?

− Igen.

− Ah − mondta Poirot. Hátradőlt. − Azt hiszem, ezzel befejeztük az ügyet…

Halálos csend támadt. Mindenki a kis emberre meredt, aki elégedetten simogatta bajuszát. A felügyelő meghökkent, dr. Stillingfleet a homlokát ráncolta, Cornworthy értetlenül bámult, Mrs. Farley arca kifejezéstelen volt, Joanna Farley élénk érdeklődést mutatott.

A csendet Mrs. Farley törte meg.

− Nem értem, M. Poirot − bosszankodott. − Az álom…

− Igen − mondta Poirot −, az *álom* nagyon fontos.

Mrs. Farley megborzongott:

− Eddig sosem hittem semmi természetfelettiben… de most… hogy minden éjjel előre megálmodja…

− Rendkívüli − mondta Stillingfleet. − Egészen rendkívüli! Ha nem te mondanád, öregem, és ha nem magától a hullától származna… − restelkedve köhintett, és ismét felöltötte hivatalos modorát. − Elnézést, Mrs. Farley. Ha nem Mr. Farley maga mondta volna el…

− Pontosan − szólt Poirot. Félig hunyt szeme most hirtelen tágra nyílt és nagyon zölden villogott. − Ha *Benedict Farley* nem mondta volna el nekem…

Pillanatnyi szünetet tartott, végignézett az értetlen arcokon.

− Tudják, azon az estén történt egy s más, amit képtelen voltam megmagyarázni. Az első: miért volt olyan fontos, hogy azt a levelet magammal hozzam?

− Az azonosítás miatt − vélte Cornworthy.

− Nem, nem, kedves fiam. Ez igazán nevetséges ötlet. Nyomósabb okának kell lennie. Mert Mr. Farley nemcsak látni akarta a levelet, hanem határozottan követelte, hogy nála

hagyjam. Mi több, meg sem semmisítette! Ma délután megtalálták a papírjai között. *Miért tartotta meg?*

Joanna Farley szólalt meg: − Azt akarta, hogy ha bármi történik vele, mások is tudjanak erről a különös álomról.

Poirot elismerően bólintott.

− Mademoiselle okos. Ez lehet az oka − az egyetlen oka − annak, hogy a levelet megtartotta. Mr. Farley halála után el kell mondani ennek a különös álomnak a történetét! Ez az álom nagyon fontos. Az álom, Mademoiselle, *alapvető* fontosságú!

Most áttérek a második pontra. Meghallgatom Mr. Farleyt, s utána megkérem, hogy mutassa meg az íróasztalt és a pisztolyt. Úgy tesz, mintha meg akarná mutatni, majd hirtelen visszautasítja. Miért utasította vissza?

Ezúttal senki sem válaszolt.

− Másképp teszem fel a kérdést. *Mi volt a szomszéd szobában, amit Mr. Farley nem akart megmutatni?*

Elhúzódó csend.

− Igen − mondta Poirot −, nehéz erre válaszolni. Mégis: volt valami ok, valami nyomós ok arra, hogy Mr. Farley a titkára szobájában fogadott, és kerek perec megtagadta, hogy a saját szobájába vigyen. *Volt valami abban a szobában, amit nem engedhetett meg, hogy meglássam.*

És most rátérek a harmadik megmagyarázhatatlan dologra. Amikor kifelé mentem, Mr. Farley elkérte tőlem a hozzám írott levelét. Véletlenül a mosónőm bocsánatkérő levelét nyújtottam át. Rápillantott, és maga mellé tette. Mielőtt távoztam volna, észrevettem a tévedésem − és helyrehoztam. Kimentem a házból, és bevallom, tökéletesen tanácstalan voltam! Az egész ügy és különösen ez az utolsó incidens teljesen megmagyarázhatatlannak tűnt.

Végignézett az arcokon.

− Maguk nem értik?

− Igazán nem értem, hogy jön ide a mosónőd − mondta Stillingfleet.

− A mosónőm − válaszolt Poirot − nagyon fontos tényező. Ez a szerencsétlen nőszemély, aki tönkreteszi a gallérjaimat, életében először hasznos szolgálatot tett. Bizonyára értik, hiszen annyira szembeszökő. Mr. Farley a levélre pillantott, *egyetlen pillantás* elárulta volna, hogy ez nem az a levél − mégsem vett észre semmit. Miért? *Mert nem látta tisztán*!

Barnett felügyelő élesen kérdezte: − Nem volt rajta szemüveg?

Hercule Poirot mosolygott. − De igen. Rajta volt. Épp ettől olyan érdekes.

Poirot előrehajolt.

− Mr. Farley álma nagyon fontos volt. Tudják, azt álmodta, hogy öngyilkos lett. És egy kicsit később valóban öngyilkosságot követett el. Azazhogy egyedül volt egy szobában, ott leltek rá, mellette a pisztoly, és amikor a lövés eldördült, senki sem járt abban a szobában. Tehát ez mit jelent? Kétségtelenül azt jelenti, hogy öngyilkosságnak *kellett* lennie!

− Igaz − mondta Stillingfleet.

Hercule Poirot a fejét rázta.

− Ellenkezőleg. Gyilkosság volt. Szokatlan és nagyon okosan kitervelt gyilkosság.

Ismét előrehajolt, az asztalra koppintott, zöld szeme csak úgy csillogott.

− Akkor este Mr. Farley miért nem engedett a saját szobájába? Mi volt ott, amit nem volt szabad látnom? Azt hiszem, barátaim, hogy ott − maga Benedict Farley volt!

A kifejezéstelen arcokra mosolygott.

− Igen, igen, nem megalapozatlanul beszélek. Mert az a Mr. Farley, akivel én beszéltem, miért nem fedezte fel a különbséget a két, egymásra egyáltalán nem hasonlító levél között? Azért, *mes amis,* mert normális látású férfi volt, aki nagyon erős szemüveget tett fel. Ilyen szemüveggel a normális látású ember nem lát semmit. Így van, doktor?

− Természetesen így − mormolta Stillingfleet.

− Beszélgetés közben miért támadt az az érzésem, hogy szélhámossal csevegek, szerepet játszó színésszel? Gondolják végig a helyzetet. A homályos szobát, a zöld ernyős lámpát, amelynek vakító fénye mögött ott ül a székben egy alak. Mit láttam én: a híres színes köpenyt, a horgas orrot − az illető tudta, hogy kell ilyet gyurmából csinálni −, a fehér hajat, a vastag szemüveg mögé bújt szempárt. Mi a bizonyíték arra, hogy Mr. Farley valóban álmodott? A történet, amit nekem bemesélt, és *Mrs. Farley* tanúságtétele. Mi a bizonyíték arra, hogy Benedict Farley pisztolyt tartott az íróasztalában? Megint csak a nekem leadott történet és Mrs. Farley szava. Ezt a csalást ketten vitték végbe: Mrs. Farley és Hugo Cornworthy. Ő írta nekem a levelet, ő adott az inasnak utasításokat, tüntetően elvonult moziba, de saját kulcsával ismét bejött, a szobájába ment, kikészítette magát, és eljátszotta Benedict Farley szerepét.

És elérkezünk ahhoz a délutánhoz. Itt az alkalom, amire Mr. Cornworthy várt. Két tanú ül odakint az előtérben; megesküsznek rá, hogy senki se ment be és senki se jött ki azon az ajtón. Cornworthy vár, amíg néhány különlegesen zajos teherautó közeledik. Akkor kihajol az ablakon, és a szomszéd szoba íróasztaláról elcsent nürnbergi ollós fogóval egy tárgyat tart a szomszéd szoba ablakához. Benedict Farley az ablakhoz jön. Cornworthy visszahúzza a fogót, és miközben Farley kihajol és a teherautók odalent dübörögnek: Cornworthy lelövi. Jusson eszükbe, hogy szemben egy tűzfal van, a bűnténynek tehát nincs tanúja. Cornworthy több mint fél órát vár, utána összeszed néhány papírt, közé rejti a fogót és a pisztolyt, az előtérbe, majd a szomszéd szobába megy. A fogót visszateszi az asztalra, a pisztolyra rászorítja a halott ujjait, ezután kirohan, és közli Mr. Farley „öngyilkosságának” hírét.

Úgy intézi, hogy megtalálják a nekem címzett levelet, és hogy én előjöjjek a történetemmel, a történettel, amelyet Mr. Farley saját szájából hallottam különös „álmáról” − a furcsa kényszerről, ami arra ösztönzi, hogy megölje magát. Néhány hiszékeny ember még vitatja a hipnózis elméletét − de végső

soron kétséget kizáróan megállapítják, hogy a pisztolyt tartó kéz Benedict Farley keze volt.

Hercule Poirot tekintete az özvegy ajkára tévedt − elégedetten nyugtázta, milyen kétségbeesett, milyen hamuszürke, mennyire retteg…

− És idővel elérkezett volna a happy end. Negyedmillió font és két szív, mely egyként dobog…

John Stillingfleet doktor és Hercule Poirot együtt bandukolt a Northway House oldalán. Tőlük jobbra a gyárépület fala magaslott. Balra fölöttük Benedict Farley és Hugo Cornworthy szobáinak ablaka. Hercule Poirot megtorpant, lehajolt, és egy kis tárgyat emelt fel − egy fekete plüssmacskát.

− *Voilá* − mondta. − Ezt tartotta Cornworthy a fogóval Farley ablaka elé. Emlékszel, hogy utálta gazdája a macskákat? Persze hogy az ablakhoz sietett.

− De Cornworthy mi a csudának nem szedte fel azután, hogy ledobta?

− Hogyan tehette volna? Határozottan gyanúba keveredik! Végül is mit gondolt volna bárki, aki ezt a tárgyat megtalálja: hogy egy gyerek kószált erre, és elvesztette.

− Igen − sóhajtott Stillingfleet. − Mindennapi ember valószínűleg ezt gondolta volna. De nem a jó öreg Hercule! Tudod-e, vén csataló, hogy az utolsó pillanatig azt hittem, valami fellengzős, pszichológiai „sugallt” gyilkosság elméletével állsz elő? Fogadni mernék, hogy ezek ketten is azt hitték. Szép kis alakok. Úristen, hogy felpattant a nő! Cornworthy még megúszhatta volna, ha a nő nem esik hisztériába, és nem próbálja a tíz körmével felszántani az ábrázatodat. Alig bírtam leszedni rólad.

Kicsit hallgatott, majd így szólt:

− A lány tetszik nekem. Karakán és eszes. Gondolod, hogy szerencsevadásznak tartanának, ha próbálkoznék nála?…

− Lekéstél, barátom. Már van valakije. Apja halálával megnyílt az útja a boldogság felé.

− Mindent összevetve neki aztán igazán lett volna rá oka, hogy kellemetlen apját eltegye láb alól.

− Az indok és a lehetőség nem elég. Bűnöző hajlamúnak kell lenni.

− Azon töprengek, hogy te elkövetsz-e valaha bűntényt? − mondta Stillingfleet. − Mibe, hogy megúsznád. Ami azt illeti, neked *túlságosan* is könnyű lenne − ezért határozottan sportszerűtlen.

− Így beszél egy igazi angol − mondta Poirot.

Greenshaw Bolondvára

I.

Két férfi kerülte meg az élő sövényt.

− Hát itt van − mondta Raymond West. − Ez az.

Horace Bindler mély, elismerő lélegzetet vett.

− Szent ég − kiáltotta −, milyen csodálatos! − Elragadtatásában hangja magasra csapott, majd áhítattal suttogta: − Hihetetlen. Nem e világi! A legjobb korabeli darab.

− Gondoltam, hogy tetszeni fog − mondta elégedetten Raymond West.

− Tetszeni? Úristen! − Horace alig bírt megszólalni. Lekapta fényképezőgépét, és ügyködni kezdett. − Ez lesz gyűjteményem egyik dísze − jelentette ki boldogan. − Azt hiszem, az efféle szörnyűségek gyűjtése igen szórakoztató. Az ötlet két évvel ezelőtt, a fürdőkádban támadt bennem. Legutóbbi valódi „kapásom” a genuai Campo Santo temető volt, de azt hiszem, ez itt felülmúlja. Minek nevezik?

− Halvány fogalmam sincs.

− Feltételezem, hogy elnevezték valaminek?

− Valószínűleg. De tény az, hogy errefelé Greenshaw Bolondvárának hívják.

− Greenshaw volt az, aki építtette?

− Igen. Az ezernyolcszázhatvanas-hetvenes években vagy akörül. Annak idején övé volt a helyi sikertörténet. A mezítlábas kisfiú, aki káprázatos vagyonra tett szert. A helyiek véleménye megoszlik afelől, hogy miért emeltette ezt a házat: gazdagsága fitogtatására, vagy azért, hogy a hitelezőinek imponáljon. Ha az utóbbi okból − nem járt sok sikerrel. Egészen vagy majdnem teljesen csődbe ment. Innen a név: Greenshaw Bolondvára.

Horace elkattintotta gépét. − Megvan − mondta elégedetten. − Juttasd eszembe, hogy megmutassam neked gyűjteményem 310. számú darabját. Valóban hihetetlen, olasz stílusú márvány

kandallópárkány. − A házat nézte: − Fel nem bírom fogni, hogy ötölte ki ezt a szörnyűséget Mr. Greenshaw.

− Bizonyos szempontból eléggé kézenfekvő − mondta Raymond. − Meglátogatta a Loire menti kastélyokat; látod azokat a tornyokat? És azután, eléggé sajnálatra méltó módon, Keleten járt. Tévedhetetlenül felismerhető a Tádzs Mahal befolyása. Nekem tetszik a mór stílusú szárny és a velencei palotára emlékeztető rész.

− Hogy a csudába jutott olyan építészhez, aki ezeket az ötleteket kivitelezte?

Raymond vállat vont.

− Azt hiszem, minden nehézség nélkül. Az építésznek feltehetően élete végéig volt mit aprítania a tejbe, míg szegény öreg Greenshaw végül csődbe jutott.

− Megnézhetnénk a másik oldalról is? − kérdezte Horace. − Vagy birtokháborítást követünk el?

− Azt − mondta Raymond −, de nem hiszem, hogy baj lenne belőle.

West befordult a ház oldalán, és Horace követte.

− De kicsoda él itt? Árvák vagy turisták? Iskola nem lehet. Se játszóteret, se élénk mozgást nem látok.

− Az egyik leszármazottja még itt él − szólt vissza a válla fölött Raymond. − Maga a ház nem esett áldozatul. Az öreg Greenshaw fia örökölte. Zsugori volt, és itt élt, meghúzódva a ház egyik sarkában. Soha egyetlen pennyt sem költött. Valószínűleg nem is volt mit költenie. Az ő lánya él most itt. Idős hölgy… nagyon bogaras.

Mesélés közben Raymond gratulált magának: jól kifundálta, hogy a Greenshaw-ház bemutatásával szórakoztassa vendégét. Ezek az irodalmi kritikusok mindig sóhajtoznak, hogy mennyire vágynak egy vidéki hétvége után, és amikor ott vannak, halálra unják magukat. Holnap szórakoztathatja a vasárnapi lapokkal, mára meg − gratulált magának Raymond West − kitalálta ezt a házat, amelynek képével Horace Bindler gazdagíthatja híres gyűjteményét.

Befordulva elhanyagolt pázsitra értek. Egyik sarkában nagy, mesterséges sziklakert s a föléje hajló alak láttán Horace lelkesen megragadta Raymond karját.

− Barátom! − kiáltott −, látod, milyen ruhát visel? Ágas-bogas mintájú kartont. Épp olyat, mint egy szobalány… amikor még léteztek szobalányok. Egyik legkedvesebb emlékem: kisfiúkoromban vidéki házban tartózkodtam, ahol reggel valódi szobalány keltett ropogós kartonruhában és főkötőben. Igen, fiacskám, valódi főkötőben. Szalagos muszlinban. Nem, lehet, hogy tévedek, és a felszolgáló szobalány viselt szalagot. Akárhogy is, aki engem keltett, valódi szobalány volt, forró vizet hozott, óriási rézkannában. Milyen izgalmas napunk van!

A kartonruhás alak felegyenesedett, ásólapátkával a kezében feléjük fordult. Meglehetősen ijesztő figura volt. Bozontos szürke haja a válláig lógott, fején olyan szalmakalap, amilyet a lovak fején látni Olaszországban. A színes kartonruha majdnem a bokájáig ért. Szélmarta, nem túl tiszta arcából ravasz szempár mérte végig őket.

− Miss Greenshaw, elnézést kell kérnem a birtokháborításért − mondta a felé közelgő Raymond West −, de vendégem, Mr. Horace Bindler…

Horace meghajolt, és levette kalapját.

− …szenvedélyesen érdeklődik a… öööö… történelmi régiségek és… öööö… szép épületek iránt.

Raymond West a jól ismert szerző magabiztosságával beszélt (tudta magáról, hogy híres ember, és hogy oda is bemerészkedhet, ahová mások nem).

Miss Greenshaw a háta mögött terpeszkedő épületre nézett.

− Valóban szép ház − ismerte el. − Nagyapám építtette, persze mielőtt még megszülettem volna. Állítólag azt mondogatta: a helybélieket akarta elkápráztatni.

− Merem állítani, hogy sikerült, asszonyom − jelentette ki Horace Bindler.

− Mr. Bindler jól ismert irodalmi kritikus − mondta Raymond West.

Miss Greenshaw szemmel láthatóan nem tartotta nagy tiszteletben az irodalmi kritikusokat. Egyáltalán nem rendült meg.

− Nagyapám géniusza emlékművének tartom − mondta a házról Miss Greenshaw. − Ostoba népek nemegyszer jönnek ide, és minduntalan megkérdezik, hogy miért nem adom el, és miért nem megyek bérlakásba. Mihez kezdenék egy lakásban? Ez az otthonom, itt élek. Mindig is itt éltem. − Elmerengett a múlton. − Hárman voltunk testvérek. Laura egy káplánhoz ment feleségül. Papa egy fillért sem adott neki, mondván: a papok érjék be a lelki gazdagsággal. Laura szülés közben meghalt. A csecsemő is meghalt. Nettie megszökött a lovásszal. Papa természetesen kitagadta. Jóképű fickó volt az a Harry Fletcher, de nagy semmirekellő. Nem hiszem, hogy Nettie boldog volt mellette. Különben is, hamarosan meghalt. Van egy fiuk. Néha ír nekem, de persze ő nem Greenshaw. Én vagyok az utolsó Greenshaw. − Büszkén kihúzta magát, és megigazította a kajlán ülő szalmakalapot. Majd megfordulva élesen kérdezte:

− Mi van már megint, Mrs. Cresswell?

A házból közeledő alak groteszk ellentéte volt Miss Greenshaw-nak. Mrs. Cresswell kékkel bemosott ősz haja gondosan fürtökbe volt göndörítve. Feje olyan volt, mintha francia márkinőt akarna alakítani egy jelmezbálon. A középkorú nő testét olyan ruha fedte, amely suhogó fekete selymet akart volna mutatni, de tulajdonképpen fényes fekete műszál volt. Nem volt nagydarab, de keble jól fejlett és pompás. Hangja meglepően mély. Rendkívül választékos kiejtéssel beszélt, csak egyes nehezebb szavaknál merülhetett fel a gyanú, hogy alsóbb néposztályból származik.

− A hal, asszonyom − mondta Mrs. Cresswell −, a tőkehalszelet. Nem jött *meg.* Alfredet kértem meg, hogy menjen le érte, de nem hajlandó.

Miss Greenshaw váratlanul elnevette magát.

− Nem hajlandó?

− Asszonyom, Alfred nagyon szófogadatlan.

Miss Greenshaw két piszkos ujját szájához emelve fülsiketítő füttyöt hallatott, és ugyanakkor nagyot kiáltott:

− Alfred! Alfred, gyere ide!

A ház mögül fiatalember jött elő, kezében ásóval. Arca merész, jóképű, és ahogy közelebb jött, félreérthetetlenül rosszindulatú pillantást vetett Mrs. Cresswellre.

− Hívott, kisasszony?

− Igen, Alfred. Hallom, hogy nem vagy hajlandó lemenni halért. Nincs kedved hozzá?

Alfred mogorva hangon szólt.

− Ha maga akarja, kisasszony, megyek. Csak szólnia kell.

− Én akarom. Vacsorára akarom.

− Rendben, kisasszony, azonnal indulok.

Szemtelen pillantást vetett Mrs. Cresswellre, aki elpirult és halkan mormolta:

− Igazán elviselhetetlen!

− Most, hogy jobban meggondolom, éppen két idegen látogatóra van szükségünk, nem igaz, Mrs. Cresswell?

Mrs. Cresswell zavartan nézett.

− Elnézést, asszonyom…

− Tudja, mihez − bólogatott Miss Greenshaw. − A végrendelet kedvezményezettje nem tanúskodhat. Igaz? − fordult Raymond Westhez.

− Így van − válaszolta Raymond.

− Én is ismerem ennyire a jogot − mondta Miss Greenshaw −, és maguk ketten tekintélyes férfiak.

A gazgyűjtő kosárba dobta a kis ásót.

− Lennének szívesek velem jönni a könyvtárba?

− Örömmel − mondta elragadtatva Horace.

Az üvegajtón át tágas társalgóba vezette őket (festése sárga és arany, falain kifakult brokáttapéta, a bútorok védőhuzattal letakarva), majd egy hatalmas, homályos hallon át, fel a lépcsőn és be egy első emeleti szobába.

− Nagyapám könyvtára − közölte Miss Greenshaw.

Horace kéjes örömmel nézett körül. Megítélése szerint a szoba tele volt förtelmekkel. Szfinxfejek a bútorok legváratlanabb sarkain; óriási bronzszobor, amely vélhetőleg középkori szerelmespárt ábrázol; ormótlan, klasszikus motívumokkal ékes bronz állóóra − égett a vágytól, hogy lefényképezhesse.

− Sok szép könyv van itt − mondta Miss Greenshaw.

Raymond a könyveket nézegette. Már az első, felületes pillantással megállapíthatta, hogy egyetlen igazán érdekes könyv sincs, de olyan sem, amit valaha is kézbe vettek. Csupa díszkötéses sorozat, klasszikusok, amiket kilencven évvel ezelőtt egy úriember könyvtárának feltöltéséhez rendeltek. Akadt néhány idejétmúlt regény is, de azokon sem látszott, hogy belenéztek volna.

Miss Greenshaw a terjedelmes íróasztal fiókjaiban matatott. Végül előhúzott egy pergameniratot.

− A végrendeletem − magyarázta. − Azt mondják, valakire rá kell hagyni a vagyont. Ha nem végrendelkezem, annak a lókötőnek a fia kapná meg. Jóképű fickó volt az a Harry Fletcher, de akkora szélhámos, hogy na! Nem látom be, miért kellene az ő fiának örökölnie ezt a házat. Nem − folytatta, mintha egy néma szembeszegülésre válaszolna −, döntöttem! Cresswellre hagyom.

− A házvezetőnőre?

− Igen, megmagyaráztam neki. Ráhagyok mindent, amim van, és akkor nem kell bért fizetnem. Nagymértékben csökkenti a mostani kiadásaimat, és helyhez köti. Így nem fog hirtelen felmondani és bármely percben kisétálni. Nagyon affektált meg minden, nem igaz? Pedig az apja igencsak szerény kis vízvezeték-szerelő volt. Nincs mire felvágnia.

Kigöngyölítette a pergament. Tollat ragadott, a tintatartóba mártotta, és aláírta: Katherine Dorothy Greenshaw.

− Így. Látták, hogy aláírtam, és most maguk ketten is aláírják, és ezzel törvényessé válik.

Raymond Westnek nyújtotta a tollat. Amaz egy pillanatig habozott, megmagyarázhatatlan ellenérzés támadt benne. Majd gyorsan odafirkálta jól ismert aláírását (reggeli postája legalább hat autogramkérő levelet tartalmazott).

Horace átvette a tollat, és odabiggyesztette a maga parányi aláírását.

− Ezzel kész − mondta Miss Greenshaw.

A könyvszekrényhez ment, egy pillanatig bizonytalanul nézett, majd kinyitotta az üvegajtót, kivett egy könyvet, és belecsúsztatta az összehajtogatott iratot.

− Megvannak a magam titkos dugihelyei − mondta.

− *Lady Audley titka* − jegyezte meg Raymond West, megpillantva a könyv címlapját.

Miss Greenshaw ismét felvihogott.

− Annak idején bestseller volt − jegyezte meg. − Nem úgy, mint a maga könyvei, mi?

Barátságosan oldalba bökte Raymondot. A férfit meglepte, hogy a hölgy egyáltalán tudja, hogy ő író. Jóllehet Raymond West jól csengő név volt az irodalomban, bestsellerírónak aligha volt nevezhető. Élete delén járva kicsit visszafogottabban ugyan, de könyvei még mindig az élet komorabb oldalával foglalkoztak.

Horace izgalomtól fojtott hangon kérdezte: − Lefényképezhetem ezt az órát?

− Természetesen − mondta Miss Greenshaw. − Azt hiszem, a párizsi világkiállításról származik.

− Nagyon valószínű − mondta Horace, és lefényképezte.

− Nagyapám halála óta nemigen használjuk ezt a szobát − közölte Miss Greenshaw. − Ez az íróasztal tele van az ő régi naplóival. Azt hiszem, érdekesek. Én nem látok elég jól ahhoz, hogy elolvassam. Szeretném kiadatni, de, gondolom igen sok szerkesztői munkát igényelne.

− Felfogadhat valakit, aki elvégzi − mondta Raymond West.

− Valóban? Jó ötlet. Gondolkozom rajta.

Raymond West az órájára pillantott.

− Nem élhetünk vissza a kedvességével − mondta.

− Örülök, hogy felkerestek − válaszolta kedvesen Miss Greenshaw. − Amikor megkerülték a házat, azt hittem, rendőr jön.

− Miért rendőr? − érdeklődött Horace, aki mindig szívesen tett fel kérdéseket.

Miss Greenshaw válasza váratlan volt:

− Ha akarod tudni, hányat ütött az óra, kérdezz egy rendőrt − idézte trillázva a Viktória korabeli humor gyöngyszemét, és hahotázva oldalba bökte Horace-t.

− Csodás délután volt − szögezte le hazafelé menet Horace. − Abban a házban igazán minden megvan. Az egyetlen, ami hiányzik: a holttest a könyvtárszobában. Tudod, ezek a régi krimik a könyvtárszobában fekvő hulláról… biztos vagyok benne, hogy a szerzők épp ilyen könyvtárra gondoltak.

− Ha gyilkosságról akarsz csevegni − mondta Raymond −, Jane nénémmel kell beszélgetned.

− Jane nénéddel? Miss Marple-ra gondolsz? − kérdezte Horace.

Előző este ismerkedett meg a bájos, idős hölggyel, akiről úgy vélte: a lehető legtávolabb áll bármiféle gyilkosságtól.

− Igen − válaszolta Raymond −, gyilkosság a specialitása.

− Jaj, milyen izgalmas! Valójában hogy érted?

− Úgy értem, hogy van, aki elköveti, van, aki belekeveredik, és van, aki rájön a nyitjára. Jane néném a harmadik kategóriába tartozik.

− Viccelsz?

− Egyáltalán nem. Tanúm rá a Scotland Yard volt főnöke, több rendőr-főfelügyelő és jó néhány nyomozó.

Horace boldogan állapította meg, hogy a világ tele van csodákkal. Teázásnál elmesélte a délután történteket. Hallgatói: Joan West (Raymond felesége), Lou Oxley (Joan unokahúga) és Miss Marple voltak, akiknek részletesen beszámolt Miss Greenshaw minden szaváról.

− De azt hiszem, hogy az egészben van valami vészjósló. Az a grófnőszerű teremtés, a házvezetőnő talán arzént tesz a teáskannába, most, hogy tudja, úrnője végrendeletének ő a kedvezményezettje.

− Mondd csak, Jane néni − kérdezte Raymond −, lesz gyilkosság vagy sem? Te mit gondolsz?

− Azt gondolom − tekerte fel kötésének fonalát szigorú arccal Miss Marple −, hogy nem kellene ezekkel az ügyekkel tréfálkoznod. Az arzén, persze, valódi lehetőség. Oly könnyű hozzájutni. Feltehetően már ott is van a kerti szerszámoskamrában, gyomirtó alakjában.

− De igazán, drágám − mondta szeretettel Joan West. − Nem volna túlságosan szembeszökő?

− Nagyon szép és jó, hogy végrendeletet csinál − mondta Raymond −, de azt hiszem, hogy szegény öreglánynak nincs más vagyona, mint az a bolondvár, az meg kinek kell?

− Talán egy filmvállalatnak, egy szállodának vagy egy intézetnek − vélte Horace.

− Fillérekért akarnak majd hozzájutni − szólt Raymond, de Miss Marple a fejét rázta.

− Nem értek egyet veled, kedves Raymond. Már ami a pénzt illeti. A nagyapa nyilvánvalóan az a fajta volt, akinél a pénz könnyen jön, de könnyen el is megy. Lehet, hogy anyagilag megrendült, de aligha mehetett csődbe, mert akkor a fia nem tarthatta volna meg a házat. Na már most a fiú, mint az oly gyakran előfordul, apjától erősen elütő jellem volt. Zsugori. Az a fajta, aki gondosan félretesz minden pennyt. Merem állítani, hogy élete során szép kis összeget gyűjtött. Ez a Miss Greenshaw, úgy látszik, rá hasonlít, ő se szeret pénzt kiadni. Igen, nagyon valószínűnek tartom, hogy tetemes összeget rakott félre.

− Ez esetben − mondta Joan West − azon töprengek: mit szólna Louhoz?

Loura néztek − hallgatagon ült a kandalló előtt.

Lou volt Joan West unokahúga. Házassága nemrég − ahogy ő maga mondta − pléhre csúszott, és ő ott maradt két kisgyerekkel és a megélhetéshez alig elegendő pénzzel.

− Azt gondoltam − mondta Joan −, ha ez a Miss Greenshaw valóban azt akarja, hogy valaki elolvassa és kiadásra készítse elő azokat a naplókat…

− Nem rossz ötlet − vélte Raymond.

Lou halkan megszólalt:

− Meg tudnám csinálni, és még élvezném is.

− Írok neki − szólt Raymond.

− Azon töprengek − mondta elgondolkozva Miss Marple −, vajon mit értett az öreg hölgy azon a megjegyzésen a rendőrről?

− Ó, csak viccelődött.

− Engem − mondta hevesen bólintva Miss Marple − erősen emlékeztet Mr. Naysmithre.

− Ki volt az a Mr. Naysmith? − kérdezte kíváncsian Raymond.

− Méhész volt, és igen ügyesen fejtette meg a vasárnapi újságok rejtvényeit. És a mulatság kedvéért szeretett másnak látszani, mint ami. De ebből néha kellemetlensége támadt.

Egy pillanatig mindenki hallgatott, Mr. Naysmitht mérlegelték, de minthogy semmilyen hasonlatosságot nem véltek közte és Miss Greenshaw között felfedezni, az az érzésük támadt, hogy a drága Jane néni gondolkodásában kezdenek már mutatkozni az öregedés jelei.

II.

Horace Bindler újabb szörnyszülöttek lencsevégre kapása nélkül tért vissza Londonba, Raymond West pedig levelet írt Miss Greenshaw-nak. Tudatta, hogy ismer egy bizonyos Mrs. Louisa Oxleyt, akit melegen ajánl a naplók feldolgozására. Néhány nap múlva megjött az öreges, szarkalábas betűkkel, kézzel írott levél, amelyben Miss Greenshaw közölte: szívesen

fogadja Mrs. Oxley felajánlkozását, kéri, hogy minél hamarabb keresse fel.

Lou felkereste. Magas tiszteletdíjban állapodtak meg, és másnap már dolgozni is kezdett.

− Rettentő hálás vagyok neked − mondta Raymondnak. − Minden nagyon prímán megy majd. Iskolába viszem a gyerekeket, onnan elmegyek a Greenshaw-házba, és hazafelé menet felszedem őket. Milyen fantasztikus az az egész környezet! Ha nem a saját szememmel látom, el se hiszem, hogy ilyen öreg hölgy létezik.

Az első munkanap után hazatérve beszámolt a történtekről.

− A házvezetőnőt alig láttam. Fél tizenkettőkor kávét és aprósüteményt hozott, szigorúan összeszorított szájjal; alig szólt hozzám. Azt hiszem, nagyon rossz néven veszi, hogy alkalmaztak. Érzésem szerint állandó harc folyik közte és a kertész között. Alfred helybéli, meglehetősen lusta − ő meg a házvezetőnő nem is állnak szóba egymással. Miss Greenshaw az ő fellengzős modorában kijelentette: − A házbéli személyzet és a kertészek között emberemlékezet óta harc dúl. Nagyapám korában is így volt. A kertben három férfi és egy fiú dolgozott, a házban nyolctagú személyzet, és folyton acsarkodtak egymásra.

Másnap Lou újabb hírrel jött.

− Képzeljétek − mondta −, nekem kellett az unokaöcsöt telefonon felhívni.

− Miss Greenshaw unokaöccsét?

− Igen. Színész egy vándortársulatnál, amely a nyári évadot Boreham on Sea-ben tölti. Felhívtam a színházat, üzenetet hagytam, hogy holnap idevárják ebédre. Muris ügy. Az öreglány nem akarta, hogy a házvezetőnő értesüljön róla. Azt hiszem, Mrs. Cresswell valamivel felbosszantotta.

− Holnap következik e borzongató sorozat folytatása − mormolta Raymond.

− Éppolyan, mint egy szappanopera, nem igaz? Kibékülés az unokaöccsel, a vér nem válik vízzé, újabb végrendelet készül, és megsemmisítik a régit.

− Jane néni, nagyon elkomorodtál.

− Tényleg, drágám? Nem hallottál továbbiakat arról a rendőrről?

Lou meghökkent. − Miféle rendőrről?

− Az a megjegyzés jelentett valamit.

Lou másnap vidáman érkezett új munkahelyére. Belépett a nyitott bejárati ajtón − a ház minden ajtaja-ablaka tárva-nyitva állt. Miss Greenshaw szemmel láthatóan nem félt a tolvajoktól, és valószínűleg igaza volt: a legtöbb darab több tonnát nyomott, piaci értékük nulla.

A felhajtón Lou elhaladt Alfred mellett. Amikor megpillantotta, a fiú a fának dőlve cigarettázott, de amint észrevette Lout, seprűt ragadott, és szorgosan söprögetni kezdte a lehullott leveleket. Lusta fiatalember, gondolta Lou, de jóképű. Vonásai emlékeztetnek valakire. Az emeleti könyvtárba menet átszelte a tágas hallt, és felpillantott Nathaniel Greenshaw portréjára. A kandallópárkány fölött lógó kép a prosperitás csúcspontján ábrázolta; terjedelmes karosszékben hátradőlve, nagy szemű arany óralánccal domború hasán. A hasról az arcra vándorló tekintet megállapította: az erős toka, a bozontos szemöldök és a dús fekete bajusz elrejtette, hogy sok évvel korábban jóképű fiatalember lehetett. Egy kicsit talán Alfredre hasonlíthatott…

Bement a könyvtárszobába, becsukta maga mögött az ajtót, elővette az írógépet, és az asztal oldalsó fiókjaiból kiszedte a naplókat. A nyitott ablakon át megpillantotta Miss Greenshaw-t, aki barnásfekete mintás kartonruhában a sziklakert fölé hajolva gyomlált. A két esős nap jótékony hatással volt a gyomokra.

Lou, a városban felnőtt nő elhatározta: ha valaha kertje lesz, kézi gyomlálást igénylő sziklakertet soha nem fog telepíteni. Ezután munkához látott.

Mrs. Cresswell fél tizenkettőkor jelent meg a kávéval, és nyilvánvalóan nagyon rossz hangulatban volt. Az asztalra csapta a tálcát, és a mindenséghez fohászkodott.

− Vendéget hív ebédre − és a házban nincs semmi! Szeretném tudni, mihez kezdjek. Alfrednek se híre, se hamva.

− Jövet láttam, hogy a feljárón söpröget.

− Meghiszem azt! Kellemes, nem megerőltető munka.

Mrs. Cresswell kiviharzott, és becsapta maga mögött az ajtót. Lou magában somolygott. Vajon milyen lesz az az „unokaöcs”…

Megitta a kávét, és újból munkához látott. Annyira belemerült, hogy észre sem vette, milyen gyorsan múlik az idő. Nathaniel Greenshaw, amikor naplót kezdett írni, átadta magát az őszinteség örömének. Lou a szomszéd városban lakó bártündér bájainak ecsetelésekor rájött, hogy bizony alapos szerkesztési munkára lesz szükség.

Töprengéséből a kertből felhangzó sikoly riasztotta fel. Fölugrott, és a nyitott ablakhoz rohant. Miss Greenshaw a sziklakerttől a ház felé tántorgott. Két kezét mellére szorította, a keze közül tollas nyílvessző állt ki.

Feje a kajla szalmakalap alatt mellére hanyatlott. Elhaló hangon szólt fel Lounak: − …lőtt… meglőtt… nyíllal… hívjon segítséget…

Lou az ajtóhoz sietett. Lenyomta a kilincset, de az ajtó nem nyílt ki. Egy-két pillanatnyi hiábavaló próbálkozás után rájött, hogy bezárták. Visszarohant az ablakhoz.

− Rám zárták az ajtót.

A Lounak háttal imbolygó Miss Greenshaw a házvezetőnő ablaka alá ért.

− Hívjon rendőrt… telefonáljon… − szólt fel neki.

Majd tántorogva, mint a részeg, eltűnt Lou szeme elől; nyilvánvalóan a földszinti szalonba ment. Lou egy perccel később zajokat hallott: széttörő porcelán hangját, súlyos zuhanását − ezután csend lett. Képzeletében felidézte a történteket. Miss Greenshaw bizonyára nekiesett a kis asztalnak, amelyen a sévres-i teáskészlet állt.

Lou kétségbeesetten dörömbölt és kiáltozott. Az ablakon kívül sem olyan futónövény, sem cső nem volt, amin lemászhatott volna.

Belefáradva a dörömbölésbe, visszatért az ablakhoz. A nappali ablakából hirtelen kibukkant a házvezetőnő feje.

− Mrs. Oxley, jöjjön és engedjen ki. Bezártak.

− Engem is.

− Jaj istenem, hát nem rémes? Telefonáltam a rendőrségre. Nem értem, hogy miért zártak be minket. Én nem hallottam, hogy ráfordítják a kulcsot. Mrs. Oxley, maga hallotta?

− Nem, semmit sem hallottam. Jaj istenem, mit csináljunk? Alfred talán meghall minket. − Lou teli tüdőből kiabált: − Alfred! Alfred!

− Valószínűleg elment ebédelni. Hány óra van?

Lou a karórájára pillantott.

− Öt perc múlva fél egy.

− Alfred ebédideje fél egy után kezdődik, de ha csak teheti, hamarabb ellóg.

− Gondolja, hogy…

Lou azt akarta kérdezni: − Gondolja, hogy meghalt? − de torkán akadt a szó.

Nem lehetett mást tenni, mint várni. Lou az ablakpárkányra ült. Örökkévalóságnak tűnt, amíg egy közönyös, sisakos rendőr alakja felbukkant a ház sarkánál. Lou kihajolt az ablakon, és a rendőr, szemét kezével árnyékolva felnézett rá. Rosszallóan kérdezte:

− Mi folyik itt?

Lou és Mrs. Cresswell egymást túlharsogva ontották magyarázatukat.

A rendőr jegyzetfüzetet és ceruzát vett elő.

− Maguk ketten felszaladtak és bezárkóztak? Szabad a nevüket?

− Nem mi, valaki más zárt be minket. Jöjjön fel, és engedjen ki.

− Mindent a maga idejében − zsörtölődött a rendőr, és eltűnt a lenti franciaablakban.

Az idő ismét végtelennek tűnt. Lou autózúgást hallott, azután (egy órának tűnt, de mindössze három perc volt) először Mrs. Cresswell, majd Lou ajtaját nyitotta ki az első rendőrnél jóval fürgébb őrmester.

− Miss Greenshaw? Mi történt vele? − kérdezte Lou elcsukló hangon.

Az őrmester a torkát köszörülte.

− Sajnálattal közlöm, asszonyom − mondta −, mint már Mrs. Cresswell-lel is tudattam, Miss Greenshaw halott.

− Megölték − mondta Mrs. Cresswell. − Ez történt − gyilkosság.

Az őrmester habozott:

− Lehet, hogy baleset volt, talán egy parasztgyerek játszadozott nyíllal és íjjal.

Újabb kocsi érkezett. Az őrmester azt mondta:

− A rendőrségi orvosszakértő lesz − és elindult lefelé.

De nem az orvos volt. Miközben Lou és Mrs. Cresswell lejött a lépcsőn, egy fiatal férfi lépett be habozva a főbejáraton, és meghökkenve körülnézett.

Megszólalt − kellemes hangja valahogy ismerősnek tűnt Lounak, lehet, hogy a rokonság révén hasonlított Miss Greenshaw hangjához. Azt kérdezte:

− Elnézést… itt lakik Miss Greenshaw?

− Szabad a nevét? − kérdezte a feléje induló őrmester.

− Fletcher − válaszolta. − Nat Fletcher. Miss Greenshaw unokaöccse vagyok.

− Igazán, uram, nos… nagyon sajnálom…

− Mi történt? − kérdezte Nat Fletcher.

− Baleset. Nagynénjét nyíllövés érte. A nyaki főütőérbe hatolt…

Mrs. Cresswell minden szokásos finomkodás nélkül hisztérikusan kitört:

− A nagynénjét megnyuvasztották, az történt. Bizony az!

III.

Welch felügyelő kicsit közelebb húzta székét az asztalhoz, tekintete a négy jelenlevőt fürkészte. Ez ugyanaznap este történt; Raymond West házában faggatta ki ismét Lou Oxleyt.

− Biztos benne, hogy pontosan ezeket a szavakat használta? Lőtt… meglőtt… nyíllal… hívjon segítséget?

Lou bólintott.

− Hány órakor?

− Egy-két pillanattal később néztem a karórámra, fél egy előtt öt perccel.

− Pontosan jár az órája?

− Megnéztem a faliórát is.

A felügyelő Raymondhoz fordult.

− Tudomásom szerint ön és egy bizonyos Mr. Horace Bindler körülbelül egy héttel ezelőtt tanúként aláírták Miss Greenshaw végrendeletét.

Raymond röviden elmesélte a Greenshaw Bolondvárában tett délutáni látogatás történetét.

− A maga tanúsága fontos lehet − mondta Welch. − Miss Greenshaw ugyebár határozottan kijelentette, hogy végrendelete a házvezetőnő, Mrs. Cresswell javára szól, és hogy azért nem fizet neki bért, mert halála után amúgy is minden Mrs. Cresswellre száll?

− Igen, ezt mondta.

− Gondolja, hogy Mrs. Cresswell tudatában volt ennek a ténynek?

− Kétségtelenül. Miss Greenshaw a jelenlétemben célzott arra, hogy kedvezményezettek nem írhatnak alá tanúként, és Mrs. Cresswell világosan megértette, hogy miről beszél. Továbbá: Miss Greenshaw maga mondta nekem, hogy így állapodott meg Mrs. Cresswell-lel.

− Tehát Mrs. Cresswellnek jó oka lett volna a gyilkosságra. Az ő esetében az indíték nyilvánvaló. Merem állítani, hogy ő

lenne az első számú gyanúsított, ha nem zárták volna rá az ajtót, úgy, mint Mrs. Oxleyre.

− Biztos, hogy rázárták az ajtót?

− Igen. Cayley őrmester engedte ki. Nagy, régimódi zár volt, nagy, régimódi kulccsal. A kulcs a zárban volt, és halvány esély sem volt arra, hogy belülről csukták volna be, vagy bármi ilyen hókuszpókuszt követhettek volna el. Nem, határozottan állítom, hogy Mrs. Cresswell be volt zárva, és nem juthatott ki. A szobában nyílnak vagy íjnak semmi nyoma, és Miss Greenshaw-t az ablakból, abból a szögből amúgy sem lőhették volna le. Nem, Mrs. Cresswell nem jöhet számításba.

Kis szünetet tartott, majd folytatta:

− Véleménye szerint lehet azt állítani, hogy Miss Greenshaw szeretett rossz tréfákat űzni?

A sarokban ülő Miss Marple felkapta a fejét.

− Tehát nem Mrs. Cresswell a végrendelet kedvezményezettje? − kérdezte.

Welch felügyelő meglepődve nézett rá.

− Rátapintott a lényegre, asszonyom, nem, nem Mrs. Cresswell az örökös.

− Pont olyan, mint Mr. Naysmith − bólogatott Miss Marple. − A házvezetőnővel közölte, hogy mindent rá hagyományoz, és ezzel kibújt a bérfizetési kötelezettség alól. A pénzt meg valaki másra hagyta. Nem kétséges, hogy nagyon elégedett volt önmagával. Nem csoda, hogy kacarászott, amikor a végrendeletet a *Lady Audley titká*ba rejtette.

− Tiszta szerencse, hogy Mr. West látta a végrendeletet, és azt is, hogy hová rakta el. Máskülönben sokáig kereshettük volna.

− Viktoriánus humor − mormolta Raymond.

− Tehát mégis az unokaöccsére hagyta a pénzét − mondta Lou.

A felügyelő a fejét rázta.

− Nem − mondta −, nem Nat Fletcherre. Errefelé az a történet járja, persze én új fiú vagyok itt, és csak másodkézi pletykákból

szerzek értesüléseket, de úgy tudom, hogy annak idején Miss Greenshaw és a húga ugyanabba a jóvágású lovászba estek bele, és a húga kaparintotta meg. Nem, nem az unokaöcsre hagyta a pénzét − elhallgatott, állát dörgölgette −, hanem Alfredre.

− Alfredre? A kertészre? − kérdezte meglepődve Joan.

− Igen, Mrs. West. Alfred Pollockra.

− De miért? − kérdezte Lou.

Miss Marple köhintett, és azt mormolta:

− Lehet, hogy tévedek, de úgy képzelem, fennállhatott valamilyen családi ok.

− Így is lehet mondani − értett egyet a felügyelő. − A faluban eléggé közismert tény, hogy Alfred nagyapja, Thomas Pollock Miss Greenshaw egyik zabigyereke volt.

− Hát persze − kiáltott fel Lou −, a hasonlatosság! Ma reggel vettem észre.

Elmondta, hogy mit gondolt, amikor elment Alfred mellett, majd bent a házban, hogyan nézegette az öreg Mr. Greenshaw portréját.

− Merem állítani − szólt Miss Marple −, hogy azt gondolta: Alfred Pollock büszke lenne a házra, esetleg benne akarna élni, míg az unokaöcs semmire sem használná, és a lehető leghamarabb túladna rajta. Színész, ugye? Pillanatnyilag melyik darabban játszik?

Mi más várható egy idős hölgytől, mint az, hogy elkanyarodjon a témától, gondolta Welch felügyelő, de udvariasan válaszolt:

− Azt hiszem, asszonyom, James Barrie darabjait játsszák.

− Barrie − mondta elgondolkozva Miss Marple.

− *Amit minden nő tud* − mondta Welch felügyelő, és elpirult. − Ez a darab címe − fűzte hozzá gyorsan. − Én nem nagyon járok színházba, de a feleségem a múlt héten látta. Egész jól csinálták, mesélte.

− Barrie írt néhány nagyon bájos darabot − mondta Miss Marple −, noha be kell vallanom, hogy amikor a *Kis Mary*t

láttuk egy régi barátommal, Easterly tábornokkal, azt se tudtuk, hová nézzünk − ingatta szomorúan a fejét.

A felügyelő, aki nem ismerte a darabot, zavarba jött. Miss Marple megmagyarázta:

− Az én lánykoromban soha senki nem ejtette ki a *has* szót.

A felügyelő még nagyobb zavarba jött. Miss Marple további Barrie-darabok címeit mormolta.

− *A csodálatos Crichton.* Kitűnő darab volt. *Mary Rose,* bájos színdarab. Emlékszem, hogy pityeregtem. A *Quality Street* nem nagyon tetszett. Azután jött a *Hamupipőke csókja*. Ó, hát *persze*!

Welch felügyelő nem pazarolhatta a drága idejét színházi ügyekre. Visszakanyarodott saját témájához.

− A kérdés az, hogy Alfred Pollock tudta-e, hogy az öreg hölgy az ő javára végrendelkezett? Elmondta-e neki? − Hozzáfűzte: − Tudják, odaát Boreham Lovellben íjászklub működik, és Alfred Pollock tagja annak a klubnak. Igen jól bánik az íjjal és nyíllal.

− Ez esetben az ügy nem világos? − kérdezte Raymond West. − Egybevág azzal, hogy a két nőre rázárták az ajtót, Alfred pontosan tudhatta, hogy hol tartózkodnak.

A felügyelő ránézett. Mélabúsan válaszolt.

− Van alibije − mondta.

− Szerintem az alibik mindig határozottan gyanúsak.

− Lehet, uram − mondta a felügyelő −, hogy magából az író beszél.

− Nem írok krimiket − botránkozott meg Raymond West.

− Könnyű azt mondani, hogy az alibi mindig gyanús − folytatta Welch felügyelő −, de nekünk sajnos tényekre van szükségünk.

Sóhajtott.

− Három gyanúsítottunk van. Három személy, akik történetesen egyazon időben nagyon közel voltak a tetthelyhez. A furcsa az, hogy úgy tűnik: a három közül egyik sem követhette el. A házvezetőnőről már szóltam. A bűntény pillanatában az unokaöcs, Nat Fletcher néhány mérfölddel

arrébb tankolt és az útirány iránt érdeklődött. Alfred Pollocknak pedig hat szavahihető tanúja van arra, hogy 12.20-kor lépett be a Kutya és Kacsa kocsmába a szokásos szendvicsre és egy pofa sörre.

− Alibit akart szerezni − mondta reménykedve Raymond West.

− Lehet − mondta a felügyelő −, de ha így volt, *igenis* szerzett.

Hosszan hallgattak. Raymond fejét az egyenes háttal ülő és gondolatokba mélyedt Miss Marple felé fordította.

− Jane néni, rajtad a sor. Senki nem érti: sem a felügyelő, sem az őrmester, sem én, sem Joan, sem Lou. De számodra az ügy kristálytiszta. Igazam van?

− Nem merném állítani − válaszolt Miss Marple −, hogy *kristálytiszta,* és a gyilkosság, drága Raymond, nem játék. Azt hiszem, szegény Miss Greenshaw nem akart meghalni, és különösen nem ilyen brutális módon. Nagyon jól kitervelt, hidegvérű gyilkosság volt. Ilyesmin nem illik viccelődni!

− Sajnálom − restelkedett Raymond −, igazából nem akartam cinikus lenni. Az ember azért beszél könnyedén ilyesmiről, hogy csökkentse az eset szörnyűségét.

− Azt hiszem, ez a modern kor tendenciája − mondta Miss Marple. − Ez a sok háború, és hogy a temetésekről is vicceket faragnak. Igen, talán elhamarkodva ripakodtam rád.

− De hát alig ismertük azt a nőt − mondta Joan.

− Milyen igaz. Te, drága Joan, egyáltalán nem ismerted. Én sem. Raymond egyetlen délutáni találkozásból nyert benyomást róla. Lou két napja ismerte.

− Gyerünk, Jane néni − szólt Raymond −, fejtsd ki véleményedet. Felügyelő, ugye nem bánja?

− Egyáltalán nem − mondta udvariasan a felügyelő.

− Nos, úgy tűnik, három olyan személy van, akinek volt, vagy azt hitték, hogy volt indítékuk arra, hogy az öreg hölgyet meggyilkolják. És ugyancsak három nagyon egyszerű ok arra, miért nem tehette egyikük sem. A házvezetőnő azért nem, mert

be volt zárva a szobájába. A kertész azért nem, mert a gyilkosság idején a kocsmában tartózkodott, az unokaöcs meg azért nem, mert a helyszíntől távol ült a kocsijában.

− Nagyon logikus okfejtés, asszonyom − mondta a felügyelő.

− És minthogy igen valószínűtlen, hogy kívülálló tette volna, akkor most mi a helyzet?

− Ezt szeretné tudni a felügyelő is − mondta Raymond West.

− Oly gyakran látjuk rossz szemszögből a dolgokat − mondta mentegetőző hangon Miss Marple. − Ha nem tudjuk e három ember mozgását vagy helyzetét megváltoztatni, akkor talán a gyilkosság időpontján kellene változtatni.

− Úgy érted, hogy a karórám és a falióra is rosszul járt? − kérdezte Lou.

− Nem, drágám, egyáltalán nem úgy értem, úgy értem, hogy a gyilkosságot nem akkor követték el, amikor te gondoltad.

− De én láttam! − kiáltotta Lou.

− Nos, azon töprengtem, vajon nem szándékosan rendezték-e így. Tudod, azt kérdeztem magamtól, nem ez volt-e az igazi oka annak, hogy erre a munkára felfogadtak.

− Hogy érted ezt, Jane néni?

− Hát, kedvesem, furcsának tűnik. Miss Greenshaw nem szeretett költekezni, mégis felfogadott, és készségesen belement az általad szabott feltételekbe, úgy tűnik, az volt a cél, hogy ott legyél az első emeleti könyvtárban, kinézzél az ablakon, és − mint feddhetetlen jóhiszemű kívülálló − koronatanú légy a gyilkosság idejének és színhelyének rögzítésénél.

− Csak nem képzeled − hitetlenkedett Lou −, hogy Miss Greenshaw szándékosan ölette meg magát?

− Én azt képzelem, kedvesem, hogy nem igazán ismerted Miss Greenshaw-t. Nem lehet tudni, hogy *az* a Miss Greenshaw, akinek te bemutatkoztál, ugyanaz a személy volt-e, akit Raymond ismert meg néhány nappal korábban. Ó, igen, tudom − folytatta, mielőtt Lou szóhoz jutott volna −, hogy azt a különös, régimódi kartonruhát és a kajla szalmakalapot hordta, a haja kócos volt. Pontosan megfelelt annak a leírásnak, amit Raymond

adott róla a múlt hét végén. De tudod, ez a két nő nagyon egyforma korú, magasságú és alakú volt: úgy értem, a házvezetőnő és Miss Greenshaw.

− De a házvezetőnő kövér! Óriási keble van.

Miss Marple köhintett.

− De, drágám, manapság én is láttam ilyesmit… − nagyon illetlenül kirakva az üzletek kirakataiban. Bárki könnyen szerezhet akármilyen bőségű melltartót.

− Mit akarsz ezzel mondani? − kérdezte Raymond.

− Azt gondoltam, hogy a két vagy három nap alatt, amíg Lou ott dolgozott, egy nő játszhatta a két szerepet. Magad is mondtad, Lou, hogy a házvezetőnőt alig láttad, kivéve azt a délelőtti percet, amikor behozta neked a kávét. Ismerjük azokat az átöltözőművészeket, akik egy-két perc alatt teljesen megváltozva lépnek színpadra; azt hiszem, hasonló esettel állunk szemben. Az a márkinő-hajviselet valószínűleg gyorsan le- és felvehető paróka volt.

− Jane néni! Azt hiszed, Miss Greenshaw már halott volt, mielőtt ott dolgozni kezdtem?

− Akkor még nem. Gondolom, elkábították. Egy olyan gátlástalan nőszemélynek, amilyen a házvezetőnő, nem lehetett nehéz dolga, utána alkalmazott téged, később megkért, telefonálj az unokaöcsnek, és hívd meg − adott időben − ebédre. Az egyetlen személy, aki rájöhetett volna, hogy ez a Miss Greenshaw nem az igazi Miss Greenshaw, Alfred lett volna. Emlékezz vissza: az első két napon, amikor ott dolgoztál, esett az eső, és Miss Greenshaw ki sem lépett a házból. Alfred meg sose lépett be a házba, mert utálta a házvezetőnőt. Ezen az utolsó reggelen Alfred a feljárón söprögetett, míg Miss Greenshaw a sziklakertnél ügyködött − szeretném megnézni azt a sziklakertet.

− Úgy érted, Mrs. Cresswell ölte meg Miss Greenshaw-t?

− Azt hiszem, azután, hogy bevitte neked a kávét, az a nőszemély kimenet rád zárta az ajtót, az eszméletlen Miss Greenshaw-t levitte a szalonba, majd felöltötte a „Miss

Greenshaw” álcát, és kiment a sziklakerthez, ahová te ráláthattál az ablakból. Kis idő után sikítozni kezdett, és tántorogva közeledett a házhoz, úgy szorítva az íjat, mintha az a torkába fúródott volna. Segítségért kiáltozott, felkiabált a házvezetőnő ablakába is, mintha amazt ott látná. A franciaablakon belépett a szalonba, felborított egy asztalt, amin porcelán állt… aztán sebesen felrohant a lépcsőn, fejébe csapta a márkinő-parókát, és néhány pillanattól később már kihajolt az ablakon, közölte veled, hogy ő is be van zárva.

− De tényleg be volt zárva − mondta Lou.

− Tudom. Itt lép a képbe a *rendőr*.

− Miféle rendőr?

− Pontosan ez a kérdés: miféle rendőr? Felügyelő, lenne szíves elmondani, maguk hogyan és mikor érkeztek a színhelyre?

A felügyelő kissé zavartnak tűnt.

− Egy perccel fél egy előtt telefonbejelentést kaptunk Miss Greenshaw házvezetőnőjétől, West Cresswelltől: azt mondta, úrnőjét lelőtték. Cayley őrmesterrel együtt azonnal kocsiba vágtuk magunkat, és 12.35-kor érkeztünk a házhoz. Miss Greenshaw-t holtan találtuk, a két hölgyet pedig a szobájukba zárva.

− Szóval, látod, kedvesem − mondta Lou-nak Miss Marple. − Az a közrendőr, akit te láttál, nem is volt igazi rendőr. Eszedbe se jutott volna kételkedni − az ember magától értetődőnek veszi, ha eggyel több rendőrt lát.

− De kicsoda… és miért?

− Hogy kicsoda? Nos, ha a *Hamupipőke csókja* darabot játszották, annak a főszereplője egy rendőr. Nat Fletchernek csak meg kellett szerezni a színpadon viselt jelmezt. A benzinkútnál az útirányt kérdezi, ügyelve arra, hogy felhívja a figyelmet a pontos időre − 12.25, majd gyorsan továbbhajt, a kocsit a sarkon túl hagyja, felölti jelmezét, és eljátssza a maga szerepét.

− De miért? Miért?

− Valakinek be kellett zárnia kívülről a házvezetőnő ajtaját, és valakinek át kellett döfnie a nyíllal Miss Greenshaw torkát. Döféssel ugyanolyan jól le lehet szúrni, mint lövéssel, csak megfelelő erő kell hozzá.

− Úgy érted, mindketten benne voltak?

− Ó, igen, azt hiszem. Több mint valószínű, hogy anya és fia.

− De Miss Greenshaw nővére rég meghalt.

− Igen, de semmi kétségem afelől, hogy Mr. Fletcher újra megnősült. Nem az a fajta, aki szeret magára maradni. Lehetségesnek tartom, hogy a gyerek is meghalt, és hogy ez az úgynevezett unokaöcs a második feleség gyereke volt − egyáltalán nem vérrokon. Az asszony ideszegődött házvezetőnőnek, és felderítette a terepet. A férfi ezután levelet írt a valódi Miss Greenshaw-nak, mintha az unokaöccse lenne, és felajánlotta, hogy meglátogatja. Tréfásan utalhatott rá, hogy rendőregyenruhában jön, esetleg kérte: jöjjön, nézze meg az előadást. De úgy hiszem, Miss Greenshaw sejtette a valóságot, és nem volt hajlandó találkozni vele. Ha Miss Greenshaw úgy hal meg, hogy nem hagy hátra végrendeletet, Nat lett volna az örökös −, de persze amint a házvezetőnő lett a kedvezményezett (ahogy ők hitték), szabad lett az út.

− De miért nyíllal? − kérdezte Joan. − Olyan erőltetett.

− Egyáltalán nem. Alfred az íjászklub tagja − rá akarták terelni a gyanút. Az a tény, hogy Alfred 12.20-kor már a kocsmában volt, az ő szempontjukból szerencsétlenségnek bizonyult. Alfred mindig a megengedettnél kissé korábban lépett le és ez éppen akkor jól jött neki. − Miss Marple rosszallóan rázta a fejét. − Morálisan persze nem helyeselhető, hogy a lustasága mentette meg az életét.

A felügyelő a torkát köszörülte.

− Asszonyom, az ön gondolatai nagyon érdekesek. Nekem persze utána kell járnom…

IV.

Miss Marple és Raymond West a sziklakertnél álltak, és a gazgyűjtő kosarat nézték.

− Ternyefű, zanót, kőtörőfű, csengettyűke, gyűszűvirág… Igen, *nekem* más bizonyítékra nincs is szükségem. Aki tegnap reggel itt gyomlált, az nem értett a kerthez… A gyomokkal együtt a nemes növényeket is kitépte. Szóval: most már tudom, hogy igazam van. Köszönöm, kedves Raymond, hogy idehoztál. A saját szememmel akartam látni ezt a helyet.

Felnéztek a Greenshaw Bolondvára förtelmes épületére.

Köhögés hangára fordultak hátra. Jóképű fiatalember nézte a házat.

− Fertelmesen nagy ház − mondta. − Nem illik a mai időkhöz, legalábbis így mondják. Háát, én nemtom. Ha sok pénzt nyernék a totón, effajta házat szeretnék építeni.

Bátortalanul rájuk mosolygott.

− Asszem, most már elmondhatom, hogy ezt a házat az én dédapám építtette − mondta Alfred Pollock. − És pompás ház, akkor is, ha Bolondvárnak nevezik!

Magyar Könyvklub, Budapest, 1995
Felelős kiadó: Dr. Kratochwill Balázs igazgató
Irodalmi vezető: Ambrus Éva
Műszaki vezető: Szedlák György
Felelős szerkesztő: Gspann Veronika
Műszaki szerkesztő: Kiss Zsuzsa
A sorozatot és a borítót tervezte: Pintér László
Megjelent: 10,56 (A/5) ív terjedelemben

Szedte és nyomta: Kossuth Nyomda Rt., Budapest
Felelős vezető: Székely Károly vezérigazgató
A nyomdai rendelés törzsszáma: 94.0891

ISBN 963 548 084 9

[1] Angol karácsonyi szokás csókot váltani a fagyöngykoszorú alatt.